

Reactienota – Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Project 380 kV Zeeuws-Vlaanderen

September 2025

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Leeswijzer	5
3.	Algemene uitleg per thema	8
3.1	Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding	8
3.2	Reacties over te onderzoeken alternatieven	12
3.3	Reacties over de uitvoeringsvariant van de nieuwe verbinding	14
3.3.1	Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land	14
3.3.2	Wijze van kruisen Westerschelde	17
3.3.3	Masttype nieuwe verbinding: de Moldaumast	19
3.4	Reacties over alternatieve energievoorziening	20
3.5	Reacties over de procedure en besluitvorming	23
3.6	Reacties over het participatieproces	26
3.7	Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten	28
3.8	Reacties over de realisatiefase van het project	31
3.9	Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding	32
3.10	Reacties over schade en vergoedingen	32
3.11	Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer	35
3.11.1	Bodem en water grote wateren (Westerschelde)	35
3.11.2	Bodem en water op land	36
3.11.3	Natuur	37
3.11.4	Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie	38
3.11.5	Veiligheid	39
3.11.6	Leefomgeving en gezondheid	40
3.11.7	Gebruiksfuncties	41
3.11.8	Duurzaamheid	42
3.12	Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse	43

3.12.1	Techniek.....	43
3.12.2	Toekomstvastheid	44
3.12.3	Kosten	45
3.12.4	Omgeving.....	45
4.	Alfabetisch overzicht organisaties en registratienummers	46
5.	Beantwoording reacties	48

1. Inleiding

Van vrijdag 24 januari 2025 tot en met donderdag 6 maart 2025 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) ter inzage voor de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Dit project gaat over de aanleg van een nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding door TenneT. Deze verbinding loopt van Zeeuws-Vlaanderen naar de bestaande verbinding Borssele–Rilland (Zuid-West 380 kV West). Ook komt er een nieuw 380/150 kV hoogspanningsstation in of bij Terneuzen. De nieuwe verbinding sluit daarop aan.

De cNRD is het onderzoeksplan voor het milieueffectrapport (MER) dat wordt opgesteld voor dit project. Hierin staat wat er precies onderzocht wordt. Ook staat erin welke onderwerpen worden meegenomen in de Integrale Effectenanalyse (IEA). In de IEA worden de effecten van verschillende alternatieven met elkaar vergeleken en de impact hiervan beschreven.

Bij de cNRD hoort een bijlage: de Nota Onderzoeksalternatieven (NOA). In deze bijlage leggen we uit hoe we de verschillende alternatieven hebben onderzocht en waarom we ze wel of niet meenemen in de cNRD.

Iedereen kon tussen 24 januari en 6 maart 2025 reageren op de cNRD en de NOA. Het doel daarvan is om belanghebbenden en andere geïnteresseerden de kans te geven mee te denken over het onderzoek. Zo kunnen we de keuzes voor het project beter onderbouwen.

In totaal ontvingen we 482 reacties. Alle reacties zijn verzameld in een inspraakbundel. Deze kunt u downloaden via www.rvo.nl/zeeuws-vlaanderen. De reacties in de bundel zijn geanonimiseerd. Elke reactie heeft een eigen registratienummer gekregen. De indieners hebben dit nummer ook ontvangen.

We begrijpen dat dit project veel vragen en zorgen oproept. In deze reactienota proberen we zoveel mogelijk vragen te beantwoorden. Heeft u na het lezen van deze nota nog vragen of is iets niet duidelijk? Neem dan gerust contact op met de omgevingsmanagers van TenneT via 380kvzeevla@tennet.eu.

Veel reacties bevatten ook voorkeuren of bezwaren tegen bepaalde alternatieven. Deze opmerkingen worden meegenomen in het deelrapport Omgeving, dat onderdeel is van de IEA. Zo tellen uw reacties mee bij de uiteindelijke besluitvorming door de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG).

De reacties hebben niet tot wijzigingen in de NRD geleid, behoudens een extra ondergronds tracé op Zuid-Beveland dat wordt onderzocht.

Tot slot geven veel mensen aan dat ze graag op de hoogte blijven van het project. U vindt meer informatie op de websites van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en TenneT:

- www.rvo.nl/zeeuws-vlaanderen
- www.tennet.eu/380kvzeeuwsvlaanderen

Via de website van TenneT kunt u zich ook inschrijven voor de nieuwsbrief over dit project.

Als in het document het woord 'we' wordt vermeld, dan wordt daarmee over het algemeen bedoeld: het ministerie van KGG en TenneT.

2. Leeswijzer

In deze Reactienota zijn alle reacties op de cNRD verzameld en beantwoord. De ingediende reacties zijn in originele vorm (1-op-1) weergegeven. Reacties kunnen hierdoor grammaticale fouten, typfouten en/of opmaak fouten bevatten. In de reacties zijn persoonsgegevens zwart gelakt. De ingediende bijlagen zijn samengevat.

Deze Reactienota is als volgt opgebouwd:

▪ Hoofdstuk 3: Algemene uitleg per thema

Veel mensen hebben gereageerd op dezelfde thema's. De reacties lijken daardoor vaak op elkaar. In hoofdstuk 3 lichten we de thema's toe die het vaak terugkomen. In hoofdstuk 5 beantwoorden we de alle reacties. Daarbij verwijzen we, als dat kan, naar de algemene uitleg in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 3 bestaat uit de volgende paragrafen. In elke paragraaf lichten we één thema toe.

- 3.1 Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding
- 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven
- 3.3 Reacties over de uitvoeringsvariant van de nieuwe verbinding
 - 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land
 - 3.3.2 Wijze van kruisen Westerschelde
 - 3.3.3 Masttype nieuwe verbinding: de Moldaumast
- 3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening
- 3.5 Reacties over de procedure en besluitvorming
- 3.6 Reacties over het participatieproces
- 3.7 Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten
- 3.8 Reacties over de realisatiefase van het project
- 3.9 Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding
- 3.10 Reacties over schade en vergoedingen
- 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer
 - 3.11.1 Bodem en water grote wateren (Westerschelde)
 - 3.11.2 Bodem en water op land
 - 3.11.3 Natuur
 - 3.11.4 Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie
 - 3.11.5 Veiligheid
 - 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid
 - 3.11.7 Gebruiksfuncties
 - 3.11.8 Duurzaamheid
- 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse
 - 3.12.1 Techniek

3.12.2 Toekomstvastheid

3.12.3 Kosten

3.12.4 Omgeving

▪ **Hoofdstuk 4: Alfabetisch overzicht organisaties**

In hoofdstuk 4 geven we een overzicht van alle reacties. In de tabel staat bij elke zienswijze een uniek registratienummer. Dit nummer verwijst naar de bijbehorende beantwoording in hoofdstuk 5.

▪ **Hoofdstuk 5: Beantwoording zienswijzen op vragenformulier**

In hoofdstuk 5 beantwoorden we alle reacties. Dit hoofdstuk bestaat uit een tabel met drie kolommen:

- In de linker kolom staat het unieke registratienummer van uw reactie.
- In de middelste kolom leest u uw reactie terug. Als u een brief stuurde, ziet u daar een samenvatting van uw brief.
- In de rechterkolom leest u ons antwoord op uw reactie.

Veel gebruikte termen en afkortingen

In de Reactienota komen bepaalde termen veel voor. In verband met de leesbaarheid van het document worden daarnaast regelmatig afkortingen gebruikt. In onderstaande tabel worden veelgebruikte termen op alfabetische volgorde uitgelegd en is te vinden waar veelgebruikte afkortingen voor staan.

GW	Gigawatt
IEA	Integrale effectenanalyse
kV	Kilovolt (100.000 volt)
Mer	De procedure van de milieueffectrapportage
MIEK	Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
Ministerie/minister van KGG	Het ministerie/de minister van Klimaat en Groene Groei
Ministerie/minister van VRO	Het ministerie/de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
MW	Megawatt
NOA	Nota Onderzoeksalternatieven

NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NRD (cNRD voor het concept)	Notitie Reikwijdte en Detailniveau: het onderzoeksplan voor de uit te voeren effectstudies voor het opstellen van het plan-MER en de IEA
PEH	Programma Energie Hoofdstructuur
Plan-MER	Een plan-milieueffectrapport is een milieueffectrapport (MER) bij een vast te stellen plan of programma
Project-MER	Een project-milieueffectrapport is een milieueffectrapport (MER) bij een te nemen besluit over realisatie van een activiteit
VAWOZ	Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee 2031-2040

3. Algemene uitleg per thema

3.1 Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding

Om Zeeuws-Vlaanderen aan te sluiten op het landelijke 380 kV-elektriciteitsnet, bouwen we een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding. Deze loopt van de bestaande verbinding Borssele–Rilland naar een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation in of bij Terneuzen. Op dit moment is Zeeuws-Vlaanderen alleen aangesloten op het 150 kV-net. Daardoor is de beschikbare aansluitcapaciteit beperkt.

Elektrificatie Zeeuws-Vlaanderen

North Sea Port heeft samen met het industriecluster Smart Delta Resources (SDR) en de Provincie Zeeland onderzocht hoe de vraag naar elektriciteit in Zeeuws-Vlaanderen zich de komende jaren ontwikkelt. In de Cluster Energie Strategie (hierna: CES) Schelde-Deltaregio 3.0 staat dat de energievraag toeneemt. Daarin worden ook een aantal projecten en factoren genoemd waarvoor de 380 kV-verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen belangrijk is:

- Oplossen netcongestie Zeeuws-Vlaanderen en daarmee verduurzamingsprojecten mogelijk maken
- Elektrisch kraken (t.b.v. groene plastics en chemicaliën)
- Productie van groene waterstof (t.b.v. groene kunstmest en groen staal), waaronder projecten van Air Liquide en VoltH2
- Diverse Carbon capture and storage (CCS)-projecten
- Vestiging van nieuwe industrie en bedrijvigheid
- Diverse andere elektrificatie projecten.

We verwachten dat de vraag naar elektriciteit ten zuiden van de Westerschelde flink toeneemt:

- Rond 2030 tot ongeveer 1.000 megawatt (MW)
- Rond 2050 tot ongeveer 3.800 MW

Het bestaande 150 kV-net kan deze groei niet aan. Daarom is uitbreiding nodig. Ook in het investeringsplan (IP) van TenneT is deze groei meegenomen. Meer informatie vindt u onder de kop Investeringsplannen TenneT.

Nadere onderbouwing toekomstige elektriciteitsvraag kanaalzone Gent-Terneuzen

Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK)

Het nut en de noodzaak van deze verbinding is bevestigd in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK). De aansluiting van Zeeuws-Vlaanderen op het landelijke 380 kV-netwerk is sinds 2021 opgenomen in het nationale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (hierna: nMIEK). Dit bevestigt het belang van het project. Het nMIEK is een programma voor energie- en grondstoffennetwerken van nationaal belang. Het bevat projecten:

- Die verder reiken dan één industrieel cluster (zoals de Schelde-Delta regio),
- Die een (inter)nationaal belang hebben,

- Die en/of die onderdeel zijn van het landelijke hoofdtransportnet.

Toetsing aan vier criteria

In 2021 zijn projecten beoordeeld op vier punten om in het nMIEK opgenomen te worden:

- Toekomstbestendigheid: Het project past in verschillende toekomst van het energiesysteem en sluit aan bij de visie voor 2050: een klimaatneutraal energiesysteem.
- Urgentie: Er moeten snel besluiten worden genomen om het project op tijd uit te voeren. Zo kunnen de doelen worden gehaald. Het is duidelijk dat dit project nú nodig is.
- Klimaatwinst: Het project helpt om veel CO₂-uitstoot te verminderen.
- Nationaal schaalniveau: Het project is groter dan één regio, en pakt knelpunten aan die alleen met landelijke samenwerking opgelost kunnen worden. Het gaat dan om de opwek, het transport, de opslag of omzetting van energie, grondstoffen of CO₂.

Gevolgen van opname in het nMIEK

De opname in het nMIEK betekent dat deskundigen (waaronder kennisinstellingen) het belang van het project hebben bevestigd. Het laat zien dat het project urgent, toekomstbestendig en van landelijk belang is, met een duidelijke bijdrage aan klimaatwinst. Daarom wordt in het MIEK 2021 de uitbreiding van het 380 kV-net naar Zeeuws-Vlaanderen omschreven als een 'no-regret'-project: een verstandige keuze, ongeacht hoe de toekomst zich ontwikkelt.

Investeringsplannen TenneT

De uitbreiding van het 380kV-net naar Zeeuws-Vlaanderen kwam al in de analyses in het Investeringsplan (IP) 2022 naar voren (nog voor de CES/MIEK systematiek). Bij het investeringsplan van TenneT wordt gebruik gemaakt van scenario's. In de scenario's worden verschillende aannames gehanteerd voor de ontwikkeling van de industrie en voor de elektriciteitsvraag van de industrie. Vervolgens vindt regionalisatie van vraag en aanbod plaats. De scenario's van het IP 2024-2033 kwamen tot stand in samenwerking met diverse partijen, waaronder de overheid, industrie, energiebedrijven, marktpartijen en netbeheerders. Voor de kwantificering wordt gebruik gemaakt van informatie uit de Cluster Energie Strategie (CES), klantinformatie van netbeheerders (concrete klantaanvragen) en waar informatie ontbreekt worden sectorspecifieke inschattingen van verduurzamingsroutes gemaakt. Ook wordt gebruik gemaakt van erkende landelijke en internationale beschikbare bronnen, zoals doorrekeningen en publicaties van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het European Network of Transmission System Operators for Electricity (ENTSO-E).

De scenario's geven de hoekpunten van hoe het energiesysteem zich kan ontwikkelen en zijn een belangrijke basis voor de verdere analyses voor de Investeringsplannen. Tot en met het IP 2024-2033 hanteerden het Investeringsplan van TenneT en de Integrale Infrastructuurverkenning (II) 3050 afzonderlijke scenario's. Met het nieuwe IP 2026-2040 wordt dit geharmoniseerd en maakt het IP gebruik van de vier scenario's die zijn opgesteld door de samenwerkende netbeheerders en Gasunie. Het meest recente scenariorapport is in mei 2025 gepubliceerd en is te vinden via [Netbeheer Nederland Scenario's Editie 2025 | Netbeheer Nederland](#). Meer informatie is ook te vinden op www.tennet.eu/nl/over-tennet/publicaties/investeringsplannen.

Maatwerkafspraken

Door de aansluiting op het 380 kV-stroomnet krijgen grote industriële bedrijven in het Zeeuwse cluster, zoals DOW, Zeeland Refinery en Yara, de kans om hun productieprocessen in de toekomst te elektrificeren. In de Kamerbrief over de voortgang van de maatwerkafspraken verduurzaming industrie (30 juni jl.) staat dat niet met alle bedrijven een juridisch bindende maatwerkafpraak wordt gesloten. Dit betekent echter niet dat deze bedrijven niet gaan verduurzamen. Voor verduurzaming is het belangrijk dat de randvoorwaarden goed zijn geregeld. Eén van die voorwaarden is de aansluiting op het 380 kV-stroomnet.

Netcongestie

De energiemarkt verandert snel. In het verleden draaide het vooral om:

- centrale energieopwekking op vaste plekken,
- onderhoud op basis van vraag,
- éénrichtingsverkeer op het elektriciteitsnet,
- en een beperkte vraag naar stroom.

Nu is dat anders. Tegenwoordig zien we:

- opwekking van energie op veel verschillende plekken (zoals met zon en wind),
- aanbod gestuurd gebruik van het net,
- twee richtingen op het net (zowel levering als terug levering),
- én een veel hogere stroomvraag, onder andere door elektrisch rijden, koken, warmtepompen en elektrificatie van de industrie.

Door deze snelle groei in de vraag naar elektriciteit raakt het hoogspanningsnet van TenneT in Zeeland overbelast. Netbeheerder TenneT en Stedin deden daarom op 19 juli 2023 een officiële vooraankondiging van congestie bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM). In die aankondiging stond het volgende: *“De verwachte congestie komt door snelle ontwikkelingen in een groeiende vraag naar elektriciteit, waaronder industriële elektrificatie, grootschalige elektrolyse- en batterijsystemen. De hieruit voortvloeiende transportbehoefte kan niet volledig gefaciliteerd worden door de aanwezige transportcapaciteit van het huidige 150 kV-net.”*

De capaciteit van het 150 kV-net in Zeeland is ongeveer 1.300 megawatt (MW), Zeeuws-Vlaanderen ongeveer 650 MW. De gevraagde capaciteit ligt rond de 2.500 MW, Zeeuws-Vlaanderen rond de 800 MW. De genoemde gevraagde capaciteit is een optelsom van de benodigde transportcapaciteit op dit moment (inclusief autonome groei), aangevuld met de openstaande (offerte)aanvragen voor transportcapaciteit door klanten van TenneT of Stedin (nieuwe aanvragen op de wachtlijst dus). De conclusie is dus duidelijk: het net kan de verwachte vraag niet aan. Meer informatie is te vinden via [Congestieonderzoek Zeeland](#).

Gevolgen voor bedrijven

Op dit moment staan 284 klanten in Zeeland op de wachtlijst voor een aansluiting – waarvan ook in Zeeuws-Vlaanderen. In juni 2024 is een onderzoek naar congestiemanagement afgerond. Dit onderzoek laat zien dat er met flexibel vermogen wat ruimte is ontstaan om een deel van de wachtlijst te

helpen. Maar dit is slechts een tijdelijke oplossing. De structurele oplossing is het uitbreiden van het net. Daarbij is het project 380 kV Zeeuws-Vlaanderen genoemd als één van de sleutelprojecten om de situatie echt op te lossen.

Wat betekent dit voor Zeeuws-Vlaanderen?

De huidige netcongestie toont aan dat het al nu knelt met de beschikbare capaciteit. We weten uit ervaring dat we op tijd moeten starten met investeringen in infrastructuur. Anders lopen we achter de feiten aan. Daarom is een 380.000 volt-verbinding voor Zeeuws-Vlaanderen noodzakelijk om toekomstbestendig te zijn, een sterk netwerk te hebben en te kunnen voldoen aan de huidige én toekomstige energievraag. Elektrificeren is de belangrijkste verduurzamingsroute voor huishoudens, mobiliteit en de industrie. Bovendien draagt deze verbinding bij aan de energie-onafhankelijkheid van Nederland, en daarmee ook aan onze nationale veiligheid.

Overig

Met de aanleg van de 380 kV-verbinding doorbreken we het kip-ei-probleem: zolang er geen goede infrastructuur is, starten bedrijven geen duurzame initiatieven. En zonder die initiatieven komt de infrastructuur er niet. Door nu te investeren in het elektriciteitsnet, maken we ruimte voor verduurzaming én nieuwe economische kansen.

Een goed elektriciteitsnet is onmisbaar als Nederland de energie-intensieve industrie wil behouden én tegelijk nieuwe, duurzame bedrijven wil aantrekken. Bestaande bedrijven werken al aan plannen om duurzamer te worden. In die plannen is meer stroom nodig, zoals eerder beschreven.

Behalve de hogere vraag van bestaande bedrijven, verwachten we ook dat de aansluiting op het landelijke 380 kV-net nieuwe (duurzame) bedrijven aantrekt. Denk bijvoorbeeld aan bedrijven die groene waterstof willen produceren. De onderstaande documenten laten zien hoe Nederland werkt aan een toekomstbestendig energiesysteem. Ze benadrukken hoe belangrijk het is om te blijven investeren in het ontwikkelen, versterken en uitbreiden van ons elektriciteitsnet:

- MIEK monitor
- Nationaal Plan Energiesysteem (NPE)
- Programma Energie Hoofdstructuur (PEH)
- Investeringsplannen TenneT 2024-2033

3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven

Veel mensen hebben in hun reactie aangegeven dat ze voor of tegen één of meer van de voorgestelde onderzoeksalternatieven zijn. Op alle alternatieven zijn onderbouwde en goed beargumenteerde bezwaren binnengekomen. Deze reacties zijn voor ons erg waardevol. Ze laten zien wat de omgeving vindt van de voorgestelde routes (tracés) en locaties. Op dit moment zorgen deze reacties nog niet voor aanpassingen. Geen van de alternatieven vervalt.

We werken alle alternatieven uit de cNRD verder uit in de volgende fase. We onderzoeken daarbij verschillende effecten, zoals:

- milieueffecten,
- technische haalbaarheid,
- kosten,
- toekomstbestendigheid,
- en de impact op de omgeving.

De ingediende bezwaren nemen we mee in het onderdeel 'Omgeving' van de Integrale Effectenanalyse (IEA). In het milieueffectrapport (MER) en de IEA worden alle effecten beoordeeld. Op basis daarvan vragen we de regionale overheden om hun voorkeur uit te spreken voor een tracé en een locatie voor het hoogspanningsstation. Daarna neemt de Minister van Klimaat en Groene Groei, in overleg met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, een voorkeursbeslissing.

Ingebrachte nieuwe alternatieven

Sommige indieners stelden ook nieuwe alternatieven voor om te onderzoeken. Drie suggesties kwamen vaker terug:

- een extra ondergronds tracé,
- een kruising van de Westerschelde tussen Hansweert en Ossenisse,
- een verbinding richting Zandvliet (B) via België.

Extra ondergronds tracé op Zuid-Beveland

Om een goed beeld te krijgen van de mogelijkheden op Zuid-Beveland, hebben we besloten om één extra ondergronds tracé mee te nemen in het plan-mer. Deze aanvulling is opgenomen in de nota van wijziging bij de definitieve NRD. Zo kunnen we de effecten van ondergrondse en bovengrondse alternatieven eerlijk met elkaar vergelijken.

Kruising Hansweert – Ossenisse

Deze optie hebben we al onderzocht in de Nota Onderzoeksalternatieven (NOA). We nemen dit alternatief niet verder mee, om meerdere redenen. Zie hiervoor ook hoofdstuk 7.3 van de NOA.

Een verbinding via deze route zou ongeveer 17 kilometer aan nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding in Zeeuws-Vlaanderen betekenen. Daarbij spelen grote zorgen over milieueffecten en het mogelijk kruisen van het Kanaal Gent-Terneuzen. Ook zijn de mogelijke stationslocaties aan de oostkant van het kanaal afgefallen. Daar is de ruimte beperkt en zijn andere geschikte locaties beschikbaar. De situatie is niet veranderd en daarom passen we de NRD op dit punt niet aan.

Kruising via Zandvliet (B) over Belgisch grondgebied

Een verbinding via Zandvliet (België) is alleen mogelijk als we hierover afspraken maken met de Belgische overheid. Die medewerking is onzeker en vraagt veel tijd. Ook is er voor deze optie een (zeer) lange bovengrondse verbinding nodig over Zeeuws-Vlaanderen. Dit brengt hoge maatschappelijke kosten en grote milieueffecten met zich mee.

Er zijn voldoende andere alternatieven die minder ingrijpend en beter haalbaar zijn. Daarom nemen we dit alternatief niet verder mee.

3.3 Reacties over de uitvoeringsvariant van de nieuwe verbinding

3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land

Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en hoger in het landelijke transportnet worden in principe bovengronds en als wisselstroomverbindingen aangelegd. Dit staat in het Programma Energiehoofdstructuur (PEH). Het PEH is onderdeel van de Omgevingswet en bevat de landelijke ruimtelijke visie voor belangrijke energie-infrastructuur. Het programma legt uit waar en hoe we in Nederland ruimte maken voor transport van elektriciteit.

Het 220/380 kV-hoogspanningsnet is de ruggengraat van het Nederlandse én internationale elektriciteitsnetwerk. Het zorgt ervoor dat alle huishoudens en bedrijven betrouwbaar gebruik kunnen maken van stroom. Nederland heeft één van de meest betrouwbare elektriciteitsnetten ter wereld, met een beschikbaarheid van 99,99993%.

We hebben een sterk hoogspanningsnet nodig om betrouwbare stroom te garanderen en de energietransitie mogelijk te maken. Het bovengronds aanleggen van 220/380 kV-verbindingen draagt hieraan bij. Het helpt ook om verschillende risico's te beperken:

- **Netstabiliteit:** Ondergrondse kabels beïnvloeden het elektrische gedrag van het net. Om de spanning (220/380 kV) en frequentie (50 Hz) stabiel te houden, zijn extra voorzieningen nodig. Zonder deze compensatie kunnen spanningswisselingen ontstaan, vooral bij schakelhandelingen in het net. Dat vergroot de kans op storingen of schade aan kabels en onderdelen van hoogspanningsstations.
- **Meer kans op storingen:** Hoe meer onderdelen we aan het net toevoegen, hoe groter het risico op storingen. Ondergrondse verbindingen kunnen deze risico's versterken. Dat maakt het net minder stabiel en minder betrouwbaar.
- **Langere hersteltijd bij storingen:** Als er een storing is in een ondergrondse kabel, is het lastiger om deze op te sporen en te repareren dan bij een bovengrondse verbinding. Daardoor duurt het langer voordat het net weer beschikbaar is.
- **Minder transportcapaciteit:** Ondergrondse kabels kunnen minder stroom per mm² kabel vervoeren. De kabels van de verbindingen die onder de grond liggen zijn geïsoleerd met kunststof. Deze worden ook wel geleiders genoemd. Door de kunststof isolatie kunnen de kabels de warmte minder makkelijk kwijt dan geleiders die in de lucht hangen.

Gelijkstroom en wisselstroom

Het Nederlandse elektriciteitsnet op land werkt met wisselstroom. Dit is een efficiënte manier om producenten en gebruikers van elektriciteit die relatief dicht bij elkaar zitten met elkaar te verbinden. Het wisselstroomnet bestaat uit een vermaasd netwerk: ringstructuren met veel aftakkingen en verbindingen naar andere delen van het net. Hierdoor is het netwerk robuust en betrouwbaar. Bij een storing neemt een andere verbinding automatisch het transport van elektriciteit over. Zo blijft de stroomlevering gewaarborgd. We noemen dit een redundant systeem. Deze structuur maakt het mogelijk om op een veilige en stabiele manier elektriciteit te verdelen over het land.

Gelijkstroom heeft deze voordelen niet, maar is wél geschikt om grote hoeveelheden elektriciteit over lange afstanden te vervoeren, bijvoorbeeld over honderden kilometers. Om gelijkstroom te koppelen aan het wisselstroomnet zijn aan het begin en eind converterstations nodig. Die zetten gelijkstroom om in wisselstroom en andersom. Deze installaties nemen veel ruimte in: ongeveer 5 hectare per station. Het gebruik van gelijkstroom als vervanging

van wisselstroom in het bestaande vermaasde net is niet efficiënt. Als er een storing is in een wisselstroomverbinding, neemt een gelijkstroomverbinding de stroom niet automatisch over. Daar is actieve sturing voor nodig. Daardoor neemt de betrouwbaarheid van het net af.

Vanuit de stabiliteit en veiligheid van het 220/380 kV-net is het daarom niet aanvaardbaar om een gelijkstroomverbinding te gebruiken als onderdeel van het landelijke net, als een wisselstroomverbinding mogelijk is.

Aansluiting van het net op zee

Het net op zee verbindt windparken op zee met het landelijke hoogspanningsnet. Zowel op zee als op land leggen we dit net ondergronds aan. Dit net werkt anders dan het hoogspanningsnet op land. Gebruikers sluiten we niet aan op dit net. De stroom die de windparken op zee opwekken, vervoeren we via dit net rechtstreeks naar land, zonder aftakkingen. Vanaf daar verdeelt het landelijke net de elektriciteit verder.

Voor windparken dicht bij de kust gebruiken we een wisselstroomverbinding. Voor windparken die verder op zee liggen, zetten we gelijkstroomverbindingen in. Gelijkstroom is bij grote afstanden efficiënter voor het vervoer van stroom. Omdat dit net alleen stroom transporteert en geen gebruikers heeft, brengt een ondergrondse verbinding geen groot risico mee voor de leveringszekerheid. Het gaat hier niet om een complex netwerk zoals op land, maar om een enkele verbinding tussen zee en land.

Uitzonderingen voor ondergrondse aanleg

Bij hoge uitzondering bekijken we per project of ondergrondse aanleg van een hoogspanningsverbinding mogelijk is. Dat doen we alleen als een project anders niet maakbaar is en dit veilig is voor de leveringszekerheid en als de meerkosten verantwoord zijn. Zo'n ondergrondse aanleg noemen we ook wel verkabelen. We kiezen dus alleen voor verkabeling bij grote ruimtelijke of technische knelpunten. Daarbij gaat het meestal om korte delen van nieuwe verbindingen van 220 kV of hoger.

Om te bepalen of verkabeling verantwoord is voor de leveringszekerheid is een nettechnisch onderzoek nodig. In dit project doen we dat op twee plekken:

- bij de kruising van de Westerschelde (zie paragraaf 3.3.2)
- bij het landtracé op Zuid-Beveland (zie alinea hieronder).

Nettechnisch onderzoek ondergronds op Zuid-Beveland

Dit project speelt in een regio met veel grote energieprojecten. Daardoor staat de omgeving onder druk. Om die reden hebben we – bij uitzondering – besloten om een nettechnisch onderzoek te doen naar een ondergrondse verbinding op Zuid-Beveland. TenneT rekent nu uit of verkabeling op die plek technisch mogelijk is. Ook doen we onderzoek naar de impact op ruimte en leefomgeving van ondergrondse aanleg.

Let op: het feit dat TenneT deze berekening uitvoert, betekent niet automatisch dat we de verbinding ook echt ondergronds kunnen aanleggen. Alleen als uit onderzoek blijkt dat ondergrondse aanleg mogelijk én verantwoord is, nemen we dat mee als optie. De uiteindelijke keuze volgt uit de Integrale Effectenanalyse (IEA), het plan-MER en een integrale afweging op projectniveau.

Reacties over de Borselse en Zeeuwse voorwaarden

Sommige indieners verwijzen in hun reactie naar de Borselse Voorwaarden. In voorwaarde 4.3 staat bijvoorbeeld: "Geen impact op het huidige landschap: geen hoogspanningsmasten en koeltorens."

Met het nettechnische onderzoek (zoals hierboven beschreven) onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn in relatie tot deze voorwaarden. Dit onderzoek helpt ons om zicht te krijgen op wat technisch en ruimtelijk mogelijk is. Aan het einde van de projectprocedure maken we een integrale afweging. Daarbij geven de betrokken Zeeuwse overheden ook een regio-advies. Op basis van al deze informatie nemen de ministers van Klimaat en Groene Groei en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een voorkeursbeslissing.

De Borselse Voorwaarden mogen niet leiden tot het uitsluiten van tracés in deze vroege fase van de projectprocedure. We moeten eerst de verschillende alternatieven zorgvuldig onderzoeken zoals gebruikelijk binnen dit soort procedures. Dit geldt voor zowel bovengronds als ondergronds. Uiteindelijk is een technisch uitvoerbaar alternatief nodig om Zeeuws-Vlaanderen aan te sluiten op het landelijke hoogspanningsnet.

3.3.2 Wijze van kruisen Westerschelde

Zoals u kon lezen in paragraaf 3.3.1, leggen we nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en hoger op land meestal bovengronds aan. Alleen bij een groot ruimtelijk of technisch knelpunt kunnen we kiezen voor een ondergrondse aanleg. Dat doen we alleen als dit verantwoord is voor de leveringszekerheid en de kosten aanvaardbaar zijn.

De kruising van de Westerschelde is zo'n knelpunt. In de cNRD staat dat we vier mogelijke routes voor de kruising verder onderzoeken. Het gaat om de routes K1 tot en met K4. Voor deze routes bekijken we drie manieren van aanleg:

- een bovengrondse verbinding,
- een tunnel,
- of baggeren.

Veel mensen reageerden in de cNRD op de uitvoeringstechnieken. Zij spraken hun voorkeur uit of juist niet al het gaat om één of meer van de technieken. Vaak legden zij goed uit waarom. Op de keuze voor de routes zelf kwam weinig reactie. Toch nemen we ook deze reacties mee. We verwerken ze in het deelrapport Omgeving van de Integrale Effectenanalyse (IEA). Op die manier telt deze inbreng mee bij het besluit over de voorkeursroute en de uitvoeringstechniek voor de kruising van de Westerschelde.

Sommige indieners stelden ook andere mogelijkheden voor om de Westerschelde te kruisen. Deze opties staan niet als onderzoeksvraag in de cNRD. Hieronder gaan we in op die suggesties.

Bevestiging van kabels aan buitenzijde bestaande Westerscheldetunnel

Twee indieners hebben voorgesteld om de kabels langs de bestaande Westerscheldetunnel aan te leggen. Zij noemen als voordelen:

- een solide verankering,
- lagere kosten,
- goede koeling van de kabels,
- en een gunstige ligging voor de scheepvaart.

Toch is dit geen realistische optie. Rondom de huidige tunnel ligt zeebodem. We kunnen daar geen kabels aan de buitenkant van de tunnel aanbrengen. Als we dat willen, moeten we een nieuwe tunnel boren, vlak naast de bestaande. Die aanpak heeft geen voordelen ten opzichte van het boren van een tunnel op een van de locaties uit de cNRD. Het kan zelfs meer risico's opleveren. Bij het boren naast de huidige tunnel moeten we namelijk rekening houden met de stabiliteit van die bestaande tunnel.

Kruisen van de Westerschelde tussen Hansweert en Ossenis

We hebben de kruising tussen Hansweert en Ossenis onderzocht in de Nota Onderzoeksalternatieven (NOA). We hebben deze optie laten vervallen, om meerdere redenen (zie hoofdstuk 7.3 van de NOA). Aan de kant van Zeeuws-Vlaanderen zou dit voorstel een nieuwe bovengrondse verbinding van ongeveer 17 kilometer opleveren. Die route veroorzaakt veel milieuproblemen en moet mogelijk ook het Kanaal Gent–Terneuzen kruisen. Aan de

oostkant van het kanaal hadden we eerst enkele stationslocaties gepland. We hebben deze locaties laten vallen, omdat er te weinig ruimte is en het gebied al andere functies heeft. Bovendien hebben we genoeg andere geschikte locaties die we wél verder onderzoeken.

Omdat er niets is veranderd, zien we geen reden om de cNRD aan te passen.

Kruisen van de Westerschelde bij Zandvliet (B)

Een verbinding via Zandvliet in België is alleen mogelijk als we afspraken maken met de Belgische overheid. Die medewerking is onzeker en kost waarschijnlijk veel tijd. Daarnaast moeten we voor dit alternatief een lange bovengrondse verbinding door Zeeuws-Vlaanderen aanleggen. Dat brengt hoge maatschappelijke kosten en veel milieueffecten met zich mee.

We hebben voldoende andere alternatieven die minder ingrijpend en beter uitvoerbaar zijn. Daarom nemen we dit voorstel niet verder mee in de planmer.

Toepassen uitvoeringstechniek boren

We hebben deze uitvoeringstechniek onderzocht in de Nota Onderzoeksalternatieven (NOA). We hebben besloten om deze optie niet verder te onderzoeken. Daarvoor zijn twee belangrijke redenen:

- de kans is groot dat deze techniek onvoldoende transportcapaciteit biedt,
- en er zijn grote technische bezwaren bij aanleg en onderhoud.

In de cNRD leggen we uit waarom we dit alternatief niet verder meenemen. De commissie mer heeft die onderbouwing als logisch en goed onderbouwd beoordeeld. We hebben geen nieuwe informatie ontvangen die aanleiding geeft om deze keuze te heroverwegen.

Toepassen combinatie van uitvoeringstechnieken

Een combinatie van technieken om de Westerschelde te kruisen (bijvoorbeeld bovengronds met masten én een tunnel bij de hoofdvaargeul) is in principe mogelijk. Toch hebben we in de cNRD uitgelegd waarom we deze combinatie niet verder onderzoeken. De commissie mer heeft die toelichting als logisch en navolgbaar beoordeeld.

We hebben geen nieuwe informatie ontvangen die aanleiding geeft om deze keuze te heroverwegen.

3.3.3 Masttype nieuwe verbinding: de Moldaumast

In 2011 verving TenneT de Donaumast door de Wintrackmast als standaard voor nieuwe hoogspanningsprojecten. De Wintrackmast is speciaal ontworpen om het elektromagnetisch veld zo klein mogelijk te houden. In de praktijk bleek de mast niet populair bij omwonenden en andere betrokkenen. De mast bestaat uit twee witte, gesloten buizen. Die vallen, vooral bij helder weer, sterk op in het landschap. De open vakwerkstructuur van de Donaumast is veel minder zichtbaar. Ook ziet een hele rij Wintrackmasten er druk en onrustig uit. Dat komt door de dubbele staanders en de gebogen vorm bij hoeken in het tracé.

TenneT heeft daarnaast ervaren dat vakwerkmasten:

- eenvoudiger te plaatsen zijn,
- minder kosten over de hele levensduur,
- en duurzamer zijn, omdat ze minder materiaal nodig hebben.

Nieuw technisch onderzoek laat zien dat moderne vakwerkmasten het elektromagnetisch veld net zo goed beperken als de Wintrackmast. Daarmee vervalt het laatste voordeel van de Wintrack. TenneT kiest daarom bij nieuwe projecten weer voor een vakwerkmast als standaard. Er is een keuze gemaakt uit drie varianten:

- de Donaumast,
- de Moldaumast,
- en de Hamerkopmast.

Na onderzoek naar onder andere biodiversiteit en veiligheid, heeft TenneT de Moldaumast gekozen als nieuwe standaard. Er wordt per project gekeken of deze standaard ook wordt toegepast. In het volgende document is meer te lezen over de verschillende masttypes

<https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2025/03/21/landschap-onder-hoogspanning>.

3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening

Aansluiting België als alternatief voor dit project

Hierbij is eerst belangrijk om het verschil tussen interconnectie en een aansluiting vanuit België als alternatief voor dit project duidelijk maken. Bestaande internationale verbindingen zijn er. Die noemen we interconnectoren.

Deze zijn bedoeld om:

- Europese elektriciteitsmarkt te faciliteren.
 - Internationale handel van elektriciteit mogelijk maken
 - Verhogen Europese welvaart
 - Beter gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen (bijdragen behalen klimaatdoelstellingen)
- Werking van de netten te ondersteunen.
- Betere evenwicht in het elektriciteitsnet.
- Nationale netten onderling bij te kunnen staan in geval van een calamiteit.

De netcongestie in Zeeuws-Vlaanderen en de verwachte extra vraag van met name de industrie lossen we op met de nieuwe 380.000 volt verbinding. Deze nieuwe verbinding moeten we aansluiten op landelijke Nederlandse hoogspanningsnet (hier de verbinding Borssele-Rilland). Dit betekent een uitdagende kruising met Westerschelde en doortrekken van de verbinding op Zuid-Beveland. Het aansluiten van Zeeuws-Vlaanderen op het Belgische hoogspanningsnet als alternatief voor dit project is geen optie want;

- TenneT is verantwoordelijk voor het hoogspanningsnet in Nederland.
- Verbinding over landsgrenzen mogen niet ontwikkeld worden om transportknoelpunten in een land op te lossen.
- Een nieuwe verbinding met België zorgt voor extra stroomverkeer tussen beide landen. Daardoor kunnen er op andere plekken in Nederland nieuwe knoelpunten ontstaan.
- Daarnaast spelen er nog andere zaken zoals afspraken over tarieven die landelijk zijn vastgesteld.

In het najaar van 2025 publiceren de Belgische netbeheerder Elia en TenneT een position paper. Daarin leggen zij uitgebreider uit waarom een aansluiting via België geen realistisch alternatief is voor dit project. Alleen bij een grote politieke verandering op Europees niveau kan van dit standpunt worden afgeweken. Zo'n verandering is niet te verwachten en zou bovendien een langdurig traject vergen.

Los van de vraag of een aansluiting op België een alternatief kan zijn, verkennen Elia en TenneT wél of een interconnector in zuivere vorm mogelijk is. Daarbij gaat het om een verbinding tussen België en de Nederlandse 380 kV-ring via Zeeuws-Vlaanderen. Momenteel loopt een gezamenlijk onderzoek van Elia en TenneT naar de noodzaak en mogelijkheden van een uitbreiding van de interconnectie capaciteit tussen Nederland en België. Mocht uitbreiding wenselijk blijken, dan volgt een bredere afweging en aanvullend onderzoek met bijvoorbeeld de vraag: waar voegt een nieuwe connectie het meest toe aan het Europese systeem? Dat hoeft niet per se via Zeeuws-Vlaanderen te gebeuren.

Alternatieve energievoorziening

Alternatief gelijkstroom / windenergie direct aan land

Zie antwoord 3.3.1

Gebruik maken van de bestaande 150kV-infrastructuur

De bestaande 150 kV-infrastructuur richting Zeeuws-Vlaanderen kan de forse groei in de vraag naar elektriciteit niet aan. Ook na de huidige verzwaring van het net blijft de capaciteit onvoldoende.

Onder leiding van North Sea Port, en in samenwerking met het industriecluster Smart Delta Resources (SDR) en de Provincie Zeeland, is onderzocht hoe de elektriciteitsvraag zich de komende jaren zal ontwikkelen. Meer informatie over deze groei en waarom een 380 kV-verbinding nodig is, lees je in de paragraaf Nut en noodzaak.

SMRs of kerncentrales

Kleinschalige kerncentrales (SMR's) zijn geen vervanging voor deze 380 kV-verbinding. Op dit moment is er in Europa nog geen enkele SMR goedgekeurd of gebouwd. In Nederland lijkt de bouw van een SMR op zijn vroegst mogelijk rond 2040. Dat komt onder andere doordat:

- het minstens zeven jaar duurt om een SMR te bouwen en goed te keuren,
- dat alleen lukt als het gaat om een bestaand ontwerp en gebruik van bewezen techniek.

Bovendien hebben veel SMR's die op het terrein van een bedrijf zouden komen (achter de meter) alsnog een aansluiting op het hoogspanningsnet nodig. Bijvoorbeeld wanneer de installatie tijdelijk wordt uitgeschakeld voor onderhoud of bij een storing.

De conclusie voor dit project is duidelijk: een SMR in Zeeuws-Vlaanderen biedt geen tijdige oplossing voor de huidige netcongestie. Ook als er nieuwe, grotere kerncentrales in Zeeuws-Vlaanderen komen, verandert dat niets aan de noodzaak van een 380 kV-verbinding. Zelfs in combinatie met waterstof en de bestaande 150 kV-verbindingen is dat geen werkbaar alternatief.

Dat geldt trouwens voor alle vormen van decentrale energieopwekking en buffering. Het is simpelweg te lastig om op grote schaal vraag en aanbod in balans te houden. Zonder een sterk netwerk wordt het onmogelijk om spanning en frequentie binnen veilige grenzen te houden en het net stabiel te beheren.

Waterstof

Hynetwork Services (HNS) wil een waterstoftransportnet aanleggen van de Belgische grens naar Vlissingen (Zeeland) en Moerdijk (Noord-Brabant). Het plan is om hiervoor bestaande aardgasleidingen opnieuw te gebruiken. Deze leidingen vervoeren nu nog grijze waterstof (gemaakt uit aardgas), maar gaan straks gebruikt worden voor groene waterstof. De capaciteit van deze leidingen is nu al in gebruik. De groene waterstof vervangt lokaal een deel van het aardgasverbruik. Daarnaast is het de bedoeling om via de havens ook waterstof te exporteren.

Om groene waterstof te kunnen maken, is veel elektriciteit nodig. Die komt via het 380 kV-net. Deze stroom is niet alleen nodig voor elektrolyzers (om waterstof te maken), maar ook voor andere industriële toepassingen, zoals elektrische fornuizen en E-boilers. Het waterstofnetwerk en de 380 kV-verbinding vullen elkaar aan. Ze zijn allebei nodig om de industrie in Zeeland en Brabant te verduurzamen.

Zelfvoorzienende bedrijven

In theorie kunnen bedrijven zelf hun volledige elektriciteitsbehoefte opwekken, zonder aansluiting op het landelijke hoogspanningsnet. Dit heet een off-grid systeem.

In de praktijk is dit voor de meeste bedrijven niet haalbaar. Dat komt door meerdere redenen:

- Bedrijven hebben meestal te weinig ruimte voor voldoende zonnepanelen of windmolens.
- De eigen opwek levert vaak niet genoeg elektriciteit.
 - Zo is zonne-energie bijvoorbeeld maar 10% van het jaar beschikbaar.
- Het is moeilijk om vraag en aanbod in balans te houden.
- Te veel stroom kan schade veroorzaken aan verbindingen en apparaten.
- Te weinig stroom zorgt voor uitval.

Het bewaken van de balans is belangrijk voor een stabiel elektriciteitsnet. In Nederland zorgt TenneT hiervoor. Dat doet TenneT samen met 42 andere netbeheerders in Europa. Voor één of enkele bedrijven is het bijna onmogelijk om de schommelingen in vraag en aanbod zelf op te vangen.

Overige ideeën

In de reacties wordt een nieuwe techniek genoemd: Beamen, een manier om energie draadloos te verplaatsen. Bij deze techniek gaat men uit van zeer lage energiedichtheden. Daardoor is het geen realistisch alternatief voor de transportcapaciteit van de geplande 380 kV-uitbreiding naar Zeeuws-Vlaanderen (4 x 2635 MVA).

Ook wordt een voorstel gedaan om de verbinding Rilland–Zandvliet extra te verzwaren als alternatief voor de 380 kV-verbinding.

Dit is echter geen geschikte oplossing, om de volgende redenen:

- Rilland–Zandvliet is een interconnector (internationale verbinding).
 - Een interconnector is niet bedoeld om binnenlandse knelpunten op te lossen (zie uitleg eerder).
- De verbinding is niet direct gekoppeld aan het netwerk in Zeeuws-Vlaanderen.
 - Daardoor lost verzwaring van deze verbinding het capaciteitsprobleem ter plaatse niet op.

3.5 Reacties over de procedure en besluitvorming

Met de komst van de Omgevingswet volgen we de projectprocedure, zoals deze in de wet is voorgeschreven. Deze procedure bestaat uit de volgende stappen:

- Kennisgeving voornemen en voorstel voor participatie (november 2023, afgerond);
- Verkenning;
- Voorkeursbeslissing;
- Planuitwerking;
- Projectbesluit.

Figuur 1. Projectprocedure

In de projectprocedure werken we van grof naar fijn. We starten met een ruim zoekgebied en werken stap voor stap toe naar:

- een definitief tracé
- en een vaste locatie voor het hoogspanningsstation

Aan het eind van de procedure liggen bijvoorbeeld de mastlocaties en de precieze plek van het station vast. De stappen van deze werkwijze lichten we hieronder verder toe.

1. Kennisgeving voornemen en participatie (eind 2023)

De projectprocedure is eind 2023 begonnen met de kennisgeving van het voornemen en het voorstel voor participatie. Iedereen kon zes weken lang reageren op het zoekgebied en de genoemde locatie- en tracéalternatieven. Het was ook mogelijk om nieuwe locatie- en tracéalternatieven in te brengen. Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer hebben de voorgestelde locatie- en tracéalternatieven getoetst. Ze keken onder andere naar nettechnische en ruimtelijke uitgangspunten. In de Reactienota van het voornemen en voorstel voor participatie is een overzicht gegeven van alle ingediende reacties. Bij elke reactie staat het antwoord van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer.

2. Verkenning: van locatie- en tracéalternatieven binnen het zoekgebied naar een voorkeursbeslissing

Eind 2023 dienden mensen ideeën in. Wij namen die ideeën op in de Nota Onderzoeksalternatieven. In die nota brachten we alle locatie- en tracéalternatieven in beeld. Vervolgens verwerkten we deze uitkomsten in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD). De cNRD legt uit:

- welke alternatieven we in de volgende fase onderzoeken,
- hoe we het onderzoek uitvoeren,
- en welke aandachtspunten we meenemen.

Begin 2025 lag de cNRD ter inzage. We betrekken alle reacties bij het vaststellen van de definitieve NRD. Daarna vergelijken we de alternatieven in het plan-mer op milieueffecten. In de Integrale Effectenanalyse (IEA) beschrijven we ook:

- de technische haalbaarheid,
- de toekomstbestendigheid,
- en de kosten.

In deze Reactienota vindt u een overzicht van alle ingediende reacties op het cNRD. Bij elke reactie staat het antwoord van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer.

3. Voorkeursbeslissing

Op basis van onder andere de Integrale Effectenanalyse en het plan-MER leggen we een ontwerp-voorkeursbeslissing ter inzage. Iedereen kan hierop een zienswijze indienen. De ministers van Klimaat en Groene Groei en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening nemen deze zienswijzen mee in hun afweging. Ook houden ze rekening met de adviezen uit de regio en van de Commissie mer.

De ministers nemen naar verwachting medio 2026 een definitieve voorkeursbeslissing. Daarmee eindigt de verkenningsfase.

Tegen de voorkeursbeslissing is geen beroep mogelijk. De beslissing is ook niet juridisch bindend. Wel staat erin welk voorkeursalternatief is gekozen: de locatie voor het hoogspanningsstation en het tracé dat we verder gaan uitwerken.

4. Planuitwerking: van voorkeursbeslissing naar definitieve locatie en tracé

In de planuitwerkingsfase wordt de voorkeursbeslissing verder in detail uitgewerkt. Dit betekent dat binnen een project-mer locatie- en tracévarianten van het gekozen voorkeursalternatief worden onderzocht. Het definitieve tracé wordt planologisch en juridisch vastgelegd in het projectbesluit.

5. Projectbesluit (en benodigde vergunningen)

In het projectbesluit legt het bevoegd gezag vast hoe de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding en het 380/150 kV-station ruimtelijk worden ingepast. Ook beschrijft het bevoegd gezag welke maatregelen en voorzieningen nodig zijn om het project uit te voeren. Dit kunnen tijdelijke of blijvende maatregelen zijn voor de fysieke leefomgeving.

We leggen het ontwerp-projectbesluit samen met het project-MER ter inzage. Iedereen mag hier een zienswijze op indienen.

De publicatie van het ontwerp-projectbesluit staat gepland voor 2027. We verwachten het definitieve projectbesluit en de vergunningen in 2028 vast te stellen. Tegen het definitieve projectbesluit kunt u beroep instellen.

Inspraakmomenten in de procedure

Tijdens het gehele planvormingsproces voeren we een open gesprek met de omgeving. We willen de besluiten samen met iedereen voorbereiden die leeft in de omgeving van de nieuwe hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation. Iedereen krijgt op vijf momenten de kans om te reageren. U kunt dan een reactie of zienswijze indienen, of in beroep gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS). De momenten zien er als volgt uit (stap 1 en 2 zijn al afgerond):

<u>Stap</u>	<u>Onderdeel van de projectprocedure</u>	<u>Mogelijkheid</u>
1.	Kennisgeving voornemen en participatie	Reactie
2.	cNRD	Reactie
3.	Ontwerp-voorkeursbeslissing (incl. plan-MER/IEA)	Zienswijze
4.	Ontwerp-projectbesluit (incl. project-MER)	Zienswijze
5.	Projectbesluit	Beroep RvS

Binnen de projectprocedure zijn er een aantal wettelijk verplichte inspraakmomenten. U kunt dan een zienswijze indienen op de gepubliceerde documenten.

Daarnaast organiseren we extra inspraakmomenten. Zo halen we kennis en ervaringen op uit de omgeving. Hoe dat werkt, staat in het voorstel voor participatie. Tijdens deze momenten kunt u een reactie indienen op de gepubliceerde documenten. Het projectteam behandelt deze reacties en geeft, net als bij zienswijzen, een antwoord.

Naast deze mogelijkheden zijn er ook andere manieren om met elkaar in gesprek te gaan. Ook dat leest u in het voorstel voor participatie. Beroep instellen kan alleen tegen het projectbesluit. In dat besluit staan de gekozen locatie, het tracé en de regels die daarbij horen.

3.6 Reacties over het participatieproces

In de reacties op de cNRD stelden mensen vragen, gaven zij aandachtspunten en deden zij voorstellen over de manier waarop zij betrokken worden bij het project. Deze reacties gaan over onderwerpen die in het geactualiseerde participatieplan staan. Denk aan:

- hoe we doelgroepen betrekken;
- of de lijst met betrokken partijen volledig is;
- en hoe we met de omgeving communiceren.

TenneT en het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) vinden het belangrijk om goed naar de omgeving te luisteren. We willen transparant zijn over wat we met de inbreng van mensen doen. Zo hebben we gevraagd mee te denken over alternatieven voor het tracé en de locatie van het hoogspanningsstation. In de NOA staat wat dit heeft opgeleverd (een longlist) en welke alternatieven zijn overgebleven (shortlist).

We merken dat niet iedereen dit zo ervaart. Daarom blijft TenneT werken aan betere terugkoppeling. We beseffen dat het teleurstellend kan zijn als we niet alle wensen kunnen overnemen. Toch is alle inbreng waardevol en wordt deze meegenomen in het project. We geven informatie via verschillende kanalen, zoals:

- de projectwebsite;
- informatiebijeenkomsten;
- webinars;
- en nieuwsbrieven.

De website wordt regelmatig bijgewerkt. Ook kijken we of de website duidelijk en makkelijk te gebruiken is. Heeft u toch nog vragen? Neem dan gerust contact op met onze omgevingsmanagers:

- Ineke Vink – ineke.vink@tennet.eu
- Alex Meertens – alex.meertens@tennet.eu
- Contact kan ook via het algemene emailadres 380kvzeevla@tennet.eu

Actieve participatie

Sommige partijen willen graag een actievere rol, zoals ook past bij de Omgevingswet en het Verdrag van Aarhus. Zij vinden dat de Zeeuwse omgeving beter vertegenwoordigd moet zijn. Ook wordt genoemd dat de toeristische sector meer aandacht verdient.

Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei en TenneT vinden dat de huidige projectfase zich nog niet leent voor actieve participatie. We werken toe naar een voorkeursalternatief, en de uiteindelijke beslissing ligt bij de ministers. De mening van de omgeving over de alternatieven wordt wel meegenomen in het deelrapport Omgeving en het Regioadvies. Burgers en organisaties kunnen ook meedenken over dit Regioadvies.

Aanpassingen stakeholderslijst

We passen de lijst van betrokken partijen aan op basis van de ontvangen reacties. De volgende wijzigingen voeren we door:

- Gemeente Vlissingen komt bij de doelgroep 'bestuursorganen'.
- Staatsbosbeheer komt ook bij de doelgroep 'bestuursorganen'.
- Toeristisch Ondernemend Zeeland komt bij de 'maatschappelijke organisaties'.
- De naam 'North Sea Port District NL en BE' wordt gewijzigd naar:
 - North Sea Port Netherlands
 - North Sea Port Flanders

Communicatie op maat

We hebben gemerkt dat veel mensen persoonlijke informatie per brief of mail waarderen. Daarom gaan we hiermee door. Waar mogelijk richten we de communicatie op specifieke doelgroepen. Bijvoorbeeld: een brief voor bewoners in de buurt van een mogelijke locatie van het hoogspanningsstation.

Heeft u vragen? U kunt altijd direct contact opnemen met:

- Ineke Vink – ineke.vink@tennet.eu
- Alex Meertens – alex.meertens@tennet.eu
- Contact kan ook via het algemene emailadres 380kvzeevla@tennet.eu

3.7 Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten

Landelijke kaders

Hoewel dit voor de omgeving soms anders lijkt, werken we wél aan integraliteit. Binnen de Rijksoverheid is het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening.

We werken bij dit project binnen duidelijke landelijke kaders, bijvoorbeeld:

- de Omgevingswet (afdeling 5.2 en 5.3), die de spelregels voor grote energieprojecten beschrijft;
- de Nationale Omgevingsvisie (NOVEX);
- het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) – de kabinetsvisie voor het energiesysteem tot 2050, waarin keuzes zijn gemaakt over onder andere windenergie op zee en kernenergie;
- het Programma Energiehoofdstructuur (PEH), dat onder andere in h 6.3.2 de uitgangspunten voor de aanleg van energie-infrastructuur beschrijft.

Naast deze landelijke kaders hanteren initiatiefnemers, zoals TenneT, ook eigen technische uitgangspunten. Denk aan:

- externe veiligheidsafstanden;
- ontwerpprincipes;
- technische eisen die komen door de werking van het energiesysteem.

Zo zorgen we ervoor dat de plannen inhoudelijk kloppen, technisch haalbaar zijn én passen binnen de ruimtelijke kaders van Nederland.

Binnen projectprocedures

Binnen de projectprocedure nemen we verschillende stappen om integraliteit te bevorderen. Dat doen we op de volgende manieren:

- Omgevingsdialoog
 - We betrekken actief regionale en lokale partijen. Zo brengen we kennis uit de omgeving in beeld. Dit helpt om andere ontwikkelingen, mee-koppelkansen en raakvlakken met andere projecten goed mee te nemen.
- Raakvlakken benoemen
 - We beschrijven de raakvlakken met andere projecten, als die relevant zijn voor dit project.
- Effecten combineren
 - In de integrale effectenanalyse (IEA) en het milieueffectrapport (MER) kijken we verplicht naar andere lopende ontwikkelingen. Deze zogenoemde 'autonome ontwikkelingen' worden meegenomen in het onderzoek naar de gezamenlijke effecten (cumulatie).
- Afstemming met andere ministeries
 - We stemmen af met andere ministeries om mogelijke raakvlakken te bespreken. Dat gebeurt onder andere via een verplichte stap uit de Omgevingswet (artikel 5.48, lid 1). Hierin staat dat het bevoegd gezag bij de verkenning kennis en inzicht moet verzamelen over:
 - de aard van de opgave,
 - relevante ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving,
 - mogelijke oplossingen voor de opgave.

Zo zorgen we ervoor dat het project goed aansluit op andere plannen en ontwikkelingen in de omgeving.

Disclaimer

Er zijn ook private of marktinitiatieven waarbij de Rijksoverheid maar beperkt kan en wil sturen. Gemeenten, provincies en waterschappen hebben bovendien hun eigen autonomie en verantwoordelijkheden binnen het ruimtelijk domein. Zowel het Rijk, als private partijen, provincies, waterschappen en gemeenten hanteren eigen kaders en richtlijnen. Soms sluiten deze op elkaar aan, maar er kunnen ook tegenstrijdigheden ontstaan. In zulke gevallen is onderling overleg nodig om overlap of tegenstrijdigheden op te lossen. Vanuit het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) zijn we hier actief mee bezig, onder andere in Zeeland. De provincie vervult hierbij een belangrijke rol en organiseert zogeheten ontwerpateurs en de visie Zeeland 2050. Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) is hierbij betrokken.

Gebiedsgerichte aanpak

Naast de Nationale Omgevingsvisie, het Nationaal Plan Energiesysteem en het Programma Energiehoofdstructuur werkt het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) gebiedsgericht. Binnen deze aanpak stemmen Zeeuwse projecten nauw en structureel met elkaar af. Zo delen we raakvlakken, risico's, kansen en aandachtspunten tussen projecten.

We organiseren al twee jaar, waar mogelijk, gezamenlijke inloopavonden. Ook stemmen we de communicatie over energieprojecten in Zeeland af met gemeenten, provincie en initiatiefnemers. Vanuit de gebiedsgerichte aanpak maken we overzichtskaarten. Een voorbeeld is de Digitale Projectenkaart op [de website van Bureau Energieprojecten](#). Ook is er een recent een gedetailleerdere [overzichtskaart](#) ontwikkeld.

Daarnaast brengen we de strategische planning in beeld. We leggen vast welke afhankelijkheden er bestaan tussen de besluitvorming van verschillende projecten. Zo blijven we goed op de hoogte van de invloed die projecten op elkaar hebben.

We delen deze kennis ook actief met partijen zoals de gemeente Borsele, Terneuzen, Vlissingen en provincie Zeeland. Dat doen we bijvoorbeeld via de werkgroep Planologie. Deze werkgroep valt onder het overleg Grootchalige Energie en Leefkwaliteit Borsele. Hierin zitten het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG), de provincie en de gemeente structureel samen aan tafel. Daarnaast stemt het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) af met de provincie over provinciale plannen en visies. Ook is er regelmatig contact met andere stakeholders, zoals het havenbedrijf.

Voorbeelden van integraliteit

Door structureel en integraal te werken, kunnen we in de uitvoering van projecten synergie bereiken. Zo leggen we de kabels voor IJmuiden Ver Alpha en Nederwiek 1 zo veel mogelijk gelijktijdig aan. Bij de inpassing van het hoogspanningsstation in de omgeving van het Sloegebied is ook rekening gehouden met de aansluiting van de wisselstroomkabel voor Nederwiek 1.

NOVEX

Tot slot benadrukken we dat er, naast de energietransitie, ook andere opgaven spelen in het grensoverschrijdende gebied North Sea Port District. Sinds oktober 2022 werken provincie en Rijk daarom samen aan een gezamenlijke visie binnen het zogenoemde NOVEX-gebied North Sea Port District. Een NOVEX-gebied is een regio waar de ruimtelijke impact van meerdere transities zo groot is, dat een integrale samenwerking nodig is tussen Rijk (met meerdere ministeries) en regio. Alleen zo kunnen we goede oplossingen vinden voor de schaarse ruimte.

Het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) treedt hierbij op als coördinerend ministerie namens het Rijk. Het programma NOVEX stuurt op een goede interbestuurlijke samenwerking. Doel is een gedeeld beeld van de opgaven, heldere randvoorwaarden en concrete uitvoeringsafspraken.

Drie grote nationale energietrajecten in Zeeland

In Zeeland lopen momenteel drie grote energietrajecten tegelijk:

- project 380 kV-verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen,
- het programma VAWOZ,
- project nieuwbouw van kerncentrales.

Voor het gemak noemen we deze alle drie een project, al is VAWOZ feitelijk een programma. Twee van deze projecten hebben een nationale afweging. Alle drie zitten nog in de verkenningsfase.

We willen deze projecten zo goed mogelijk op elkaar afstemmen. Dat is belangrijk omdat:

- ze elkaar op ruimtelijk vlak kunnen raken (zoals vergunningen en ruimtegebruik)
- er verbanden liggen qua systeemimpact/energetische inpassing
- er kansen zijn om projecten slim te combineren
- we willen voorkomen dat keuzes later moeilijk of onmogelijk zijn om te veranderen (lock-ins)

Toch kiezen we bewust voor aparte procedures per project. Dat heeft voordelen:

- het houdt de besluitvorming overzichtelijk,
- het vergroot de kans op tijdige uitvoering,
- het voorkomt dat één vertraagd project alles ophoudt.

We zorgen wel voor een gezamenlijke, integrale afweging. Dat doen we door:

- afstemming binnen het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG),
- samenwerking met andere betrokken partijen,
- gezamenlijke communicatie en informatieavonden,
- het maken van overzichtskaarten en tijdlijnen,
- het in beeld brengen van gecombineerde effecten, kansen en risico's.

Vanaf de tweede helft van 2025 gaan de drie projecten richting een voorkeursbeslissing. Dan komen er ook zogenaamde synthesesmomenten. Daarbij bekijken we de drie trajecten in samenhang. Wat we voor deze drie grote projecten doen, passen we ook zoveel mogelijk toe op andere lopende of geplande projecten van het Rijk of van andere partijen. Dit sluit ook aan bij het advies van de commissie mer op de cNRD. Dit advies luidde als volgt: "Neem de relevante ontwikkelingen waarover nog geen besluit is genomen mee in een scenario. Daarbij zijn 'relevante ontwikkelingen' de ontwikkelingen die in samenhang met de netuitbreiding kunnen leiden tot andere/extra milieueffecten en/of ontwikkelingen die de ruimtelijke keuzemogelijkheden van de netuitbreiding kunnen beïnvloeden".

3.8 Reacties over de realisatiefase van het project

Hoe en waar we tijdens de aanleg van de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation ruimte nodig hebben, werken we uit in de volgende fase. Na de keuze van het voorkeustracé en de locatie weten we waar de verbinding en het hoogspanningsstation worden gebouwd. In het project-mer onderzoeken we vervolgens hoe het ontwerp er precies uit komt te zien. Dan brengen we ook zaken als transportroutes en werkterreinen in beeld.

We gaan in gesprek met belanghebbenden in de omgeving. Denk aan perceeleigenaren, om afspraken te maken over:

- de locaties van werkwegen en werkterreinen,
- plekken voor graafwerkzaamheden voor veld- en bodemonderzoeken.

Zo minimaliseren we de overlast tijdens de bouw en zoeken we samen naar de minst belastende oplossingen. De schade door deze werkzaamheden vergoeden we volledig. Denk aan schade:

- aan gewassen of boomgaarden,
- door het tijdelijk niet kunnen gebruiken van de grond tijdens bouwwerkzaamheden of bodemonderzoek.

Ook overleggen we met het bevoegd gezag in de regio over de transportroutes. We maken dan afspraken over:

- de veiligste en minst belastende routes,
- eventuele wegafsluitingen,
- andere relevante maatregelen.

Zie ook het thema schade en vergoedingen (paragraaf 3.10 van deze Reactienota) voor uitleg over vergoeding en schadeherstel.

3.9 Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding

Door het initiatief voor de 380 kV-verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen stellen mensen vragen over de bestaande 150 kV-verbinding. Een vraag is of deze verbinding kan verdwijnen zodra de nieuwe 380 kV-verbinding werkt.

Op dit moment weten we dat nog niet zeker. Het gaat om het deel van de bovengrondse 150 kV-verbinding op Zuid-Beveland, tussen Ellewoutsdijk en de T-splitsing bij de Oude Zanddijk.

We onderzoeken dit nu in een studie. Daarin bekijken we wat de nieuwe 380 kV-verbinding betekent voor het bestaande 150 kV-netwerk tussen Borssele, Goes de Poel en Terneuzen. Als uit het onderzoek blijkt dat het netwerk zonder deze 150 kV-verbinding kan blijven werken, starten we een apart project om de verbinding te verwijderen.

3.10 Reacties over schade en vergoedingen

Planuitwerking

Na de keuze voor een tracé en de locatie van het hoogspanningsstation volgt de planuitwerking. In deze fase doet TenneT onderzoek om het definitieve tracé en de locatie te kunnen bepalen en de benodigde vergunningen aan te vragen.

Sommige onderzoeken zijn zogenoemde bureaustudies. Andere onderzoeken vinden buiten plaats, direct op de locatie van het voorgenomen tracé. Denk daarbij aan veld- en bodemonderzoek naar:

- archeologie,
- flora en fauna,
- bodem,
- en water.

Voordat TenneT deze onderzoeken mag uitvoeren, moet het projectteam toestemming krijgen om het land te betreden. Een rentmeester van TenneT neemt hierover contact op met de grondeigenaar. Samen maken zij afspraken en spreken zij een vergoeding af. Deze afspraken komen in een betredingstoestemming te staan. Gebruikt iemand anders de grond, zoals een pachter? Dan spreekt de rentmeester ook met deze persoon. TenneT vergoedt eventuele schade die ontstaat tijdens of door het onderzoek.

Opstalrecht

Het tracé wordt definitief vastgesteld in het projectbesluit. Dit betekent nog niet dat TenneT direct mag beginnen met de aanleg. Daarvoor maakt een rentmeester van TenneT eerst afspraken met de grondeigenaar. Omdat de verbinding voor langere tijd op of in de grond ligt, sluit TenneT een overeenkomst met de eigenaar. Dit gebeurt in de vorm van een opstalrecht. Hiermee krijgt TenneT voor onbepaalde tijd het recht om:

- de verbinding op of in de grond aan te leggen,
- deze te beheren,
- en te onderhouden.

In de overeenkomst staan ook de vergoeding voor de eigenaar en de plichten van TenneT. Als beide partijen de overeenkomst hebben ondertekend, legt een notaris deze vast in een officiële akte. Daarna wordt het opstalrecht ingeschreven in de openbare registers van het Kadaster. Gebruikt iemand anders de grond, zoals een pachter? Dan maakt de rentmeester ook met deze persoon afspraken. Deze worden vastgelegd in een aparte gebruiksovereenkomst.

Wat als we er samen niet uitkomen?

TenneT doet er alles aan om goede afspraken te maken met grondeigenaren. We proberen er altijd samen uit te komen en leggen afspraken netjes vast in overeenkomsten. Toch lukt dit soms niet. In zo'n geval weegt het bevoegd gezag het belang van de aanleg van de hoogspanningsverbinding af tegen het belang van de grondeigenaar. Is het maatschappelijk belang groter? Dan moet de grondeigenaar toestaan dat TenneT de werkzaamheden toch uitvoert en de verbinding aanlegt.

Wil een grondeigenaar geen toestemming geven voor het betreden van de grond voor veld- en bodemonderzoek? Dan kan TenneT een gedoogverzoek indienen bij de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Komt er geen overeenkomst tot stand voor de aanleg van de verbinding? Dan kan TenneT opnieuw een gedoogverzoek indienen bij dezelfde minister.

Krijgt een grondeigenaar een gedoogbeschikking opgelegd? Dan kan die binnen 6 weken bezwaar maken bij de minister. Is de grondeigenaar het daarna nog steeds niet eens met het besluit? Dan kan hij of zij in beroep gaan bij de Raad van State.

Realisatiefase

Het uitgangspunt bij de aanleg en het beheer van hoogspanningsverbindingen is om zo min mogelijk last en schade te veroorzaken. Na het voorkeursbesluit gaan we in gesprek met grondeigenaren. Samen zoeken we naar de minst ingrijpende plek voor een mast of voor grondonderzoek, binnen de mogelijkheden die er zijn.

Schade door werkzaamheden aan de verbinding vergoeden we volledig. Denk aan schade door:

- tijdelijk niet kunnen gebruiken van de grond tijdens de bouw;
- graafwerkzaamheden voor bodemonderzoek.

Uitkoop voor omwonenden nieuwe bovengrondse verbinding

De minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) heeft in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat bewoners die niet in de buurt van een nieuwe 220 of 380 kV-hoogspanningsverbinding willen wonen, een aanbod krijgen van TenneT. Zij kunnen hun (bedrijfs)woning verkopen aan TenneT, tegen de actuele marktwaarde. TenneT verkoopt deze woningen daarna weer aan mensen die wel in de buurt van een hoogspanningsverbinding willen wonen. Huurders die besluiten te verhuizen, krijgen een verhuiskostenvergoeding van TenneT. Met deze regeling willen de overheid en TenneT zorgen en weerstand bij omwonenden verminderen. De afspraken worden vastgelegd in een convenant tussen de Rijksoverheid en TenneT. Dit convenant wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2025 ondertekend.

Nadeelcompensatie: schade bij rechtmatig overheidsoptreden

Een ruimtelijk besluit kan schade veroorzaken voor omwonenden of nabijgelegen bedrijven. Nadat de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG), in overleg met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), het projectbesluit heeft vastgesteld en dit in werking is getreden, kunnen mensen een verzoek om nadeelcompensatie indienen.

Nadeelcompensatie is een vergoeding voor schade door rechtmatig overheidsoptreden. De schade komt alleen in aanmerking als deze:

- groter is dan het normale maatschappelijke of bedrijfsrisico;
- en iemand hierdoor onevenredig zwaar wordt getroffen.

Het gaat bijvoorbeeld om:

- directe schade, doordat bestaande rechten van een eigenaar worden beperkt;
- indirecte schade, door nadelige gevolgen van werkzaamheden in de omgeving.

Schaduw schade vóór het besluit

Ook vóórdat het projectbesluit is genomen, kan schade ontstaan. Een beleidsvoornemen of de voorbereiding van een besluit kan al invloed hebben. Denk bijvoorbeeld aan waardevermindering van een woning doordat het tracé bekend wordt.

Voor deze zogenoemde schaduw schade is géén wettelijke regeling. Deze schade wordt dus niet vergoed.

We proberen deze schade zoveel mogelijk te beperken door:

- het besluitvormingsproces zorgvuldig én zo snel mogelijk te doorlopen;
- zo snel mogelijk te komen tot een concreet tracé en planuitwerking.

3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-MER

3.11.1 Bodem en water grote wateren (Westerschelde)

Het plan-MER onderzoekt welke milieueffecten de aanleg en het gebruik van de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding en het 380/150 kV-station hebben op de bodem en het water van de Westerschelde. We beoordelen de effecten op twee hoofdthema's:

- morfologie (zoals geulen, slikken en zandplaten),
- waterkwaliteit (volgens de Kader Richtlijn Water).

Deze thema's en beoordelingscriteria gelden voor zowel het plan-MER als het project-MER.

Morfologie en vaargeulen

In reacties op de cNRD vroegen mensen aandacht voor:

- de veranderende bodemstructuur van de Westerschelde,
- en het effect op het scheepvaartverkeer.

TenneT onderzoekt:

- hoe het natuurlijke systeem van de Westerschelde de
- aanleg en het beheer beïnvloedt,
- en hoe het project zelf het systeem kan veranderen.

We vergelijken de mogelijke routes en technieken voor het kruisen van de Westerschelde. Daarbij kijken we naar:

- de ligging en bevaarbaarheid van de vaargeulen,
- en de invloed op het onderhoud.

Rijkswaterstaat leverde gegevens over de bodem en waterbewegingen. Op basis daarvan voorspellen we hoe de Westerschelde zich de komende 50 jaar ontwikkelt. Morfologische deskundigen uit Nederland en Vlaanderen en Rijkswaterstaat beoordelen de resultaten. Zij adviseren bij de keuze van de route en aanlegmethode voor de kruising.

Effect op scheepvaart

Kiezen we voor een bovengrondse kruising met masten? Dan ontwerpen we funderingen die bescherming bieden bij een aanvaring:

- Elke mast krijgt een groot kunstmatig zandlichaam;
- Schepen in nood kunnen daarop vastlopen vóór ze de mast raken;
- Stortstenen beschermen het zandlichaam tegen erosie.

Kiezen we voor kabels in de zeebodem? Dan zorgen we voor:

- voldoende dekking om blootspoeling en schade door ankers te voorkomen;
- een onderhoudsplan dat de dekking op peil houdt.

Kiezen we voor een tunnel? Dan zijn er geen grote effecten voor de scheepvaart te verwachten.

3.11.2 Bodem en water op land

Het plan-MER onderzoekt de milieueffecten van de aanleg en het gebruik van de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding en het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation op land. Voor bodem en water op land kijkt het beoordelingskader naar de volgende thema's:

- bodem,
- bodemkwaliteit,
- draagkracht,
- grondwater,
- oppervlaktewater,
- water- en bodemsturend.

Deze beoordelingscriteria gelden voor zowel het plan-MER als het project-MER.

Effecten van ontgraven en bemalen

Voor de aanleg van kabels en het hoogspanningsstation moet TenneT mogelijk de ondiepe bodem ontgraven en het grondwater bemalen.

Ontgraving kan effect hebben op de bodemstructuur en op verontreinigingen die mogelijk in de bodem aanwezig zijn. Tijdens de aanleg kunnen medewerkers verontreinigde grond tegenkomen. Dat brengt risico's met zich mee voor zowel hun gezondheid als het milieu in de omgeving. Als verontreiniging zich verspreidt, verslechtert de bodemkwaliteit. In dat geval kan tijdelijke sanering nodig zijn. Als TenneT de verontreiniging saneert, heeft dit een blijvend positief effect.

Bemaling kan gevolgen hebben voor het landgebruik, de kwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater. Het verlagen van het grondwaterpeil kan leiden tot verdroging van gewassen of natuur. Ook kunnen gebouwen, waterkeringen of infrastructuur verzakken.

Soms komt zout water omhoog, wat leidt tot verzilting. Bemalen in een grondwaterbeschermingsgebied kan de kwaliteit van het drinkwater beïnvloeden. Verder moet het opgepompte water worden geloosd. Als dit in oppervlaktewater gebeurt, kan dat de waterkwaliteit aantasten.

Deze effecten raken het hele watersysteem. Omdat het klimaat verandert, moet het water- en bodemsysteem een sturende rol krijgen in ruimtelijke keuzes, zoals het bepalen van bouwlocaties.

Water- en Bodem Sturend (WBS)

Binnen het thema Water- en Bodem Sturend (WBS) onderzoekt TenneT of een locatie geschikt is voor een hoogspanningsstation. Daarbij toetst TenneT onder andere op:

- bodemsoorten,
- grondwaterstanden,
- risico op overstroming,
- kans op wateroverlast,
- ligging in waterbergings- of noodoverloopgebieden.

In het project-MER werkt TenneT deze beoordeling verder uit. Dit gebeurt voor het voorkeursalternatief én voor mogelijke inpassingsvarianten. Daarbij gebruikt TenneT meetbare gegevens, zoals het oppervlak van verhard gebied en de benodigde hoeveelheid bemaling.

3.11.3 Natuur

Bij het ontwikkelen van de alternatieven houdt het project zoveel mogelijk rekening met bestaande kenmerken van het gebied, zoals natuur. Omdat we nu nog in een vroege fase zitten, voeren we nog geen gedetailleerd natuuronderzoek uit. We kijken in deze fase vooral naar de bescherming van natuurgebieden. We onderzoeken nog niet of er beschermde diersoorten of leefgebieden aanwezig zijn.

Tijdens het opstellen van de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) brengen we de natuurwaarden in het zoekgebied al wel in beeld. We gebruiken deze informatie om de alternatieven te ontwikkelen. Waar mogelijk vermijden we natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden. Soms is dat niet mogelijk, bijvoorbeeld bij de kruising van de Westerschelde.

In het plan-MER doen we wél gedetailleerd ecologisch onderzoek. We bekijken dan alle alternatieven en beoordelen wat elk alternatief betekent voor de natuur. Daarbij onderzoeken we verschillende natuurthema's, zodat we een compleet beeld krijgen van de milieueffecten.

Veel mensen maken zich zorgen over (water- en weide)vogels in het gebied. In en rond het gebied leven veel vogels, ook buiten beschermde natuurgebieden. We kunnen deze gebieden niet allemaal vermijden. Daarom onderzoeken we in het plan-MER uitgebreid welke effecten de verbinding heeft op vogels. We kijken bijvoorbeeld naar:

- waar de vogels leven en broeden,
- de routes van trekvogels,
- de gevolgen voor weidevogelleefgebieden,
- en de invloed op de instandhoudingsdoelstellingen.

We brengen ook in kaart welke maatregelen we kunnen nemen om negatieve effecten op vogels en natuur te beperken. Deze informatie helpt de ministers bij het maken van een goed onderbouwde keuze. Zo geven we natuur, en vooral vogelbescherming, een duidelijke plek in de afweging. In de NRD leggen we uit hoe we het milieueffectonderzoek precies uitvoeren.

Vervolg: maatregelen en compensatie

We starten de gesprekken over maatregelen om effecten op natuur en omgeving te beperken of te compenseren na de voorkeursbeslissing. Pas dan weten we waar de verbinding precies komt te liggen en waar effecten kunnen optreden.

In het project-MER werken we de exacte locatie van het station en het tracé verder uit. We bekijken dan:

- welke maatregelen we kunnen nemen om schade te voorkomen (mitigatie),
- en of we schade moeten compenseren, en waar.

3.11.4 Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie

Veel mensen hebben in hun reactie op de cNRD zorgen geuit over de aantasting van het landschap en de cultuurhistorische en archeologische waarden. Zij wijzen op het open karakter van het (polder)landschap, met veel waardevolle elementen, zoals:

- hoogstamfruitbomen en meidoornhagen,
- binnendijken, muraltmuren en coupureresten,
- historische woningen, boerderijen en (kassei)wegen,
- sporen van vroegere oorlogen, zoals overblijfselen van de Spaanse Linie, een fort en oorlogsmonumenten,
- en het verdrongen dorp.

Voor Zuid-Beveland is er extra aandacht gevraagd voor het landschapspark van de Zak van Zuid-Beveland. Dit gebied is bijzonder vanwege het kenmerkende inpolderingspatroon en de (beschermd) dijken.

De aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding zal helaas het open karakter van het landschap aantasten. Dat kunnen we niet volledig voorkomen. We onderzoeken en vergelijken daarom de effecten op het landschap, de cultuurhistorie, de aardkundige waarden en archeologie van de verschillende mogelijke stationslocaties en tracés. In de cNRD beschrijven we hoe we dit aanpakken. De inbreng van omwonenden is hierbij erg waardevol.

De resultaten van dit onderzoek komen in het plan-MER. Dan wordt duidelijk welke impact de alternatieven hebben op landschap en erfgoed. Op basis van die informatie kiezen de ministeries een voorkeursalternatief. Daarbij willen we het landschap en de cultuurhistorische waarden zoveel mogelijk beschermen. We houden ons aan de wettelijke regels en zorgen voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing van het station en de verbinding.

Landschapsvisie

We stellen een globale landschapsvisie op. Dit document bevat:

- een landschapsvisiekaart voor de ruimtelijke inpassing van het tracé en het station,
- kaartmateriaal met richtinggevend inpassingsmogelijkheden,
- een beknopte landschapsanalyse,
- en ontwerpprincipes op landschapsschaal.

Deze visie bouwt voort op de landschapsstructuurkaart, de beschrijving van de huidige situatie en de effectbeoordeling in het plan-MER. We voegen de landschapsvisie als bijlage toe aan het plan-MER.

Rijksadvies: Landschap onder hoogspanning

We sluiten aan bij het advies van het College van Rijksadviseurs. Zij geven in hun adviesnota Landschap onder hoogspanning handvatten voor een betere landschappelijke inpassing van hoogspanningsverbindingen.

3.11.5 Veiligheid

Veiligheid is voor TenneT erg belangrijk. Daarom houden we bij het ontwerp en de bouw van verbindingen en stations niet alleen rekening met nationale en Europese wet- en regelgeving. We hanteren ook extra veiligheidsnormen die we zelf hebben opgesteld. Een van deze normen gaat over brandveiligheid en de afstand tot risicovolle activiteiten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om ondergrondse leidingen met gevaarlijke stoffen.

Tijdens de bouw en het onderhoud moeten onze aannemers en medewerkers zich houden aan de strenge veiligheidseisen van TenneT.

In 2025 heeft TenneT een Safety Strategy opgesteld. Hiermee willen we de veiligheid borgen, ook in de drukke jaren die voor ons liggen. We versterken veiligheid niet alleen in regels, maar ook in de bedrijfscultuur en de dagelijkse praktijk.

We letten ook op veiligheid rondom de bouwplaatsen. Zo nemen we extra maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren, vooral voor scholieren en fietsers.

Onderzoek naar veiligheid

In het plan-MER onderzoeken we hoe we de veiligheid van het hoogspanningsstation en de verbinding kunnen waarborgen. We kijken daarbij naar:

- externe veiligheid,
- elektromagnetische velden (EMC),
- nautische veiligheid,
- en waterveiligheid.

In het project-MER onderzoeken we ook ontplofbare oorlogsresten en verkeersveiligheid.

3.11.6 Leefomgeving en gezondheid

De plan-MER beoordeelt de effecten van de aanleg en het gebruik van de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding en het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation op de leefomgeving en gezondheid. Daarbij kijken we naar de volgende thema's:

- Geluid,
- Magneetvelden,
- Luchtkwaliteit,
- Licht.

Deze thema's en de bijbehorende beoordelingscriteria gelden voor zowel het plan-MER als het project-MER.

Toelichting per thema

Geluid

We onderzoeken geluid in zowel de aanlegfase als de gebruiksfase. Bovengrondse onderdelen van de verbinding (zoals geleiders, masten en opstijgpunten) maken in principe geen geluid. Toch kunnen er onder bepaalde omstandigheden geluiden hoorbaar zijn, zoals coronageluid of fluitende wind.

Op een hoogspanningsstation staan onderdelen die wel geluid produceren, zoals:

- transformatoren die een bromtoon veroorzaken,
- compensatiespoelen en seriespoelen die laagfrequent geluid maken.

We analyseren dit laagfrequente geluid. Daarbij gebruiken we:

- de NSG-richtlijn voor de hoorbaarheid,
- de Vercammen-curve om te beoordelen of het geluid hinderlijk kan zijn.

Luchtkwaliteit

We beoordelen de luchtkwaliteit alleen tijdens de aanlegfase. In deze fase gebruiken we materieel dat tijdelijk invloed heeft op de luchtkwaliteit.

Magneetvelden

Hoogspanningsverbindingen veroorzaken elektromagnetische velden, ook wel magneetvelden genoemd. De sterkte drukken we uit in microtesla. Deze is afhankelijk van de spanning en de stroomsterkte.

Omdat magneetvelden mogelijk invloed hebben op de gezondheid, geldt er sinds 2005 een voorzorgsbeleid. Dit beleid is in april 2023 herzien. Het geldt voor alle nieuwe bovengrondse hoogspanningslijnen in Nederland.

Volgens het beleid moet TenneT zo veel mogelijk afstand houden tot gevoelige bestemmingen. Dit zijn plekken waar mensen langdurig verblijven, zoals woningen en scholen. De grens ligt bij een jaargemiddeld magneetveld van 0,4 microtesla. TenneT houdt zich aan deze richtlijn.

Licht

We beoordelen of licht van het hoogspanningsstation lichthinder veroorzaakt bij woningen in de buurt. We kijken hierbij naar het risico op verstoring van de leefomgeving.

Meer informatie over magneetvelden en gezondheid vindt u op de [website van het RIVM](#). Het plan-MER beoordeelt gezondheid onder de thema's geluid, lucht, licht en magneetvelden. Zo krijgt gezondheid een volwaardige plek in de milieubeoordeling.

3.11.7 Gebruiksfuncties

De verbinding en het station doorkruisen veel gebruiksfuncties in het gebied. In het plan-MER onderzoeken we de effecten op onder andere natuur, landschap en cultuurhistorie. Deze onderwerpen zijn goed te beoordelen, omdat er duidelijke regels, beleid en gebiedsstatussen voor bestaan.

Voor functies zoals:

- recreatie,
- wonen,
- werken,
- landbouwgrond,
- windturbines,
- zonneparken,

zijn deze regels en kaders minder eenduidig. Daarom onderzoeken we deze onderwerpen in het plan-MER vooral kwantitatief. We kijken bijvoorbeeld naar:

- de lengte van doorsnijding van gebieden,
- het verlies aan oppervlakte,
- de afstand tot bestaande functies.

Landbouw

Veel reacties gaan over het verlies van goede landbouwgrond. Veel mensen vinden dat deze grond behouden moet blijven. Toch is het onvermijdelijk dat we landbouwgrond gebruiken als we een stationslocatie in landbouwgebied kiezen. Langs het tracé van de verbinding blijft landbouw wel mogelijk. De effectbeoordeling laat straks per alternatief zien wat de precieze impact is op de landbouw.

Overige functies

We onderzoeken ook of de verbinding invloed heeft op plannen en belangen van het ministerie van Defensie en de scheepvaart. In hoofdstuk 5.4 en 5.5 van de cNRD staat dit verder toegelicht.

Toerisme en recreatie

Toerisme is een belangrijke sector voor Zeeland. Dat blijkt ook uit het grote aantal reacties over dit onderwerp. Mensen maken zich zorgen over de aantasting van:

- recreatiegebieden met verblijfsfunctie,
- stranden,
- bossen en natuurgebieden.

We nemen deze zorgen serieus. Bij de verdere uitwerking kijken we hoe we de landschappelijke inpassing kunnen combineren met recreatief gebruik. Een voorbeeld daarvan is het bouwen van de verbinding langs een wandel- of fietsroute met laanbeplanting. Door beplanting valt de maststructuur minder op dan wanneer deze langs een open route zonder begroeiing loopt.

3.11.8 Duurzaamheid

In de reacties op de cNRD zijn verschillende vragen en zorgen geuit over duurzaamheid. Twee onderwerpen stonden centraal:

- de uitstoot van broeikasgassen en andere schadelijke stoffen tijdens de bouw, het beheer en onderhoud;
- de mogelijkheden voor een circulaire, duurzame invulling van het stationsterrein.

Beperken van uitstoot

TenneT is zich ervan bewust dat de aanleg en het onderhoud van de nieuwe hoogspanningsverbinding leiden tot de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂. TenneT doet er alles aan om deze uitstoot te beperken en voldoet daarbij minimaal aan de eisen uit de Omgevingswet.

Om de uitstoot zo klein mogelijk te houden, stemt TenneT af met de aannemers. Daarbij wordt onder andere gekeken naar:

- slimme keuzes voor transportroutes, zodat gevoelige natuurgebieden worden ontzien;
- inzet van (elektrische) voertuigen en machines met lage of geen uitstoot.

Voor het project is ook een omgevingsvergunning nodig. Hierin staan eisen over de maximale uitstoot van broeikasgassen.

De uitstoot van andere schadelijke stoffen, zoals fijnstof of stikstof, wordt onderzocht onder het milieuthema Luchtkwaliteit. Daarbij kijken we ook naar de effecten op de omgeving.

Circulaire kansen bij Mosselbanken

TenneT en het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) verkennen samen met DOW Terneuzen of de mogelijke locatie Mosselbanken ook kan bijdragen aan een circulaire economie. Er wordt gekeken of het hoogspanningsstation gecombineerd kan worden met activiteiten gericht op hergebruik en regeneratie van materialen.

3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse

3.12.1 Techniek

Bij het ontwikkelen van de nieuwe hoogspanningsverbinding komen alle tracés technische knelpunten tegen. Deze brengen risico's met zich mee. Voorbeelden van knelpunten zijn:

- de kruising van de Westerschelde,
- de aanwezigheid van gas- en waterleidingen,
- externe risico's (zoals andere infrastructuur),
- bestaande 150 kV-verbindingen.

Veel van deze knelpunten kunnen we oplossen met mitigerende maatregelen of door het tracé te optimaliseren. Toch blijven sommige risico's groot en moeilijk beheersbaar.

Tracés over water en ondergrondse verbindingen

Vooraf tracés over water brengen extra risico's. Deze hebben invloed op:

- de maakbaarheid van het tracé,
- het onderhoud van de verbinding,
- de veiligheid,
- de leveringszekerheid van elektriciteit.

Een storing bij een lange waterkruising kan grote gevolgen hebben voor de stroomvoorziening. Ook ondergrondse verbindingen zijn kwetsbaarder dan bovengrondse. Ze:

- raken sneller defect,
- zijn moeilijker te repareren,
- hebben een negatieve invloed op de netstabiliteit,
- kunnen minder elektriciteit vervoeren.

Daardoor zijn ze minder toekomstbestendig.

Stroom zoekt de weg van de minste weerstand

Berekeningen laten zien dat stroom de kortste en makkelijkste route kiest. Bij langere of ondergrondse verbindingen wijkt de stroom eerder uit naar bestaande lijnen. Daardoor lossen we knelpunten niet automatisch op. Extra technische maatregelen zijn nodig om de stroom goed te verdelen. Zodra we een voorlopig voorkeursalternatief hebben gekozen, voeren we extra berekeningen uit om zeker te weten dat de verbinding goed werkt.

Urgentie in Zeeuws-Vlaanderen

Zeeuws-Vlaanderen heeft nú een oplossing nodig voor de netcongestie. We kunnen niet wachten op toekomstige technologische innovaties. De

voorbereidingstijd is lang, en om in 2032 te starten, moeten we nu al keuzes maken. Daarom breidt TenneT het net uit op basis van de technische mogelijkheden van vandaag.

Tegelijk blijft TenneT innoveren. De energietransitie vraagt om vernieuwing van systemen, diensten en technologie. Voor TenneT betekent innovatie: nieuwe ideeën gebruiken die waarde toevoegen voor het bedrijf én de samenleving

3.12.2 Toekomstvastheid

In dit project maken we een integrale afweging van de thema's:

- milieu,
- techniek,
- toekomstvastheid,
- kosten,
- omgeving.

Daarvoor stellen we in de verkenningfase een Integrale Effectenanalyse (IEA) op. Dit is een rapport waarin we de impact van de verschillende alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding en het nieuwe hoogspanningsstation beschrijven. We vergelijken de alternatieven onderling, op alle bovengenoemde thema's.

Wat bedoelen we met toekomstvastheid?

Het thema Toekomstvastheid laat zien in hoeverre een alternatief geschikt is voor toekomstige ontwikkelingen. We kijken bijvoorbeeld naar:

- de uitbreidbaarheid van een alternatief,
- de ruimte voor toekomstige capaciteitsuitbreiding,
- de mate waarin het alternatief ruimte laat voor andere landelijke energieprojecten in deze regio (zie ook paragraaf 3.7 van deze Reactienota),
- de invloed op waterveiligheid en klimaatadaptatie.

We vergelijken de alternatieven ook op deze punten, om goed onderbouwd een voorkeurskeuze te kunnen maken.

3.12.3 Kosten

De kosten voor de aanleg van de nieuwe verbinding berekent TenneT door in de transporttarieven. Deze tarieven beïnvloeden de elektriciteitsrekening van iedereen. Het is daarom belangrijk om hier zorgvuldig mee om te gaan. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) houdt toezicht op deze kosten. Daarom kijken we in de Integrale Effectenanalyse (IEA) ook naar de kosten van de verschillende alternatieven. Dat betekent niet dat we altijd voor de goedkoopste optie kiezen. We kiezen het alternatief dat (alles bij elkaar) het beste scoort op:

- milieu,
- omgeving,
- techniek,
- kosten,
- toekomstvastheid.

Soms is een duurder alternatief op lange termijn beter. Dan kiezen we bewust voor die optie. TenneT wil dit proces zo open en zorgvuldig mogelijk uitvoeren. Zo voorkomen we kostbare en tijdrovende juridische procedures.

3.12.4 Omgeving

In dit project maken we een integrale afweging op vijf thema's:

- milieu,
- techniek,
- toekomstvastheid,
- kosten,
- omgeving.

Daarvoor stellen we in de verkenningsfase een Integrale Effectenanalyse (IEA) op. Dit is een rapport waarin we de effecten van de alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding en het nieuwe station in beeld brengen en met elkaar vergelijken.

Omgevingsbelangen in beeld

Het thema Omgeving gaat over wat we uit het participatieproces hebben opgehaald. Denk aan zorgen, wensen, kansen en ideeën om projecten te koppelen. In het deelrapport Omgeving zetten we deze informatie per bouwsteen, alternatief of uitvoeringsvariant overzichtelijk op een rij in tabellen. Daarna vatten we dit in het hoofdrapport samen:

- Wat is het beeld van de omgeving per alternatief?
- Is het sentiment vooral positief, negatief of verdeeld?
- Welke argumenten geven bewoners en andere betrokkenen?

We gebruiken zowel positieve als negatieve aandachtspunten. Deze duiding helpt om te begrijpen wat in de omgeving leeft. De ministeries van Klimaat en Groene Groei (KGG) en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) nemen deze informatie mee bij het kiezen van een voorkeursalternatief.

4. Alfabetisch overzicht organisaties en registratienummers

Reactienummer	Organisatie
202500188	ABMP, KAPELLE
202500101	Agentschap voor Natuur en Bos, Vlaamse Overheid, GENT, BE
202500192	Agra-Matic B.V., EDE
202500014	Algemeen Belang Groot Hulst, KLOOSTERZANDE
202500493	Bewonersgroep Leefomgeving Borssele, BORSSELE
202500443	Biologische Rozenkwekerij de Bierkreek, BIERVLIET
202500197	Borsele tot de Kern, DRIEWEGEN
202500364	Camping De Stropielekker, ZAAMSLAG
202500490	Camping De toffe peer, DRIEWEGEN
202500475	De polders van Biervliet, BIERVLIET
202500185	Departement MOW - Vlaamse Overheid, BRUSSEL, BE
202500388	Dierenpension Westerschelde, HOEK
202500466	Dorpsraad Borssele, BORSSELE
202500300	Dorpsraad Driewegen, DRIEWEGEN
202500248	Dorpsraad Ellewoutsdijk, ELLEWOUTSDIJK
202500502	Dorpsraad ovezande, OVEZANDE
202500266	Dow Benelux, HOEK
202500224	Drainagezeeland , HOOFDPLAAT
202500053	E en M Buijsse vof, BIERVLIET
202500358	Elektriciteits-Produktie maatschappij Zuid-Nederland N.V. (EPZ), BORSSELE
202500452	Evides Waterbedrijf, ROTTERDAM
202500145	Gemeente Borsele, College van Burgemeester en Wethouders, HEINKENSZAND
202500259	Gemeente Terneuzen, College van Burgemeester en Wethouders, TERNEUZEN
202500238	Havenbedrijf Antwerpen-Brugge NV van publiek recht, ANTWERPEN, BE
202500478	HD-Agro VOF, BIERVLIET
202500444	HELIO advocaten mediators, ROOSENDAAL
202500457	HELIO advocaten mediators, ROOSENDAAL
202500173	Hengelsport Kees Hamelink, BIERVLIET
202500348	Hollestelle Landbouw, SPIJK
202500174	Minicamping de Vergeethoek, BORSSELE

202500241	Minicamping t Sluisje, HOEK
202500268	Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje, OOSTBURG
202500346	North Sea Port, GENT, BE
202500439	North Sea Port, TERNEUZEN
202500220	pedagogisch centrum SAM-en..., OVEZANDE
202500351	pepershoek, HOEK
202500201	Pladdet B.V., BIERVLIET
202500519	Provincie Zeeland, Gedeputeerde Staten, MIDDELBURG
202500315	Sloedorpen, dorpsraad 's-Heerenhoek, S-HEERENHOEK
202500437	Staatsbosbeheer, AMERSFOORT
202500442	Stedin, ROTTERDAM
202500473	Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland (BZZB) , NISSE
202500114	Stichting dorpsbelangen hoek, HOEK
202500269	Stichting Dorpsraad Biervliet, BIERVLIET
202500516	Stichting Ovezande Biodivers, OVEZANDE
202500210	Van Waes B.V., ZUIDDORPE
202500369	Veiligheidsregio Zeeland, MIDDELBURG
202500445	Vereniging Buurtbelangen Grootweg e.o., HOEK
202500199	Vlaamse Overheid, Departement Omgeving, BRUSSEL, BE
202500373	Zeeuwse Milieufederatie, MIDDELBURG
202500244	ZLTO terneuzen, BIERVLIET
202500353	Zorgboerderij de lovenhof, HOEK
202500195	Zuidelijke Land-en tuinbouworganisatie, COLIJNSPLAAT

5. Beantwoording reacties

Registratienummer	(Samenvatting) reactie	Antwoord
202500014	Geachte heer, mevrouw, Namens onze partij, ABGH, wil ik onze steun toekennen aan dit project. Als het aan ons ligt kan deze verbinding niet snel genoeg komen. Zeeuws-Vlaanderen en daarmee ook Hulst heeft een groeiambitie. Netcongestie staat die ambitie in de weg. Zowel voor woningbouw als voor de werkgelegenheid die daarbij hoort. Graag zouden wij in de plannen ook een verbinding richting het oosten zien. Aan land in de kanaalzonde en daarna een splitsing naar zowel oost als west. In de huidige plannen staat alleen de verbinding naar west Zeeuws-Vlaanderen opgenomen. Zie bijlage. Vanuit onze gemeenteraad zullen wij dit steunen. Met vriendelijke groet, 	Hartelijk dank voor uw reactie. En goed dat u vindt dat de nut en noodzaak van het project duidelijk is. Als het gaat om een vertakking van de verbinding richting Oost-Zeeuws-Vlaanderen is het zo dat de verwachting van de toekomstige elektriciteitsvraag voor dit deel van Zeeuws-Vlaanderen zodanig is dat de capaciteit van het huidige 150 kV-netwerk in dit gebied hiervoor lijkt te volstaan.
202500015	Hi, Waarom is de optie van het 380 kv traject niet via de Westerschelde tunnel overwogen? Een ondergronds traject kan eenvoudig aan de tunnel worden bevestigd. Voorbeeld soort t- rap. Ligt ie lekker stevig verankerd aan de tunnel. Men kan een methode ontwikkelen die de kabel simpelweg aan de tunnel bevestigd. 2de optie ,Is het niet mogelijk om een 380 kv kabel zo te ontwikkelen dat die door de tunnel kan worden doorgetrokken. 3	Hartelijk dank voor uw reactie en uw meedenken. Als het gaat om het gebruik van de huidige Westerscheldetunnel voor de nieuwe verbinding kunt u in par. 3.3.2 Thema Manier van kruisen Westerschelde, teruglezen hoe wij tegen uw suggesties aan kijken. Voor wat betreft het laatste deel van uw reactie; in het projectgebied van de nieuwe verbinding zijn geen eilanden met windturbines gelegen, wel zandbanken. Bij een bovengrondse kruising van de Westerschelde kunnen deze gebruikt worden om hoogspanningsmasten op te plaatsen. Wanneer wordt gekozen voor het in-baggeren van kabels

	optie En kan men de windmolen accu eilanden en zandbanken in de nieuw te leggen 380 kv kabel niet meenemen om deze te verbinden? Graag u visie op deze kijk wijze.	worden deze zandbanken zoveel mogelijk vermeden, omdat dit extra baggerwerk betekent. Als de keuze valt op een aparte tunnel voor de kabels, wordt onder de zandbanken door geboord.
202500016	Tennet houdt wel een bepaalde afstand aan tussen hoogspanningsmasten en BRZO of Seveso bedrijven. Maar over het aanhouden van een zekere afstand tot ondergrondse leidingen met gevaarlijke stoffen niet gesproken. Let op: Een hoogspanningsmast die bij het omvallen een ondergrondse leiding kan raken of beschadigen, doet het risico op een ongeval met deze buisleiding verhogen. Deze verhoging mag er niet toe leiden dat de PR=10-6 contour van de leiding buiten de belemmeringstrook komt te liggen.	Hartelijk dank voor uw reactie en dat u ons wijst op de externe veiligheidsrisico's die aanwezig kunnen zijn bij het realiseren van de nieuwe verbinding. Par. 5.4 van de cNRD beschrijft het beoordelingskader. Hierin zit ook het onderdeel externe veiligheid. Bij dit onderdeel wordt voor de verschillende alternatieven van de nieuwe verbinding zowel gekeken naar de ligging ten opzichte van industriële installaties als buisleidingen met (PR 10⁻⁶-) risicocontouren. Indien mogelijk zal voorkomen worden dat de zakelijke recht strook van de nieuwe verbinding een overlap heeft met deze risicocontouren. Als dit niet mogelijk is zullen maatregelen worden genomen ter bescherming van de nieuwe verbinding. Een maatregel kan zijn dat een buisleiding, in eigendom van een andere partij, moet worden verlegd.
202500017	Ik ben tegen alle mogelijke plannen waarbij er hoogspanningsmasten betrokken zullen zijn. Alleen ondergronds of onderwater is voornamelijk een mogelijkheid om geen verdere afbreuk van de leefbaarheid in de zak van zuid beveland en daarbuiten. Jullie maken de omgeving kapot met hoogspanningsmasten voor de industrie die zelf ook al veel schade veroorzaakt. Ik maak hierbij maar ook meteen kenbaar dat als er voor plannen met hoogspanningsmasten gekozen wordt ik planschade ga indienen. Grt [REDACTED]	Hartelijk dank voor uw reactie. U geeft aan tegen hoogspanningsmasten te zijn omdat dit negatieve gevolgen zou hebben voor de leefbaarheid van het gebied. Uw gevoel hierover is duidelijk. Er zal echter niet per definitie voor hoogspanningsmasten worden gekozen op Zuid-Beveland en voor de kruising Westerschelde. In par. 3.3.1 Thema Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land geven we aan welke afwegingen er zullen worden gemaakt bij de keuze hoogspanningsmasten versus het alternatief ondergrondse kabels, idem in par. 3.3.2 ten aanzien van de wijze van kruising Westerschelde. Als het gaat om de eventuele planschade die u leidt als de definitieve keuze voor bovengronds/ondergronds is gemaakt vertellen wij u in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen meer over uw mogelijkheden tot het verhalen van schade.
202500018	Ik las dat er verschillende opties zijn vwb de 380 kV over de W.Schelde; met de aantekening dat het lastig is om de kabel in de bodem te leggen vanwege zandverplaatsingen. Daarom kwam de optie om op masten tot 220 m hoogte te gaan vanwege scheepvaart. Wat ik mis is de optie om de kabels vast te maken aan de buitenzijde v/d Westerschelde tunnel; voordelen: goedkoper dan op 220 m hoogte boven de W'Schelde; geen probleem vwb ingraven in W-Schelde bodem, kan misschien op bovenzijde tunnel; koeling is geregeld en de MER invloed is minimaal, vanwege bevestiging aan	Hartelijk dank voor uw reactie en uw meedenken. Als het gaat om het gebruik van de huidige Westerscheldetunnel voor de nieuwe verbinding kunt u in par. 3.3.2 Thema Wijze van kruising Westerschelde, teruglezen hoe wij tegen uw suggesties aan kijken.

	super fundering; scheepvaart is geen issue vanwege lokale 60 m diepgang aan zuidzijde.	
202500019	Ik vindt dat er al genoeg horizonvervuiling is . Dit moet echt ondergronds Zeeland wordt nu echt het lachertje van Nederland. Eerst die smerige windmolens. Toen die zonneparken. Dit gaat te ver . Gewoon ondergronds . Klaar	Hartelijk dank voor uw reactie. U geeft aan tegen hoogspanningsmasten te zijn, omdat dit leidt tot horizonvervuiling. Uw mening is op dit punt duidelijk. Er zal evenwel niet per definitie voor hoogspanningsmasten worden gekozen op Zuid-Beveland en voor de kruising Westerschelde. In par. 3.3.1 Thema Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land geven we aan welke afwegingen er zullen worden gemaakt bij de keuze hoogspanningsmasten versus het alternatief ondergrondse kabels. Idem in par. 3.3.2 ten aanzien van de wijze van kruising Westerschelde. In par. 3.11.4 Thema Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie gaan we in op de gevolgen van de nieuwe hoogspanningsverbinding voor het landschap.
202500020	Indiener is tegen locatie 1 en 2, kruising K1, K2 en K3 en aanleg natuurcompensatie. Meer concreet is indiener tegen locatie 1 omdat a) overlast gedurende bouwperiode (onvoldoende infrastructuur, veiligheidsrisico's voor scholieren, personeelstekort in regio, overlast door externe werknemers) b) gevaren en impact door ligging onder zeeniveau (waterrisico's, extra overlast door ophoging, uitzicht en geluidoverlast, kwelprobleem), c) waardevermindering eigendommen, vastgoed, impact op bedrijfsvoering en financiering ontwikkelingsmogelijkheden (met o.a. zorgen over kwaliteit geteelde gewassen, global GAP certificering, vervuilingen, impact veiligheidsringen, samenwerking boeren, ruilen gronden, vanaf wanneer welke compensatie), d) gezondheidsrisico's (geluidoverlast, straling), e) uitzicht en verlies van recreatie (hoogspanningskabels door de lucht, belemmering van natuurbeleving), f) negatieve effecten op natuur en Paulinaschor (tijdens aanleg onherstelbare schade aan Natura 2000-gebied, compensatienatuur mogelijk negatieve invloed op wonen, werken en bedrijfsvoering, lichtvervuiling, chemische stoffen en NOx-uitstoot, toename transportbewegingen), g) negatieve impact op agrarische omgeving (uitkoop boerderijen, verlies van landbouwgrond, beschikbaarheid van zoet water). Samenvattend stelt indiener dat komst hoogspanningsstation naar locatie 1 te grote impact heeft. Welzijn van de inwoners, veiligheid van regio en behoud landschap moeten voorop staan. Oproep voor alternatieve locaties zonder ernstige aantasting leefkwaliteit en omgeving.	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven hieronder duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-MER en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota.

		Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit al het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving.
202500021	Niet in de buurt van de woonomgeving en onder de grond c.Q Westerschelde. Groet,	Wij danken u voor uw reactie. In deze reactie wilt u de nieuwe verbinding niet in de buurt van uw woonomgeving en wilt u de verbinding ondergronds. In par. 3.3.1. Thema Bovengronds versus ondergronds aanleg op land en par. 3.11.6 Thema Leefomgeving en gezondheid gaan we nader op uw reactie in.
202500022	Hoe eerder hoe beter want het 150 KV net in Zeeuws-Vlaanderen is nu al overbelast waardoor de Industrie in de Kanaalzone niet verder kan groeien.	Hartelijk dank voor uw reactie. In uw reactie ondersteunt u de Nut en noodzaak van de nieuwe verbinding. Deze Nut en noodzaak wordt in par. 3.1 nader toegelicht. Wij ervaren uw steun als positief.
202500024	Indiener is tegen locatie 1 en 2, kruising K1, K2 en K3 en aanleg natuurcompensatie. Meer concreet is indiener tegen locatie 1 omdat a) overlast gedurende bouwperiode (onvoldoende infrastructuur, veiligheidsrisico's voor scholieren, personeelstekort in regio, overlast door externe werknemers) b) gevaren en impact door ligging onder zeeniveau (waterrisico's, extra overlast door ophoging, uitzicht en geluidoverlast, kwelprobleem), c) waardevermindering eigendommen, vastgoed, impact op bedrijfsvoering en financiering ontwikkelingsmogelijkheden (met o.a. zorgen over kwaliteit geteelde gewassen, global GAP certificering, vervuilingen, impact veiligheidsringen, samenwerking boeren, ruilen gronden, vanaf wanneer welke compensatie), d) gezondheidsrisico's (geluidoverlast, straling), e) uitzicht en verlies van recreatie (hoogspanningskabels door de lucht, belemmering van natuurbeleving), f) negatieve effecten op natuur en Paulinaschor (tijdens aanleg onherstelbare schade aan Natura 2000-gebied, compensatienatuur mogelijk negatieve invloed op wonen, werken en bedrijfsvoering, lichtvervuiling, chemische stoffen en NOx-uitstoot, toename transportbewegingen), g) negatieve impact op agrarische omgeving (uitkoop boerderijen, verlies van landbouwgrond, beschikbaarheid van zoet water). Samenvattend stelt indiener dat komst hoogspanningsstation naar locatie 1 te grote	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-MER en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota.

	impact heeft. Welzijn van de inwoners, veiligheid van regio en behoud landschap moeten voorop staan. Oproep voor alternatieve locaties zonder ernstige aantasting leefkwaliteit en omgeving.	Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving.
202500025	Welk traject er ook gekozen word, geen masten in de schelde. Zeeland is al verpest op land. Het zee vergezicht ook ivm de windmolens. Laten ge aub de schelde met rust en het uitzicht niet verpesten. Hier krijgen we spijt van zoals ook met de masten aan land het is afschuwelijk. Dan beter een duurder alternatief ook al kost dat geld, dat is dan maar niet anders.	Hartelijk dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan tegen hoogspanningsmasten in de Westerschelde te zijn omdat dit het landschap zou aantasten. Wij begrijpen waarom u dit vindt. In par. 3.3.2 Thema Wijze van kruisen Westerschelde en par. 3.11.4 Thema Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie gaan we nader op de landschappelijke gevolgen van de nieuwe hoogspanningsverbinding in.
202500026	Aantasting van het landschap en omgeving	Hartelijk dank voor uw reactie. U geeft aan dat de nieuwe hoogspanningsverbinding een aantasting van het landschap en de omgeving tot gevolg heeft. Uw mening hierover is duidelijk. In par. 3.11.4 Thema Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie en par. 3.11. Thema Leefomgeving en gezondheid gaan we nader op deze punten in.
202500029	In de berichtgeving over dit project door omroep zeeland werd gesteld dat 1 v/d optie's zou zijn bovengronds met hoogspanningsmasten van 250 m. hoog in de westerschelde. Ten eerste vraag ik mij af of er door de opstellers voeling is met de bewoners van deze omgeving omdat bij het rapport opgesteld door de bewoners van Borssele ivm de uitbreiding v/d kerncentrale duidelijk gesteld is dat men GEEN koeltorens of extra hoogspanningsmasten wil. Ook vraag ik mij af wat de noodzaak is van zo'n constructie aangezien we stroom opwekken op de Noordzee en deze aangeland word via kabels in de zeebodem, waarom is dat voor de 10 km onder de Schelde door een probleem?	Wij danken u voor uw reactie. Alhoewel u in uw reactie de energietransitie ondersteunt zet u uw vraagtekens bij de nut en noodzaak van deze nieuwe hoogspanningsverbinding in Zeeland. In par. 3.1 Thema Nut en noodzaak lichten wij toe waarom in onze ogen deze verbinding wel degelijk noodzakelijk is. Ook bent u tegen hoogspanningsmasten als onderdeel van de nieuwe verbinding en verwijst daarbij naar de Borselse Voorwaarden. In par. 3.3.1 Thema Bovengronds versus ondergronds aanleg op land en par. 3.3.2 Thema Wijze van kruisen Westerschelde gaan we hier nader op in.

	Een van deze windparken ligt ter hoogte van IJmuiden +/- 200 km van Borssele waar de stroom aangeland wordt die vervolgens via foeilelijke windtrack hoogspanningsmasten die het landschap in Zuid-Beveland voorgoed veranderd hebben en niet ten beste naar de grootste afnemers op de Maasvlakte en in de Randstad. Waarom niet aangeland op de Maasvlakte of bij IJmuiden ? En nu gaan zouden we dus ook nog de rest van de omgeving in Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen en ver daar buiten gaan belasten met deze onzalige optie ? Uitbreiding van het net is idd noodzakelijk, maar alstublieft zonder hoogspanningsmasten.	
202500030	Indiener begrijpt de noodzaak van de verbinding, maar uit zorgen dat de vele energieprojecten (Kernenergie, VAWOZ, Zuid West West 380kV) in Borsele veel impact op het authentieke Zeeuwse landschap in Zuid-Beveland hebben. Indiener verzoekt antwoord op de mogelijkheden voor Waterstof, Interconnectie, VAWOZ Terneuzen (in combinatie met waterstof) en SMR's als alternatief. Achterliggende vraag is in hoeverre Zeeuws-Vlaanderen zelfvoorzienend kan worden in energieopwekking of afname waardoor ontsluiting via Zuid-Beveland en Westerschelde niet nodig is. Afgaand op de concept-notitie lijkt logischerwijs de voorkeur een bovengrondse hoogspanningsverbinding te zijn. Dit geeft echter volgens de indiener een enorme horizonvervuiling op de Westerschelde en op Zuid-Beveland. Goed dat er daarom ook wordt gekeken naar ondergrondse mogelijkheden op het vasteland van Zuid-Beveland, hoewel hier ook weer haken en ogen aan zitten. Al met al lijkt het indiener geen geweldige oplossing.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen en hebben in het thema antwoord Integraliteit paragraaf 3.7 een toelichting gegeven op hoe we omgaan met de impact van de energieprojecten in de regio. In het thema antwoord paragraaf 3.4. Alternatieve energievoorziening kunt u een antwoord vinden op de door u voorgestelde mogelijkheden zoals waterstof en interconnectie. Een antwoord op hoe wordt omgegaan met een bovengrondse en ondergrondse verbinding kunt u vinden in het thema antwoord bovengronds/ondergronds op land paragraaf 3.3.1.
202500031	Hiermee wil ik met name reageren op een bovengronds 380 kV verbinding over de Westeschelde. Dit moeten we niet willen qua kosten en omgevingsverstoring. Mij lijkt dat de distributie van de stroom beter kan en dat er met een extra verbinding onder de Westerschelde voldaan kan worden. Alle stroom uit de windparken komt naar Borsele. Leg een lijn naar Zeeuws-Vlaanderen. Bouw een kerncentrale op Zeeuws-Vlaanderen, dan is er samen met de DOW(Elsta) centrale voldoen capaciteit op Zeeuws-Vlaanderen, samen met de bestaande back-up lijn vanuit België. Plaats van de kerncentrale: de Mosselbanken van DOW, waar nu een paar zonnepanelen liggen.	Hartelijk dank voor uw inbreng. U hebt het hierbij zowel over het bovengronds als ondergronds kruisen van de Westerschelde, waarbij uw voorkeur naar het laatste uitgaat. In par. 3.3.2, onder het Thema Wijze van kruisen Westerschelde, geven wij aan hoe wij deze twee mogelijkheden nader gaan onderzoeken. In uw reactie wijst u verder op de mogelijkheid van alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding, in de vorm van aanlanding van Wind op Zee direct in Zeeuws-Vlaanderen en de komst van kernenergie in Zeeuws-Vlaanderen. Wij waarderen dit meedenken. In par. 3.4 Thema Alternatieve energievoorziening en par. 3.7 Thema Integraliteit

	Dit is bestaand industriegebied en zullen omwonenden van Biervliet geen overlast krijgen.	en samenhang met andere projecten gaan we nader in op deze mogelijkheden. Verder wijst u op de kosten en omgevingsverstoring. De vergelijking van de kosten van de verschillende alternatieven voor de verbinding vormen onderdeel van de Integrale Effect Analyse (IEA), dit wordt nader toegelicht in par. 3.12.3 Thema Kosten. De mogelijke omgevingsverstoring door de komst van de verbinding krijgt de aandacht in met name par. 3.6.11 onder Thema Leefomgeving en gezondheid.
202500032	Dit mag niet doorgaan dit gaat ten koste van het landschap en de natuur	Hartelijk dank voor uw reactie. In uw reactie uit u zorgen voor de gevolgen van de nieuwe hoogspanningsverbinding voor landschap en natuur. In par. 3.11.3 Thema natuur en par. 3.11.4 Thema Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie gaan we nader op deze gevolgen in.
202500033	Ik wil de kerncentrale niet. Ook: geen overbelasting milieu, rust in eigen regio, geen vervuiling, geen waardevermindering woningen. Als de centrale zou komen is dit alles er wel/niet en dat wil ik niet vandaar wil ik geen kerncentrale.	Wij danken u voor uw inbreng. Wij hebben deze geïnterpreteerd als dat deze betrekking heeft op de mogelijke komst van één of twee kerncentrales. Dit betreft echter een ander project, dat geen onderwerp vormt van deze reactienota. Wel hebben wij uw reactie door gezet naar de medewerkers van dit project.
202500034	Geen kerncentrales en andere installaties in Biervliet en omstreken. Dit zorgt voor een grote overlast op het milieu, gezondheid en rust van de bewoners, nog grotere schaarste aan werknemers bij de bestaande bedrijven, lawaai en puin door de werken en waardevermindering van onze huizen. Zeeland is een parel van rust en natuur. Dit mag niet kapot gemaakt worden voor stroom die grotendeels naar onze buurlanden gaat, die er bewust voor kiezen om geen kerncentrales omwille van de overlast en impact op milieu en gezondheid te installeren. Zeeland mag niet het stopcontact van Europa worden. Wij hebben de plicht om verder te denken dan onze huidige generatie	Hartelijk dank voor uw reactie. Hierin geeft u aan tegenstander van de nieuwe verbindingen te zijn, met bezwaren op het gebied van milieu, gezondheid, natuur, overlast tijdens de bouw en waardevermindering van bezittingen. Hierop wordt ingegaan in diverse onderdelen van deze reactienota, namelijk par. 3.8 Thema Realisatiefase, par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen en par. 3.11 Thema Beoordelingskader planmer. Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt.

	en voor onze kinderen en kleinkinderen te zorgen dat ook zij gezond kunnen leven.	
202500035	Dit is een misplaatsing in onze regio. Ik vind dat er een plek moet gezocht worden waar de mensen minder last van zullen hebben. De industrie rond terneuzen neemt wel erg veel de overhand en om nou een hele polder te gaan gebruiken vind ik nogal drastisch. Daarom ben ik tegen de komst.	Wij danken u voor uw reactie. U geeft aan tegen de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding in uw regio te zijn. In de cNRD is beschreven hoe we de gevolgen van deze komst gaan onderzoeken. Daarbij is aandacht voor hinder en overlast en staat beschreven dat ook nog andere locaties dan polderlocaties in beeld zijn voor de komst van het nieuwe hoogspanningsstation.
202500036	Ik ben er tegen om de mooie polders te laten verdwijnen voor al die plannen van kerncentrales en elektriciteitsvoorzieningen	Hartelijk dank voor uw reactie. U bent tegen de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding in polders. In de nog op te stellen plan-MER en Integrale Effectenanalyse (IEA) kunt u teruglezen dat voor de route van de nieuwe verbinding en de locatie van het hoogspanningsstation ook is gekeken naar mogelijkheden die de polders (zoveel mogelijk) ontzien.
202500037	Houd de samenleving in Zeeland en bescherm Biervliet.	Hartelijk dank voor uw inbreng. U verzoekt de Zeeuwse samenleving en Biervliet te beschermen tegen de nieuwe hoogspanningsverbinding. In de cNRD is beschreven hoe we de gevolgen van deze komst gaan onderzoeken. Daarbij is aandacht voor hinder en overlast en staat beschreven dat ook nog andere locaties dan die in de nabijheid van Biervliet, in beeld zijn voor de komst van het nieuwe hoogspanningsstation.
202500038	Ik wil bezwaar maken op de plannen	U geeft in uw reactie niet aan waarom u tegen de plannen bent. Uw reactie zal ook als zodanig worden geregistreerd.
202500039	Ik ben op het moment ■ jaar en zou graag over een aantal jaar een huis willen kopen in mij. Eigen dorpje Biervliet de voornaamste reden dat ik deze plannen wil tegen houden is omdat het voor mij onmogelijk lijkt een (betaalbaar) huis in mijn dorp te kunnen kopen en de Paulina polder is voor ons een waardevol stuk natuur wat wij graag zo willen houden Biervliet moet Biervliet blijven en is het niet waard om een kerncentrale neer te plaatsen	Wij danken u voor uw inbreng. Wij hebben deze geïnterpreteerd als dat deze betrekking heeft op de mogelijke komst van één of twee kerncentrales. Dit betreft echter een ander project, dat geen onderwerp vormt van deze reactienota. Wel hebben wij uw reactie door gezet naar de medewerkers van dit project.
202500040	Onnodige verspilling van landbouwgrond. Dit wordt een ongelooflijk stopcontact dat alleen gebruikt gaat worden voor de kanaal zone. Wij verder weg van dit stopcontact zullen niet of nauwelijks profiteren	Hartelijk dank voor uw reactie. Hierin wijst u op de verspilling van landbouwgrond als gevolg van de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding. In par. 3.11.7 van deze reactienota gaan we hier onder het Thema Gebruiksfuncties nader op in. Verder kunt u in de cNRD teruglezen dat voor de route van de nieuwe verbinding en de locatie van het hoogspanningsstation ook wordt gekeken naar mogelijkheden die de polders en landbouwgrond (zoveel mogelijk) ontzien. U denkt niet of nauwelijks te profiteren van de nieuwe verbinding. Misschien geldt dit niet direct voor uw persoonlijk, maar indirect heeft

		een schonere toekomstige (reeds aanwezige of nieuw te vestigen) industrie in de Kanaalzone naar verwachting positieve effecten op de milieukwaliteit (met name lucht) en werkgelegenheid in de regio. Het station en de verbinding dragen bij aan een toekomstbestendige en duurzame toekomst voor Zeeuw-Vlaanderen.
202500041	Wij willen hier geen kerncentrales. Dit zou overlast geven voor omwonende en het beschadigd het prachtige landschap en de natuur. STOP HIERMEE!	Wij danken u voor uw inbreng. Wij hebben deze geïnterpreteerd als dat deze betrekking heeft op de mogelijke komst van één of twee kerncentrales. Dit betreft echter een ander project, dat geen onderwerp vormt van deze reactienota. Wel hebben wij uw reactie door gezet naar de medewerkers van dit project.
202500042	Tegen dit project, past niet bij leefomgeving Biervliet.	Wij danken u voor uw reactie. U geeft aan tegen de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding te zijn, in verband met uw leefomgeving. In de nog op te stellen plan-MER en Integrale Effectenanalyse (IEA) is beschreven hoe we de gevolgen van deze komst hebben onderzocht. In par. 3.11.6 Thema Leefomgeving en gezondheid van deze reactienota wordt apart ingegaan op het onderdeel leefomgeving.
202500043	Wij zijn TEGEN de bouw van de kerncentrales en hoogspanningsstations. Lichtvervuiling, geluidsoverlast. Onze mooie polders worden misbruikt. Zeeuws-Vlaanderen komt al om in chemische industrie.	Hartelijk dank voor uw inbreng. In uw reactie geeft u aan tegen de bouw van kerncentrales en een hoogspanningsstation te zijn. U wijst op lichtvervuiling, geluidsoverlast en het misbruiken van mooie polders. In de cNRD is beschreven hoe we de gevolgen van de komst van een hoogspanningsstation als onderdeel van de nieuwe hoogspanningsverbinding gaan onderzoeken. In deze cNRD kunt u teruglezen dat voor de route van de nieuwe verbinding en de locatie van het hoogspanningsstation ook wordt gekeken naar mogelijkheden die de polders (zoveel mogelijk) ontzien. In par. 3.11.6 van deze reactienota wordt onder het Thema Leefomgeving en gezondheid nader ingegaan op het onderzoeken van de onderdelen licht en geluid.
202500044	Tegen aantasting van het stilte en natuurgebied bij de Mosselbanken en Paulinapolder en Braakman Noord !!	Wij danken u voor uw inbreng. In uw reactie geeft u aan tegen de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding ter hoogte van de Paulinapolder en Mosselbanken te zijn, in verband met mogelijke aantasting van de leefomgeving en natuur. Onder par. 3.2 Thema Te onderzoeken alternatieven geven we aan hoe we deze locaties gaan beoordelen ten opzichte van andere locaties. In par. 3.11.3 en par. 3.11.6 gaan we daarbij specifiek in op het beoordelen van de effecten op respectievelijk natuur en leefomgeving (waaronder geluid/aantasting van de stilte) voor de verschillende mogelijke locaties van het hoogspanningsstation.

202500045	Te grote impact op de omgeving en natuur. Helemaal geen voorzieningen om al het bouw personeel en vrachtverkeer op te vangen. Leefkwaliteit en toekomst visie voor jonge gezinnen wordt volledig weggevaagd.	Hartelijk dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u als standpunt aan bezwaren tegen de nieuwe hoogspanningsverbinding te hebben, in verband met mogelijke aantasting van de leefomgeving en natuur en mogelijke overlast tijdens de bouw. Onder par. 3.8 Thema Realisatiefase vertellen we meer over mogelijke hinder en overlast bij de bouw van de verbinding. In par. 3.11.3 en par. 3.11.6 gaat het over het beoordelen van de effecten op respectievelijk natuur en leefomgeving.
202500046	Wij zijn tegen dit project. Het is een aantasting van de natuur. De Braakman is een broodnodig natuurproject afgezet tegen de Dow gigant.	Wij danken u voor uw inbreng. In uw reactie geeft u aan tegen de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding ter hoogte van de Braakman te zijn, in verband met mogelijke aantasting van de natuurwaarden. In par. 3.11.3 gaan we nader in op het beoordelen van de effecten op de natuur voor o.a. de mogelijke locaties Paulinapolder en Mosselbanken, nabij de Braakman, voor de komst van het hoogspanningsstation.
202500047	Onze woning/bedrijf valt precies onder een van de tracés . Is nu onverkoopbaar geworden. Waar kan ik mijn schadevergoeding indienen?	Hartelijk dank voor uw reactie. In deze reactie geeft u aan dat uw woning en bedrijf ter hoogte van één van de mogelijke routes voor de hoogspanningsverbinding zijn gelegen en dat dit kan leiden tot schade. Wij hebben begrip voor uw zorgen op dit gebied. In par. 3.10 van deze reactienota wordt onder het Thema Schade en vergoedingen nader ingegaan op uw mogelijkheden in geval van schade aan uw bezittingen, zoals waardeverlies bij verkoop.
202500048	wij gaan niet graag uit onze woningen en van onze boerderijen en land af.of wij willen niet 5 a 15 jaar lang naast een flinke bouwput wonen,met alle overlast die daarbij hoort.Huizen worden minder waard of zijn onverkoopbaar,wegen onberekend op alle vervoer,500 vrachtwagens perdag,8000 werknemers per touringbus etc.etc.. Boeren moeten teveel hectares landbouwgrond inleveren en aanleg heeft veel invloed op de omliggende natuur.	Hartelijk dank voor uw inbreng. Uw reactie lijkt (ook) betrekking te hebben op het project nieuwbouw kerncentrales, maar wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U bent hierop tegen, in verband met verlies van landbouwgrond, waardeverlies van woningen, overlast tijdens de bouw van de verbinding en aantasting van natuurwaarden. Uw standpunt hierin is duidelijk. Par. 3.8 Thema Realisatiefase behandelt mogelijke hinder en overlast tijdens de bouw. In par. 3.10 wordt onder het Thema Schade en vergoedingen nader ingegaan op schade voor (bezittingen van) omwonenden of nabijgelegen bedrijven als gevolg van een ruimtelijk besluit, de zogenaamde nadeelcompensatie. In par. 3.8.11 wordt toegelicht hoe de effecten op de natuurwaarden door de komst van de nieuwe verbinding worden beschouwd.
202500049	Wij willen geen hoogspanningsstation in of bij Biervliet. Deze locatie is te dicht bij het dorp en omliggende huizen en daarom ongeschikt!	Bedankt voor uw reactie. U geeft aan geen hoogspanningsstation in of nabij Biervliet te willen, omdat deze te dicht bij woonbebouwing is gelegen. Wij gaan ervan uit dat u hiermee specifiek de locatie Paulinapolder bedoelt. In par. 3.2 beschrijven wij onder Thema Te

		onderzoeken alternatieven hoe wij omgaan met de beoordeling van de verschillende mogelijke locaties van het hoogspanningsstation.
202500050	Ik ben TEGEN bovengrondse kruising van de Westerschelde. Ik vind dat de kruising niet zichtbaar mag zijn. De windmolenparken voor de kust zijn al een vervuiling van d'r horizon. Grote constructies met kabels over de Westerschelde zijn lelijk.	Wij danken u voor uw reactie. U bent tegen een bovengrondse mastverbinding over de Westerschelde, in verband met horizonvervuiling. Wij begrijpen waarom u dit aangeeft. In par. 3.3.2 en 3.11.4 gaan wij nader op deze problematiek in, onder achtereenvolgens de thema's Wijze van kruisen Westerschelde en Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie.
202500051	Tegen een uitbreiding bovengrondse leidingen in de zak van zuid-beveland.	Bedankt voor uw reactie. U geeft aan geen bovengrondse hoogspanningsmasten in de Zak van Zuid-Beveland te willen. Wij begrijpen waarom u dit aangeeft. In par. 3.3.1 Thema Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land geven we een toelichting op de afweging die hiervoor gemaakt wordt.
202500052	wil NIET dat het in/nabij Biervliet komt	Bedankt voor uw reactie. U geeft aan geen hoogspanningsstation in of nabij Biervliet te willen. Wij gaan ervan uit dat u hiermee specifiek de locatie Paulinapolder bedoelt. In par. 3.2 beschrijven wij onder thema Te onderzoeken alternatieven hoe wij omgaan met de beoordeling van de verschillende mogelijke locaties voor het hoogspanningsstation. Uw mening over de locatie van het hoogspanningsstation vormt inbreng voor het achtergrondrapport Omgeving van de Integrale Effectenanalyse (IEA), dat wordt gebruikt bij de weging van de alternatieven.
202500053	Wij zijn tegen de locatie Paulinapolder	Bedankt voor uw inbreng. U geeft aan geen hoogspanningsstation op de locatie Paulinapolder te willen. In par. 3.2 beschrijven wij onder thema Te onderzoeken alternatieven hoe wij omgaan met de beoordeling van de verschillende mogelijke locaties voor het hoogspanningsstation. Uw mening over de locatie van het hoogspanningsstation vormt inbreng voor het achtergrondrapport Omgeving van de Integrale Effectenanalyse (IEA), dat wordt gebruikt bij de weging van de alternatieven.
202500054	Graag andere locatie onderzoeken. Laat deze locatie met rust.	Bedankt voor uw inbreng. Als onderdeel van de plan-mer en Integrale Effectenanalyse (IEA) zullen alle mogelijke locaties van het hoogspanningsstation, waaronder de locatie waar u tegen bent, zorgvuldig worden onderzocht en met elkaar vergeleken.
202500055	Locatie graag laten zoals deze is. Graag een andere locatie onderzoeken bijv waar al activiteiten zijn op dit gebied.	Hartelijk dank voor uw reactie. Bedankt voor uw inbreng. Als onderdeel van de plan-mer en Integrale Effectenanalyse (IEA) zullen alle mogelijke locaties van het hoogspanningsstation, waaronder de locatie waar u tegen bent, zorgvuldig worden onderzocht en met elkaar vergeleken.
202500056	Ons lijkt de paulina polder geen geschikte locatie gezien de afstand tot het transport tracé wat nu geschetst wordt. Ook gezien de	Bedankt voor uw reactie. U geeft aan geen hoogspanningsstation in de Paulinapolder te willen. U wijst daarbij op de ongeschikte

	infrastructuur die er nu ligt in onze polders is dit geen gewenste locatie. Infra structuur verbreden is niet wenselijk gezien het aantal bewoners van de polders. Ook worden veel wegen gebruikt door fietsers naar hun werk. Gezien de locatie in de paulina polder wordt Biervliet dan gezien als eerste plek om te overnachten voor arbeiders tijdens bouw en na de bouw. Hierop is Biervliet totaal niet ingericht en neemt alle charme weg uit het dorp. Graag kijken naar een andere locatie aan de andere kant van de braakman. Hier is voldoende plaats voor industrie en hier is al veel aanwezig	wegenstructuur voor de noodzakelijke bouwactiviteiten en de onveilige situatie dat dit voor fietsers kan geven. Ook wijst u op de overnachtingsproblemen die toekomstige arbeiders kunnen geven. Wij herkennen deze aandachtspunten. In par. 3.8 Thema Realisatiefase gaan we nader in op het kiezen van geschikte, veilige transportroutes voor het bouwverkeer. Als het gaat om de overnachtingsmogelijkheden voor arbeiders in de regio, is een grove inschatting dat bij de bouw van het hoogspanningsstation enkele honderden medewerkers betrokken zijn en bij het onderhoud en beheer enkele tientallen. Deze zullen niet alle gebruik hoeven te maken van plaatselijke overnachtingsmogelijkheden. In ieder geval zal over de huisvesting van medewerkers tijdig afstemming worden gezocht met de lokale en regionale horeca-ondernemers. In par. 3.2 beschrijven wij onder thema Te onderzoeken alternatieven hoe wij omgaan met de beoordeling van deze locatie in relatie tot de andere mogelijke locaties voor het hoogspanningsstation.
202500057	Graag goed na te denken over de omliggende natuur, wat doet dit? Verder: Bedrijf Pladdet, een mooi bedrijf wat daar perfect zonder iemand behalve hun eigen familie te storen daar kan werken. Hoe gaan jullie daarmee om? de waarde van hun gebouwen/bedrijf/woningen zijn niet uit te drukken in geld, als je dit wil verplaatsen goed nadenken dat de harwerkende ondernemer niet onnodig gestraft zal worden maar voldoende wordt gecompenseerd om hun levenswerk voort te kunnen zetten.	Wij danken u voor uw inbreng. U wijst voor de realisatie van de nieuwe verbinding op aantasting van de natuur. Ook gaat u in op de aanwezigheid van het bedrijf Pladdet, waardoor wij weten dat u het over de locatie Paulinapolder heeft. Wij kunnen ons verplaatsen in uw zorgen. In par. 3.11.3 Thema Natuur gaan wij in op hoe de mogelijke effecten op de natuur worden beschouwd. In par. 3.10 Thema Schade en vergoeding bespreken we de mogelijkheden hoe bedrijven als Pladdet in aanmerking kunnen komen voor een schadevergoeding. Wel begrijpen wij dat het hierbij niet alleen om financiële compensatie gaat, maar dat de mogelijke verplaatsing van een bedrijf ook mentale belasting voor de betrokken ondernemer(s) met zich mee kan brengen. Dit geldt ook voor agrarische ondernemers in het projectgebied en is een mogelijk gevolg dat wij betreuren.
202500058	Er gebeurt zoveel met aanvragen van kerncentrales, hoogspanningsstations, waterstof fabriek, ammoniak fabriek, uitbreiding covra kern afval en nu wederom hoogspanningsmasten. Wij zijn hier komen wonen uit de Randstad voor rust en ruimte. Nu er zoveel aanvragen zijn die vervuiling stof geluid overlast geven begin ik psychische problemen te krijgen. Ik word inmiddels depressief als ik alle berichten lees. Ik hoop dat de overheid zijn verantwoording neemt en de bewoners	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij vinden het vervelend te moeten vernemen dat de situatie u flink aangrijpt, met alles wat er op u afkomt. Wij proberen van onze kant zo duidelijk en volledig mogelijk te zijn, en het eerlijke verhaal te vertellen, ook als dit verhaal niet positief mocht blijken te zijn. Als het gaat om alle ontwikkelingen in het gebied proberen we dit zoveel mogelijk als één geheel te benaderen. Hoe kunt u nalezen in par. 3.7 onder het Thema Integraliteit. Als het gaat om uw zorgen over vervuiling, stof en geluid en overlast wordt hier met name op ingegaan in de par. 3.8 Thema Realisatie fase en par. 3.11.6 Thema

	van het dorp sterk compenseren zodat zij kunnen verhuizen. Op dit moment zijn de huizen niet genoeg waard om nu te kunnen verhuizen. Ik ben dus tegen extra hoogspanningsmasten rondom ons dorp! Ingraven in de Schelde prima.	Leefomgeving en gezondheid. Ook zorgen over waardevermindering van woningen zijn voor ons herkenbaar, hierover wordt meer vertelt in par. 3.10 onder het thema Schade en vergoeding.
202500059	Ik ben tegen iedere aantasting van de omgeving tbv het 380 kv station.	Bedankt voor uw reactie. U bent tegen aantasting van de omgeving als gevolg van de komst van het hoogspanningsstation. In de cNRD wordt beschreven hoe we deze mogelijke aantasting gaan onderzoeken. Ook par. 3.11 van deze reactienota gaat onder het Thema Beoordelingskader van de plan-mer nader in op dit onderzoek.
202500060	Ik ben tegen iedere aantasting van de omgeving t.b.v. het 380kv station in onze mooie polder bij Biervliet. Dit past totaal niet in het landschap.	Hartelijk dank voor uw inbreng. U bent tegen aantasting van de omgeving als gevolg van de komst van het hoogspanningsstation. In de cNRD wordt beschreven hoe we deze mogelijke aantasting gaan onderzoeken. Ook par. 3.11 van deze reactienota geeft onder het Thema Beoordelingskader van de plan-mer een nadere toelichting op dit onderzoek.
202500061	Ik zoude voor keur hebben van af Borssele die rekt in de grond door de Schelde naar Terneuzen voor het kabel goed gekoult en niemand heeft last van hoogspanningslijnen boven grond het isheir wel en natuurlijk gebied dus dikke voorkeur voor transport onder de grond	Bedankt voor u reactie. U spreekt u voorkeur uit voor ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en het ondergronds kruisen van de Westerschelde. In par. 3.3.1 Thema Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land en par. 3.3.2 Thema Wijze van kruisen Westerschelde vertellen we u meer over de mogelijkheden hiertoe.
202500062	DIT IS NIET DE TOEKOMST! Gebruik eens keer niet jullie reptielen brein, maar luisteren is naar je hard! Jullie heten ministerie van klimaat en GROENE groei... Nou dan is TenneT toch echt niet groen. Het verpest heel het natuur beeld van zeeland! Het ziet er gewoon niet uit! Belachelijk dat jullie er nog aan denken om nog zo een extra hoogspanningsverbinding te plaatsen. Zuid-beveland is zo prachtig en jullie maken er een industrie terrein van... Ook is het al bewezen dat de masten ontzettend veel straling produceren, de wormen in de grond gaan weg en zelfs dood, de kippen leggen geen eieren meer... en wat doet dit dan voor de landbouw, de bomen en de planten. Maar daar denken jullie natuurlijk niet aan met jullie eigenbelang, als het maar veel geld oplevert! Wij gewone burgers willen dit helemaal niet!	Hartelijk dank voor uw reactie. U geeft aan dat u tegen de komst van de nieuwe verbinding bent. Uw bewoordingen geven aan dat het u erg raakt en daar hebben wij begrip voor. Eén en ander heeft te maken met de effecten van de nieuwe verbinding op het landschap, de natuur, de leefomgeving en gezondheid van de bewoners en het mogelijke verlies van landbouwgrond. Dit raakt een aantal thema's waar wij in deze reactienota nader op ingaan, namelijk Nut en noodzaak van de nieuwe verbinding (par. 3.1), Natuur (par. 3.11.3), Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie (par. 3.11.4), Leefomgeving en gezondheid (par. 3.11.6) en Gebruiksfuncties (par. 3.11.7). Wij hopen dat de verdere toelichting in deze paragrafen u een beter, en mogelijk positiever beeld gaat geven van wat de komst van de nieuwe verbinding gaat betekenen.

	En wat doet dit als de masten echt volledig aan staan? Want nu is er nog maar 1 lijn aan... en zijn er al zulke gevolgen... gaan wij mensen dan misvormen? In ieder geval wel ons nageslacht en de volgende generatie... kinderen die opgroeien rond de masten... want de straling komt veel verder dan jullie denken. Waarschijnlijk weten jullie dit ook al, maar het interesseert jullie gewoon geen reet! Doe dit alstublieft niet! Het enige wat moeder aarde echt nodig heeft is liefde! Onvoorwaardelijke liefde en vooral voor jezelf en elkaar. Meer natuur en een schonere lucht! Dat is een fijnere toekomst voor Nederland (vooral Zeeland). Niet nog zo een lelijke, grote en uitzicht vervuilende masten lijn. En al wel is gehoord van vrije energie? Ook gewoon al ontdekt en uitgevonden door Nikola Tesla, maar dat wordt in de doofpot gestopt. Deze meneer is zelfs vermoord door de overheid zelf! Maar dat vertellen ze natuurlijk niet! Ik hoop met heel met hard dat die masten lijn er niet komt zelfs niet ondergronds, want ook dit zal grote gevolgen hebben voor de natuur en ons mensen!	
202500063	Aanlanden bij mosselbanken en 150kv verder ondergronds lijkt mij voor alle omwonenden het beste.	Hartelijk dank voor uw inbreng. U spreekt u voorkeur uit voor aanlanding van de nieuwe hoogspanningsverbinding bij de Mosselbanken. In par. 3.2 Thema Te onderzoeken alternatieven beschrijven we hoe we de verschillende mogelijkheden gaan beoordelen en wat met uw voorkeur wordt gedaan.
202500064	Ik ben tegen aanleg van deze netuitbreiding. Zonde dat dit mooie landbouwgebied verloren gaat.	Hartelijk dank voor uw reactie. U bent tegen de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding omdat daarmee landbouwgebied verloren gaat. In de nog op te stellen plan-MER en Integrale Effectenanalyse (IEA) kunt u teruglezen dat voor de route van de nieuwe verbinding en de locatie van het hoogspanningsstation ook wordt gekeken naar mogelijkheden die landbouwgrond (zoveel mogelijk) ontzien. Als het gaat om het waarom van deze netuitbreiding, geven we hierover uitleg in par. 3.1 van deze reactienota, onder het Thema Nut en noodzaak van de nieuwe verbinding
202500065	Graag de locatie opnieuw bekijken. Er zijn meerdere locaties waar al van deze activiteiten zijn. Het is zonde om deze mooie polder hier voor op te offeren. De infra structuur en ook de natuur krijgen het hier zwaar mee.	Bedankt voor uw inbreng. Als onderdeel van de plan-mer en Integrale Effectenanalyse (IEA) zullen alle mogelijke locaties van het hoogspanningsstation, waaronder de locatie waar u tegen bent, zorgvuldig worden onderzocht en met elkaar vergeleken.

202500066	We zijn als buurt tegen de komst van een hoogspanningsnet/ kerncentrale/ ... Ons kleine dorp wordt gekenmerkt door natuur, groen, een kleine gemeenschap waar iedereen elkaar kent. De komst van hoogspanningsnetten of kerncentrales zorgt voor onteigening van gronden van kennis/vrienden maar ook voor het verlies van natuurgebieden. Er is geen ruimte voor arbeidsmigranten te vestigen, daar is de gemeente te klein voor. Dit heeft indirect ook impact op scholen enz... Maak geen bouwput van ons dorp maar ga naar industrie waar niemand last heeft van hoge gebouwen, ...	Hartelijk dank voor uw inbreng. In deze reactie geeft u als standpunt aan tegen de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding te zijn, waar de cNRD over gaat, alsook tegen de eventuele komst van één of twee kerncentrales. Het draait hierbij om aantasting van natuurwaarden en de leefomgeving, verlies van gronden, problemen door de komst van arbeiders en andere overlast tijdens de bouw van de verbinding. Wij begrijpen dit gevoel. Par. 3.11.3 en 3.11.6 gaan in op achtereenvolgens de mogelijke gevolgen voor de natuur en de leefomgeving. Par. 3.8 Thema Realisatiefase behandelt mogelijke hinder en overlast tijdens de bouw. In par. 3.10 wordt onder het Thema Schade en vergoedingen nader ingegaan op verkoop van bezittingen, mocht dit voor de bouw van de nieuwe verbinding noodzakelijk zijn.
202500067	Niet blij met de kerncentrale in deze polder, deze omgeving, het dorp, de polder. Een klein hecht dorpje in het mooie west zeeuws vlaanderen willen we graag zuiver houden.	Wij danken u voor uw inbreng. Wij hebben deze geïnterpreteerd als dat deze betrekking heeft op de mogelijke komst van twee kerncentrales. Dit betreft echter een ander project, dat geen onderwerp vormt van deze reactienota. Wel hebben wij uw reactie door gezet naar de medewerkers van dit project.
202500068	Dit willen we hier niet in de buurt, daling waarde huis. Te veel invloed op de toekomst. Geen gezonde invloed op mijn dochter van paar maanden. Hier zijn betere plaatsen voor dan in een bewoonde omgeving.	Bedankt voor uw inbreng. Als onderdeel van de plan-mer en Integratie Effectenanalyse (IEA) zullen alle mogelijke locaties van het hoogspanningsstation, waaronder de plek waar u tegen bent, zorgvuldig worden onderzocht en met elkaar vergeleken.
202500069	Ik ben tegen het plan voor een nieuwe 380 kv-verbinding en een mogelijke kerncentrale in de buurt van Terneuzen. Het is een rustig gebied, met veel natuur en daar moeten we zuinig op zijn. Zeeuws-Vlaanderen is een grensregio die niet lelijk in de steek gelaten mag worden. Het leefklimaat zal met een kerncentrale en alles wat daarbij komt slechter worden.	Bedankt voor uw inbreng. U geeft aan tegen de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding, waar de cNRD over gaat, en kernenergie nabij Terneuzen te zijn. U wijst daarbij op de mogelijke gevolgen voor de leefomgeving en natuur. Deze mogelijke gevolgen zullen door ons nadrukkelijk beoordeeld worden. Par. 3.11.3 Thema natuur en par. 3.11.6 Thema leefomgeving en gezondheid vertellen u hier meer over.
202500070	Waarom de polder van Biervliet. Een hoogspanningsleiding langs woningen en op landbouwgrond. Waarom niet Terneuzen in het industriegebied.... Ik ben tegen omdat dit schadelijk is voor de gezondheid van mijn dochter schoonzoon en kleinzoon. Ook voor de ander bewoners van de polder.	Bedankt voor uw inbreng. U bent tegen de komst van een hoogspanningsstation in de polder van Biervliet, wij interpreteren dit als de locatie Paulinapolder. U duidt daarbij op de aanwezigheid van woningen en landbouwgrond. En op mogelijke gezondheidseffecten. In de nog op te stellen plan-MER en Integratie Effectenanalyse (IEA) kunt u teruglezen dat voor de route van de verbinding en de locatie van het hoogspanningsstation ook is gekeken naar mogelijkheden die woonbebouwing en landbouwgrond (zoveel mogelijk) ontzien. Als het

		gaat om mogelijke gezondheidseffecten door de komst van het hoogspanningsstation wordt hierover meer verteld in par. 3.11.6 van deze reactienota, onder het Thema Leefomgeving en gezondheid.
202500071	IWij hebben een samenwerking verband met landbouwer [REDACTED] [REDACTED] daarom teken ik bezwaar tegen bouw kerncentrale en 380 kv station De samenwerking bestaat uit veel grote landbouwmachines samen en ook arbeid doen wij samen	Bedankt voor uw inbreng. Wij zijn ons ervan bewust dat de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding, waar de cNRD over gaat, en kernenergie van invloed kan zijn op de bedrijfsvoering van (agrarische) bedrijven. Als dit spijtig genoeg zou resulteren in schade gaat par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen in op de mogelijkheden deze schade vergoed te krijgen.
202500072	Zeer ingrijpend. Waarde bezittingen zullen nihil worden.	Bedankt voor uw reactie. Deze wijst op mogelijk waardeverlies van bezittingen. Mocht dit als gevolg van de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding aan de orde zijn dan wordt in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen beschreven hoe de mensen die het aangaat voor een schadevergoeding in aanmerking kunnen komen.
202500073	De reden voor het vervoer van energie was de komst van een nieuwe kerncentrale in Borsele. Inmiddels is er sprake van meerdere kerncentrales. Wanneer we kiezen voor opwekking van energie op de plaats waar die nodig is, is minder transport nodig. Dus wanneer er een kerncentrale komt in ZeeuwsVlaanderen met een waterstoffabriek, zou de extra leiding zoals die nu ontwikkeld wordt, overbodig kunnen zijn. Verder wil ik U wijzen op nieuwe techniek voor het verplaatsen van energie Beamen zie dagblad Trouw/ de verdieping 4 feb 2025 p.2. Het zou jammer zijn, wanneer de draadverbinding klaar is, blijkt dat het ook draadloos kan.	Bedankt voor uw reactie. In deze reactie wijst u op de nut en noodzaak van de nieuwe verbinding en mogelijke alternatieven. In par. 3.1 Thema Nut en Noodzaak en par. 3.4 Thema Alternatieve Energievoorziening gaan we hier verder op in. De techniek van 'energie beamen' die u noemt, is helaas nog niet zo ver gevorderd dat deze in dit project als volwaardig alternatief meegenomen kan worden.
202500074	Aanleg blijkt nodig om allerlei projecten doorgang te kunnen realiseren zodat we economisch gezien niet "op slot" geraken. Persoonlijk gaat mijn voorkeur uit naar ondergrondse aanleg. Een tunnel lijkt dan de veiligste manier, . Als de komende tijd de Westerscheldetunnel op slot gaat kan er misschien in het buizenstelsel van deze tunnel gelijktijdig een verbinding gerealiseerd worden. Geen idee of dat bouwtechnisch en qua veiligheidseisen te realiseren is, maar die tunnel ligt er al.	Hartelijk dank voor uw reactie en fijn dat u de nut en noodzaak voor dit project onderschrijft. Hierover leest u meer in het thema Nut & Noodzaak paragraaf 3.1. U bent voorstander van een ondergrondse aanleg, informatie hierover kunt u lezen in het thema Manieren kruisen Westerschelde paragraaf 3.3.2. Het inzetten van een tunnel gelijktijdig voor Hoogspanning en verkeer is geen optie. Dit omdat de huidige Westerscheldetunnel dan zodanig verbouwt/herbouwt moet worden dat deze veel te lang niet beschikbaar kan zijn voor het verkeer.

202500075	Indiener is tegen locatie 1 omdat a) overlast gedurende bouwperiode (onvoldoende infrastructuur, veiligheidsrisico's voor scholieren, personeelstekort in de regio, overlast door externe werknemer), b) Gevaren en impact door ligging onder zeeniveau (waterrisico's, extra overlast door ophoging, uitzicht en geluidoverlast), c) waardevermindering omliggend vastgoed, d) gezondheidsrisico's (geluidoverlast, straling, brand, ontploffing en gevaarlijke stoffen lekkages), e) uitzicht en verlies van recreatie (hoogspanningskabel door lucht, belemmering van natuurbeleving), f) negatieve effecten op natuur en Paulinaschor (lichtvervuiling, chemische stoffen en CO2-uitstoot, toename transportbewegingen), g) negatieve impact op agrarische gemeenschap (uitkoop van boerderijen, verlies van landbouwgrond) en h) historische en culturele waarde van Biervliet en omgeving (Canadees landingsmonument, historisch infrastructuur). Hierboven op geeft indiener aan dat de projecten nadelige invloed hebben op het poldergebied, leefomgeving en gezondheid. Samenvattend tegen locatie 1 i.v.m. welzijn bewoners, veiligheid regio en behoud landschap. Oproep voor alternatieve locaties zonder ernstige aantasting leefkwaliteit en omgeving.	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-mer en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving. De aanwezigheid van het door u genoemde monument bij punt h) wordt bijvoorbeeld in het plan-mer meegenomen.
202500076	Indiener is tegen locatie 1 en 2, kruising K1, K2 en K3 en aanleg natuurcompensatie. Meer concreet is indiener tegen locatie 1 omdat a) overlast gedurende bouwperiode (onvoldoende infrastructuur, veiligheidsrisico's voor scholieren, personeelstekort in regio, overlast door externe werknemers) b) gevaren en impact door ligging onder zeeniveau (waterrisico's, extra overlast door ophoging, uitzicht en geluidoverlast, kwelprobleem), c) waardevermindering eigendommen,	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding.

	vastgoed, impact op bedrijfsvoering en financiering ontwikkelingsmogelijkheden (met o.a. zorgen over kwaliteit geteelde gewassen, global GAP certificering, vervuilingen, impact veiligheidsringen, samenwerking boeren, ruilen gronden, vanaf wanneer welke compensatie), d) gezondheidsrisico's (geluidoverlast, straling), e) uitzicht en verlies van recreatie (hoogspanningskabels door de lucht, belemmering van natuurbeleving), f) negatieve effecten op natuur en Paulinaschor (tijdens aanleg onherstelbare schade aan Natura 2000-gebied, compensatienatuur mogelijk negatieve invloed op wonen, werken en bedrijfsvoering, lichtvervuiling, chemische stoffen en NOx-uitstoot, toename transportbewegingen), g) negatieve impact op agrarische omgeving (uitkoop boerderijen, verlies van landbouwgrond, beschikbaarheid van zoet water). h) historische en culturele waarde van Biervliet en omgeving (Canadees landingsmonument, historisch infrastructuur. Daarnaast geeft indiener aan dat de projecten (zeer) nadelige invloed hebben op het grondwater, leefomgeving en gezondheid en dat het voor onduidelijk over de toekomst zorgt. Samenvattend stelt indiener dat komst hoogspanningsstation naar locatie 1 te grote impact heeft. Welzijn van de inwoners, veiligheid van regio en behoud landschap moeten voorop staan. Oproep voor alternatieve locaties zonder ernstige aantasting leefkwaliteit en omgeving.	U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-mer en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. Het spijt ons te lezen dat u zich zorgen maakt over de toekomst en dan specifiek de bedrijfsovername en wij vinden dit logisch. Sociale, economische en demografische aspecten worden in het achtergrondrapport omgeving van de IEA meegewogen, in paragraaf 3.12.4 Omgeving, van de reactienota is daar meer over te lezen. Wij proberen de ruimtelijke inpassing voor het station op alle vlakken zo goed als mogelijk te doen, al zullen er wellicht concessies moeten worden gedaan. Het station en de verbinding dragen bij aan een toekomstbestendige en duurzame toekomst voor Zeeuw-Vlaanderen. Het project heeft inderdaad in potentie een grote impact. Projecten van deze omvang gaan daar helaas mee gepaard. U kunt verder eventueel thema antwoord 3.10 Reacties over schade en vergoedingen, lezen welke vergoedingen er zijn. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en
--	---	--

		paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving. De aanwezigheid van het door u genoemde monument bij punt h) wordt bijvoorbeeld in het plan-mer meegenomen.
202500077	Goedendag, graag alle kabels ondergronds en ver van de dorpen wegblijven met masten. gr [REDACTED]	Hartelijk dank voor uw reactie. Het antwoord op het ondergronds aanleggen van de verbinding vindt u terug bij thema Bovengronds/Ondergronds paragraaf 3.3.1.
202500078	Reactie op notitie reikwijdte en detailniveau Als bewoner van de binnenstad enkele aantekeningen bij locatie 5 op tabel 4.2 1. Hinder leefomgeving verstoring geluid: Bij 5 staat geen hinder (0) 6, 7, 8 ondervinden wel hinder, terwijl vooral de Scheldekade en binnenstad zeker hinder zullen ondervinden en verstoringen. Woonomgeving net zo dichtbij als bij de andere punten en met westelijke winden zal het geluid zeer waarneembaar zijn. 2. Externe veiligheid en beïnvloeding (0) Schepen liggen en varen op nog geen 100 meter van punt 5 met zeer gevaarlijke brandstoffen zoals gas en ammoniak. Dit stuk wordt zeer druk bevaren. Er is hier wel degelijk sprake van externe veiligheid En beïnvloeding. Kunnen de schepen daar nog aanmeren? Ook DOW is zeer nabij gelegen, wat te denken aan brand!! Samenvattend: *De kop van Canada ligt dicht bij de woonomgeving *heeft een langere aanvoer vanuit Borsele * geen uitbeiding mogelijk * geen plaats voor kerncentrale De bekabeling bij de Westerschelde lijkt me bovengronds niet haalbaar denk aan" *Veiligheid brandbare schepen * vogeltrek langs en over de Schelde * waardevermindering en zichtvervuiling bewoning appartementen Terneuzen, zal imago van Terneuzen geen goed doen.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. Bij het thema Reactie op onderzoeksalternatieven paragraaf 3.2 kunt u lezen wat wij met uw opmerkingen doen over de locaties voor het hoogspanningsstation. Lees eventueel meer in paragraaf 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid (t.a.v. geluid) en paragraaf 3.11.5 Veiligheid. Het antwoord op het bovengronds kruisen van de Westerschelde kunt u lezen bij het thema 3.3.2 Wijze van kruising Westerschelde.
202500079	Grote bezorgdheid over plannen voor hoogspanningsstation en masten. Verder ook combi met kerncentrales en ook installatie voor electriciteit uit zee. Zo te horen komt alles hier samen boven Hoek. Dit is echt niet te geloven. Heel de polder moet eraan geloven. Het is nog niet genoeg met DOW en aangelanden en de geluidsoverlast die	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de komst van een nieuw hoogspanningsstation en mogelijk kerncentrales. U geeft aan begrip te hebben dat de plannen worden gerealiseerd, maar liever niet in de polder bij Hoek waar naar uw gevoel alles samenkomt. In het thema antwoord Reactie op te

	is toegenomen de laatste 15 jaar. Nu alles hier volstouwen. Nog meer geluidsoverlast en ook de weidsheid moet eraan geloven. De Knol mag dan tevreden zijn... ik ben het niet. De kreken, de braakman, het groen... dit zal opgeofferd worden. Ik weet het... ergens moet het geheel komen maar dit zo dicht bij de kern van Hoek maakt wel dat de toekomst, de leefbaarheid en de natuur hier het ondespit gaan delven. Laat me even mijn gal spuwen.	onderzoeken alternatieven paragraaf 3.2 leest u meer hoe wordt omgegaan met uw opmerkingen en in het thema Integraliteit paragraaf 3.7 staat op welke manier meerdere ontwikkelingen in een gebied worden benaderd.
202500080	Beste, Gezien het huidige tracé van de bestaande 150kv lijn die direct aan onze minicamping grenst gaat onze voorkeur er naar uit om deze te verwijderen en dit tracé niet meer te gebruiken. Ook dit oude trace niet gebruiken om een eventueel nieuw tracé aan te leggen vanuit Ellewoutsdijk naar Borsele, als dit onder de grond zou kunnen is dit beter inpasbaar in de omgeving. Het tracé dat bij Borsele boven de grond komt geeft de minste verstoring in de zak van zuidbeveland en het tracé dat over land gaat zoveel als mogelijk is onder de grond aanleggen. Als ondergronds echt niet kan dan grijze vakwerkmasten toepassen, ongeacht welk tracé er ook gekozen gaat worden deze vallen het minst op tegen elke achtergrond. Mvgr [REDACTED]	Hartelijk dank voor uw reactie. In het thema Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding paragraaf 3.9 kunt u informatie vinden over de bestaande 150kV verbinding op Zuid-Beveland. In het thema Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land paragraaf 3.3.1 kunt u lezen hoe wordt omgegaan met de afweging ondergronds of bovengronds. In paragraaf 3.3.3 staat meer over de soort masten mocht het tracé op Zuid-Beveland bovengronds worden.
202500081	Wij pachten kavels grond als agrariër in dit gebied. Bij deze mijn bezwaar op dit plan	Hartelijk dank voor uw reactie. U geeft aan bezwaar te hebben tegen dit plan. Het is in deze fase van de procedure nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen. Omdat het voor ons verder niet duidelijk is waar uw standpunt precies betrekking op heeft verwijzen wij u naar de thematische antwoorden met meer informatie over de huidige fase van het project en in het bijzonder naar het thema Nut en Noodzaak paragraaf 3.1.
202500082	Een 380kV station baant het pad voor zware industrie en een kerncentrale. Als er 380kV in de polders van Biervliet komt, dan wordt er een natura 2000 gebied vernietigd. Een natura 2000 gebied met bijzondere planten en waar schaal- en schelpdieren nog kunnen leven. Grote groepen trekvogels zullen hier niet meer stoppen om aan te sterken voor ze verder vliegen. In het voorjaar zullen geen vogels meer broeden. Het is hier in Zeeuws-Vlaanderen een van de weinige plekken waar het 's nachts donker is. Lichtvervuiling en geluidsoverlast zal de natuur verstoren.	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen uw bezorgdheid voor de natuur en historie in uw omgeving. In deze reactienota reageren we vanuit het project 380 kV Zeeuws-Vlaanderen. Effecten op beschermde natuurwaarden (waaronder ook op Natura 2000) in de Biervliet worden beoordeeld in het plan-mer. Hier wordt wel enkel gekeken naar de effecten van de voorgenomen 380kV-verbinding en het bijbehorend hoogspanningsstation en de mogelijk cumulerende effecten met de al vergunde projecten in de omgeving. Toekomstige, nog niet concrete/bestaande plannen, worden niet meegenomen in de

	Het dorp historische dorp Biervliet staat vol monumentale woningen van 200 tot 400 jaar oud. Het dorp gaat ten onder aan zwaar verkeer en forensenverkeer. Er zal heel veel schade worden toegedaan aan het woongenot.	beoordeling voor natuur. Uiteraard moeten alle projecten die in Nederland worden uitgevoerd voldoen aan de bestaande natuurwetgeving. Meer informatie kunt u eventueel lezen in de thema's Natuur paragraaf 3.11.3 en Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie paragraaf 3.11.4. In het thema Realisatiefase paragraaf 3.8 kunt u lezen hoe wij de overlast voor de omgeving tijdens de realisatiefase zoveel mogelijk proberen te voorkomen.
202500083	Wijze ertegen als tracé K4 wordt gekozen, want daar wonen wij precies onder. Dit tracé gaat over 40 woningen. Wij vrezen dat de waarde van onze woning die wij twaalf jaar geleden hebben gekocht - misschien moeten wij zelfs verhuizen. Wij zijn bang voor de magnetische velden en de eventuele ziektes die hierdoor kunnen ontstaan. Dit is nooit goed onderzocht. Wij geven de voorkeur aan tracé K1, omdat dit de kortste route is, ook al gaat die door de natuur. Het lijkt erop alsof de natuur tegenwoordig belangrijker is dan de mens. De natuur herstelt van ziektes, maar de mens niet.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij begrijpen uw bezorgdheid over de komst van een hoogspanningsverbinding. In het thema reactie op te onderzoeken alternatieven paragraaf 3.2 kunt u lezen wat wij met uw opmerking t.a.v. tracé L4 gaan doen. Informatie over Magneetvelden kunt u vinden in het thema Leefomgeving en gezondheid paragraaf 3.11.6.
202500084	Het tracé K4 is 400 meter breed, als het stralingsgebied van de nieuwe vakwerkmasten 70 meter breed is en de masten 40 meter uit elkaar komen te staan, dan is het ruimtebeslag 2x70+1x40, 180meter. Dan blijft er weinig speelruimte over binnen het tracé van 400 meter, rekening houdend met de bestaande bebouwing in het tracé. Om deze reden ben ik tegen tracé K4 en voorstander van de keuze voor tracé K3 omdat dit het kortste tracé is en bovendien de natuur van de Zak van Zuid-Beveland wordt ontzien. Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt	Hartelijk dank voor uw reactie. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In paragraaf 3.2 staat wat er met uw opmerking wordt gedaan over de tracés K3 en K4 in het thema Reacties over te onderzoeken alternatieven. In uw reactie geeft u verder aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota.

	indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossenis is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. U geeft aan dat er weinig speelruimte is binnen een corridor van 400 meter. De berekening van het magneetveld zal worden bepaald nadat het meest optimale tracé is vastgesteld en in het thema Leefomgeving en gezondheid paragraaf 3.11.6 leest u meer over magneetvelden.
202500085	Mijn perceel ligt tussen tracé L3 en L4 en de 380kV verbinding loopt over mijn tracé als een van deze tracés wordt gekozen. Wij hebben nu al de 150kV verbinding en straks komen wij tussen deze verbinding en de 380kV te liggen. De 380kV masten vind ik landschapsvervuilend, dus ben ik er tegen als voor deze masten wordt gekozen. Als de verbinding door de Westerschelde ondergronds kan, dan kan de verbinding over land ook ondergronds worden aangelegd. Tracé L3 loopt door de Zak van Zuid-Beveland en bovendien er daar veel bebouwing. Mijn voorkeur gaat dan uit naar de tracé K1 of K2. Met alle industrie, waterstof, kernenergie en elektriciteit, wordt dit gebied eigenlijk het afvoerputje van Zeeland. Bovendien moet deze energie ook nog verder landinwaarts getransporteerd worden. Nu profiteert de industrie van de energietransitie en niet de kleine ondernemer. Daarom ben ik van mening dat de mastvergoeding verhoogd moet worden.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij begrijpen uw bezorgdheid over de komst van een hoogspanningsverbinding. In paragraaf 3.2. Thema Reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking t.a.v. tracé L3 en L4 gaan doen. In het thema Integraliteit paragraaf 3.7 staat op welke manier meerdere ontwikkelingen in een gebied worden benaderd.
202500086	Wij zijn er tegen als tracé L4 wordt gekozen omdat dit tracé op korte afstand van onze woning ligt. Wij zien liever dat deze verbinding ondergronds wordt aangelegd. Daarom hebben wij een voorkeur voor de tracés K1 en K2 omdat deze ondergronds lopen en niemand er last van heeft.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij begrijpen uw bezorgdheid over de komst van een hoogspanningsverbinding. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L3 en L4 gaan doen. Het thema bovengronds/ondergronds kunt u meer vinden over het boven of ondergronds aanleggen van een verbinding paragraaf 3.3.1.
202500087	Onze achtertuin grenst aan een natuurgebied, [REDACTED]. Aan de voorzijde van onze woning kijken wij uit op een woud van hoogspanningsmasten. Wij willen niet nog meer hoogspanningsverbindingen langs ons huis. Dit heeft te maken met onze gezondheid. Er is dan mogelijk sprake van een opstapeling van magneetstraling. In het natuurgebied en langs onze woning leven vleermuizen. Aan het water komt de grijze Kiekendief voor, net zoals de bruine en grauwe Kiekendief. Ook is dit een leefgebied voor uilen: de kerkuil en de	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen uw bezorgdheid voor de natuur. Hoe wij hiermee omgaan in de komende onderzoeksfase kunt u lezen in de thema's Natuur paragraaf 3.11.3 en Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie paragraaf 3.11.4. De effecten van de aanlegwerkzaamheden en de uiteindelijke 380kV-verbinding/hoogspanningsstation op vleermuizen, (broed)vogels (zoals kiekendieven en uilen) en andere natuurwaarden worden nadrukkelijk onderzocht in het plan-mer.

	velduil. De natuur wordt verstoord door nog meer hoogspanningsleidingen. Wij hebben niet de wens om te gaan verhuizen. België heeft ook een voorstel ingediend voor levering van stroom aan Zeeuws Vlaanderen. Wellicht kunt u daar serieus naar kijken.	In het thema Alternatieve energievoorziening paragraaf 3.4 kunt u lezen waarom het niet mogelijk is om een verbinding vanuit België aan te leggen.
202500088	Mijn perceel ligt aan tracé L1. Daarom heeft tracé L3/K4 mijn voorkeur, het liefst ondergronds aangelegd.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij begrijpen uw bezorgdheid over de komst van een hoogspanningsverbinding. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L1, L3 en L4 gaan doen. Paragraaf 3.3.1 Het thema bovengronds/ondergronds kunt u meer vinden over het boven of ondergronds aanleggen van een verbinding.
202500089	Gezien de magneetstraling zie ik de aanleg van de elektriciteitskabels het liefst onder de grond. Langs de Westerschelde zijn er veel inlaten waar veel vogels broeden. In het verdere onderzoek naar tracés moet hiermee rekening worden gehouden en ik ga ervan uit dat hierover in het MER-rapport wordt gerapporteerd. Mijn voorkeur gaat om deze reden niet uit naar tracé K4 omdat hier veel bebouwing is en bovendien de Zak van Zuid-Beveland een uniek en kwetsbaar gebied is.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij begrijpen uw bezorgdheid over de komst van een hoogspanningsverbinding. In paragraaf 3.2. Thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L4 gaan doen. In het thema Natuur paragraaf 3.11.3 staat op welke manier wij dit in het onderzoek meenemen. Over aanleg boven of ondergronds kunt u meer informatie vinden in dat betreffende thema paragraaf 3.3.1.
202500090	Ik ben van mening dat het project de weg van de minste weerstand moet kiezen waar de bewoners en de natuur het minste last van hebben – dit is het tracé K1.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L1 gaan doen
202500091	Wanneer de 380kV-verbinding langs [REDACTED] nabij Overzande wordt aangelegd, is mijn huidige woonomgeving onleefbaar. Wij willen dat de nieuwe verbinding die naar Zeeuws Vlaanderen gaat, direct vanuit het station in Borssele de Westerschelde oversteekt. Daar wonen geen mensen, en blijft de overlast beperkt. Ik geef u ook een alternatief: namelijk om de oude bestaande 380kV-verbinding tot aan paal 386 te volgen en vanaf daar verder naar Ellewoutsdijk.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema Reacties op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L4 gaan doen. Het opnieuw in gebruik nemen van de oude (geamoveerde) 380kV is geen optie voor dit project. Wilt u meer weten over het amoveren van de 380kV kijk dan op https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/zeeland/verwijderen-oude-hoogspanningsmasten-van-borssele-naar-rilland .
202500092	Er is hier sprake van zoveel projecten dat wij dit als burgers niet meer kunnen volgen. Er is sprake van een stapeling van energieprojecten. Wij begrijpen er niets meer van en zien door de bomen het bos niet meer. Als ik alle informatiebijeenkomsten moet gaan bijwonen, kost mij dat daarbij heel veel tijd, energie en geld aan reiskosten. Tenslotte vind ik het een groot probleem dat er niet één centraal meldpunt is waar ik geluidsoverlast kan melden. Voor geluidsoverlast	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen dat het tijdrovend kan zijn om alle informatie door te nemen en bijeenkomsten te bezoeken. In het thema Integraliteit paragraaf 3.7 staat op welke manier meerdere ontwikkelingen in een gebied worden benaderd. Ten aanzien van geluid kunt u eventueel meer lezen in paragraaf 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid.

	kan ik mij moeilijk afsluiten. Als ik zie wat er aan projecten nog allemaal aankomt, voorzie ik jarenlang overlast. De huidige (DB-)normen voldoen niet.	
202500093	Wanneer de hoogspanningsverbinding langs het dorp Ovezande naar de Westerschelde gaat, vinden wij dat die te dicht langs het bewoond gebied in Ovezande komt. Daar krijgen wij als inwoner aan de [REDACTED] last van. In Ovezande worden dan teveel mensen met overlast geconfronteerd. Bovendien ontsieren de masten en hoogspanningslijnen het landschap. Optie 1, direct vanuit Borssele de Westerschelde over, is de beste optie.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L1, L2 en L4 gaan doen.
202500094	De optie langs Ovezande is een slechte keuze. Deze komt dicht bewoond gebied in het dorp Ovezande. Dit wordt een te grote belasting voor de bewoners. Ik woon precies onder de blauwe lijn K4 die getekend is op het voorliggende kaartmateriaal. Bovendien staan in dit gebied al veel leidingen: als je om je heen kijkt zie je allemaal hoogspanningsleidingen. Daarnaast zijn er ondergrondse leidingen. Ik zou zeggen: 'genoeg is genoeg'. De beleidsmakers begrijpen de impact op de bewoners niet. Wil je zo min mogelijk bewoners belasten: kies dan voor de verbinding vanuit Borssele K1 of K2 naar de Westerschelde. Ik ben van mening dat de beslissing voor het tracé al genomen is. Daardoor heeft mijn inspraak geen zin.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L1, L2 en L4 gaan doen.
202500095	Ik wil mijn voorkeur kenbaar maken. Mijn voorkeur is om de hoogspanningsverbinding ondergronds aan te leggen. Direct vanuit de centrale door het water naar Zeeuws Vlaanderen. Een bovengrondse verbinding vind ik niet haalbaar omdat een hoogspanningsverbinding over de Westerschelde het gebied schaadt. Ik denk ook aan toerisme: zo'n hoogspanningsverbinding maakt het gebied bijzonder onaantrekkelijk. Ik heb geen voorkeur of het K1 of K2 moet worden: deze kunnen wat mij betreft alletwee, mits ze ondergronds gaan.	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen dat u zich zorgen maakt over de manier van kruisen van de Westerschelde. In paragraaf 3.3.2 onder het betreffende thema kunt u hier meer over lezen.
202500096	sprek mijn voorkeur uit voor het tracé door de Westerschelde. Mijn voorkeur gaat uit naar tracé K1 of K2. Uit het oogpunt van landschappelijke schoonheid, vind ik dat het tracé direct vanuit Borssele de Westerschelde moet oversteken.	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen uw voorkeur voor het betreffende tracé. Hoe wordt omgegaan met uw verzoek kunt u lezen in het thema Reactie op te onderzoeken alternatieven paragraaf 3.2. In

	Wanneer de verbinding zo direct mogelijk de route naar Zeeuws Vlaanderen kan volgen, hebben zo min mogelijk mensen last van het magneetveld. Een ondergrondse verbinding is de beste keuze voor de verbinding naar Zeeuws Vlaanderen.	het thema Ondergronds en bovengronds paragraaf 3.3.1 vindt u meer informatie over dit betreffende thema.
202500097	Ik spreek mijn voorkeur uit voor tracé K1 of K2. Daar gaat de verbinding zo kort mogelijk naar Zeeuws Vlaanderen. Wanneer de keuze voor K3 wordt gemaakt, moet u door mijn tuin heen. Dat wil ik niet. Er is vanwege de Westerscheldetunnelweg een geluidswal langs ons perceel aangelegd. Zou u hier dan ook een hoogspanningsverbinding aanleggen, dan ben ik totaal opgesloten. Ik heb een varkensfokkerij. Daarom wil ik ook niet dat magneetvelden dichterbij mijn bedrijf komen. Magneetvelden kunnen een negatief effect hebben op de vruchtbaarheid van de varkens. Dit komt in Noord-Brabant voor.	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen uw voorkeur voor het betreffende tracé en uw zorgen over magneetvelden. Hoe wordt omgegaan met uw verzoek kunt u lezen in paragraaf 3.2 het thema Reactie op te onderzoeken alternatieven. In het thema Ondergronds en bovengronds op land paragraaf 3.3.1 vindt u meer informatie over dit betreffende thema. In paragraaf 3.11.6 het thema leefomgeving en gezondheid is informatie opgenomen over magneetvelden. Voorts is het zo dat er de afgelopen jaren meerdere onderzoeken gedaan om te bepalen of er effecten zijn van hoogspanningsverbindingen op vee en gewassen. De onderzoeken waren gericht op het effect van elektromagnetische velden op de productie en de gezondheid van landbouwdieren en op de groei van gewassen. In de onderzoeken blijkt dat er geen significante verschillen in de melkproductie, melksamenstelling en reproductieparameters gevonden zijn. Er zijn geen aanwijzingen om te veronderstellen dat de aanbevelingen voor mensen (100 microtesla) onvoldoende bescherming bieden voor dieren.
202500098	Ik zou het vreemd vinden en ben er tegen dat 380 kv station in de Paulinapolder zou komen ,omdat er ,bij aanleggen van natuur van Braakman-Noord ,dit een buffer zou zijn tussen industrie en west Zeeuws-Vlaanderen Ten westen van de Braakman bestemd voor landbouw ,natuur en recreatie Dit zal dan ook wel het begin zijn om de hele polder op te offeren aan de industrie om ook de kerncentrale als ook de aanlandingstations te maken Nu het beter uitkomt zou ineens de natuurlijke barrière doorbroken worden en zou Paulinapolder industrie worden, net als het Paulina strandje	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van locatie Paulinapolder gaan doen.
202500099	Zie dit project in de polders bij Biervliet niet zitten.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van locatie Paulinapolder gaan doen.

202500100	Ik ben tegen dit plan. Verpest de rust, natuur en het landelijk gebied rond Biervliet niet!	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van locatie Paulinapolder gaan doen.
202500101	Dank u wel om ons advies te vragen op dit project. Gezien de zeer hoge werkdruk en de afstand tot Vlaanderen, verwachten we niet meteen dat dit project een effect zal hebben op de Vlaamse natuurwaarden en geven we geen advies op dit project. Met vriendelijke groet	Hartelijk dank voor uw reactie
202500102	Ik ben tegen de combinatie 5 & 6 (kopje van kanada & N252). En zoals in &4.2 blz 25, laatste kolom, een mogelijke combinatie van zoeklocatie 5, 6 en 7.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van diverse locaties gaan doen.
202500103	Ik ben van mening dat onderzocht moet worden of de 380kV verbinding aangelegd kan worden langs het tracé van de 150kV verbinding. Alle onderzoeken zijn hiervoor gedaan en de vereiste vergunningen zijn verleend. Wat dit betreft zou aanleg van de 380kV eenvoudiger kunnen worden gerealiseerd. Bovendien is langs dit tracé weinig bebouwing aanwezig.	Hartelijk dank voor uw reactie. Het landtracé L4 op Zuid-Beveland loopt langs de bestaande 150kV verbinding. L4 is één van de alternatieven die nader wordt onderzocht in de volgende fase van het project.
202500104	Ik wil een duidelijk antwoord op hoe breed de hoogspanningsmasten zijn en wat de afstand tot de woningen zijn, daarover heb ik tot nu geen antwoord gekregen. Als liefhebber van de duivensport wens ik dat er afschrikkingsballen aan de kabels worden aangebracht zodat deze geen gevaar voor mijn duiven vormen.	Hartelijk dank voor uw reactie. Zodra duidelijk welke tracé de voorkeur heeft kunnen er ook afstanden worden berekend. Momenteel wordt er nog onderzoek verricht naar het meest optimale tracé. Indien nodig worden maatregelen genomen voor dieren, hoe in deze fase wordt omgegaan met natuur kunt u lezen in het thema natuur paragraaf 3.11.3.
202500105	Ik wil weten wat en hoe wordt omgegaan als er in de toekomst een geschil wordt omgegaan. Ik merk dat ik geen antwoord krijg op de vraag hoever een hoogspanningsmast van en woning mag afstaan bijvoorbeeld. Ik zie dat TenneT ver in de toekomst vooruit kijkt al lange tijd antwoord op dit soort vragen heeft, maar daarover geen duidelijkheid wil geven.	Hartelijk dank voor uw reactie. Zodra duidelijk welke tracé de voorkeur heeft kunnen er ook afstanden worden berekend. Momenteel wordt er nog onderzoek verricht naar het meest optimale tracé. In paragraaf 3.10 het thema Schade en waardevermindering leest u meer hoe wordt omgegaan met hoogspanningsverbindingen en woningen.
202500106	Als het transformatorstation op locatie 10 aan tracé K4 wordt gerealiseerd, dan betekent dit dat het op korte afstand van mijn bedrijf komt. Dit zou een onoverkomelijke schade voor mijn onderneming betekenen. De magneetvelden, de geluidsoverlast van de schakelaars van het transformatorstation betekenen een onaanvaardbare aantasting van de leefbaarheid. Plaatsing van het transformatorstation op mijn land betekent de er voor mijn bedrijf geen productie meer mogelijk is, dus mijn inkomen valt weg en bovendien verdwijnt kostbare landbouwgrond. Eventuele realisatie van het transformatorstation of op bij mijn bedrijf betekent ook dat de waarde van mijn woning daalt. Bij de aanleg van de N61 heb ik een geluidswal aangevraagd.	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen uw zorgen als er een hoogspanningsstation in de buurt van uw bedrijf zou worden gevestigd. Wat wij met uw reactie doen kunt u lezen in paragraaf 3.2 het thema Reactie op te onderzoeken alternatieven. In paragraaf 3.10 het thema Schade en waardevermindering leest u meer of mogelijkheden voor schadeloosstelling bij vestiging van een hoogspanningsstation. Indien gewenst kunt met de omgevingsmanager van TenneT uw zorgen bespreken. U kunt een afspraak maken via het emailadres 380kvzeevla@tennet.eu.

	Rijkswaterstaat heeft mij toen verteld dat dit niet mogelijk is omdat het niet past in de landschapsvisie. Ik heb er als eenling weinig vertrouwen in dat er iets met mijn wensen wordt gedaan, dat gebeurt alleen als er meen belanghebbenden zijn. Ik heb 7 jaar geleden bij de gemeente een aanvraag gedaan voor het plaatsen van zonnepanelen op mijn percelen. Dit is geweigerd omdat volgens de gemeente mijn percelen een agrarische bestemming hebben. Dus waarom nu wel een hoogspanningsverbinding, vraag ik mij af. De nieuwe Westenrijkdijk is een onderdeel van de Spaanse linie. Ik denk dat deze behouden moet blijven. Op mijn percelen rusten jachtrechten. Als ik deze kwijtraak, raak ik ook mijn jachtvergunning kwijt.	
202500107	Wat mij vooral verwondert is dat de hoogspanningsverbinding persé bij Terneuzen móet komen. Mij is niet duidelijk wat hiervoor de argumenten zijn. Deze argumenten verneem ik graag nog van het project. De zoekgebieden 3 en 4 scoren relatief veel 'minnen' in verhouding tot de zeven zoekgebieden. Ik verneem graag waarom deze nu nog op de shortlist staan.	Hartelijk dank voor uw reactie. De Nut en Noodzaak voor het project zijn beschreven in het betreffende thema paragraaf 3.1. Hierin kunt u lezen waarom dit project nodig is. De locatie 3 en 4 zijn nog steeds in onderzoek. In totaal worden er nog 7 locaties nader onderzocht en wordt uiteindelijk één locatie gekozen. In deze fase zijn er nog onvoldoende argumenten waarom locatie 3 en 4 wél of niet geschikt zijn voor de bouw van een nieuw hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 wordt beschreven op welke manier de beoordeling of locaties wel of niet afvallen beschreven.
202500108	Wij zien graag dat alles ondergronds uitgevoerd gaat worden. En zeker geen nieuwe lijn naast de al bestaand in landschapspark Borsele.	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen uw zorgen bij een bovengrondse hoogspanningsverbinding. In het thema bovengronds en ondergronds op land paragraaf 3.3.1. leggen wij uit hoe op dit moment deze onderdelen worden meegenomen in het vervolgonderzoek.
202500109	Ik maak mij zorgen wanneer de hoogspanningsverbinding langs tracé 3-4 wordt aangelegd. Ik woon precies langs dit tracé aan een kreek. Ik kijk nu uit op een prachtig landschap. Wanneer de hoogspanningsverbinding langs dit tracé gaat lopen, kijk ik uit op hoogspanningsverbindingen en masten. Dit is onwenselijk. Ik verwacht daarnaast waardevermindering van mijn perceel wanneer hier masten en stroomleidingen langs komen. Ik ben ondernemer. Waardevermindering van mijn perceel is mede daarom schadelijk voor ons.	Hartelijk dank voor uw reactie. In het thema reactie op te onderzoeken alternatieven paragraaf 3.2 kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L3 en L4 gaan doen. In paragraaf 3.10 het thema Schade en waardevermindering vindt u meer informatie over dit onderwerp.
202500110	Ik woon precies op de plek waar tracé 3 staat ingetekend. Wij wonen daar met drie agrariërs. Ik ben In dit gebied voor mijn rust komen wonen en heb daar mijn bedrijf. We weten niet wat het effect van hoogspanningsverbindingen is. Maar wij lijden wel schade als gevolg van het zicht op hoogspanningsleidingen en masten. Dit betekent waardevermindering	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van tracé L2, L3 en L4 gaan doen. In paragraaf 3.10 het thema Schade en waardevermindering vindt u meer informatie over dit onderwerp.

	van ons bedrijf, de percelen en opstallen. We hebben ook geen idee welke effecten het magneetveld op ons, ons bedrijf en de dieren kan hebben. Wat ons betreft zou tracé 2 de voorkeur moeten krijgen: de verbinding gaat zo het meest rechtstreeks vanuit het transformatorstation Borssele naar Zeeuws Vlaanderen. Ik ben van mening dat hierdoor minder mensen geraakt worden dan bij tracé 3.	
202500111	Mijn reactie gaat over tracé 5 en 6 en het hoogspanningsstation nr. 10 op de kaart. Ik heb een loonbedrijf. De werkzaamheden voor het hoogspanningsnet gaan circa 5 jaar duren. Ik leidt hierdoor schade omdat wij zullen moeten omrijden. Ik lijdt hierdoor 'omrijdschade'. Ik heb ook een akkerbouwbedrijf. Mijn percelen liggen in het gebied van locatie 10, waar het hoogspanningsstation wordt gepland. Het hoogspanningsstation komt dan wel heel dichtbij. Ik zal hiervan schade ondervinden. Ik vraag aandacht voor de Spaanse linie. Deze loopt door het zoekgebied voor de hoogspanningsverbinding. In het bijzonder in het gebied van tracé 5, 6 en 10. Deze linie is belangrijk voor onze geschiedenis en mag aangetast worden. Mijn percelen liggen langs de route naar de [REDACTED]. Ik ondervind daarvan geluidsoverlast en heb in het verleden gevraagd naar een geluidswal. Die mocht daar niet komen vanwege de open landschapvisie. Hoe zit dat dan met een nieuwe hoogspanningsverbinding? Tenslotte wilde ik in het verleden een zonnepark aanleggen. Mijn aanvraag hiervoor werd afgewezen omdat die niet in het landschap paste. Hoe zit dat dan met hoogspanningsmasten en lijnen?	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerkingen over de tracés en locaties gaan doen. In paragraaf 3.10 het thema Schade en waardevermindering vindt u meer informatie over dit onderwerp. In het thema Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie paragraaf 3.11.4 kunt u lezen hoe we om gaan met historische waarden in het landschap.
202500112	Ik vind het zeer onwenselijk als de zoekgebieden 3 en 4 worden gekozen voor de nieuwe hoogspanningsverbinding. Het gaat in het bijzonder over de Paradijs- en Lovenpolder. Het dorp Hoek heeft nu vrij zicht op die polders. Komt daar een hoogspanningsverbinding, dan heeft Hoek nooit meer de kans om richting de polder uit te breiden (woningbouw, voetbalveld). De hoogspanningsverbinding geeft alleen maar overlast: in het bijzonder geluidsoverlast en horizonvervuiling. De Lovenpolder grenst aan natuurgebied. In de cirkel kan enkel dicht bij Hoek een mast geplaatst worden, wat zeer onwenselijk is om eerder aangegeven redenen. Dit komt ook de leefbaarheid niet ten goede en de jeugd zal uiteindelijk Hoek verlaten.	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u uw zorgen deelt over diverse onderzoekt locaties. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerkingen gaan doen.

	Ik geef mee dat de tracés 1, 2, 5 en 6 een aanzienlijk betere keuzes zijn dan de opties 3 en 4. Langs 1,2, 5 en 6, wonen vrijwel geen mensen en is al veel gevestigde industrie. Het dorp hoek wordt zwaar belast wanneer de keuze voor tracé 3 of 4 wordt gemaakt. Hoek gaat er vanuit dat er met de belangen van de bewoners rekening wordt gehouden. Wij willen niet eindigen zoals het spookdorp Doel.	
202500113	Hierbij onderschrijf ik protest vanuit de polders van biervliet. Daarbij wellis en wetens stralings schade toebrengen aan mens, dier en natuur is niet meer van deze tijd. Bij normale spanningsmasten is schade bekend en erkend ook vanuit de overheid. Deze hoogspanning 380 nog schadelijker! Graag een andere duurzame groene oplossing..	Hartelijk dank voor uw reactie. We begrijpen dat u zorgen heeft over magneetvelden. In paragraaf 3.11.6 het Thema leefomgeving en gezondheid kun hier meer over lezen.
202500114	Betreft brief aan B&W Terneuzen. Indiener is geen tegenstander van komst hoogspanningsstation, omdat dit nodig is voor energietransitie. Indiener stelt dat volgens verstrekte informatie nieuwe verbinding primair nodig is voor industrie en dat bestaande verbinding volstaat voor toekomstige behoefte huishoudens. Nieuw hoogspanningsstation is belastend voor omgeving, o.a. door laag frequent geluid en niet onder te brengen in gebouw of met dichte bomen- en struikenranden. Resterende 7 locaties deels ook nog dicht bij woningen, namelijk locaties 3, 4 en 6. Indiener vindt daarom alleen locatie 2 bespreekbaar omdat deze grenst aan Westerschelde, ligt op industrieterrein, goed aansluit vanuit Borsele, direct naast grote afnemer elektriciteit ligt en zonnepark naar andere locatie, bijv. 3 of 4 verplaatst kan worden zonder dat het daar overlast geeft. Claim DOW en NSP voor toekomstige uitbreiding is niet concreet gemaakt.	Hartelijk dank voor uw reactie. Goed om te horen dat u de nut en noodzaak van de nieuwe verbinding ondersteunt. Wel geeft u aan dat aan diverse van de mogelijke locaties van het hoogspanningsstation grote nadelen kleven, o.a. in de vorm van (laagfrequent) geluid, al dan niet in combinatie met nabijgelegen woningen. Uw voorkeur gaat uit naar locatie 2 Mosselbanken. Wat wij in dit verband kunnen aangeven is dat wij alle mogelijke locaties voor het hoogspanningsstation in het kader van de plan-mer en IEA nauwgezet met elkaar gaan vergelijken, ook op de onderdelen geluid en de eventuele nabijheid van woningen. Mogelijk leidt deze vergelijking tot de door u gewenst uitkomst dat locatie 2 Mosselbanken er verhoudingsgewijs positief uitspringt. Wij zullen uw mening als het gaat om locatie 2 Mosselbanken in elk geval meenemen in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 Reacties op te onderzoeken alternatieven kunt u eventueel meer lezen.
202500115	Ik ben hier geen voorstander van, laat het zeeuwse landschap met rust.	Hartelijk dank voor uw reactie. In het thema Nut en Noodzaak paragraaf 3.1 leest u meer over de noodzaak voor dit project.
202500116	Zit niet te wachten op een kerncentrale in de buurt, met als overlast van geluid, stof en dampen. En dan ook nog eens vanuit het mooie Biervliet naar een kerncentrale te kijken.	Hartelijk dank voor uw reactie. Uw reactie gaat over kerncentrales. In dit project onderzoeken wij mogelijke locaties voor een 380kV Hoogspanningsstation en een verbinding. Wij verwijzen u naar het project kerncentrales https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/nieuwbouw-kerncentrales voor meer informatie van dit betreffende project.
202500117	Voor het 380/150 kV station is 20 ha grondbeslag nodig. Dit maakt het zoekgebied ingewikkeld, kan rekenen op veel weerstand en kostbare tijdrovende juridische procedures. De energietransitie gecombineerd met de economische belangen in Zeeuw-Vlaanderen hebben hoge prioriteit.	Hartelijk dank voor uw reactie. Een HVDC-converterstation 2GW is 5,5 ha. Met een HVDC kunnen geen 150/380 kV klanten worden voorzien, dit betreft alleen omzetting van 525 kV DC naar 380 kV AC. Er is nog steeds een 380/150 kV schakelstation nodig. Een HVDC-schakelstation bestaat niet. De reden om voor HVDC-technologie te kiezen is

	Indien gebruik gemaakt wordt van HVDC technologie kan dit gereduceerd worden tot enkele ha. Als er voor een openlucht station wordt gekozen is veel onderhoud nodig vanwege de zoutachtige en vervuilde omgeving. Kapitaliseer dit onderhoud over 30 jaar versus 30 jaar onderhoud aan een HVDC schakelstation. Er is niet voor niets destijds in Eemshaven gekozen voor een HVDC hoogspanningsstation. De klimatologische omstandigheden zijn vergelijkbaar. Verder merk ik op dat tabel 4.4 aangeeft: kruising 1 en 2 NIET bovengronds (tunnel en/of baggeren) terwijl punt 4.5 aangeeft dat variant 1 en 2 wel bovengronds worden onderzocht.	gebaseerd op de combinatie van transportvermogen over lange afstand. Het schakelstation in Eemshaven betreft een GIS-station betreft, en Eemshaven Oude Schip is een AIS-station. Kortom, de klimatologische omstandigheden zijn niet dusdanig dat de keuze voor GIS-station een uitgemaakte zaak is. Het HVDC-station in Eemshaven betreft overigens ook gewoon een converterstation, die ook gewoon op de netstations aangesloten dient te worden. Kortom een HVDC-station is duidelijk wat anders dan een 380kV hoogspanningsstation. Tabel 4.4 betreft de tracés voor het kruisen van de Westerschelde, Tabel 4.5 betreft de tracés op land waarbij L1 alleen ondergronds wordt onderzocht en L2 zowel boven als ondergronds wordt onderzocht. Hierdoor komen tabel 4-4 en 4.5 niet overeen omdat ze andere aspecten van het project behandelen.
202500118	Geen 380 kv hoogspanningsstation in Biervliet! De natuur en het gemoed in de polders en de dorpskern gaan eraan door te verwachten gezondheids- en veiligheidsrisico's. Die zult u uiteraard door een duur betaald adviesbureau laten bagatelliseren op onze kosten! De boeren en de bewoners hebben die geveinsde groene energie niet nodig, het zijn de datacenters en het groene leugen. Ik zeg ja tegen goedkoop Russisch gas!	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 het thema reactie op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking over locatie Paulinapolder gaan doen. In het thema Natuur paragraaf 3.11.3 treft u meer informatie aan over het onderzoek op dit vlak en in het thema Leefomgeving en gezondheid paragraaf 3.11.6 wordt ingegaan op magneetvelden. In het thema Nut en Noodzaak paragraaf 3.1 kunt u lezen waarom dit project noodzakelijk is en we in Nederland niet alleen van Russisch gas energie kunnen opwekken.
202500119	Hierbij wil ik mijn bezwaar maken tegen de plaatsing van een 380kV hoogspanningsstation in de Paulinapolder bij Biervliet. Een hoogspanningsstation in de Paulinapolder zal een vernietigend effect hebben op het landschap. De Paulinapolder is een echte agrarische landbouw polder. Over de zeedijk ligt het Paulinaschorgebied, een prachtig natuurgebied. Vaak wandel en fiets ik hier. Genietend van de mooie omgeving. Bovendien is dit Natura 200 gebied en beschermd gebied van Het Zeeuwse Landschap. De natuur zal onomkeerbaar negatief beïnvloed worden. Er zullen in het buitengebied van Biervliet hoogspanningsmasten verschijnen, dat zal het wijdse en mooie landschap van West Zeeuws-Vlaanderen negatief beïnvloeden. Het monument bij de Paulinapolder, op de plaats waar de Canadese soldaten aan land kwamen voor de bevrijding, is een speciale plaats. Dit mag niet verloren gaan.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij lezen bezorgdheid over de locatie Paulinapolder. Er zijn momenteel nog 7 locaties in onderzoek. De Paulinapolder is er één van. Alle locaties worden nader onderzocht. In het thema Natuur paragraaf 3.11.3, Cultuurhistorie paragraaf 3.11.4 en schade en waardevermindering paragraaf 3.10 leest u meer over de aspecten waar u zich zorgen over maakt. Ook kunt u contact opnemen met de omgevingsmanager van TenneT voor dit project. U kunt indien gewenst een afspraak maken via het emailadres 380kvzeevla@tennet.eu.

	Ik ben geboren en opgegroeid in de polders bij Biervliet. Mijn ouderlijk huis staat daar en deze plaats blijft een belangrijk middelpunt van het ouderlijk gezin. Het huis en de boerderij is familie bezit. De waarde hiervan is enorm gedaald. Wie wil hier nu nog wonen in de toekomst als deze plannen doorgaan? Wat mij betreft géén 380kV hoogspanningsstation in de Paulinapolder!!	
202500120	Ik ben tegen een 380 kV hoogspanningsstation in Biervliet. En ook ben ik tegen een kerncentrale in Biervliet.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij lezen bezorgdheid over de locatie Paulinapolder. Er zijn momenteel nog 7 locaties in onderzoek. De Paulinapolder is er één van. In paragraaf 3.1 het thema Nut en Noodzaak kunt u lezen waarom dit project nodig is en in paragraaf 3.2 thema Reactie op te onderzoeken alternatieven vindt u meer informatie hoe wij met u reactie op de Paulinapolder omgaan. Voor het project kernenergie kunt u terecht bij https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/nieuwbouw-kerncentrales voor meer informatie van dit betreffende project.
202500121	Geen kerncentrale in de polder hier	Voor het project kernenergie kunt u terecht bij https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/nieuwbouw-kerncentrales voor meer informatie van dit betreffende project.
202500122	Ik stem tegen de bouw van een 380v hoogspanningsstation in Biervliet.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij lezen bezorgdheid over de locatie Paulinapolder. Er zijn momenteel nog 7 locaties in onderzoek. De Paulinapolder is er één van. In paragraaf 3.1 het thema Nut en Noodzaak kunt u lezen waarom dit project nodig is en in paragraaf 3.2 thema Reactie op te onderzoeken alternatieven vindt u meer informatie hoe wij met u reactie op de Paulinapolder omgaan. Voor het project kernenergie kunt u terecht bij https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/nieuwbouw-kerncentrales voor meer informatie van dit betreffende project.
202500123	Traces L2 en L3 voeren over of zeer dichtbij mijn woning. De woning en schuur zijn rijksmonument en iedere keer wordt het uitzicht/omgeving minder fraai. Dit heeft zijn impact op de waarde. Verder maken wij ons zorgen over 1) gezondheid (veel artikelen te vinden over verband leukemie en 380kV), 2) lawaai van de masten (ik verwijs hierbij naar de fluittonen van de huidige 380kV), 3) de bedrijfsvoering (denk aan bijv. spuitbomen voor gewasbescherming	Hartelijk dank voor uw reactie waarin wij uw bezorgdheid lezen over Tracé L2 en L3 omdat deze zich dicht bij uw woning bevinden. Hoe wij omgaan met de nog te onderzoeken alternatieven kunt u lezen in het thema Reactie op te onderzoeken alternatieven paragraaf 3.2. In het thema gezondheid en leefomgeving paragraaf 3.11.6 kunt u meer informatie vinden over deze aspecten van uw reactie. In paragraaf 3.10

	die behoorlijk hoog zijn, landbouwtransport) en 4) eventueel verlies van landbouwgrond en/of tijdelijke onbruikbaarheid en 5) overlast gedurende de aanleg in de vorm van lawaai, afsluitingen en transportbewegingen.	het thema Schade/Waardevermindering kunt u meer vinden over schade, compensatie en over overlast tijdens de uitvoering.
202500124	De bewoners van Biervliet zijn sterk TEGEN de bouw van een hoogspanningsstation!! Het heeft negatieve gevolgen voor de natuur, infrastructuur, woningmarkt en vooral onze veiligheid.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij lezen bezorgdheid over de locatie Paulinapolder. Er zijn momenteel nog 7 locaties in onderzoek. De Paulinapolder is er één van. Alle locaties worden nader onderzocht. In het thema Natuur, Cultuurhistorie paragraaf 3.11.4 en paragraaf 3.10 schade en waardevermindering leest u meer over de aspecten waar u zich zorgen over maakt.
202500125	Ik ben tegen de netuitbreiding in Zeeuws-Vlaanderen omdat dit onze natuur en cultuur te veel aantast.	Hartelijk dank voor uw reactie. Wij lezen bezorgdheid over de netuitbreiding naar Zeeuws-Vlaanderen. Alle in de cNRD genoemde locaties voor het hoogspanningsstation en tracé worden nader onderzocht. In het thema Natuur paragraaf 3.11.3, en paragraaf 3.11.4 Cultuurhistorie leest u meer over de aspecten waar u zich zorgen over maakt.
202500126	Tegen de bouw van een kerncentrale in Biervliet (Terneuzen).	Voor het project kernenergie kunt u terecht bij https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/nieuwbouw-kerncentrales voor meer informatie van dit betreffende project.
202500127	Tegen de bouw van een kerncentrale in Biervliet (Terneuzen).	Voor het project kernenergie kunt u terecht bij https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/nieuwbouw-kerncentrales voor meer informatie van dit betreffende project.
202500128	Ik spreek mij uit tegen de voorgenomen plannen voor: 1. De plaatsing van één of twee kerncentrales. 2. Het realiseren van een 380KV hoogspanningsstation. 3. De VAWOZ-plannen met betrekking tot aanlanding van windenergie van zee en converterstations en de daarbij behorende elektrolyses 4. BESS (Grootschalige batterij opslag systeem) 5. Aanleg en aanlanding Multi-utiliteitenkruising (MUK) Westerschelde De keuze voor de Paulinapolder als locatie voor deze projecten leidt tot onaanvaardbare gevolgen voor de omgeving, de inwoners, en de natuur. A. Overlast gedurende de bouwperiode 1. Onvoldoende infrastructuur 2. Veiligheidsrisico's:	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder

	3. Personeelstekort in de regio 4 Overlast door externe werknemers B. Gevaren en impact door ligging onder zeeniveau De Paulinapolder ligt onder de zeespiegel van de Westerschelde. Dit brengt unieke risico's met zich mee: 1. Waterrisico's 2. Extra overlast door ophoging 3. Uitzicht en geluidsoverlast: De verhoogde constructies zullen het uitzicht van bewoners ernstig aantasten en geluidshinder veroorzaken die ver buiten de polder te horen is. 4. Kwelprobleem C. Waardevermindering van omliggend vastgoed De bekendmaking van de mogelijke locatie heeft al geleid tot een waardevermindering van omliggende boerderijen en huizen. Deze waardevermindering is onomkeerbaar en treft de eigenaren financieel zwaar. De bedrijven en particulieren zitten 10-tallen jaren op slot. Dit is niet acceptabel. Daarnaast veroorzaakt de komst van deze grote hoeveelheid arbeidsmigranten een verstorend effect op de lokale woningmarkt welke gedurende de hele bouwperiode en een flink aantal jaren daarna aanhoudt. D. Gezondheidsrisico's 1. Geluidsoverlast: De geplande installaties, zoals het hoogspanningsstation en de kerncentrales, veroorzaken constante bromtonen. Dit heeft een negatieve invloed op het welzijn en de mentale gezondheid van de omwonenden. 2. Straling 3. Brand, ontploffing en gevaarlijke stoffen lekkages E. Uitzicht en verlies van recreatie De geplande projecten hebben een desastreuze invloed op het uitzicht en de recreatieve mogelijkheden in de Paulinapolder: 1. Hoogspanningskabels door de lucht: Om stroom af te voeren, is de	zullen we in de uitwerking van de plan-mer en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving. De aanwezigheid van het door u genoemde monument wordt in het plan-mer meegenomen.
--	--	---

	aanleg van hoogspanningskabels noodzakelijk. Dit zal het landschap blijvend ontsieren. 2. Belemmering van natuurbeleving: Het nabijgelegen natuurgebied en de waterkant langs de Schelde zullen onbruikbaar worden voor wandelaars en recreanten. Dit tast de kwaliteit van leven aan. 3. Beperking van recreatief gebruik F. Negatieve effecten op de natuur en het Paulinaschor Tijdens de aanlegperiodes van diverse plannen naast, in en onder een Natura2000-gebied zoals de Westerschelde, zal er onherstelbare schade plaatsvinden. Wanneer er aan de randen van het projectgebied compensatienatuur wordt aangelegd, verschuiven de grenzen van natuurgebieden. Daarnaast brengen de projecten: 1. Lichtvervuiling: Permanente verlichting tijdens en na de bouw zal het ecosysteem verstoren. 2. Chemische stoffen en NOX-uitstoot: Bouwactiviteiten en transport veroorzaken uitstoot en lozingen die schadelijk zijn voor mens, dier en natuur. 3. Toename van transportbewegingen: De sterke toename van transportbewegingen gedurende een langdurige periode zal de rust en het milieu blijvend verstoren. G. Negatieve impact op de agrarische gemeenschap Deze effecten beginnen nu al zichtbaar te worden door het bekendmaken van deze plannen, en zullen tijdens de voorbereidingen, de bouw, en tijdens gebruik nog jaren lang negatieve effecten hebben, waar niemand het hele plaatje kan overzien. Niet alles is in geld uit te drukken en te compenseren. 1. Uitkoop van boerderijen: 2. Verlies van landbouwgrond: De Paulinapolder is vruchtbare landbouwgrond. Het opofferen van dit gebied voor grootschalige energieprojecten is onomkeerbaar en onverantwoord. 3. Beschikbaarheid zoet water: Door bijv. de aanleg van de kabels voor VAWOZ kunnen de bestaande bronnen en bellen zoetwater zout worden. Deze onherstelbare beschadigingen is onacceptabel en heeft grote impact.	
--	--	--

	H. Historische en culturele waarde van Biervliet en omgeving 1 Canadees Landingsmonument Paulinapolder 2 Historische infrastructuur: De twee coupures richting de Beukelspolder en het historische kasseienweggetje, dat deels de Paviljoenweg vormt, zijn unieke elementen van de Paulinapolder.	
202500129	tegen hoogspanningsstation in biervliet	Hartelijk dank voor uw reactie waarin wij uw bezorgdheid lezen over de locatie Paulinapolder. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie.
202500130	Beste Hr/Mevr, Naar aanleiding van informatie bijeenkomst Campu Terneuzen wil ik u het volgende zeggen. Betreft 380 KV station plaatsing op groep 3 en 4 Boeregat. Betreft 380 KV station plaatsing op groep 3 en 4 Boeregat. Namens [REDACTED], Hoek is te kennen gegeven dat geen vruchtbare grond, uitzicht vervuiling, straling, geluids overlast, kapitaal vermindering boederij e.d. getolereerd wordt! Ook is opgemerkt dat plaatsing onder nummer 12 en 13 Koegorspolder en kassen Sas van Gent die niet meer op de voorkeurlijst stonden dienen terug aangemerkt te worden voor plaatsing, daar heeft inderdaad geen mens overlast van. Hopende hierover een duidelijk beeld hiertegen is gegeven. [REDACTED]	Hartelijk dank voor uw reactie. Hoe we omgaan met uw reactie op de locatiealternatieven kunt u lezen in het thema Reactie op onderzoeksalternatieven paragraaf 3.2.
202500131	Geen netuitbreiding door de polders van Biervliet!! Aangezien dit te grote negatieve gevolgen heeft voor de veiligheid, infrastructuur, woningmarkt en natuur in ons woongebied. Het leefklimaat zal hier ongezond worden en de huizenprijzen zullen aanzienlijk dalen. Dit nog los van de mooie omgeving die totaal aangetast zal worden.	Hartelijk dank voor uw reactie waarin wij uw bezorgdheid lezen over de locatie Paulinapolder. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. In het thema natuur paragraaf 3.11.3, paragraaf 3.11.4 cultuur, paragraaf 3.11.6 gezondheid, leefomgeving en paragraaf 3.10 schade leest u meer over aspecten waar u zich zorgen over maakt. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie.
202500132	Volgens de Borselse Voorwaardengroep zijn extra hoogspanningsmasten en leidingen niet gewenst in de Borsselepolder. De leefbaarheid van het gebied en de waardering voor de landschappelijke kwaliteit lopen anders ernstig gevaar voor de bewoners van het dorp Borssele en de Borsselepolder + aangrenzend gebied dat tot voor kort als Nationaal landschap werd aangeduid. Ook de Westerschelde als Natura 2000 gebied verdient de nodige bescherming vanuit het Rijk, Provincie Zeeland en Gemeente Borsele	Hartelijk dank voor uw reactie. In het thema Bovengronds/Ondergronds paragraaf 3.3.1 kunt u meer informatie hierover vinden. In het thema bodem en grote wateren paragraaf 3.11.1 gaan we in op de door u genoemde aspecten over de Westerschelde.

202500133	Netuitbreiding is met name voor de energietransitie van de grote industriële bedrijven in Zeeuws-Vlaanderen. Zij dienen hun terreinen voor dit doel beschikbaar te stellen in de lijn van "de vervuiler betaald", de gebruiker levert ruimte. Er mag absoluut geen landbouwgrond voor gebruikt worden. Deze gronden zijn zeer schaars en voedsel is levensbehoefte nummer 1.	Bedankt voor uw reactie. De verduurzaming van de industrie op Zeeuws-Vlaanderen is inderdaad een deel van de nut en noodzaak van het project. Netcongestie is echter ook een belangrijke factor. Een toelichting kunt u lezen in paragraaf 3.1 met het thema 'Nut en noodzaak'. Er zijn momenteel diverse locaties voor een hoogspanningsstation in onderzoek waarbij inderdaad ook landbouwgrond één van de mogelijkheden is. Meerdere reacties gaan over het verlies van goede landbouwgrond. Veel mensen vinden dat deze grond behouden moet blijven. Toch is het onvermijdelijk dat we landbouwgrond gebruiken als we een stationslocatie in landbouwgebied kiezen. Langs het tracé van de verbinding blijft landbouw wel mogelijk. De effectbeoordeling laat straks per alternatief zien wat de precieze impact is op de landbouw. Meer informatie kunt u lezen in paragraaf 3.11.7 Gebruiksfuncties.
202500134	Ik zie het plaatsen van het 380KV station in de polders van Biervliet niet zitten. omdat dit veel overlas in het dorp heeft. Verder is het een opmaat naar het aanbrengen van zware industrie. De koppeling met de twee kerncentrale is snel gemaakt wat ik als inwoner van Biervliet niet zie zitten. in de Nieuw Neuzen polder of de Goessche polder langs de N252 is en betere plaats.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 over het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In paragraaf 3.7 over het thema 'Integraliteit' leest u hoe we rekening houden en samenwerken met de andere energieprojecten in Zeeland. Uw standpunt (tegen locatie Biervliet) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500135	Hallo, Het betreft de 380 KV Netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Er zijn tijdens de vergadering in de campus Terneuzen een aantal plaatsen naar voren gekomen. Boerengat t.h.v. paradijs dit is vruchtbare landbouwgrond en een best wel druk woongebied. Het aan te leggen KV station is hoofdzakelijk voor Dow en Yara Sluiskil. Het is misschien beter om dit station naast de Yara in de koegorstpolder te bouwen waar weinig bewoning is en ook niemand last heeft van evt straling en dergelijke. Naast de Dow op de mosselbanken zou ook een prima oplossing zijn. Met vriendelijke groet,	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 over het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw standpunten (over de stationslocaties) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.

	 (bewoner in buitengebied Hoek)	
202500136	Stop het plan voor de bouw van een 380 kV hoogspanningsstation in deze polder. Offer geen waardevolle landbouwgrond op voor de industrie. Hier wonen mensen: denk aan hun gezondheid en veiligheid.	.Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 over het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw reactie (tegen hoogspanningsstation in de polder) wordt meegenomen in de paragraaf Omgeving van de IEA. Er zijn momenteel diverse locaties voor een hoogspanningsstation in onderzoek waarbij inderdaad ook landbouwgrond één van de mogelijkheden is. Meerdere reacties gaan over het verlies van goede landbouwgrond. Veel mensen vinden dat deze grond behouden moet blijven. Toch is het onvermijdelijk dat we landbouwgrond gebruiken Is we een stationslocatie in landbouwgebied kiezen. Langs het tracé van de verbinding blijft landbouw wel mogelijk. De effectbeoordeling laat straks per alternatief zien wat de precieze impact is op de landbouw. Meer informatie kunt u lezen in paragraaf 3.11.7 Gebruiksfuncties. Voorts maakt u zich zorgen om gezondheid en veiligheid. We leggen in de paragrafen 3.11.5 en 3.11.6 over de thema's 'Veiligheid' en 'Leefomgeving en gezondheid' uit hoe we hier rekening mee houden.
202500137	Slecht plan om dit in de Paulinapolder te Biervliet uit te voeren. Gebied is daar ongeschikt voor.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 over het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw reactie wordt ook meegenomen in de paragraaf Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.7 over het thema 'Integraliteit' leest u hoe we rekening houden en samenwerken met de andere energieprojecten in Zeeland.
202500138	de paulinapolder is veel te klein,en veel te dichtbij Biervliet	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 over het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In de paragraaf Omgeving van de IEA wordt uw reactie tegen de Paulinapolder meegenomen.

202500139	Ik ben het absoluut niet eens om deze net uitbreiding bovengronds uit te voeren. Als inwoner van de gemeente Borsele vind ik dat er meer dan genoeg bovengrondse kabels zijn. Ons mooie landschap is hierdoor al verpest. Waarom nog meer verpesten?? Nog meer kabels boven de grond is absoluut onacceptabel. Ik word er zeer verdrietig van dat er überhaupt over wordt nagedacht om ook deze kabels evt bovengronds neer te zetten. Het is lelijk en verpest ons leefgenot!	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 over het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit in het project meenemen. Over uw wens om geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen over Borsels grondgebied/in de Zak van Zuid-Beveland te hebben, kunnen wij aangeven dat wij zeker het belang van behoud van (landschap van) de Zak van Zuid-Beveland onderkennen en ook dat er veel projecten spelen in de omgeving. Dat is ook de reden dat er een nettechnische studie wordt gedaan of ondergrondse aanleg mogelijk is. We kunnen nu helaas nog niet vooruitlopen op de uitkomsten en de keuze die na deze uitkomsten wordt gemaakt. Meer kunt u lezen in het thema antwoord 3.3.1. <u>Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land.</u>
202500140	Wij zijn tegen bovengrondse hoogspanningsmasten. Geen bovengrondse hoogspanningsmasten over land noch over de Westerschelde. Het is onnodig. Er zijn voldoende haalbare ondergrondse alternatieven. Ook ontbreekt het aan een totaalvisie op het hele gebied, met alle andere plannen zoals kerncentrales. Zoveel kan er niet bij. Het gaat ten koste van ruimte, rust, toerisme-industrie en last but not least het welzijn van de eigen bewoners, de zeeuwen. Bovendien zijn kerncentrales geldverslindend, vervuilend, leveren ze te weinig energie en maken ze het gebied en de bewoners extreem kwetsbaar in deze roerige tijden waarin sabotage en andere oorlogshandelingen een steeds reëlere mogelijkheid zijn. Ook vanwege die kwetsbaarheid: geen bovengrondse hoogspanningsmasten.	Bedankt voor uw reactie. Wat betreft uw standpunt tegen bovengrondse hoogspanningsmasten. Meer kunt u lezen in het thema antwoord 3.3.1. <u>Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land.</u> Als het gaat om de Westerschelde kunt u lezen in het thema antwoord 3.3.2. <u>Wijze van kruising Westerschelde.</u> In paragraaf 3.7 met het thema 'Integraliteit' wordt uitgelegd hoe we omgaan met en wat de samenhang is met de verschillende andere initiatieven en projecten, zoals de nieuwbouw kerncentrales. De nieuwbouw kerncentrales staat op zichzelf los van de netuitbreiding. U kunt zich daar over laten informeren via de website van RVO: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten#overige-projecten.
202500141	plaatsing nr.3 en 4 in het Boerengat, T.H.V. Paradijs ,dit is plaatsen op vruchtbare landbouwgrond . Deze grond is hard nodig voor de voedselvoorziening , is slecht voor de vogelstand en natuurgebied, Natura 2000. Geeft veel invloed op het leefklimaat van de bewoners , plus waarde verlaging van het ontroerend goed. Deze locatie past beter op industrie grond in de Koegors polder, waar ook de grootste afnemer zit.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Er zijn momenteel diverse locaties voor een hoogspanningsstation in onderzoek waarbij inderdaad ook landbouwgrond één van de mogelijkheden is. Meerdere reacties gaan over het verlies van goede landbouwgrond. Veel mensen vinden dat deze grond behouden moet blijven. Toch is het onvermijdelijk dat we landbouwgrond gebruiken als we een stationslocatie in landbouwgebied kiezen. Langs het tracé van de verbinding blijft landbouw wel mogelijk. De effectbeoordeling laat

		straks per alternatief zien wat de precieze impact is op de landbouw. Meer informatie kunt u lezen in paragraaf 3.11.7 Gebruiksfuncties. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. U kaart verschillende onderwerpen daartoe aan. In de paragraaf 3.11, bij de thema's 'Leefomgeving en gezondheid', 'Schade en Waardevermindering' en 'Natuur' leest u hoe we rekening houden met die onderwerpen. Uw standpunt tegen locatie 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500142	Er zijn al genoeg lelijke hoogspanningsdraden in onze omgeving, graag ondergronds	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar paragraaf 3.3.1 met het thema 'Bovengronds versus ondergrondse aanleg op land'.
202500143	Ik sluit me volledig aan bij de stelling die het gemeentebestuur van Borsele heeft ingenomen, nl. Géén hoogspanningsmasten, niet over land en niet in de Westerschelde. Het is "ongepast, niet uitlegbaar en onnodig. Het landschap is door de in de afgelopen jaren geplaatste hoogspanningsmasten al volledig ontsierd. Nog meer hoge masten in ons mooie Zeeuwse landschap is onacceptabel. U gaat ook voorbij aan het feit dat er wellicht twee kerncentrales in onze gemeente worden gebouwd wat een enorme overlast gaat geven en waar wij niet om gevraagd hebben. In plaats van een ontmanteling van de oude kerncentrale, komen er misschien twee centrales bij. En wat zijn de gevolgen voor ons gebied van het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland? Ik zie deze regio in het rijtje gebieden waar de Nederlandse regering totaal geen respect heeft voor haar bewoners : Groningen (gas), Limburg (kolenmijnen) en nu Zeeland (Energie).	Bedankt voor uw reactie. Wij verwijzen u naar paragraaf 3.3.1 met het thema 'Bovengronds versus ondergrondse aanleg op land'. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'Landschap en cultuurhistorie' leest hoe we hier rekening mee houden in het project. Een uitleg hoe we omgaan met andere activiteiten en projecten - zoals kerncentrales - in het gebied leest u in paragraaf 3.7 met het thema 'Integraliteit', waar ingegaan wordt op de samenhang met die andere projecten en ontwikkelingen in de regio.
202500144	Hierbij wil ik mijn bezwaar doorgeven voor plaatsing van een hoogspanningsstation in de Paulinapolder. Ik woon in de Elisabethpolder in het buitengebied op een schitterend erf van meerder hectares. De Elisabethpolder grenst aan de Paulinapolder. Ons erf is een typisch Zeeuws-Vlaams erf met karakteristieke Zeeuwse landschapselementen:	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw standpunt tegen de Paulinapolder wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.

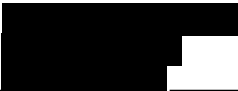
	hoogstamfruitboomgaard met oude fruitboorassen, het fruit wordt regelmatig in het fruitteeltmuseum tentoongesteld worden. Meidoornhaag Knotwilgen van meer dan 100 jaar oude (met steenuilen) en met steeds nieuwe aanplant Paardeput Bosje Moestuin Meerdere nestkasten, onder andere voor een kerkuil Karakteristieke landbouwschuur, één van de weinigen die niet kapotgeschoten is tijdens de oorlog. Met behulp van Stichting Landschapsbeheer Zeeland wordt ons erf in deze karakteristieke vorm met Zeeuwse landschapselementen onderhouden. Zoals de stichting Trees for All aangeeft: “Landschapselementen zijn de structuren in een landschap, zoals heggen, bomenrijen, houtsingels of bosjes. Deze bomen en heggen geven elk landschap een uniek karakter. Ook zijn ze een belangrijke bron van biodiversiteit: talloze planten en dieren vinden er hun voedsel, een schuilplek of de ruimte om zich voort te planten.” De Elisabethpolder zal nooit meer dezelfde zijn als de plannen van plaatsing van een 380kV hoogspanningsstation in de Paulinapolder doorgaan. Ons erf is op dit moment, met de dreiging van deze plannen, enorm in waarde gedaald. De Paulinapolder is een polder met veel landbouwgrond en grenzend aan natuurgebied, Natura 2000. Deze polder mag niet gebruikt worden voor de plaatsing van een 380 kV station.	Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In de paragrafen 3.11.4 en 3.11.5 over de thema's 'Landschap en cultuurhistorie' en 'Natuur' leest hoe we hier rekening mee houden in het project. De Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden in het plan-mer onder het thema Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie nader beschreven.
202500145	Indiener heeft kennisgenomen van de cNRD en bedankt het ministerie voor het zorgvuldig proces. Indiener vindt hoofdstuk 4, waar is beschreven hoe gekomen is tot de alternatieven die onderzocht gaan worden in het plan-mer lastig leesbaar en geeft aan dat een deel hiervan inmiddels is achterhaald nu TenneT een nettechnische studie gaat doen naar de mogelijkheid van een verkabeling over een afstand van 14 kilometer. Geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen over Borsels grondgebied	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD en fijn om te lezen dat u het proces als zorgvuldig ervaart. Over uw wens om geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen over Borsels grondgebied/in de Zak van Zuid-Beveland te hebben en alleen ondergrondse traces te onderzoeken, kunnen wij aangeven dat wij zeker het belang van behoud van (landschap van) de Zak van Zuid-Beveland onderkennen en ook dat er veel projecten spelen in de omgeving. Dat is ook de reden dat er een nettechnische studie wordt gedaan of ondergrondse aanleg mogelijk is. We kunnen nu helaas nog niet vooruitlopen op de

Indiener geeft aan dat eerder in reactie op het VenP is aangegeven dat er teleurstelling was dat er bovengrondse tracés op Borsels grondgebied worden onderzocht. Indiener verwijst daarbij ook naar het unaniem aangenomen amendement van de gemeente van 5 oktober 2023. In reactie op het VenP is ook aangegeven dat volgens de indiener de twee tracés toen geschetst niet als redelijke alternatieven kunnen worden gezien. Indiener vindt het onbegrijpelijk dat er in het cNRD nog altijd bovengrondse tracés worden opgenomen inclusief de twee tracés uit het VenP. Zak van Zuid-Beveland niet verder belasten Indiener verwijst naar het belang om de Zak van Zuid-Beveland niet verder te belasten met nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen, waar tijdens de keuze voor tracé Zuid-West 380 kV West (Borssele-Rilland) veel gewicht aan is gegeven. De bestaande 380 kV verbindingen in de Zak van Zuid-Beveland worden in het kader van Zuid-West 380 kV West afgebroken. Indiener vindt het daarom ongepast, niet uitlegbaar en onnodig om voor dit project bovengrondse tracéalternatieven door de Zak van Zuid-Beveland te onderzoeken in het plan-mer. Bovengrondse kruising Westerschelde niet bespreekbaar Voor de indiener is een bovengrondse kruising van de Westerschelde niet bespreekbaar vanwege het standpunt geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen over Borsels grondgebied. Indiener vindt daarnaast het bovengronds kruisen van de Westerschelde na een ondergronds landtracé niet realistisch en onuitvoerbaar vanwege het te overbruggen hoogteverschil. Onderzoek enkel ondergronds Indiener constateert dat in de cNRD staat dat de tracés L3 en L4 alleen bovengronds worden onderzocht. Indiener geeft aan dat TenneT echter recent heeft aangegeven een nettechnische studie uit te gaan voeren naar een verkabeling over 14 kilometer, waarvan 7 kilometer kruising Westerschelde en 7 kilometer landtracé op Zuid-Beveland. Daarmee is hetgeen in de cNRD is opgenomen volgens de indiener niet meer juist en moeten ook L3 en L4 ondergronds onderzocht worden in de plan-mer. Indiener is daarbij van mening dat enkel en alleen ondergrondse aanleg onderzocht moet worden. Indiener brengt daarbij ook de aangenomen motie van de gemeenteraad onder de aandacht van 6 februari jl.	uitkomsten en de keuze die na deze uitkomsten wordt gemaakt. Alleen ondergrondse tracés onderzoeken is niet mogelijk. Er is een wettelijke verplichting alle alternatieve opties en effecten te onderzoeken. Wel hebben wij, mede op basis van uw reactie, ervoor gekozen om alsnog voor de plan-mer/IEA een ondergronds tracé toe te voegen aan de NRD. In de nota van wijziging op de cNRD wordt dit toegelicht. Het verdere antwoord hoe wordt omgegaan met bovengronds/ondergronds op land en reacties op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen in paragraaf 3.3.1 respectievelijk 3.2. Ten aanzien van uw zorgen over een bovengrondse kruising van de Westerschelde: deze variant dient wat ons betreft toch meegenomen in de plan-mer/IEA omdat we een zorgvuldige afweging willen maken. We weten dat er erg veel weerstand is tegen een eventuele bovengrondse kruising en er zijn ook twijfels over de uitvoerbaarheid, maar in deze fase is er geen grond gevonden deze variant te laten afvallen. Meer kunt u eventueel lezen in het thema antwoord 3.3.2. Wijze van kruising Westerschelde. Wat betreft de verschillende mogelijke ondergrondse uitvoeringsvarianten voor de landtracés op het grondgebied van Borsele: op pagina 19 van de cNRD wordt vermeld wat de twee meest gebruikelijke technieken zijn. Deze uitvoeringsvarianten worden – mits voor ondergrondse aanleg gekomen worden – in de plan-mer/IEA fase verder gespecificeerd. Als voor een ondergronds landtracé zou worden gekozen, zal dit vanwege de kosten geen tunnel worden. Het betrekken van het landtracé bij de voorbereidende werkzaamheden voor een tunnelvariant voor de kruising van de Westerschelde is daarmee niet opportuun. Het verwijderen van een deel van de 150 kV-vakwerkmasten tussen Ellewoutsdijk en de 'T-splitsing' (ter hoogte van de Zuiderlandseweg 7 te Heinkenszand) kan geen onderdeel zijn de scope van dit project omdat nog niet bekend is of deze inderdaad kunnen worden geamoveerd. Bovendien zou het in scope plaatsen dit project (te) veel vertragen. Meer hierover kunt u lezen in paragraaf 3.9 Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding. U gaat in uw reactie deels specifiek in op de rol van kerncentrales in de nationale energiemix. Deze reactienota ziet enkel op de 380 kV
---	--

	Onderzoek verschillende ondergrondse uitvoeringsvarianten Voor de landtracés op het grondgebied van Borsele is de ondergrondse aanleg niet gespecificeerd. Dit terwijl verschillende uitvoeringsvarianten, zoals open ontgraving, gestuurde boring, een tunnel of een combinatie van uitvoeringsvarianten, kunnen leiden tot verschillende uitkomsten. Indiener verzoekt daarom om de verschillende uitvoeringsvarianten van de landtracés mee te nemen in de plan-mer. Indiener verzoekt om aan TenneT opdracht te geven om bij de voorbereidende werkzaamheden voor een tunnelvariant voor de kruising van de Westerschelde ook het landtracé op Borsels grondgebied te betrekken. Samenhang met andere programma's, plannen en projecten Indiener is mening dat het verwijderen van een deel van de 150 kV-vakwerkmasten tussen Ellewoutsdijk en de 'T-splitsing' (ter hoogte van de Zuiderlandseweg 7 te Heinkenszand) onderdeel is van de scope van het project dat dit volwaardig onderdeel moet uitmaken van de onderzoeken van de plan-mer. Nieuwbouw kerncentrales Indiener mist in de cNRD het onderzoek naar de samenhang (van de brede milieuafweging) tussen alle (Rijks) energieprojecten in Borssele en het daaraan verbonden verdelingsvraagstuk welke in het advies over de bedrijfsduurverlenging kerncentrale Borssele van de commissie voor de milieueffectrapportage wordt genoemd. Indiener geeft aan dat aan dat het noodzakelijk is om een totaalvisie voor alle (Rijks)energieprojecten op te stellen. Er is dringend behoefte aan een integrale aanpak/onderlinge afstemming van de impactvolle ontwikkelingen/projecten op het gebied van grootschalige energietransitie die op het grondgebied van Borsele samenkomen.	netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Wat betreft de samenhang met de andere energieprojecten: in het thema antwoord 3.7 Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten, wordt hier op ingegaan met ook een specifiek stuk over de afstemming met twee andere grote Rijksprojecten (VAWOZ en nieuwbouw kerncentrales) en afstemming met de regio via o.a. Zeeland 2050/ de ontwerpateliers onder leiding van de provincie. Samenwerking zowel op projectleidersniveau binnen KGG als ook met de overheden wordt alsmaar intensiever en dit is inderdaad ook nodig. De Commissie voor de mer adviseert over de kwaliteit en de inhoud van milieueffectrapporten. In haar advies over het MER dat is opgesteld voor de wetswijziging ten behoeve van de verlenging van de levensduur kerncentrale Borssele, raadt de Commissie aan om niet alleen de milieueffecten van de levensduur verlenging van de kerncentrale in beeld te brengen, maar ook tijdig de resultaten van de brede milieuafweging over de noodzaak van kernenergie en de plaats van kernenergie in de nationale energiemix op beschikbaar en openbaar te maken. In de nota zienswijzen Milieueffectrapport fase 1 Kernenergietherziening ten behoeve van bedrijfsduurverlenging kerncentrale Borssele (d.d. 4 maart 2025, kenmerk IenW/BSK-2025/40510) (1f7a43ce-29eb-4545-b093-c3e8dd65dba1_1.pdf) en in de Aanvulling op het MER Wijziging Kernenergielwet Aanvulling MER wijziging Kernenergielwet, Ministerie Klimaat en Groene Groei, d.d. 27 februari 2025 Documenten bij Wijziging van de Kernenergielwet ten behoeve van bedrijfsduurverlenging van kerncentrale Borssele Overheid.nl Wetgevingskalender wordt erkend dat het antwoord op deze vraag van belang is voor het wijzigen van de Kernenergielwet. Het ministerie van Klimaat en Groene Groei brengt de milieuafweging over de noodzaak van kernenergie onder in een aparte procedure. Door het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) is eind 2024 een <u>uitvraag op de markt gezet en gegund voor het uitvoeren van een studie "kernenergie in de energiemix"</u>. Met deze studie worden de milieueffecten in beeld gebracht van een aantal scenario's voor kernenergie. Participatie over dit rapport is mogelijk tegelijkertijd met de participatie over de concept-NRD Nieuwbouw. Het separaat rapport "kernenergie in de energiemix" zal ook als informatie meegaan naar de Kamers wanneer de wetswijziging van de Kernenergielwet aan de Kamers wordt aangeboden. Daarnaast buigt het ministerie van Klimaat en Groene Groei zich samen met de regio over de verdeling van de beperkte ruimte voor alle energieprojecten in Borssele, zoals toegelicht in paragraaf 3.7. Het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie
--	---	--

		mer) op 17 april op de concept-NRD van dit project wordt rekening gehouden en dit advies wordt betrokken bij het opstellen van het MER. Het ministerie van KGG en TenneT reageren inhoudelijk op de adviespunten van de commissie waarop het advies betrekking heeft in het planMER.
202500146	Bij deze wil ik mijn bezwaar maken tegen de plaatsing van een 380kv station in de Paulinapolder bij Biervliet. Ik studeer tegenwoordig in ■■■■, maar ben opgegroeid in de polders van Biervliet, waar mijn ouders nog steeds wonen op onze boerderij. Ik kom regelmatig terug, om te genieten van de rust en frisse lucht die onze polder zo mooi koestert. De boerderij en omgeving heeft veel betekenis voor mijzelf en de rest van de familie. Sinds kort hoor ik mijn ouders over de nieuwe plannen rondom de Paulinapolder. Deze plannen zullen ervoor zorgen dat zij noodgedwongen moeten verhuizen en dat terwijl de waarde van de boerderij en alle landbouwgrond flink zal kelderen. Het idee dat wij met zijn allen plaats moeten maken en afscheid moeten doen van deze plek, die zoveel voor ons betekent, is onwerkelijk. Ik heb dankzij Zeeuws-Vlaanderen een enorme passie ontwikkeld voor biodiversiteit, ecosystemen en natuur in het algemeen. De prachtige stukken bos van de Braakman en de imposante dijk langs de Westerschelde, zijn plekken die hiervoor hebben gezorgd. Deze gebieden zijn beschermde natuur en moeten we als Zeeuws-Vlaanderen koesteren. Toeristen komen hierheen voor de natuur en de rust. Met de plaatsing van dit station zullen mensen minder uitgenodigd worden om richting west Zeeuws-Vlaanderen te komen (denk aan geluidsoverlast, licht- en horizonvervuiling). Er zal een gebied aan leegte ontstaan tussen oost en west Zeeuws-Vlaanderen, waar de lege boerderijen van de vertrokken omwonenden zullen achterblijven. Samen met mijn moeder probeer ik elk jaar naar de dodenherdenking te gaan bij het monument in de Paulinapolder. Dit monument is geplaatst, daar waar de Canadezen aan land zijn gekomen. Dit monument heeft veel betekenis voor ons en anderen mensen uit de omgeving. Het is een imposante locatie op de uiterste hoek van west Zeeuws-Vlaanderen. Een verplaatsing van het monument, zou schade doen aan de waarde die het draagt.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw reactie tegen locatie Paulinapolder wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding of -station nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thematisch antwoord 'Schade en vergoedingen'. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In de paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 thema's 'Landschap, cultuurhistorie aardkunde en archeologie' en 'Natuur' leest hoe we hier rekening mee houden in het project. Monumenten zijn daarin ook een specifiek onderdeel.

	Sinds een aantal jaar, ben ik samen met mijn broers en zus als vennoten aangesloten bij het akkerbouw bedrijf van mijn ouders. Deze plannen die nu op tafel liggen voor de Paulinapolder, zorgen voor een grote onzekerheid in de toekomst van ons bedrijf. De waarde van de boerderij zal enorm dalen en het investeren in nieuwe dingen, is zinloos. De boeren om ons heen zullen ook besluiten om te vertrekken, waardoor het ecosysteem onder de boeren volledig verstoord zal worden. Bedankt voor het meenemen van mijn bezwaar.	
202500147	Geachte meneer, mevrouw Hierbij mijn reactie op de locatie 10 nieuwe Westenrijkdijk. - Deze locatie is gekozen, maar ligt ver van de Dow. Wanneer er een kerncentrale wordt gebouwd is dit een grote afstand naar hier. Is deze afstand niet te ver? -De dijk die verplaats zou worden is van de Spaanse linie, mag dit zomaar? - Heel de verkeer infrastructuur is hier niet voor gebouwd. Is daar over nagedacht? Wanneer je een extra afslag bij de rotonde (N61/N62/verkeer Sluiskilbrug) maakt is de kans op verkeersopstopping heel groot. Wanneer het verkeer over de bestaande dijk moet is deze niet gebouwd voor zwaar verkeer er zijn nu al problemen, wanneer trekkers elkaar moeten passeren. -Hoe zit het met de pfas norm, In heel Nederland mag bijna niet gebouwd worden. Hoe zit het met het milieu? -We hebben nu internet via een straal verbinding. Dit is van Delta. Hiertussen is een hoogspanningsmast, wanneer er nu veel wind staat geeft deze storing en hebben we slecht/geen internet. Wanneer er grotere en meer masten komen te staan, waarbij er meer kabels zijn per mast, betekend dit dan dat we geen internet meer hebben thuis? -Wanneer er hoogspanningsmasten op de Westerschelde worden geplaatst, hoe hoog zijn deze dan, wordt er rekening mee gehouden dat het een drukke vaarroute is? Op 17 februari 2025 is er bij een botsing op Amsterdam-Rijn kanaal een hoogspanningskabel in het water gekomen. Kan dit ook gebeuren op de westerschelde? -In onze omgeving zijn er veel vleermuizen, roofvogels, zoals verschillende soorten valken, uilen. Er lopen reeën dit heeft invloed op de natuur. Door het bouwen van het station gaat de natuur	Bedankt voor uw reactie. Locatie 10 ligt inderdaad op meer afstand van de grootschalige industrie dan de andere locaties. De locatie lijkt mogelijk, het zorgt alleen voor een langere verbinding om de bedrijven aan te sluiten. In de afweging is het belangrijk om meerdere en onderscheidende alternatieven te onderzoeken. Wanneer de Westerschelde met een bovengrondse verbinding wordt gekruist, zal dit qua masthoogte ergens tussen 160 en 240 meter hoog zijn. Dat is nodig om voldoende doorvaarthoogte te houden voor de scheepvaart naar de haven van Antwerpen. De exacte hoogte van deze masten, mocht voor deze variant van kruisen worden gekozen, is nog nader te bepalen. In paragraaf 3.11.7 met het thema 'gebruiksfuncties' staat toegelicht hoe in de plan-mer de effecten op de scheepvaart worden onderzocht. Na de voorkeursbeslissing is bekend welk tracé en welke stationslocatie wordt uitgewerkt, resulterend in een projectbesluit. De benodigde vergunningen worden in die fase ook voorbereid en aangevraagd. Het project zal aan alle regelgeving, waaronder die over PFAS moeten voldoen. De komst van een nieuwe verbinding in uw buurt kan inderdaad een verslechtering van uw internet via een straalverbinding betekenen. Verstoring is te voorkomen met een glasvezelverbinding, maar daarvoor bent u natuurlijk afhankelijk van de mogelijkheid daartoe in uw omgeving. U zou dit na kunnen gaan bij uw internetprovider of informatie op www.glasdraad.nl. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u deze ook stellen via het emailadres 380kvzeevla@tennet.eu.

	veranderen. Hoe wordt dit opgelost? -Hoe wordt er om gegaan met gezondheidsklachten? Een hoogspanningsstation geeft straling, trilling, geluid (bromtoon/knisperend geluid). Heeft invloed op de natuur, roofvogels, dieren, enz. Je huis is niet meer verkoopbaar. Graag zou ik antwoord willen hebben op mijn vragen met een onderbouwing hiervan. Met vriendelijke groet, 	
202500148	Indiener vindt met name nut en noodzaak, interconnectie, scheepvaart, morfologie en ondergronds aanleggen van 380 kV-verbindingen onvoldoende onderbouwd. Indiener stelt ca. 46 gedetailleerde vragen over deze onderwerpen.	Hartelijk dank voor uw gedetailleerde reactie. In de volgende thema's leest u meer over de door u gestelde vragen: Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding, paragraaf 3.1, Reacties over alternatieve energievoorziening, paragraaf 3.4, nautische paragraaf 3.11.5 en morfologie aspecten paragraaf 3.11.1 en in paragraaf 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land. Daarnaast willen we aangeven dat de cNRD een onderzoeksplan is voor de plan-mer en IEA-fase. In deze fase gaan we meer gedetailleerd de onderzoeksalternatieven verder in kaart brengen. Vervolgens zal na de Voorkeursbeslissing in de project-mer meer gedetailleerde informatie gepubliceerd worden.
202500149	Indiener stelt dat de Borselse voorwaarden ter zijde worden geschoven wanneer er masten komen en N2000 wordt genegeerd. Indiener is ook tegen hoogspanningsmasten over de Westerschelde en ziet 150kV als onderdeel van de oplossing. Indiener vraagt of TenneT wel genoeg van de cNRD weet als deze door Arcadis wordt opgesteld. Indiener stelt dat er decentraal energie moet worden opgewekt of gebufferd, twijfelt aan de cijfers van de energievraag in 2050 en verwacht dat de energie te duur wordt voor de industrie. Indiener twijfelt aan nut en noodzaak van het project en vraagt of DC-kabel en VAWOZ voldoende zijn voor Zeeuws-Vlaanderen. Ziet ondergrondse aanleg als oplossing, stelt vragen over tunnel en morfologie. Indiener stelt ca. 30 vragen over bovenstaande onderwerpen.	Hartelijk dank voor uw gedetailleerde reactie. In de volgende thema's leest u meer over de door u gestelde vragen: nut en noodzaak paragraaf 3.1, reacties over alternatieve energievoorziening, paragraaf 3.4, nautische paragraaf 3.11.5 en morfologie aspecten paragraaf 3.11.1 en in paragraaf 3.3.1 ondergronds/bovengronds aanleggen van 380kV verbindingen. Daarnaast willen we aangeven dat de cNRD een onderzoeksplan is voor de plan-mer en IEA-fase. In deze fase gaan we meer gedetailleerd de onderzoeksalternatieven verder in kaart brengen. Vervolgens zal na de Voorkeursbeslissing in de project-mer meer gedetailleerde informatie gepubliceerd worden.
202500150	Beste, Bij deze wil ik graag mijn reactie indienen op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de 380 kV Netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Naast het doornemen van de beschikbare stukken op uw	Bedankt voor uw reactie. Het is positief te lezen dat u zich goed laat informeren over het project en daarin wilt meedenken. Los van reageren en inspreken op de verschillende inspraakmomenten in de procedure, kunt u via de projectwebsite

	website, ben ik ook bij de informatie avond dd 12 februari 2025 in Terneuzen geweest. Zowel de stukken als de bijeenkomst geven veel technische en procedurele informatie over de onderzoeksfase die nu gaat starten. Dat is informatief en zeker interessant, maar komt niet tegemoet en de vragen die ik als bewoner van het gebied heb. Een aantal van de onderzochte routes van de oversteek van de Westerschelde en de locatie voor het 380Kv station lopen door of komen erg dicht bij onze woning. Daar maak ik mij zorgen om. Mijn zorgen zitten op verschillende aspecten. Ik zal deze kort benoemen: 1. Directe gevolgen woonomgeving: een aantal van de onderzochte opties gaan direct invloed hebben voor onze woonomgeving. Hetzij door de locatie van het 380Kv station, hetzij door de route van de hoogspanningsmasten. Deze komen potentieel dicht langs onze woning en tuin. Wij zijn hier 13 jaar geleden gaan wonen vanwege de rustige omgeving en de landelijke uitstraling. Op dit moment is er weinig horizonvervuiling waar wij last van hebben. De ontwikkelingen rondom het 380Kv station en de masten en kabels die deze moeten verbinden kunnen hier veel invloed op hebben. Tijdens de informatie avond is aangegeven dat in principe een afstand van 200 meter wordt aangehouden van woningen. De vraag is of dit bij alle routes haalbaar is. Ik heb begrepen dat deze 200 meter geen wettelijke norm is, wat er gaat gebeuren als de afstand van 200 meter niet haalbaar is, werd tijdens de bijeenkomst niet duidelijk. Wij zouden hier graag meer informatie over krijgen. nb. ook een afstand van 200 meter betekent een serieuze impact op ons woongenot. Is over land (net als onder de Westerschelde) het ook mogelijk de kabels ondergronds te laten lopen. Dit zou veel van de effecten voor bewoners wegnemen. 2. Gezondheid. Ik heb begrepen dat er geen/weinig wettelijke normen zijn rondom deze hoogspanningsmasten. In de NRD wordt hier ook niet echt aandacht aanbesteed. Deze richt zich voornamelijk op de technische en ruimtelijke aspecten. Wij zouden graag zien dat er meer aandacht aan de mogelijke gezondheidseffecten wordt besteed. Zorgen van omwonenden hoort daar zeker als gezondheidsrisico bij. 3. Financiële gevolgen: De afgelopen 13 jaar hebben wij fors in de woning geïnvesteerd. De gehele woning is op alle punten gemoderniseerd. Daarnaast is het energielabel teruggebracht van G naar A! De ontwikkelingen in onze woonomgeving hebben invloed op de waarde van onze woning. Op dit moment de woning voor een	(www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/zeeland/aanleg-380-kv-verbinding-zeeuws-vlaanderen) de Projectatlas bekijken en daar vragen en opmerkingen achter laten of in gesprek gaan met één van de omgevingsmanagers. U kunt zich daar ook aanmelden voor de nieuwsbrief, zodat u op de hoogte blijft. Meer leest u in de paragrafen 3.5 en 3.6 met de thema's 'Procedure en besluitvorming' en 'Participatie'. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Het onderzoek in de plan-mer en later de project-mer helpt ons om hier zoveel mogelijk rekening mee te houden. Het maakt ook duidelijk waar we uiteindelijk extra maatregelen of compensatie moeten plegen. In de paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 met de thema's 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe de door u aangekaarte onderwerpen hun plek hebben in het project. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 over het thema 'Schade en vergoedingen'. Een uitleg hoe we omgaan met andere activiteiten en projecten - zoals kerncentrales - in het gebied leest u in paragraaf 3.7 met het thema 'Integraliteit'. We gaan daar in op de samenhang met die andere projecten en ontwikkelingen in de regio.
--	---	---

	realistische prijs verkopen en verhuizen is geen optie. Wie is er nu geïnteresseerd in een woning in een omgeving waarin dit soort grote en (gezichts)bepalende ontwikkelingen worden onderzocht. Totdat er duidelijkheid is over deze ontwikkelingen zal deze situatie voortduren. En indien de realisatie van de plannen in onze omgeving plaats gaan vinden, zal deze invloed blijvend zijn. In de stukken en tijdens de informatieavond was er geen informatie over dit onderwerp aanwezig. Terwijl dit juist de informatie is waar ik, en naar mijn inschatting veel van de bewoners, naar op zoek zijn. Uiteraard begrijp ik dan nu geen inschatting van de schade kan worden gegeven, maar er had wel meer aandacht besteed kunnen worden aan hoe er met bewoners wordt omgegaan die direct met deze ontwikkelingen te maken hebben. Wat zijn de mogelijkheden en wat zijn onze rechten hierbij. Wij zouden hier graag op korte termijn meer informatie over ontvangen. 4. Samenloop met de Kerncentrale: Naast dit traject loopt ook nog het onderzoek naar de locatie voor de nieuwe kerncentrales. Ook hiervoor hebben ze onze woonomgeving op het oog. De impact hiervan is groot. Laat staan de impact van de combinatie van beide ontwikkelingen. Deze trajecten worden nu los van elkaar uitgevoerd en behandeld. Wel heb ik begrepen dat als de kerncentrales in Zeeuws-Vlaanderen komt, deze dicht bij de 380Kv komen en dat de Mosselbanken dan sowieso te klein zijn. Omdat deze twee trajecten veel met elkaar te maken hebben moeten deze wat ons betreft ook in samenhang worden bekeken en beoordeeld. 5. Als bewoner ben je het sluitstuk van de opgave: Ik snap dat door alle ontwikkelingen er oplossingen gevonden moeten worden om tegemoet te komen aan het stroomgebruik. Ik snap ook dat het niet te voorkomen is dat hier bewoners op een of andere manier last van gaan krijgen. Echter ben ik er wel bezorgd over dat wij als bewoners niet goed gezien en gehoord worden. De informatie avond(en) waardeer ik zeker, maar aandacht voor de gevolgen voor de bewoners en wijze waar hiermee wordt omgegaan is echt noodzakelijk. Het feit dat het nog niet bekend is welke route en locatie het precies worden, en het dus nog niet precies te zeggen valt wie er last van gaan krijgen, kan er wel in algemene zin informatie worden gegeven hoe er met de bewoners wordt omgegaan die de impact van deze ontwikkelingen direct gaan voelen. Graag denk ik mee over de wijze waarop dit te organiseren en kan input te geven om welk soort	
--	---	--

	informatie het precies gaat. Tot slot zou ik graag periodiek per brief of per mail over de voortgang worden geïnformeerd. in ons gebied worden geen huis-aan-huis bladen meer bezorgd, dus deze informatie ontvang ik niet. Ik hoor graag uw reactie op dit schrijven en ben benieuwd naar uw antwoorden op mijn vragen en voorstellen. Met vriendelijke groet, 	
202500151	geen 380 kv netuitbreiding in de polders bij biervliet Behoud ruimte en stilte in de natuur.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw standpunt tegen locatie Paulinapolder wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA. Een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 met de thema's 'natuur' en 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we in het project rekening houden met deze onderwerpen.
202500152	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie.

	en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwakt. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Naam [REDACTED]	Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	---	--

	Woonplaats [REDACTED] E-mail [REDACTED]	
202500153	Dit is een waarde vermindering van de regio, biedt nauwelijks werkgelegenheid en zal ons als regio alleen maar meer tegen werken op gebied van aanwas van jongeren om te blijven in in zeeuws-vlaanderen of om jongeren van buitenaf aan te trekken om hier te komen wonen. we hebben al een hoop chemische en gerelateerde fabrieken maar deze zorgen dan nog voor een hoge werkgelegenheid maar dit station biedt enkel nadelen voor de regio. Ik ben absoluut tegen deze 380 kV net uitbreiding op zeeuws-vlaanderen want er zijn zeker nog wel andere mogelijkheden.	Bedankt voor uw reactie. De netuitbreiding naar Zeeuws-Vlaanderen is nodig om in de toekomst zekerheid van beschikbaarheid op elektriciteit te houden. Meer leest u hierover in paragraaf 3.1 onder het thema 'nut en noodzaak'.
202500154	Volgens de kaarten komt mijn woning en schuren te liggen in het trace-corridors van bestaande 380kv-lijn langs trace van de westerschelde-tunnel richting Terneuzen. Deze is 400 meter breed. Wordt mijn woning en gebouwen dan weg ? Wanneer wordt er over het zoekgebied een besluit genomen? Wat is de planning ? Als woning en gebouwen weg moeten wat is dan de procedure ?	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekkende onderzoeksalternatieven. De ingetekkende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Het voorkeursbesluit verwachten wij in het tweede deel van 2026, u leest hierover in paragraaf 3.5 met het thema 'procedure en besluitvorming'. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade in het geval dat de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoedingen'.
202500155	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossenis is of een korte	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere

	oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500156	Vanwege de bereikbaarheid (lees: het afwezig zijn van infrastructuur) naar de beoogde bouwlocaties / constructie gebieden en de verstoring van natuurgebieden in de onmiddellijke omgeving van de Westerschelde dient gekozen te worden voor gebieden die zich meer landinwaarts bevinden. Bijkomend voordeel: kortere lijnen naar de afnemers en minder hoogspanningsmasten. Indien in de buurt ervan kerncentrales gebouwd gaan worden zijn dezelfde aandachtspunten van toepassing. Toekomstig gebruik van waterstof als energiedrager kan mogelijk alle genoemde trace's overbodig maken, inclusief de bouw van nieuwe kerncentrales. Er zijn dan alleen elektrolyzers nodig die voorzien worden van groene elektriciteit (zon/wind) en een ondergronds netwerk van waterstofleidingen naar de afnemers. Bestaande aardgasleidingen kunnen hiervoor gebruikt worden. Bestaande gascentrales (oa.Dow) voor opwekking van elektriciteit kunnen omgebouwd worden voor het stoken op waterstof. Er is dan automatisch veel minder elektriciteit nodig. Bijkomend voordeel: waterstof kan ook gebruikt worden voor verwarming van woningen (centrale verwarming in de huizen kan ook werken op waterstofgas ipv aardgas).	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt en in paragraaf 3.11.3 met het thema 'natuur' leest u hoe dit een plek heeft in het project. De periode na de voorkeursbeslissing wordt één alternatief in detail uitgewerkt. Onderdeel daarvan zijn de werkwegen en -terreinen. Meer leest u hierover in paragraaf 3.8 over het thema 'Realisatiefase'. Tenslotte leest u in de paragrafen 3.4 en 3.6 over de thema's 'Alternatieve energievoorziening' en 'Integraliteit' over de samenhang met de andere projecten in de regio en de andere vormen van energievoorziening, zoals waterstof.

	Kortom: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.	
202500157	Ik maak me zorgen dat ik overlast ga krijgen wanneer het hoogspannings station aan de Nieuw Westenrijkdijk wordt gerealiseerd. Door dit station zal geluidsoverlast worden geproduceerd er zullen in de omgeving hoogspanningsmasten geplaatst worden en veel meer verkeersdrukte in de polder. De leefbaarheid zal in dit gebied hierdoor niet meer aangenaam zijn,	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 met de thema's 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we dit zoveel mogelijk tot een minimum willen beperken. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202500158	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch

	goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwaaard. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Met vriendelijke groet, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500159	Geen 380 kv net uitbreiding in biervliet.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw reactie tegen locatie bij Biervliet wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500160	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u

	samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500161	Ondergrondse kabels. Het Zeeuwse Landschap wordt al grondig verpest door wat er nu staat.	Bedankt voor uw reactie. Een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we in het project rekening houden met deze onderwerpen. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding.
202500162	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het

	te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwaard. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossenisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer	thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	--	--

	redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Naam [REDACTED] Woonplaats [REDACTED] E-mail [REDACTED]	
202500163	Ik ben er op tegen dat het in Biervliet gebouwd wordt	
202500164	Geachte heer/mevrouw, Ik wil reageren op de voorgestelde lijnen. Mijn (fruitteelt) bedrijf ligt aan de [REDACTED] te Ellewoutsdijk. De aanleg van de lijnen bij Ellewoutsdijk kunnen van invloed zijn op uitbreiding van het bedrijf en met name op het huis vestigen van medewerkers op het bedrijf gelegen aan de [REDACTED] te Ellewoutsdijk. Hier zouden beperkingen uit kunnen voortvloeien, wat nadelig is voor het uitvoeren van de bedrijfsactiviteiten. Zeker omdat men ernaar toe streeft om medewerkers op het eigen bedrijf te vestigen. Het bouwblok geeft geen ruimte om dit op een andere plaats/perceel te doen. Met vriendelijke groet, [REDACTED]	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder impact. In paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we dit zoveel mogelijk tot een minimum willen beperken. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade in het geval dat de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoedingen'.
202500165	Ik stem tegen dit project. Geen hoogspanningsstation in Biervliet	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Uw reactie tegen locatie Biervliet wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500166	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota.

	dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500167	380 KV uitbreiding is niet goed voor de omgeving. Mens, dier en natuur worden veel leed en schade aangedaan!	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.4, 3.11.3 en 3.11.6 over de thema's 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie', 'natuur' en 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we dit zoveel mogelijk tot een minimum willen beperken.
202500168	Ik ben tegen bovengronds zowel over de Schelde als door de zak van Zuid Beveland. Er blijft niets meer over van de zak van Zuid Beveland. Schandalig en dan heb ik t nog geen eens over de gezondheid . TenneT zal rapporteren laten zien dat t niet schadelijk is. Echter er zijn ook andere. Helemaal tegen de masten	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 de thema's 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we dit zoveel mogelijk tot een minimum willen beperken. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding.

202500169	Ik ben tegen een boven grondse toevoer van de kabels .	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding.
202500170	Geen nieuwe bovengrondse hoogspanningskabel in ons mooie gebied, de zak van Zuid Beveland!!! Met mijn boeren verstand kan ik het niet begrijpen waarom dit bovengronds moet. De stroom die opgewekt wordt komt vanaf de Noordzee en moet naar Zeeuws Vlaanderen. Leg de kabels gewoon door de westerschelde naar de DOW in Zeeuws Vlaanderen, maak daar maar een station om de energie om te zetten voor de fabrieken in Zeeuws Vlaanderen. Heb je teveel stroom verkoop dan de rest aan België. Er staan hier in zeeland al genoeg hoogspanningsmasten die ons mooie Zeeuwse land er niet mooier op hebben gemaakt.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Hier wordt ook een toelichting gegeven op het thema 'Gelijkstroom versus wisselstroom', in antwoord op uw suggestie om rechtstreeks vanaf de Westerschelde naar Zeeuws-Vlaanderen een aansluiting te maken. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we dit zoveel mogelijk tot een minimum willen beperken.
202500171	Geen nieuwe bovengrondse hoogspanningskabel in ons mooie gebied, de zak van Zuid Beveland!!!! Wat ik niet kan begrijpen waarom moet de stroom die komt vanaf de Noordzee eerst in Borselle aan land komen. Dan via hoogspanningsmasten naar Zeeuws Vlaanderen. Waarom de kabels vanaf de Noordzee niet door leggen door de westerschelde naar Zeeuws Vlaanderen en daar een verdeel station bouwen. De stroom is bedoeld voor o.a. de Dow dat al naast de Westerschelde ligt. Op deze manier blijft de zak van Zuid Beveland bespaart van nog meer lelijke hoogspanningsmasten.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorg om behoud van het landschap in de Zak van Zuid-Beveland. Een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station bouwen kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 binnen het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u een toelichting hoe we hier mee omgaan. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Hier wordt ook een toelichting gegeven op het thema 'Gelijkstroom versus wisselstroom', in antwoord op uw suggestie om rechtstreeks vanaf de Westerschelde naar Zeeuws-Vlaanderen een aansluiting te maken.
202500172	Beste heer/mevrouw, Graag wil ik meer informatie over de de komst van de 380 kv hoogspanningstation in de Gemeente Terneuzen. De mogelijkheid om mijn mening te geven wordt moeilijk gemaakt deze site is niet gebruiksvriendelijk voor mobiele telefoon gebruikers.	Bedankt voor uw reactie. Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te kunnen betrekken. Er zijn verschillende manieren om op de hoogte te blijven. Via de projectwebsites van TenneT (www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/zeeland/aanleg-380-kv-verbinding-zeeuws-vlaanderen) en RVO (www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/380-kv-z-v). Via de website van TenneT kunt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven, ook kunt u

	Graag zou graag op de hoogte gehouden worden gehouden. Met vriendelijke groet, ■■■■■■■■■■	uw vragen en suggesties doen via de projectatlas. Meer informatie leest u ook in paragraaf 3.6 over het thema 'Participatieproces'.
202500173	Het lijkt me onverstandig naast een recreatie park en dichtbij de gemeente Biervliet . Het gebied bevat goede landbouwgrond, de leefomgeving zal achteruitgaan. het gebied heeft ook door de kanaalzone met veel vervuulende bedrijven nu al een niet zo goede lucht kwaliteit.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over een mogelijke hoogspanningsverbinding in uw leefomgeving. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.6 met het thema 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we dit zoveel mogelijk tot een minimum willen beperken. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Wij verwijzen u naar paragraaf 3.11.7 met het thema 'gebruiksfuncties' voor een uitleg over de recreatieve en toeristische waarden en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project. Uw reactie tegen locatie Biervliet wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500174	Gezien de ligging van onze minicamping ten opzichte van een eventuele route van nog meer hoogspanning masten langs het dorp Borssele is het voor ons om diverse redenen zeer ongunstig mochten er masten gebouwd worden in onze nabije omgeving. Ook omdat hierbij de groene gordel in een keer teniet gedaan zou worden en Borssele bijna ingesloten zal zijn door masten. Dit is voor ons als ondernemer in de recreatie sector niet meer te verkopen naar onze gasten toe. Ook zal de waarde van ons onroerend goed er een negatieve impact van hebben. Daarnaast vind ik dat het A horizonvervuilende B misschien fluitende (zie ander traject eerder) masten en C magnetische velden kan creëren die een nadelige invloed op mens en dier kunnen hebben.	Bedankt voor uw reactie. Zoals in paragraaf 3.3.3 is te lezen is te lezen dat TenneT vakwerkmasten van het type Moldau heeft gekozen als nieuwe standaard. Er wordt per project gekeken of deze standaard ook wordt toegepast. De Moldau masten hebben een open frame en daardoor zal er geen sprake zijn van fluitende masten. Dit komt enkel voor bij Wintrack masten. Hoe geluid in zijn algemeen een plek heeft binnen het project, kunt u lezen in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'Leefomgeving en gezondheid'. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 binnen het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u een toelichting hoe we hier mee omgaan. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'Schade en vergoedingen'.
202500175	Ja natuurlijk heeft Zeeuws Vlaanderen recht op zo' aansluiting en ja ook zo snel mogelijk. Over de wijze waarop liggen de meningen wel uiteen, in de Borselse voorwaarden groep over de inpassing van een	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 binnen het thema 'Landschap,

	of twee extra kerncentrales is hierover een glasheldere uitspraak gedaan en mede bekrachtigd door de gemeente Borsele. Geen bovengrondse hoogspanningsmasten meer. Met de aanleg van de nieuwe verbinding tussen Borsele en Rilland is de maat vol. Verdere uitbreiding gaat maar ondergronds, volgend TenneT zelf is dat technisch op zichzelf geen probleem en er zijn zelfs meerdere opties om die uit te voeren. Ook wat betreft de locaties maakt het weinig uit of er een bovengrondse of ondergrondse verbinding komt. De concept-notitie van TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei bevat veel opgesomde technische ingewikkeldheden die we niet kunnen weerleggen of verifiëren. Het gaat ons om de toekomst van de Zak van Zuid Beveland, nu nog een uniek landschapspark dat zijn grondslag kent die honderden jaren oud is. De typische inpolderingen op deze schaal en het behoud van het dijkenprofiel heeft een ongekende landschappelijke waarde die het meer dan waard is te koesteren. Want een bovengrondse oversteek naar Zeeuws Vlaanderen staat niet op zichzelf, uit veiligheid en leveringsgarantie zal het niet bij één tracé blijven, dat worden er twee. Wat je leest is dat de masten verder uit elkaar moeten staan dan de masten hoog zijn, in het geval er één omvalt mag er geen tweede geraakt worden. Maar wanneer het gebeurt is de reparatie niet iets van enkele dagen, dat gaat maanden duren en zolang kan Zeeuws Vlaanderen niet zonder stroom. Elk tracé zal uit twee lijnen moeten bestaan. Daarnaast willen we ook naar de verdere toekomst kijken. Borsele is eerder al aangewezen als voorkeurslocatie voor de bouw van 2 nieuwe kerncentrales, dit kabinet heeft die ambitie opgeschroefd naar 4 nieuwe kerncentrales en Terneuzen naast Borssele aangewezen als voorkeurslocatie. Kerncentrales, elk met een vermogen van 1500 tot 1700 MW, elk ruim 3 keer zo groot als de huidige kerncentrale van Borssele. Wanneer die respectievelijk in Borssele en Terneuzen komen te staan, is het onvermijdelijk dat er meer tracés door de zak van Zuid Beveland komen en over /onder de Westerschelde. Zeker is dat Zeeuws Vlaanderen de energie van 2 kerncentrales zelf niet kan verwerken en een nieuwe aansluiting op het landelijk netwerk nodig zal zijn. Wanneer er eenmaal een bovengrondse oversteek wordt geaccepteerd en uitgevoerd zijn er weinig argumenten om een tweede oversteek te weigeren. Tegelijkertijd realiseren we ons ook wel dat die toekomst niets te maken heeft met de huidige aanvraag en omgevingsprocedure, maar het doembeeld staat ons wel helder voor ogen. Wat extra zwaar weegt is de benodigde hoogte van de	cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u een toelichting hoe we hier mee omgaan en de impact tot een minimum willen beperken. In dit zelfde hoofdstuk in paragraaf 3.11.3 onder het thema 'natuur' wordt beschreven hoe we onder andere Natura 2000 meenemen in de effectenstudie. Voorts geldt dat welk alternatief ook wordt gekozen het project zal moeten voldoen aan de geldende stikstofnormen en voor realisatie de vereiste vergunningen worden aangevraagd. Over de samenhang met andere projecten in de regio, zoals het onderzoek naar de nieuwe kerncentrale, geven we uitleg in paragraaf 3.7 met het thema 'integraliteit'. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding en gaat paragraaf 3.3.2 specifiek in op het kruisen van de Westerschelde. In uw reactie noemt u de afstand tussen twee masten en dat deze groter is dan de hoogte. De masten op land worden gebouwd met een breedte die voldoet aan het zogenaamde onderhoudscriterium, wat betekent dat ze 48 meter uit elkaar komen staan. De gemiddelde hoogte is 58 meter. Een aansluiting op het Belgische hoogspanningsnetwerk wordt niet onderzocht, hierover leest u een toelichting in paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening'.
--	--	---

	vakwerkmasten, een hoogte tot 240 meter. Nu staan de hoogste vakwerkmasten aan weersijden van het Kanaal door Zuid Beveland, elk met een hoogte van 95 meter, of in een andere beeldspraak de hoogste woontoren van Zeeland staat nu in Vlissingen met een hoogte van 80 meter, ja voor de rekenaars daarvoor moet er nog twee van bovenop gezet worden om de 240 meter te overbruggen. Maar er zijn wel meer problemen te benoemen waarom een ondergrondse verbinding de voorkeur verdient. Het stikstof- en CO2 probleem om wat te noemen, voor 2030 liggen er vaste afspraken over een minimale halvering en gezien de recente problemen en gerechtelijk vonnissen zit hier geen enkele ruimte in. Hetzelfde geldt voor aantasting van de Natura2000 gebieden, dat maakt werken in en aan de Westerschelde buiten het op orde houden van de vastgestelde vaargeul in principe niet toegestaan. Wij zijn uitermate benieuwd op welke wijze TenneT op voorhand kan aantonen zich aan de geldende regelgeving zal kunnen houden. De enige manier om het Natura2000 gebied te sparen is een geboorde ondertunneling, dat neemt niet weg dat ook dan een alle wettelijke eisen moet worden voldaan. De andere weg is al vaker geopperd en komt ook in de argumentatie van TenneT en het ministerie naar voren, waarom niet kunnen aansluiten op het Belgische hoogspanningsnet. Het argument is dat dat niet mag omdat het zo in de wet staat. Als er één ding vaststaat is dat wetten vaker gewijzigd worden, en het zou de moeite waard zijn die mogelijkheid in de argumentatie mee te nemen. TenneT heeft zelf uitgebreide ervaring met werken in buitenlandse hoogspanningsnetwerken, sterker nog een belangrijk deel van het Duitse hoogspanningsnetwerk is eigendom en in beheer van TenneT. Laten we wel wezen wanneer iedereen het erover eens is dat dit en de snelste en klimaat/milieuvriendelijkste en de financieel aantrekkelijkste oplossing is begrijpen wij niet waarom er niet meer dat 6 woorden aan besteed worden; "omdat het in de wet staat". Geen bovengronds netwerk dus!	
202500176	Ik wil geen hoogspanningsstation in Biervliet. Er moeten teveel mooie boerderijen, mooie natuur en ook een groot bedrijf voor wijken.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202500177	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de

	u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele gesteund door de gemeente, maar ook inwoners van Zeeuws Vlaanderen willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwakt. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten.	onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	---	--

	Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Verder wil ik benadrukken dat de aanleg van deze horizonvervuilende hoogspanningsmasten en het bijbehorende hoogspanningsstation van 20 (!) hectare groot een aanslag plegen op ons mooie Zeeuwse landschap. Er is ondertussen al genoeg schade toegebracht in Zeeuws Vlaanderen door de aanleg van tunnels en 4baans wegen die dwars door het landschap snijden. Dat heeft veel extra verkeer aangetrokken. En de industrie rukt in Zeeuws Vlaanderen steeds verder op, wat neerkomt op luchtvervuiling, geluidsoverlast en verkeerstoename. Dan zijn er ook nog plannen voor een aantal kerncentrales! Daar zitten wij bepaald niet op te wachten. Zeeland lijkt wel het afvoerputje van de randstad: Wat niemand hebben wil zetten we in Zeeland. Alles voor de industrie. En waar blijven de inwoners? Die moeten zich maar schikken. Als die hoogspanningsmasten en het 380KV station er dan toch moeten komen, zet ze dan op het terrein van Dow of Yara, maar niet in ons prachtige landschap. Dat zijn de bedrijven die het zo graag willen, dan moeten zij ook maar de overlast en de kosten voor lief nemen en dat niet afwentelen op de inwoners. Zeeland staat bekend om zijn landschappelijke waarden, rust en ruimte. En is geliefd bij toeristen, daar passen deze plannen helemaal niet in, die staan daar haaks op. Naam [REDACTED] Woonplaats [REDACTED] E-mail [REDACTED]	
202500178	Hierbij doen wij een proforma zienswijzen toekomen ten aanzien van de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Vooralsnog wordt uitsluitend proforma en ter veiligstelling van de rechten van client, zienswijzen ingebracht. Wij willen graag gehoord worden in deze zaak en dus worden uitgenodigd voor een gesprek om onze motie voor dit formulier toe te lichten.	Bedankt voor uw reactie in pro forma. Deze was niet persé nodig om in een volgende fase een zienswijze in te kunnen dienen. In paragraaf 3.5 met het thema 'procedure en besluitvorming' leest over die momenten en wanneer u een reactie of zienswijze kunt insturen. In paragraaf 3.6 met het thema 'participatie' lichten we toe hoe u het project kunt volgen en waar u met vragen terecht kunt.

	Wij houden ons het recht voor om deze zienswijzen nader aan te vullen en aan te passen. Graag ontvangen wij van u per ommegaande een ontvangstbevestiging voor ontvangst van dit ingevulde formulier. Met belangstelling zien wij uw nadere berichten en/of reactie tegemoet. ----- Hierbij delen we u mede dat mijn gronden [REDACTED] rond jullie project liggen. Mijn vraag is dan waar komen de toevoer leidingen te liggen en waar moet ik rekening mee houden. In afwachting van een gesprek Met vr. gr. [REDACTED]	Wat betreft uw nagezonden reactie: De exacte beoogde ligging van de tracés wordt in de volgende fase van de procedure (IEA/plan-mer fase richting de ontwerp voorkeursbeslissing) verder bekeken. Hoe en waar we tijdens de aanleg van de hoogspanningsverbinding en het –station ruimte nodig hebben, werken we uit in de volgende fase. Na de keuze van het voorkeustracé en de –locatie weten we waar de verbinding en het hoogspanningsstation worden gebouwd. In het project-mer wordt vervolgens onderzoek gedaan om tot het exacte ontwerp te komen. Indien u in gesprek wil, kan dat met de omgevingsmanagers van TenneT voor dit project. U kunt een afspraak maken via het emailadres 380kvzeevla@tennet.eu.
202500179	De omgeving waar het station zou moeten komen mag niet worden aangetast. Heel jammer van de vruchtbare grond en natuurlijk de bedrijven die er gevestigd zijn.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In het thema 3.11.4 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' wordt uitgelegd hoe we dit tot een minimum willen beperken. Een beschrijving hoe we de effecten op landbouwgronden meenemen in de effectbeoordeling, leest u in het thema 3.11.7 'Gebruiksfuncties'.
202500180	Indiener is tegen locatiealternatieven 5, 6 en 8 i.v.m. aantasting leefomgeving in nabijheid woning. Daarnaast is hoogspanningsstation bij entree tot Terneuzen niet gewenst. Aantasting leefomgeving en nadelige effecten hebben betrekking op geluid/trillingen, lichtvervuiling, emv, landschap, natuur, archeologie, zoetwaterbronnen, verkeershinder, waardevermindering eigendommen, brand- en ontploffingsgevaar en gebruikbeperkingen. Er is verbondenheid met waarden gebied ter hoogte Grootweg. Deze verbondenheid met de historie, natuur en plaatselijke leven worden verder toegelicht. Door diverse plaatselijke ontwikkelingen wordt het leefgebied steeds verder bedreigd of verloren. Dit heeft een grote psychische impact op de bewoners. Indiener is tegen bovengrondse verbinding. Door extra kabels is voldoende ondergrondse transportcapaciteit mogelijk. Verder vrees voor toekomstige uitbreidingen hoogspanningsstation, hierover vooraf duidelijkheid geven. Ook zorgen over aanzuigende werking geplande projecten en	Hartelijk dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan tegen de komst van een hoogspanningsstations op de locaties 4, 5, 6 en 10 uit de cNRD te zijn en vóór locatie 2. Uw standpunt hierin zal worden meegenomen in het thema Omgeving van de IEA. Verder gaan wij in par. 3.2 Thema Te onderzoeken alternatieven in op hoe wij om gaan met de voors en tegens voor de verschillende alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding. Uw bezwaren raken een groot aantal thema's die in deze reactienota nader worden toegelicht, namelijk Nut en noodzaak (par. 3.1), Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land (par. 3.3.1), Manier van kruising Westerschelde (par. 3.3.2), Alternatieve energievoorziening (par. 3.4), Realisatie van het project (par. 3.8), Schade en vergoedingen (par. 3.10), Bodem en water op land (par. 3.11.2), Natuur (par. 3.11.3), Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie (par. 3.11.4), Veiligheid (par. 3.11.5), Leefomgeving en

	de nadelige effecten hiervan. Indiener heeft twijfel over noodzaak extra energie. Bedrijven moeten concreet aangeven wat ze nodig hebben en hiervoor tekenen. Zeeuws-Vlaanderen moet zelfvoorzienend voor haar energie worden. De reactie geeft diverse mogelijkheden hoe dit kan. Indien bouw van de verbinding in de buurt van indiener niet voorkomen kan worden dient vooraf en ruimschoots gecompenseerd te worden, zodat indiener kan verhuizen. In tweede deel reactie wordt ingegaan op nadelige effecten emv voor bestuivers, waaronder (honing)bijen. Emv heeft gigantische negatieve effecten op leer-, vlieg-, foerageer- en daarmee bestuivingsvermogen van bijen. Hierbij wordt verwezen naar diverse informatiebronnen en artikelen. Er zijn diverse imkers in het gebied actief. Samenvattend is indiener tegen locatie 4, 5, 6, 7, 8, 9, en 10, vóór locatie 2 (tast minder leefgebied bijen aan), geen locatie die leefgebied bijen aantast (en daarom voorkeur voor industriegebied), aanleg van ondergrondse kabels zodanig diep dat op maaiveldniveau emv < 0,4 uT, er bij verbinding en hoogspanningsstations geen vegetatie moet komen die bestuivers aantrekt (wel indien mogelijk ter compensatie in de nabijheid), er aanvullend onderzoek nodig is naar de aanwezigheid van bestuivers binnen 500 m. van hoogspanningsmasten en er geen zendmasten (datacommunicatie, telefonie ed.) geplaatst mogen i.v.m. emv.	gezondheid (par. 3.11.6) , Gebruiksfuncties (par. 3.11.7) en Toekomstvastheid (par. 3.12.2). De aandachtspunten en zorgen die u benoemt zullen zorgvuldig worden beoordeeld en afgewogen tussen de verschillende alternatieven uit de cNRD. Hierover zal worden gerapporteerd in de plan-MER en IEA. In uw reactie geeft u uw verbondenheid met het gebied aan en dat de bedreiging van uw leefomgeving (door dit project) een geestelijke belasting vormt. Wij betreuren dit. Hopelijk helpt het u dat wij u en andere bewoners van het gebied in ieder geval op een zo vroegtijdig, transparant en volledig mogelijke wijze proberen te informeren over de gevolgen van het project. Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. U verzoekt ook om geen zendmasten te plaatsen. Zendmasten maken geen onderdeel uit van dit project.
202500181	Bij deze mijn mening mbt het 380 kv-station Zeeuws-Vlaanderen. Zo'n station moet zo ver mogelijk van de bewoonde wereld geplaatst worden. Mijns inziens is er maar 1 juiste plek voor dit station, en dat is bij de Mosselbanken. De locaties in de buurt van het Paradijs of de Lovenweg/Lovenpolderstraat zijn hiervoor niet geschikt, omdat op die manier mooi polderlandschap en kostbare landbouwgrond verloren	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

	gaat, en zowat naast het dorp Hoek is, waardoor (geluids)overlast gegarandeerd is.	Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In de paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 met de thema's 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitgelegd hoe we dit tot een minimum willen beperken. Een beschrijving hoe we de effecten op landbouwgronden meenemen in de effectbeoordeling, leest u in paragraaf 3.11.7 het thema 'Gebruiksfuncties'.
202500182	Ik wil geen RVO in of rondom hoek. Een geschikte locatie zou bij de mosselbank zijn	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202500183	Een verdeelstation op locatie 3 en 4 in de nabijheid van Hoek acht ik zeer onwenselijk i.v.m. geluidsoverlast, verstoring van in de nabijheid gelegen natuurgebied en als geheel veel te dicht bij de bebouwde kom	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In de paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 met de thema's 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' wordt uitgelegd hoe we dit tot een minimum willen beperken. Een beschrijving hoe we de effecten op landbouwgronden meenemen in de effectbeoordeling, leest u in paragraaf 3.11.7 het thema 'Gebruiksfuncties'.
202500184	Ben bang dat het een noodzakelijk kwaad is, maar liever niet in onze spreekwoordelijke achtertuin. Zijn er geen gebieden waar minder tot geen mensen wonen en zo'n gigantisch complex niet tot last is? Een eiland opspuiten of zo. 20 voetbalvelden kan je m.i. nuttiger inzetten in onze prachtige omgeving. Bijvoorbeeld voor een natuurgebied in combinatie met woningbouw.	Bedankt voor uw reactie. Uw voorstel om een eiland in de Westerschelde op te spuiten en daar het hoogspanningsstation op te bouwen is innovatief, maar een uiterst kostbaar idee. Er zijn voldoende haalbare en onderscheidende zoeklocaties aanwezig. Zodoende wordt dit voorstel niet verder onderzocht. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.

		Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' wordt uitgelegd hoe we dit tot een minimum willen beperken.
202500185	Indiener erkent en herkent de noodzaak voor het versterken en verduurzamen van het stroomnet gezien de elektrificatie van het industrieel en residentieel areaal. Naast de aandachtspunten die indiener eerder al als reactie op het Voornemen indiende, geeft indiener nog een aantal aandachtspunten mee: - Indiener geeft aan dat een bovengrondse kruising naast effecten op toegankelijkheid ook grote effecten op stromingspatronen zou hebben, waardoor mogelijk sedimentatie en erosiepatronen optreden die zeer grondig bekeken dienen te worden. Ook zouden veranderende stromingspatronen de navigatie en veiligheid van de scheepvaart kunnen beïnvloeden. Indiener geeft aan dat het aanvaringsrisico van masten naast de vaargeul niet is te onderschatten en nautisch dient onderzocht te worden. - Indiener geeft aan dat het criterium scheepvaart eigenlijk opgesplitst te worden bij beoordeling naar hinder tijdens aanleg en onderhoudswerken. - Indiener geeft aan dat bij het criterium 'nautische veiligheid' ook de interactie met baggerwerken onderzocht dient te worden. Deze baggerwerken dienen trouwens ten allen tijde mogelijk te blijven. - Indiener geeft aan dat de Westerschelde uit het verleden een slechte raadgever is voor de toekomst: het modelleren van veranderingen in stromingen en morfologie heeft slechts een beperkte betrouwbaarheidsfactor. Dit maakt het bestuderen van impact op lange termijn door werkzaamheden onzeker. - Indiener geeft aan dat Vlaanderen het verleden reeds de voorkeur uitte voor een kruising van de Westerschelde via een ondergronds tracé. Dit alternatief voldoet aan alle voorwaarden rond toegankelijkheid van de scheepvaart van en naar de Scheldehavens alsook natuurlijkheid, nu en in de toekomst. - Indiener verwijst naar de ervaringen met de aanlanding 'Net op zee Borssele' en trekt daarbij de conclusie dat een ingegraven kabel in hoog-morfologisch gebied geen duurzame oplossing is. Indiener geeft aan dat het in de huidige geopolitieke context raadzaam is een alternatief te kiezen dat ook op vlak van veiligheid en externe bedreigingen zekerheid biedt en concludeert dat een ondergrondse tunnel(s) de enige wenselijke optie is.	Dank voor uw reactie en de ingediende aandachtspunten. Goed om te horen dat u de nut en noodzaak van de nieuwe verbinding ondersteunt. De ingediende aandachtspunten herkennen wij en worden meegenomen in de effectstudies in het kader van de plan-mer. Daarnaast zijn/zullen ook de experts van uw organisatie betrokken worden bij de effectstudies en daarbij behorende uitgangspunten. Bij het criterium hinder voor de scheepvaart is zowel de hinder tijdens de aanleg als de hinder tijdens de gebruiksfase onderdeel van de effectbeoordeling. Onder hinder voor de scheepvaart wordt ook hinder als gevolg van onderhoudswerken meegenomen. Bij het beoordelingscriterium nautische veiligheid wordt de interactie met baggerwerken uiteraard meegewogen. De voorkeur van de indiener m.b.t. de uitvoeringsvariant van de kruising van de Westerschelde wordt meegenomen in het thema omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Meer kunt u eventueel lezen in 3.3.2 Wijze van kruising Westerschelde maar ook bijvoorbeeld 3.11.1 Bodem en water grote wateren (Westerschelde) en 3.12.1 Techniek. Het kruisen van de Westerschelde door middel van een tunnel is een optie die wordt onderzocht.

202500186	Plaats de boel zover mogelijk bij hoek vandaan...of op dow terrein.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven, die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202500188	28-2-2025 Goedenmorgen, Zonder verder toe te lichten: wij zijn het HELEMAAL eens met het door ██████████ gestelde! Voor een nóg beter begrip: we zijn het met het stuk van de Club van Rome uit 1972 (!) eens, dat er Grenzen aan de Groei gesteld dienen te worden. De wereld - en vooral Nederland > Zeeland - is vol genoeg! Met vriendelijke groet, ██████████ MAx5, MBA.	Bedankt voor uw reactie, u heeft uw zorgen om het volraken van de omgeving kenbaar gemaakt. De netuitbreiding naar Zeeuws-Vlaanderen is echter nodig om in de toekomst zekerheid van elektriciteitstransport te houden en om de industrie te verduurzamen. U leest hier meer over in paragraaf 3.1 met het thema 'Nut en noodzaak'. W ij verwijzen u verder naar paragraaf 3.5 voor het thema 'Proces en procedure' met een uitleg over hoe het proces eruitziet tot aan besluitvorming en wanneer u kunt reageren of beroep kunt indienen. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden.
202500189	Laat de mooie polders/landschappen met rust! Nota bene 'het Paradijs'. Waar komt die naam vandaan?! Er is al genoeg landschapsvervuiling.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te

		onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we rekening houden met het landschap.
202500190	380kv station plaatsen op mosselbanken	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202500191	Onbegrijpelijk dat locaties 3 en 4 op de shortlist voor het plan-MER zijn gekomen. De beoordeling van zoeklocaties in 'Concept-NRD-bijlage-Nota-Onderzoeksalternatieven-NOA-380-kV-Netuitbreiding-Zeeuws-Vlaanderen' op p. 132/133 laat duidelijk zien dat er aan deze locaties de meeste -- (5x) worden toegekend. Dat zijn dus: '(...) veel en/of grote risico's die niet of zeer lastig beheersbaar zijn met maatregelen. Dit vormt een groot aandachtspunt.' (citaat p. 131). Mitigerende maatregelen voor habitatverandering, hinder leefomgeving en aanwezige ruimtelijke functies, zijn natuurlijk een wassen neus. Dieren, mensen, bedrijven en natuur moeten verkassen of inleveren op bedrijfsvoering en woongenot. Geluid, straling en zichtbeperkingen mitigeer je niet zo makkelijk. Het hoogspanningsstation valt qua zicht ook zeker niet weg tegen Dow. Dat is een bureauwijsheid. Arcadis, kom maar eens kijken vanuit verschillende hoeken. Waar mensen wonen, werken en recreëren. Opbouwende kritiek: locaties 2 en 5+6 (in combinatie) zijn de enige mogelijke locaties voor een 380 kV hoogspanningsstation.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Het mitigeren en compenseren zal inderdaad niet makkelijk zijn, zoals u aangeeft. Daarom is de zorgvuldige procedure van de milieueffectrapportage en de Integrale effectenanalyse zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In de paragrafen 3.11.4, 3.11. 3 en 3.11.6 met de thema's 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie', 'natuur' en 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we dit in het project meenemen. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'Schade en vergoedingen'.
202500192	Indiener heeft een varkenshouderij en wil dat diergezondheid in verband met magneetvelden onderdeel wordt van het mer. Indiener ziet met komst van L3 tracé aan twee zijden van het bedrijf een fysieke barriere (Westerscheldetunnel en hoogspanningsverbinding).	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.11.6 het thema Gezondheid en Leefomgeving kunt u meer vinden over magneetvelden. In het thema Reactie op onderzoeksalternatieven paragraaf 3.2 leest u meer hoe we omgaan met uw reactie op tracé L3.

202500193	Beste, Wij reageren op de planning van een hoogspanningsstation naast de Westenrijkdijk, stationslocatie 10. Dit gebied ligt dicht bij de woningen van de Binnendijk/Zevenaardijk en het dorp Sluiskil. Wij willen graag dat er rekening wordt gehouden met de effecten van een hoogspanningsleiding en een hoogspanningsstation op onze gezondheid en op het natuur en milieu. Wij vrezen dat door een hoogspanningsstation/hoogspanningsleiding onze gezondheid getroffen wordt, in het bijzonder door straling en laagfrequent geluid. Wij vinden, dat zo een soort project niet zo dicht bij een woonbuurt zo als de Binnendijk hoort. In een groene buurt met woonwijken en landbouw hoort geen hoogspanningsstation. Het hoort naast de fabrieken, waar weinig mensen wonen en de energie gebruikt wordt. Landschap is waardevol en verliest de waarde als overal kleine plekken industrie geplaatst zijn. Dat is een soort stedelijk wildgroei, die niet noodzakelijk is, omdat er alternatieve locaties naast de industrie bestaan. Locatie 10 ligt op meerdere km afstand van de Schelde. Dat bedoelt, dat over een grote afstand door natuur- en landbouwgebied en over of in de buurt van talloze woningen hoogspanningskabels gaan lopen. Er is sprake van een kerncentrale en een plek voor aanlanding van de elektriciteit uit windparken. Dat moet, als het doorgaat aan de Schelde gebeuren. Een hoogspanningsstation aan de Schelde is daarom beter geschikt. In tegenstelling tot locaties aan de Schelde is locatie 10 te klein en kan niet uitgebreid worden. Voor de bouw van een hoogspanningsstation op locatie 10 en een eventuele uitbreiding moet het Westenrijkdijk, een historische dijk van de Spaanse lijn, verplaatst worden. Daardoor komt alles veel te nauw aan het woongebied van de Binnendijk en de Zevenaardijk. Onze woonomgeving wordt al belast door een hoogspanningsleiding en de N 62. Toen deze weg werd gebouwd was sprake van een geluidsbescherming / geluidswal die er nooit gekomen is. Het tracé van de N 62 loopt langs een beschermd natuurgebied, het moerasland Blikke Weitje dat door die bouw van de tracé werd verkleind. Darom is er een extra gebied aangelegd in de buurt van de	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen en zorgen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In de paragrafen 3.11.4, 3.11. 3 en 3.11.6 met de thema's 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie', 'natuur' en 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we dit in het project meenemen. De effecten op beschermde natuurwaarden door de aanlegwerkzaamheden en de uiteindelijke 380kV-verbinding/hoogspanningsstation op alle natuurwaarden langs het tracé, waaronder ook het Blikke Weitje en de gecompenseerde vijver, worden beoordeeld in het plan-mer. Binnen het project houden we rekening met de andere energieprojecten die er in de regio zijn. Ze hebben inderdaad invloed op elkaar en de samenhang leggen we uit in paragraaf 3.7 met het thema 'Integraliteit'. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 onder het thema 'Schade en vergoedingen'.
-----------	---	---

	afslag van de N 62 richting Hoek en Sluiskil. Dit vijvertje ligt dicht bij locatie 10. Een hoogspanningsstation en een verdere hoogspanningsleiding is een gevaar voor endemische vogels, trekvogels en andere beesten, die op het vijvertje en rond het Blikke Weitje leven. Het gebied rond locatie 10 is een onherstelbaar natuur- en landbouwgebied. Hier gaan mensen wandelen en fietsen. Als hier een hoogspanningsstation gebouwd wordt, verandert de levensomgeving van dieren en bewoners in de buurt. Wat gebuurt met onze woonomgeving? Wat zijn de gevolgen voor onze gezondheid? Kunnen wij ons huis nog verkopen en wie vergoedt de waardeverlies? Bouw het station naast de industrie en de Schelde, waar de stroom aankomt en gebruikt wordt. Stop a.u.b. de stedelijke, industriële en verkeers wildgroei. Concentreer de bouw daar waar geen mensen wonen en waar zich de industrie bevindt (locatie 1,2,5).	
202500194	Als verhuurder van een vakantiehuisje in de Zak van Zuid-Beveland protesteer ik TEGEN nog meer bovengrondse hoogspanning 380kV naar Zeeuws-Vlaanderen. Om het landschap te ontzien zal alles ONDERGRONDS aangelegd moeten worden. Het landschap is helaas al aangetast door de wintrack en andere masten. Laat dat niet nog meer worden! Toeristen komen nu nog naar Zeeland maar daar zit een grens aan.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen en zorgen heeft om het landschap en de recreatie in de regio. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In paragrafen 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'Gebruiksfuncties' leggen we uit hoe we de door u aangekaarte onderwerpen in het project meenemen.
202500195	Indiener onderkent het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar wil nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven. Indiener roept op om behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid. Indiener roept op om bij de milieueffectrapportage en de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van de bestaande agrarische structuur als zwaarwegend criterium. De voorkeurslocatie van de indiener is dicht bij industrie, niet op landbouwgrond. Indiener vindt locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie sluit aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft. Indiener wijst ook op zorgen die bij agrariërs leven over de aanleg van	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In deze reactie wijst u op de landbouwbelangen en het zoveel als mogelijk behouden van landbouwgrond, ook bij de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Wij hebben begrip voor de belangen die u aangeeft en willen hier op een zorgvuldige manier mee omgaan. Voor wat betreft uw voorkeur voor de Mosselbanken als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport Omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Verder kunt u in par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet. Zorgvuldig omgevingsmanagement is inderdaad waar wij voor gaan, in het thema-antwoord van par. 3.6 Reacties over het participatieproces,

	infrastructuur, met name kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Indiener roept op om een zorgvuldig omgevingsmanagementbeleid te hanteren en, indien schade optreedt, een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding toe te passen.	kunt u onder andere lezen hoe wij invulling geven aan het betrekken van belanghebbenden, waaronder grondeigenaren. Het belang van landbouw wordt nadrukkelijk meegenomen in onderzoek van gebruiksfuncties in de plan-mer, ook krijgt landbouw een plek in de IEA. In deze Reactienota kunt u hierover meer lezen in par. 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer, en in par. 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse. Mocht verlies van landbouwgrond niet voorkomen kunnen worden, dan pleit u voor eerlijke schadevergoedingen. Dit is wat wij onderschrijven, meer hierover kunt u lezen in het thema-antwoord van par. 3.10 Reacties over schade en vergoedingen.
202500196	De enige goede locatie voor dit Station is op de Mosselbanken. Het prachtige natuurgebied in de lovenpolder en rond de kreek mag niet worden verstoord.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen en zorgen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In paragraaf 3.11.3 met het thema 'Natuur' leest u meer over hoe de effecten van de verschillende alternatieven op natuurwaarden worden onderzocht.
202500197	Indiener is niet tevreden over het participatieproces tot nu toe. Indiener vindt nut en noodzaak te weinig onderbouwd bijvoorbeeld omdat in de cNRD in vergelijking met het VenP de cijfers over de verwachte vraag naar elektriciteit 30% lager zijn. Indiener stelt dat de optimale netconfiguratie met en zonder kerncentrales in Borssele of in Terneuzen geanalyseerd moeten worden, inclusief de kwetsbaarheid van de kruising van de Westerschelde, van het knooppunt Rilland en VAWOZ. Indiener doet een pleidooi om een onderzoek te starten naar de mogelijkheden van de Belgische variant. Indiener wil Variant L5 met kruising Hansweert-Ossensisse of nabij Zandvliet terug in de plan-mer. Indiener wil slechts ondergrondse varianten onderzoeken die gekozen zijn op basis van de mogelijkheden en obstakels in de ondergrond en niet (louter) gebaseerd zijn op de bovengrondse variant.	Hartelijk dank voor uw reactie. Het spijt ons te lezen dat u twijfels hebt hoe het participatieproces is opgezet. Een goed participatieproces vinden wij wel degelijk belangrijk en wij doen onze best hiervoor. Wij proberen de ruimtelijke inpassing van dit project op alle vlakken zo goed als mogelijk te doen, en wij wegen wel degelijk alle opmerkingen vanuit de omgeving mee. Zo zijn er ten opzichte van het Voornemen andere zoeklocaties toegevoegd op basis van inbreng door de omgeving. Op de informatieavond van 11 februari was wel degelijk de mogelijkheid om ter plekke een zienswijze op te laten tekenen. Wij erkennen dat de ruimte voor die avond te klein was, de opkomst was veel hoger dan wij hadden verwacht. De volgende keer zullen we daar op letten. Wat betreft de ingebrachte tracés: in het doorgelopen proces met de omgeving tot nu toe zijn veel reacties verzameld bestaande uit suggesties voor alternatieven, oplossingen, aandachts- en zorgpunten en is de lokale gebiedskennis verrijkt. Deze reacties zijn gebruikt bij de totstandkoming van de voorliggende cNRD. In de NOA is in hoofdstuk 6.3.5 een opsomming gegeven van de aandachtspunten die uit de

	Indiener stelt dat nadeelcompensatie al in deze fase van het project van toepassing zou moeten zijn.	omgeving zijn ingebracht. In het thema 3.6 Reacties over het participatieproces kunt u eventueel meer lezen hoe wordt omgegaan met de inbreng tijdens het participatieproces voor dit project. In uw reactie heeft u ook opmerkingen over de Nut en Noodzaak voor het project. Hierop kunt u het antwoord vinden in paragraaf 3.1, hierin wordt toegelicht dat ook concrete aanvragen (klantinformatie van netbeheerders) meewegen bij scenario's waarop de nut en noodzaak beslissing is gebaseerd. Voor uw vraag naar de systeemstudie (netconfiguratie) verwijs ik u naar de volgende website www.tennet.eu/nl/nieuws/netinpassing-nieuwe-kerncentrales-borssele-en-maasvlakte-onderzocht. Momenteel voert TenneT deze studie ook uit voor de zoeklocatie kerncentrales Terneuzen. U gaat in uw reactie deels in op het project nieuwbouw kerncentrales en VAWOZ. Deze reactienota gaat over de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. In paragraaf 3.7 wordt wel aangegeven dat wordt gekeken naar verbanden qua systeemimpact/energetische inpassing, deze hebben echter betrekking op VAWOZ en nieuwbouw kerncentrales, dit project is daar niet van afhankelijk. Het meewegen van belangen van wind op zee (zowel diepe aanlandingen als 'gewone' aanlandingen) speelt zeker een rol, maar het project is niet afhankelijk van wind op zee. Een eventuele aanlanding in Terneuzen is omgekeerd wel afhankelijk van 380 kV Zeeuws-Vlaanderen. Het antwoord op het verzoek voor de Belgische variant kunt u lezen in paragraaf 3.4. Wij zijn mening dat de kruisingen Hansweert-Ossensisse of nabij Zandvliet niet verder onderzocht moet worden, aan het einde van paragraaf 3.2 wordt dit verder toegelicht. Het antwoord hoe wordt omgegaan met bovengronds/ondergrondsop land kunt u lezen in paragraaf 3.3.1. Alleen ondergrondse tracés onderzoeken is niet mogelijk. Wel hebben wij, mede op basis van uw reactie, ervoor gekozen om alsnog voor de plan-mer/IEA een ondergronds tracé toe te voegen aan de NRD. In de nota van wijziging op de cNRD wordt dit toegelicht.
--	---	--

		Zorgen over waardevermindering van woningen zijn voor ons herkenbaar en wij begrijpen dit. Over dit onderzoek wordt meer verteld in par. 3.10 onder het thema Schade en vergoeding, onder andere over Schaduwschade vóór het projectbesluit. De lijn hierin vanuit zowel TenneT als KGG is echter ongewijzigd.
202500198	Indiener stelt ten eerste dat er in het participatieplan niet duidelijk is wie verantwoordelijk is voor dit plan en tevens dat er geen onderscheid mag worden gemaakt tussen de doelgroepen van het participatieplan en er ontbreken doelgroepen.	Hartelijk dank voor uw reactie. Het ministerie KGG is eindverantwoordelijk voor de participatie en ook het participatieplan, maar stemt dit goed af met TenneT. Op pagina 10 van het Participatieplan in de fase cNRD geven wij een toelichting op de doelgroepen van de participatie. Het onderscheid qua doelgroepen kunnen we maken omdat medeoverheden en maatschappelijke organisaties ook de brede omgeving vertegenwoordigen. Wij proberen elke partij gelijkwaardig te behandelen. Iedereen wordt geïnformeerd en op vaste momenten kan iedereen een reactie of zienswijze indienen. Ook kan voor specifieke vragen altijd contact opgenomen worden met de omgevingsmanagers van TenneT voor dit project. Eenieder kan indien gewenst een afspraak maken via het emailadres 380kvzeevla@tennet.eu. Voor de volgende versie van het participatieplan zullen wij opnieuw kijken naar de lijst van organisaties, uw suggesties nemen daarbij mee, dank daarvoor.
202500199	Indiener geeft aan dat het er akkoord mee is dat in het op te stellen plan-MER aangegeven wordt of grensoverschrijdende effecten verwacht worden en zo ja, voor welke thema's en beoordelingscriteria. Indiener vraagt het departement Omgeving uit Vlaanderen ook tijdens de verdere plan-mer, zoals tijdens de zienswijzenperiode, en in de toekomstige project-mer met projectbesluit te consulteren.	Dank voor uw reactie. Fijn dat u akkoord gaat met de aanpak voor grensoverschrijdende effecten. Zoals aangegeven in de cNRD is de verwachting dat grensoverschrijdende effecten relevant zijn in het kader van stikstofdepositie (Natura 2000 gebieden) en hinder voor de scheepvaart. We zullen u blijven betrekken in de verdere procedure. Daarnaast kunt u zich ook abonneren op de nieuwsbrief voor dit project via de projectwebsite van TenneT Nieuwsbrief TenneT 380 kV Zeeuws-Vlaanderen .
202500200	380 kV station naar de mosselbanken.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen

		en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt.
202500201	Refererend aan het gesprek met hierin gemaakte afspraken wat gevoerd is met [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] van [REDACTED] op 12 Feb. 2025.	Bedankt voor uw reactie. Op 12 januari 2025 heeft overleg plaatsgevonden tussen indiener van de reactie en vertegenwoordigers van TenneT en het ministerie van KGG. In het gesprek zijn door indiener zorgen en aandachtspunten aangegeven als het gaat om de eventuele komst van het hoogspanningsstation en andere energie-infrastructuur naar de Paulinapolder.
202500202	Hierbij wil ik aangeven dat ik optie 3 en 4 niet geschikt vind. Dit vanwege de ligging, welke mijn inziens te dicht gesitueerd is nabij Hoek. Het weidse uitzicht wordt belemmerd en het risico op geluidsoverlast is aanwezig. Door een keuze voor een van deze locaties wordt een grote groep inwoners gedupeerd. Andere opties liggen op grotere afstand van een woonkern en zullen hierdoor minder mensen direct raken. Ik sluit me aan bij de visie van de gemeente Terneuzen, waaruit blijkt dat de locatie van de Mosselbanken meest geschikt is.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors en stationslocaties zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we deze onderwerpen in het project meenemen. Wij verwijzen u naar paragraaf 3.11.6 met het thema 'Leefomgeving en gezondheid' voor een uitleg over mogelijke geluidshinder en hoe hiermee wordt omgegaan binnen het project.
202500203	Uitbreiding noodzaak voor Zeeuws-Vlaanderen, vooral voor behouden industrie dus werkgelegenheid in de regio	Hartelijk dank voor uw reactie. U onderschrijft de noodzaak voor het project 380kV Zeeuws Vlaanderen vooral voor het behoud van de industrie en daarmee de werkgelegenheid. Mocht u meer informatie willen over de nut en noodzaak van dit project dan kunt hierover lezen in paragraaf 3.1.
202500204	Als locatie voor het 380KV station is m.i. alleen de Mosselbanken geschikt. Door de gebeurtenissen in de laatste week krijg ik stellig de indruk dat Dow zich op afzienbare tijd zal terug trekken uit Terneuzen. Te beginnen met de naphtha krakers Ethyleen 3,1,2. PolyOlefins zal dan nog een tijdje doorgaan met aangekochte ethyleen. Echter de kracht van een geïntegreerd chemisch complex is dan verdwenen en het lijkt me dat dit niet lang zal doorgaan.	Bedankt voor uw reactie en uw visie op Dow. Hoewel Dow vanwege haar verduurzamingsopgave zeker één van de afnemers zal zijn, is zij niet de enige. Meer over de nut en noodzaak van het project leest u in paragraaf 3.1 met het thema nut en noodzaak. Uw standpunt (voor locatie Mosselbanken) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA
202500205	De enige juiste locatie voor een nieuw hoogspanningstation is op de mosselbanken.	Bedankt voor uw reactie en uw visie op de meest geschikte locatie. De thema's die u noemt vinden wij belangrijk en onderzoeken we daarom

	Dit is een industriële zone waar het station in de omgeving zal opgaan, op andere locaties zal dit het zicht en de leefbaarheid van Zeeuws-Vlaanderen ernstig schaden. Dit zal doorwegen in o.a. de leefbaarheid, tourisme en het milieu.	ook grondig in de plan-mer. Over de thema's landschap en leefomgeving kunt u meer lezen in paragraaf 3.11.4 met het thema Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie en in paragraaf 3.11.6 met het thema leefomgeving en gezondheid. Hoe wij de onderzoeksalternatieven met elkaar gaan afwegen kunt u teruglezen in paragraaf 3.2. Uw standpunt (voor locatie Mosselbanken) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500206	Ik ben van mening dat enkel de optie Mosselbanken geschikt is voor de aanleg van 380 kv in Zeeuws Vlaanderen	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 met het thema Reacties over te onderzoeken alternatieven kunt u lezen op welke manier wij van alternatieven tot een voorkeursbeslissing komen. Uw standpunt (voor locatie Mosselbanken) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500207	Momenteel wordt er al genoeg vervuild hier in de omgeving. Denk aan alle industrie, de scheepvaart en alle zonneparken die overal neergeploft worden. Straks nog een kerncentrale en een 380kv-station? Nooit is er aandacht voor dit stukje Nederland, maar als er puin gedumpt kan worden, is dit opeens het perfecte, vergeten stukje Nederland. Zoek een fatsoenlijk oplossing en zet het station op een plek waar de minste mensen er last van hebben. Nederland voller en voller bouwen heeft alleen maar negatieve gevolgen voor iedereen. We zijn het spoor bijster.	Bedankt voor uw reactie. Meer informatie over de nut en noodzaak van het project en de manier waarop landschap en leefomgeving een rol spelen binnen de planvorming kunt u teruglezen in de paragrafen 3.11.4 met het thema landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie en in paragraaf 3.11.7 met het thema gebruiksfuncties
202500208	Er is maar een geschikte plaats in het kleine zeeuws-vlaanderen en dat is de Mosselbanken	Hartelijk dank voor uw reactie. In het thema paragraaf 3.2. reactie over te onderzoeken alternatieven kunt u lezen wat wij met uw opmerking ten aanzien van locatie Mosselbanken gaan doen. Uw standpunt (voor locatie Mosselbanken) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500209	De optie 3 en 4 (Lovenpolder) zijn niet acceptabel. Het betekent een veel te ingrijpende aantasting van het landschap; wat ook nog zo dicht bij de dorpskern van Hoek ligt.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 (Reactie over te onderzoeken alternatieven) kunt u lezen welke afwegingen wij maken bij de te onderzoeken alternatieven. Uw standpunt (tegen optie 3 en 4) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.11.4 leest u meer over het onderwerp landschap
202500210	Geachte heer/mevrouw, Met deze zienswijze reageer ik op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor de 380 kV Netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Wij onderkennen het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar willen nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In deze reactie wijst u op de landbouwbelangen en het zoveel als mogelijk behouden van landbouwgrond, ook bij de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Wij hebben begrip voor de belangen die u aangeeft en willen hier op een zorgvuldige manier mee omgaan. Voor wat betreft uw voorkeur voor de Mosselbanken als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport Omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Verder kunt u in par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven

	Behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid De landbouw in Zeeland en specifiek in Zeeuws-Vlaanderen levert een essentiële bijdrage aan de voedselvoorziening in Noordwest-Europa. Gezien de toenemende impact van klimaatverandering en geopolitieke spanningen op de mondiale voedselketen, is het cruciaal dat Nederland zorgvuldig omgaat met zijn agrarische ruimte. Wij roepen daarom op om bij de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van hoogwaardige landbouwgronden. Vruchtbare landbouwgronden zijn een niet-vervangbare hulpbron. Het opofferen van deze gronden voor infrastructurele projecten heeft verstrekende gevolgen voor de agrarische sector, de regionale economie en de voedselvoorziening op lange termijn. Voorkeurslocatie: dicht bij industrie, niet op landbouwgrond Uit de voorgestelde zoekgebieden voor het nieuwe hoogspanningsstation in Zeeuws-Vlaanderen blijkt dat sommige locaties zich bevinden op of nabij waardevolle landbouwgrond. Wij pleiten ervoor dat er uitsluitend locaties worden overwogen die de bestaande landbouwstructuur respecteren en niet leiden tot verdere versnippering van landbouwgebieden. Gezien deze uitgangspunten is locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie ligt dicht bij bestaande industriële gebieden en minimaliseert daarmee de impact op landbouwgrond. Dit sluit tevens aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft. Zorgvuldig omgevingsmanagement en eerlijke schadevergoedingen Naast de locatiekeuze willen wij ook wijzen op de zorgen die bij agrariërs leven over de aanleg van infrastructuur, met name kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Ervaringen uit eerdere projecten laten zien dat onvoldoende zorgvuldig omgevingsmanagement kan leiden tot schade aan percelen, bodemstructuur en gewasopbrengsten. Wij verzoeken daarom om:	voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet. Zorgvuldig omgevingsmanagement is inderdaad waar wij voor gaan, in het thema-antwoord van par. 3.6 Reacties over het participatieproces, kunt u onder andere lezen hoe wij invulling geven aan het betrekken van belanghebbenden, waaronder grondeigenaren. Het belang van landbouw wordt nadrukkelijk meegenomen in onderzoek van gebruiksfuncties in de plan-mer, ook krijgt landbouw een plek in de IEA. In deze Reactienota kunt u hierover meer lezen in par. 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer, en in par. 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse. Mocht verlies van landbouwgrond niet voorkomen kunnen worden, dan pleit u voor eerlijke schadevergoedingen. Dit onderschrijven wij, meer hierover kunt u lezen in het thema-antwoord van par. 3.10 Reacties over schade en vergoedingen.
--	---	--

	Zeer zorgvuldig omgevingsmanagement bij de aanleg van toekomstige infrastructuur om schade aan landbouwpercelen te voorkomen. Minimale verstoring van agrarische bedrijfsvoering, waarbij werkzaamheden goed worden afgestemd met boeren en bodembeheerplannen worden toegepast. Een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding indien schade toch onvermijdelijk blijkt. De huidige zorgen onder boeren zijn reëel, en vertrouwen kan alleen worden gewaarborgd als compensatieregelingen ruimhartig en snel worden uitgevoerd Ik benadruk dat de bescherming van agrarische gronden geen achterhaald standpunt is, maar een dringende noodzaak in het licht van de huidige geopolitieke en klimaatontwikkelingen. Nederland moet zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte, waarbij voedselproductie en voedselzekerheid prioriteit moeten krijgen. Ik vertrouw erop dat deze zienswijze wordt meegenomen in de verdere besluitvorming en zie uw reactie met belangstelling tegemoet. Met vriendelijke groet, ██████████	
202500211	Hier is een geschiktere plek voor dan de polders hier. Dit zal in de toekomst voor overlast, en daling in woning waarde geen. Hier komen veel scholieren langs. Dit hoort meer op een plek waar al industrie zit.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u zorgen heeft over de locatiekeuzes en stelt voor dat de ontwikkeling van een hoogspanningsstation het best zo dicht mogelijk bij de industrie kan plaats vinden. In paragraaf 3.1 leest u meer over de nut en noodzaak en de onderzoeksalternatieven. Uw standpunt (tegen een station in de polders) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA. In par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet.
202500212	Refererend aan de kennisgeving 2639, d.d. 23-01-2025 jl. uit de Staatscourant brengen wij hierbij namens Zeeland Refinery N.V./TankOpslag en PijpleidingenNet) N.V. (hierna: TOPN) de volgende reactie onder Uw aandacht. In voornoemde kennisgeving maakt U kenbaar dat het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de landelijk beheerder van het hoogspanningsnet TenneT werken aan het project Hoogspanningsverbinding Zeeuws-Vlaanderen (bij Bureau Energieprojecten genaamd 380 kV Zeeuws-Vlaanderen). Het	Bedankt voor uw reactie. We delen u zorgvuldigheid als het gaat om impact op bestaande buisleidingen. Tijdens de plan-mer en IEA worden deze leidingen onderzocht en zullen optimalisaties gemaakt worden om bestaande leidingen zoveel mogelijk te vermijden. Meer hierover kunt u bijvoorbeeld lezen in paragraaf 3.11.7 Gebruiksfuncties, 3.12.1 Techniek en 3.12.2 Toekomstvastheid. Na de voorkeursbeslissing, tijdens de project-mer fase wordt hier tevens nader op ingezoomd.

	project betreft de aanleg van een nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Terneuzen en de 380 kV-hoogspanningsverbinding Borssele Rilland (Zuid-West 380 kV West). Daarnaast wordt er een nieuw 380/150 kV hoogspanningsstation aangelegd in of nabij Terneuzen. Belanghebbenden worden in de gelegenheid gebracht een reactie in te dienen tot en met 6 maart 2025 op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau en de gepubliceerde documenten. TOPN is belanghebbend vanwege het feit dat TOPN buisleidingen exploiteert die planologische relevant zijn en opgenomen in de omgevingsplannen en hoogstwaarschijnlijk raakvlakken hebben in het beoogde tracés tussen locatie Terneuzen en een locatie tussen Borssele-Rilland. In eerder stadium heeft EZK het voornemen gepubliceerd waarna een ontvangstbevestiging van de reactie van TOPN is ontvangen. Deze goede werkwijze wekt vertrouwen dat EZK de vervolgstappen op degelijke wijze gaat zetten. Tegelijk is dit ook noodzakelijk van dit ingrijpende initiatief. Wij hebben de stukken doorgenomen en constateren dat er op een aantal punten nader onderzoek zal moeten plaatsvinden om uit de beoogde tracés de juiste impacts te gaan onderzoeken (waaronder de raakvlakken van de buisleiding van TOPN). Positief meedenkend brengen wij graag de volgende zaken onder Uw aandacht. 1. Effecten van hoogspanningsverbindingen op buisleidingen Hoogspanningsverbindingen kunnen effecten hebben op de veilige instandhouding van buisleidingen. Met belangstelling zien wij uit naar de, hiervoor gebruikelijk, te maken impactanalyses waarin onder andere de elektromagnetische beïnvloeding van de hoogspanningsverbinding op de buisleiding in kaart wordt gebracht in samenhang met de reeds al lopende initiatieven waaronder die van Tennet en opgenomen in 2.9 in het Participatieplan. Wellicht ten overvloede benadrukken wij dat TOPN in overleg wenst te treden wanneer deze rapporten beschikbaar zijn. Voorkeur van TOPN gaat uit naar geen enkel (negatief) effect op de buisleidingen maar in geval van, dan is TOPN bereid positief mee te denken, voor zover de veilige en ongestoorde ligging van de buisleidingen niet in het geding komt, en de effecten passen binnen het veiligheidsbeheerssysteem. Gelet op	
--	---	--

	de beperkte liggingsruimte van kabels en leidingen in de omgeving en de complexiteit van dergelijke impactanalyses, is het raadzaam in een vroeg stadium aan te vangen met het maken van voornoemde berekeningen. Dit omdat uit de berekeningen naar voren zou kunnen komen dat het beoogde kabeltracé anders aangelegd dient te worden dan nu beoogd is en/ of dat er aanvullende mitigerende maatregelen nodig zijn. Het aanpassen van een vastgestelde planologische reservering is inefficiënt en kan aanzienlijke impact hebben op de planning. 2. Instemming en vervolgprocedure TOPN heeft op basis van de documentatie kennisgenomen van het voorgenomen project. Deze zijn netjes toegelicht via de Webinar, maar daarbij is ook aangegeven dat er nog een en ander uitgewerkt dient te worden en in kaart gebracht moet worden in de vervolganalyses IEA en MER. TOPN benadrukt dat voorafgaande toestemming voor realisatie van de nieuwe verbinding onomstreden vastgesteld moet worden dat de effecten op de buisleidingsystemen binnen de hiervoor geldende normen blijven. 3. Impactanalyses Als vanzelfsprekend geniet het de voorkeur van TOPN om de totale impact van de lopende en beoogde projecten op de buisleidingsystemen in een rapportage/impactanalyse samen te vatten en te overleggen. Daarnaast attenderen wij u erop dat de in het plangebied gelegen ondergrondse infrastructuur te allen tijde vrij toegankelijk dient te zijn, zowel tijdens als na de werkzaamheden. Gelet op de hoeveelheid belangen van TOPN, de nog te maken keuzes voor het project en hiermee samenhangende impactanalyses, stellen wij voor dat TOPN als bijzondere stakeholder verder betrokken wordt in de onderzoeken en impactanalyses. Tot zover is TOPN goed betrokken en hebben er een aantal overleggen plaatsgevonden waarop TOPN positief terugkijkt. Wij vertrouwen hiermee deze reactie namens TOPN voldoende toegelicht te hebben en zien met vertrouwen en belangstelling de verdere ontwikkelingen in het traject tegemoet. Mocht een nadere toelichting gewenst zijn, dan zijn wij daartoe als vanzelfsprekend bereid.	
--	---	--

202500213	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwakt. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
-----------	---	---

	De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	
202500214	IK begrijp dat er nieuwe stroomvoorzieningen moeten komen, alleen ben ik er tegen dat dat bovengronds gebeurt. . In het thema Wij in Zeeland krijgen hiermee wel de lasten maar niet de lusten want ons mooie Zeeland wordt door deze hoogspanningsmasten geheel verpest. Daarbij komt ook nog dat ik in traject L4 zit en daardoor als er hoogspanningsmasten komen mijn huis minder waard wordt	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorgen over de impact van hoogspanningslijnen op het landschap en planschade. U kunt hierover meer lezen in de paragrafen 3.11.4 (landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie) en 3.10 (schade en vergoedingen) In het thema bovengronds/ondergronds paragraaf 3.3.1 staat meer informatie over dit onderwerp.
202500215	De locatie ligt zeer dicht bij de woonkern Hoek. Dit komt de leefbaarheid niet ten goede. De locatie kan echt niet. Er zijn betere plekken waar niemand er last van heeft.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen rondom de alternatieven voor de stationslocaties. In paragraaf 3.2 (reacties over onderzoeken alternatieven) kunt u hier meer over lezen
202500216	De locatie lovenpolder is naar mijn mening ongeschikt. Te dicht bij de dorpskern. De mosselbanken daarentegen zijn er uitermate geschikt voor.	Bedankt voor uw reactie. Wij begrijpen uw zorgen rondom de het locatiealternatief Lovenpolder. Uw standpunt (vóór locatie Mosselbanken en tégen Lovenpolder) wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA tevens kunt u in thema Reacties over te onderzoeken alternatieven, paragraaf 3.2 lezen hoe wij hiermee omgaan.
202500218	██████████ is tegen het plaatsen van de kV-verbinding. De grond is essentieel voor onze bedrijfsvoering daarnaast is men bang voor eventuele straling die het dierenwelzijn van onze dieren kunnen benadelen . Deze stralingen kunnen ook nadelige gevolgen hebben op het software van de melkrobots	Bedankt voor uw reactie. U heeft zorgen over de nadelen voor de bedrijfsvoering van uw bedrijf en voor het effect van straling op de software van de melkrobots. In zeer uitzonderlijke gevallen kan de nabijheid van hoogspanningslijnen storingen veroorzaken in elektrische apparatuur. TenneT houdt bij het bouwen van de verbinding strenge internationale en nationale normen aan waardoor beïnvloeding grotendeels voorkomen kan worden. TenneT heeft uitgebreid laten onderzoeken wat de effecten van elektrische en magnetische velden zijn op de werking op elektronische apparatuur zoals GPS. Hieruit is gebleken dat elektrische en magnetische velden geen effect hebben op het functioneren van GPS-apparatuur. Voor uw zorgen over leefomgeving en gezondheid en schade en vergoedingen verwijs ik graag naar de paragrafen 3.11.6 en 3.10.

202500219	Geachte mevrouw/mijnheer, Mijn vrouw en ik hebben een woning aan het adres [REDACTED] te Sluiskil gekocht. Wij verhuizen daarnaastoe juni a.s. De plek tegenover ons nieuwe huis is één van de locaties waarvan Tennet onderzoekt of daar een hoogspanningsstation kan worden gebouwd. Wij verzoeken Tennet daarvan af te zien. De eerste reden is dat de locatie te klein is. Voor omwonenden is het project te omvangrijk en de bouw zal jarenlange overlast opleveren en het uitzicht zal voorgoed verstoord zijn. Maar voor Tennet zal het gebied te klein zijn omdat toekomstige uitbreidingsmogelijkheden ontbreken. De tweede reden is geluidsoverlast ter plaatse. Tennet hanteert in haar geluidsplan een norm van 50dB(A). Die norm wordt nu al overschreden door verkeerslawaaï van de naastgelegen autoweg N62. Uit de geluidskaart Rijksoverheid blijkt dat op het hele terrein rondom de Nieuw-Westenrijkdijk het wegverkeer nu al geluid oplevert tussen 51 dB en 71dB. Als Tennet daar ook nog een hoogspanningsstation bouwt, dan neemt het aantal dB's ter plaatse nog verder toe. En nu wordt zonder het hoogspanningsstation al de door Tennet gehanteerde norm van 50dB overschreden. Daardoor kan het station niet aan de Nieuw Westenrijkdijk gerealiseerd worden. Dat zou in strijd komen niet alleen met de door Tennet gehanteerde norm maar ook met de EU richtlijn omgevingslawaaï en de daarop gebaseerde Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder het vigerende geluidsbeleidsplan van de gemeente Terneuzen. Ten derde zou realisatie van het plan het karakteristieke landschap teveel verstoren. Uit de Atlas van Zeeland blijkt dat ter plaatse binnendijken en landschapsdijken aanwezig zijn. Deze binnendijken maken integraal onderdeel uit van het Natuurnetwerk Zeeland zoals vastgelegd in het Natuurbeheerplan Zeeland. De dijken ter plaatse moeten beschermd worden. Daarbij past niet de realisatie van een hoogspanningsstation. Of de verlegging van dijken om dat mogelijk te maken. Ten vierde loopt ter plaatse een wandelroute. Die route zou ook teveel	Bedankt voor uw reactie. U geeft aan dat u denkt dat de locatie te klein is. De locatie is inderdaad krap. Of het te krap is gaan wij komende tijd onderzoeken tijdens de plan-mer fase. Dan zullen we de exacte maten, ook met het oog op toekomstvastheid vaststellen. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Daarnaast heeft u zorgen over geluidsoverlast. Geluid op een hoogspanningsstation wordt voornamelijk veroorzaakt door transformatoren, die ervoor zorgen dat de spanning wordt omgezet naar een ander spanningsniveau. Voor het bestemmingsplan wordt een onafhankelijk geluidsonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek moet aantonen dat het geluid binnen de vastgestelde geluidszones blijft. Indien dit nodig blijkt worden er maatregelen genomen om geluidsoverlast te beperken. Ook maakt u zich moeite over verstoring van de wandelroute. Meer hierover kunt u teruglezen in het thema antwoord gebruiksfuncties (paragraaf 3.11.7). Tenslotte heeft u zorgen over de impact op landschap en cultuur. In paragraaf 3.11.4 leest u hoe wij de plan-mer uitzoeken uitvoeren naar Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie.
-----------	---	--

	verstoord worden door de aanleg van het hoogspanningsstation. Ten vijfde is het gebied ter plaatse van archeologische en cultuurhistorisch belang omdat de Spaans-Staatse linie ook daar gelopen heeft. Om al deze reden wordt verzocht af te zien van de realisatie van het hoogspanningsstation aan de Nieuw-Westenrijkdijk. Met vriendelijke groet, ████████████████████	
202500220	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De

	toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwakt. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Naam [REDACTED] Woonplaats [REDACTED] E-mail [REDACTED]	uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500221	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u

Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwakt. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant	meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	---

	Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Naam [REDACTED] Woonplaats [REDACTED] E-mail [REDACTED]	
202500222	Bezwaar De verwoestende effecten op landschap, natuur en leefbaarheid, zijn voor mij redenen om bezwaar te maken tegen de plaatsing van een 380kV hoogspanningsstation in de Paulinapolder bij Biervliet. Ik schrijf dit als deskundige vanuit de Elisabethpolder (50 jaar familie woonplaats). Landschap Het unieke Zeeuwse landschappelijk beeld wordt verstoord door hoge masten, door verkeer en door het elektriciteit station. Ik noem enkele aandachtspunten: • Polderlandschap met weidse luchten • Drinkputten, watergeulen, dijken • Houtwallen en meidoornhagen • Windsingels bomen • Hoogstamfruitboomgaard met antieke en zeldzame fruitrassen • Historisch Stadsgezicht Biervliet Natuur	Bedankt voor uw reactie. Wij hebben begrip voor uw zorgen. In paragraaf 3.11.3 met het thema Natuur geven wij een toelichting op de wijze waarop de effecten op natuur worden onderzocht. Daarnaast heeft u zorgen over de impact op het landschap. In paragraaf 3.11.4 genaamd Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie leest over de landschapsvisie die wij zullen opstellen als onderdeel van de plan-mer. Tenslotte geeft u aan, onder leefbaarheid dat de ontwikkeling qua licht, geluid en verkeer niet passend is in de Paulinapolder. Dit zijn onderwerpen die in de plan-mer nader onderzocht zullen worden, maar ook verder worden toegelicht in par. 3.11.6 van deze reactienota, onder het Thema leefomgeving en gezondheid. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen. De door u benoemde milieuthema's en aandachtspunten worden in het plan-mer uitgewerkt passend bij het detailniveau om in de verkenningfase een afweging te kunnen maken over een locatie voor het hoogspanningsstation en een tracé voor de hoogspanningsverbinding: 1. De Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden in het plan-MER onder het thema Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie nader beschreven.

	Paulinapolder, het Paulinaschor (Stichting Het Zeeuwse Landschap, Natura 2000) en het polder-natuur gebied in omringende polders wordt onherstelbaar en onomkeerbaar verstoord. Een aantal elementen: • Weidevogelgebieden • Ganzenfoerageergebied • Drinkputten (natuurlijke vijvers) met beschermde en kwetsbare amfibieën • Kerkuil broedgebied • Draadslachtoffers vogels • Knotwilgen (meer dan 100 jaar oud) met habitat voor steenuil. Leefbaarheid De waterhuishouding en water-grondpeil in de polders is zeer kwetsbaar, zowel voor natuur als voor agrarisch gebruik van land en voor bewoning. Wateronttrekking en waterhuishouding in Paulina polder en Paulinaschor heeft gevolgen tot ver in de omringende en de daaraan grenzende polders. Geluidverstoring (laag en hoogfrequent) en lichtverstoring heeft effect in alle omringende polders. De polders en polderweggetjes zijn niet geschikt voor grotere verkeersstromen, voor werk- en bouwverkeer en voor personeel-, onderhoud en exploitatie verkeer. Landbouwverkeer komt in de verdrukking. Het wordt onmogelijk nog langer te wonen in de omringende polders. Ik maak mij grote zorgen over de onomkeerbare gevolgen van de aanleg en de exploitatie van het hoogspanningsstation. Natuur en landschap worden onherstelbaar beschadigd. Agrarisch gebruik van de polders is al kwetsbaar en wordt ingrijpend veranderd. Wonen en leven zal niet langer mogelijk zijn rondom het hoogspanningsstation. Dit prachtige poldergebied wordt verwoest	2. In het plan-MER wordt ingegaan op de risico's op effecten door grondwateronttrekking in de aanlegfase, 3. In het plan-MER wordt ingegaan op de effecten door geluidverstoring in de aanleg- en gebruiksfase. Hierbij wordt ook ingegaan op laagfrequent geluid. 4. De effecten door het gebruik van verlichting in de aanleg en gebruiksfase maakt tevens onderdeel uit van het op te stellen plan-MER. 5. De effecten op het onderliggend wegennet zoals bereikbaarheid en verkeersveiligheid maken nog geen onderdeel uit van het op te stellen plan-MER, omdat de alternatieven in deze fase van het project hierop niet significant onderscheidend zullen zijn. Deze onderwerpen komen in het later op te stellen project-MER aan de orde.
202500223	Beste meneer / mevrouw, Voor het plan van de komst van een kerncentrale erbij in Borsele heb ik in 2023 een zienswijze ingediend maar nog steeds geen antwoord op gekregen. Nu voor dit heb ik weer een zienswijze geschreven en per post verstuurd. ik ga ervan uit dat ik antwoord zal krijgen op allebei mijn zienswijzen.	Hartelijk dank voor uw reactie. Met betrekking tot uw reactie op het Voornemen en Voorstel voor participatie van Nieuwbouw Kerncentrales gaan wij ervan uit dat u in de op 16 mei 2025 gepubliceerde Reactienota Voornemen en voorstel voor participatie - Nieuwbouw Kerncentrales antwoord hebt gekregen. Als u weer een reactie hebt ingediend op de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van Nieuwbouw Kerncentrales, dan krijgt u daar later antwoord op. Deze reacties worden beantwoord door een ander projectteam. Vorderingen zijn te volgen via Nieuwbouw Kerncentrales RVO.nl en overkernenergie.nl.

	bij voorbaat dank ██████████ ████████████████████	
202500224	Wij vinden het te veel en te groote gevolgen voor de polders eromheen de vervuiling vinden wij geen optie. . Een hele polder er voor in leveren is niet goed. Dit soort projecten zouden op industrie plaatsten moeten plaatsvonden.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u zorgen heeft over de locatiekeuze en stelt voor dat de ontwikkeling van een hoogspanningsstation het best zo dicht mogelijk bij de industrie kan plaats vinden. In paragraaf 3.2 leest u meer over de te onderzoeken alternatieven. Ook zijn de paragrafen 3.11.3 (Natuur), 3.11.4 (Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie) en paragraaf 3.11.7 (gebruiksfuncties) voor u interessant.
202500225	Geachte Heer, Mevrouw. Met deze zienswijze reageren wij op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor de 380 kV Netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. De afgelopen 80 jaar heeft 525.000 ha landbouwgrond een andere bestemming gekregen. De verwachting tot 2050 is dat er nog 300.000 ha eenzelfde lot wacht. Het gaat dus steeds sneller. Hoog tijd om dit om te buigen. Voedselzekerheid komt nog altijd op nummer 1. Al de rest is bijzaak. Wij roepen dan ook op om hiermee bij de locatiekeuze rekening te houden. Voorkeurslocatie: Niet op landbouwgrond, dicht bij de industrie. Mosselbanken (2) is dan de beste keuze. Wij benadrukken dat de bescherming van agrarische gronden geen achterhaald standpunt is, maar een dringende noodzaak in het licht van de huidige geopolitieke en klimaatontwikkelingen. Nederland moet zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte, waarbij voedselproductie en voedselzekerheid prioriteit moeten krijgen. Wij vertrouwen erop dat deze zienswijze wordt meegenomen in de verdere besluitvorming en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorgen over het afnemen van landbouwareaal. In paragraaf 3.11.7 (gebruiksfuncties) wordt op dit onderwerp ingegaan. In paragraaf 3.2 wordt ingegaan op de te onderzoeken alternatieven.

202500226	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500227	De mogelijke bouw van een 380 kV hoogspanningsstation in de polder van Biervliet brengt als landbouwer vele ongewenste externe effecten met zich mee. Om te beginnen zorgt dit project voor een blijvende aantasting van de leefomgeving. De kalme omgeving die Biervliet nu is, zal dan niet meer bestaan. Dit is voor velen juist een van de redenen dat zie hier wonen. Een hoogspanningsstation is een catastrofale inbreuk hierop, waardoor de sterke sociale gemeenschap die Biervliet nu heeft, op het	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.11.6 wordt toelichting gegeven op het thema leefomgeving en gezondheid. We begrijpen ook uw zorgen over het verlies van landbouwgrond in de regio. Hier wordt op ingegaan in paragraaf 3.11.7 genaamd Gebruiksfuncties. Daarnaast geeft u aan dat u ook planschade voorzien. Meer hierover kunt u lezen in paragraaf 3.10 Schade en vergoedingen. Tenslotte kan paragraaf 3.2 over de te onderzoeken alternatieven ook voor u interessant zijn.

	spel staat. Wie wilt er immers naast een hoogspanningsstation wonen? Ook zorgt een hoogspanningsstation voor een aanzienlijk inkomstenverlies voor mij als landbouwer. Een kavel in de Paulinapolder, die zich vlakbij de bedrijfslocatie bevindt, zou dan niet langer mijn landbouwgrond zijn. Hierdoor word ik genoodzaakt om minder producten te telen. Het is dan ook ontzettend inefficiënt om zeer vruchtbare landbouwgrond te gebruiken voor een industrieel project als dit. Daarnaast vormt een hoogspanningsstation een bedreiging voor de toekomst van het bedrijf. Ik ben dan ook bang dat de hele situatie mijn manier van werken in een dergelijke mate beïnvloedt, dat verschillende processen binnen het bedrijf anders aangepakt zullen moeten worden. Dit brengt extra werk met zich mee. Denk hierbij aan het ruilen van kavels, wat ingewikkelder wordt, aangezien de grond schaarser is geworden. Dit brengt ons bij een volgend probleem: de waardevermindering van onroerend goed. Onroerend goed vlakbij het hoogspanningsstation zal logischerwijs in waarde dalen, wat grote gevolgen met zich meebrengt voor de vele onroerend-goedbezitters die er zijn. Ook de hoogspanningsmasten van/naar het hoogspanningsstation dragen hier zeker aan bij, want deze zijn een doorn in het oog in deze weidse omgeving. Een volgende factor die de Paulinapolder ongeschikt maakt voor een hoogspanningsstation is de straling die vrijkomt. Dit brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Gezondheid mag natuurlijk nooit ten koste gaan van economische vooruitgang. Alles overschouwend is de Paulinapolder ongeschikt als locatie voor een hoogspanningsstation. Het brengt voor de omwonenden grote nadelen met zich mee, maar geen echte concrete voordelen. De enigste belanghebbenden die baat hebben bij het hoogspanningsstation zijn instanties die de nadelen niet voelen. De aanleg van de bijbehorende hoogspanningstrace's met bijbehorende masten zijn ook zeer nefast voor de leefomgeving.	
202500228	Wij willen absoluut niet nog meer hoogspanningsmasten. Wij onder schrijven de argumenten van stichting Borsele tot de kern. Ons uniek waardevolle landschap mag niet verder worden aantast	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.11.4 (landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie) kunt u lezen over de manier waarop landschap meegenomen wordt binnen de onderzoeken van de plan-mer.

202500229	Indiener geeft aan dat er momenteel geen valide argumenten zijn die de aanleg van deze 380 kV verbinding onvermijdelijk maken. Naar mening van de indiener is de toekomstige vraag naar de energiec capaciteit van 3,7 Gigawatt volledig uit de lucht gegrepen. Indiener onderbouwt dit met informatie over Yara (wens tot halveren elektriciteitsverbruik) en Dow (uit bedrijf nemen van meest moderne kraker). Indiener verlangt naar een nieuwe, actuele nut en noodzaak studie welke gefundeerd is op harde, concrete duurzaamheidsplannen van het industriecluster in Zeeuws-Vlaanderen welke rekening houdt met het vertrek van deze gedateerde procesindustrie in Zeeuws-Vlaanderen. Indiener geeft aan dat aansluiting van de Kanaalzone op het 380-KV-netwerkwerk in (Belgisch) Vlaanderen, goedkoper en sneller is dan een aansluiting via het netwerk boven de Westerschelde. Evenals de gemeente Borsele en de Borsele Voorwaardengroep accepteert indiener geen bovengrondse tracés door de Zak van Zuid-Beveland en over het Natura 2000-gebied van de Westerschelde, als het nodig blijkt dan aanvaarden we enkel een ondergrondse aanleg. Indiener wijst op de unieke landschaps- en biodiversiteit van de Zak van Zuid-Beveland en noemt grote aanplantplannen op de mogelijke tracés uit de cNRD. Indiener dringt aan op een studie die klip en klaar stelt wat de (on)mogelijkheden zijn voor een aansluiting van het Zeeuws-Vlaamse industriecluster op het Rodenhuizedok bij Gent en, als alternatief, de interconnector bij Antwerpen. Indiener geeft aan dat aanvaringen met hoogspanningsmasten van vogels en vleermuizen een onvoldoende onderzocht probleem zijn en wijst onder andere op één van de vleermuis migratieroutes over het oude "Bietenspoor" tussen Ovezande en Driewegen in de directe nabijheid waarvan mogelijk masten zijn voorzien.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. Wat betreft de argumenten voor de aanleg van deze 380 kV verbinding, in het thema antwoord 3.1 Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding, kunt u lezen waarom wij de nut en noodzaak wel zien. Antwoord op het idee om de Kanaalzone op het 380-KV-netwerkwerk in (Belgisch) Vlaanderen aan te sluiten in plaats van dit project kunt u lezen in het thema antwoord 3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening. Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. In dit effectenonderzoek dat voor het thema natuur wordt uitgevoerd, worden de draadslachtoffers (vogels) meegenomen. Er wordt ook gekeken naar mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen. Meer informatie is vinden in de thema antwoorden 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land en 3.11.3 Natuur. Landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden en natuur zijn belangrijke thema's in het effectenonderzoek dat in het plan-mer wordt uitgevoerd. Voor wat betreft de aanplantplannen zijn wij niet op de hoogte van aanplantplannen in het plangebied. We kunnen hierdoor niet bepalen of deze relevant zijn voor het plan-mer. In het plan-MER worden in de referentiesituatie alleen autonome ontwikkelingen meegenomen; dat zijn plannen en projecten waarover al is besloten en die een verandering in hetzelfde gebied tot gevolg hebben. Het gaat hier om vastgesteld beleid en vastgestelde vergunningen. Wanneer een tracéalternatief overlapt met reeds aangeplante bomen, worden de effecten van de werkzaamheden op deze bomen meegenomen in het plan-mer.
202500230	In het algemeen is indiener tegen stationslocaties 6, 7, 8, 9, 10, i.v.m. veel aanwezige bewoning en verloren gaan van natuurwaarden, landbouwfuncties en recreatiemogelijkheden. Zorgen over emv, laagfrequent geluid, verstoring internet-verbinding door hoogspanningsmasten, beperking verkoopmogelijkheden woning en schadecompensatie. Er wordt ingegaan op de specifieke bezwaren voor locatie 10. Langs locatie 10 ligt fietsroute voor scholieren. De eventueel te verplaatsen Nieuwe Westenrijkdijk is historisch erfgoed (Spaanse linies). Gebied zelf heeft veel natuurwaarden (reeën, vogels, bloemen), met	Hartelijk dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan tegen de komst van een hoogspanningsstation op de locaties 6 en 10 uit de cNRD te zijn en vóór locatie 1 (gebundeld) 2 en 5. Uw standpunt hierin zullen wij meenemen in het thema Omgeving van de IEA. Verder gaan wij in par. 3.2 Thema Te onderzoeken alternatieven in op hoe wij om gaan met de vóórs en tegens als het gaat om de verschillende alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding. Uw bezwaren raken een groot aantal thema's die in deze reactienota nader worden toegelicht, namelijk Nut en noodzaak (par. 3.1),

	daarnaast nabijheid moerasland Blikke Weide, dat mogelijk ook wordt aangetast. In nabijheid locatie 10 diverse woningen en dorp Sluiskil. Daarnaast locatie ver van Westerschelde, waardoor noodzaak hoogspanningsmasten door gebied. Om deze reden locaties 2 en 5 betere alternatieven. Indiener stelt dat ideale maten hoogspanningsstation niet passen op locatie 10, tenzij archeologisch waardevolle dijk wordt afgegraven, waardoor je weer dicht bij woningen (< 200 m.) zou komen. Indiener stelt nut en noodzaak verbinding ter discussie. Geen garantie dat industrie (Yara, DOW) gevraagde elektriciteit daadwerkelijk gaan afnemen. Verder heeft indiener voorkeur voor bundeling energie-infra (w.o. ook eventuele kerncentrales) in één polder (Paulinapolder, die ook nog dicht bij Westerschelde ligt) in plaats van verdeelt over meerdere polders. Samenvattend: liever geen verbinding, maar indien nodig dicht bij industrie (locatie 2 of 5) of gebundeld (locatie 1).	Integraliteit en de samenhang met andere projecten (par. 3.7), Realisatiefase van het project (par. 3.8), Schade en vergoedingen (par. 3.10), Natuur (par. 3.11.3), Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie (par. 3.11.4), Leefomgeving en gezondheid (par. 3.11.6), Gebruiksfuncties (par. 3.11.7) en Techniek (par. 3.12.1). De aandachtspunten en zorgen die u benoemt zullen zorgvuldig worden beoordeeld en afgewogen tussen de verschillende alternatieven uit te cNRD. Hierover zal worden gerapporteerd in de plan-MER en IEA. Als het gaat om uw zorg over mogelijke verstoring van internetverbindingen is het zo dat de komst van een nieuwe verbinding in uw buurt inderdaad een verslechtering van uw internet via een straalverbinding kan betekenen. Verstoring is te voorkomen met een glasvezelverbinding, maar daarvoor bent u natuurlijk afhankelijk van de mogelijkheid daartoe in uw omgeving. U zou dit na kunnen gaan bij uw internetprovider of informatie op www.glasdraad.nl.
202500231	Voor mij als buurtbewoner is alleen de Mosselbanken acceptabel. Dit station mag ons leefgenot niet veegallen.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Ook paragraaf 3.11.6 over leefomgeving kan voor u interessant zijn.
202500232	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere

	volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500233	Ik vind de Mosselbank een prima lokatie omdat dit een industriezone is. Op de andere lokaties worden er privepersonen en bedrijven hun terrein, uitzicht afgenomen. Ook het uitzicht van een hele dorp en bewoners eromheen worden belaagd, om over geluidsoverlast nog maar te zwijgen.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Daarnaast begrijpen we uw zorgen met betrekking tot landschap en geluidsoverlast. Meer hierover leest u in paragraaf 3.11.4 en paragraaf 3.11.6.
202500234	Blz. 19 van de Concept-NRD: "Interconnectie": Ik wil u nogmaals in overweging geven om een 380 kV koppeling met België te maken. Temeer daar de Prov. Zeeland ernstige bezwaren heeft tegen een bovengrondse 380 kV Schelde-kruising en nog meer bovengrondse 380 kV lijnen vanaf Borssele. Dit kan allemaal opgelost worden door nieuwe windparken op zee te laten aanlanden in West-ZV en het nieuwe 380 kV station Terneuzen aan te sluiten op het Belgische 380 kV-net bijv. in Doel, waar 380 kV velden vrijkomen door de sluiting van kerncentrales de komende jaren. Dan is er ook via de interconnector Doel-Zandvliet-Rilland een koppeling met het Nederlandse 380 kV-net, en is ook handel en uitwisseling van elektriciteit van wind op zee met België mogelijk. Tevens wordt het 380 kV net rond Borssele ontlast. Ik raad u aan om hierover met ELIA in gesprek te gaan. oud-medewerker van SEP/TenneT en PZEM/Delta	Bedankt voor uw reactie. Wij waarderen dat u meedenkt over de opgave waar wij voor staan. In paragraaf 3.4 wordt ingegaan op het onderwerp interconnectie, waar uw reactie over gaat.
202500235	Ik begrijp dat er nieuwe stroomvoorzieningen moeten komen, alleen ben ik er tegen dat dit bovengronds gebeurt. Wij in Zeeland krijgen hiermee wel de lasten maar niet de lusten want ons mooie Zeeland wordt door deze hoogspannings-masten geheel	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 wordt ingegaan op de verschillen tussen bovengrondse en ondergrondse aanleg op land. In paragraaf 3.2 kunt u teruglezen over de te onderzoeken alternatieven en in paragraaf 3.10 leest u over schade en vergoedingen.

	verpest. Daarbij komt ook nog dat ik in traject L4 zit en als er hoogspanningsmasten komen mijn huis minder waard wordt.	
202500236	Driewegen 3 maart 2025 Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwamd. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden.' In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.

	Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Naam [REDACTED] Woonplaats [REDACTED] E-mail [REDACTED]	
202500237	Ik ben tegen de installatie van het schakelstation in de Paulinapolder in Biervliet. Het is een zoveelste aanslag op het zeeuws vlaamse landschap, alsook een aanslag op de leefomgeving van de zeeuws vlamingen ,een verlies van waarde van het onroerend goed van mensen in de omgeving en vernietiging van een van de weinige economische dragers in de streek, het toerisme. Zeeuws Vlaanderen is al doorsneden door de kanaalzone en de N61, met de industriegebieden Vlissingen, kanaalzone en Zeebrugge rondom ons. Het verlies of verstoring aan de natuur in 1 van de weinige schorgebieden (Paulinaschor) en het pas tot wasdom gekomen natuurgebied in de Braakman is nog een bijkomende factor. We hebben inderdaad extra stroom nodig , maar er is voldoende plaats op de bestaande of reeds ingeplande industriegebieden in de Kanaalzone, korter bij de grootgebruikers DOW en Yara. Werkgelegenheid hebben we genoeg, er is al een groot tekort in alle sectoren, van schilders tot ingenieurs en medisch specialisten. Een nog grotere verwoesting van onze leefomgeving zal Biervliet degraderen tot een dorp met een laagwaardige leefomgeving	Bedankt voor uw reactie. Wij kunnen ons voorstellen dat u over een aantal gevolgen van de nieuwe verbinding uw zorgen en bedenkingen heeft. Wij doen ons uiterste best hier zorgvuldig mee om te gaan. U leest meer over schade en vergoedingen in paragraaf 3.10. In paragraaf 3.11.7 lees u meer over gebruiksfuncties en in paragraaf 3.11.3 wordt het onderwerp natuur toegelicht. Tenslotte zou ik uw ook graag willen verwijzen naar paragraaf 3.2 (te onderzoeken alternatieven) en paragraaf 3.11.4 over landschap.
202500238	Indiener verwijst naar de ingediende reactie op het Voornemen en geeft aan dat deze aandachtspunten nog steeds gelden. Indiener verwijst naar het verdragsrechtelijk kader waarbinnen België	Dank voor uw reactie. De aandachtspunten die door indiener zijn meegegeven zijn herkenbaar en worden in de verdere beoordelingen meegenomen. Dit geldt uiteraard ook voor het verdragsrechtelijk kader

	en Nederland de vrije doorvaart over de Westerschelde alsook andere aspecten met betrekking tot natuurlijkheid, veiligheid tegen overstromingen en de toegankelijkheid van de Scheldehavens regelen. Indiener geeft aan dat haven van Antwerpen voor haar toegankelijkheid volledig is aangewezen op de vrije en onbelemmerde vaart van zeeschepen op de Westerschelde. Het is voor indiener essentieel dat de 380KV kabel zodanig aangelegd wordt dat de vrije scheepvaart niet wordt belemmerd en de gekozen oplossing daarenboven robuust en toekomstbestendig is voor wat betreft de toegankelijkheid van de Scheldehavens. Indiener geeft vervolgens aandachtspunten mee voor de verschillende uitvoeringsvarianten die voor de kruising onderzocht worden 1. Bovengrondse luchtleidingen: De aanlegoptie bovengrondse luchtleidingen baart indiener zorgen zowel vanuit morfologisch als vanuit scheepvaart standpunt. Vanuit het oogpunt van de vrije doorvaart op de Westerschelde is het van groot belang dat de zeevaart ten allen tijde, nu en in de toekomst, veilig onder de hoogspanningslijnen kan doorvaren. Naast de airdraft van de grootste containerschepen moet ook rekening gehouden worden met speciale transporten van bijvoorbeeld containerkranen en moet tevens de mogelijkheid worden opengehouden om zo nodig bergingsoperaties te kunnen uitvoeren, zonder dat er hierbij beperkingen worden opgelegd vanuit de bovengrondse luchtleidingen. Daarnaast benoemt indiener het aanvaringsrisico en verwijst daarbij naar de aanvaring van een brug in Baltimore door MV Dali in maart 2024. De sterke robuuste brug stortte bijna volledig in, na een aanvaring door het containerschip Dali met een capaciteit van minder dan 10.000 TEU en een laadvermogen van om en bij de 115.000 ton. In het Schelde estuarium varen dagelijks schepen met grotere afmetingen (24.000 TEU schepen met een LOA van 400m een laadvermogen van 250.000ton) oftewel meer dan dubbel zoveel massa als het containerschip Dali. Indiener geeft aan dat het adequaat beschermen van eventuele hoogspanningsmasten tegen aanvaringen door dergelijke grote schepen essentieel is. 2. Ondergronds gebaggerde kabels: Indiener geeft aan dat voor kabels die worden ingegraven of geboord onder de bodem van de Westerschelde minimaal dezelfde voorwaarden gelden als voor de Borssele kabels, met name een minimale aanlegdiepte van -25m LAT in het betonde en of bebakende vaarwater en ten allen tijde een dekking van minimaal 3 meter zoals	m.b.t. de Westerschelde. De nautische toegankelijkheid heeft daarin speciale aandacht bij de beoordeling van de verschillende alternatieven. Daarnaast zijn/zullen ook de experts van uw organisatie betrokken worden bij de effectstudies en bijbehorende uitgangspunten. De aandachtspunten die indiener meegeeft ten aanzien van de drie verschillende uitvoeringsvarianten voor kruising van de Westerschelde, worden meegenomen in de effectstudies, waarin deze uitvoeringsvarianten beoordeeld worden en hun plek hebben in de afweging van de uiteindelijke voorkeursvariant. Zoals aangegeven is/wordt de haven van Antwerpen betrokken bij het proces naar een voorkeursvariant. De voorkeur die indiener uitspreekt over de uitvoeringsvariant van de kruising van de Westerschelde, wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Meer is eventueel te lezen in 3.3.2 Wijze van kruising Westerschelde maar ook bijvoorbeeld 3.11.1 Bodem en water grote wateren (Westerschelde), 3.12.1 Techniek en 3.12.3 Kosten.
--	---	---

	bepaald in het besluit van het politiek college van de VNSC van maart 2017. Indiener geeft aan dat de belangrijkste factor bij de keuze voor een gebaggerd Scheldekrusing, de morfologische dynamiek langsheen het volledige kabeltraject is (inclusief de kruising van de vaargeul). Uitgangspunt is volgens indiener om te zoeken naar een kruisingslocatie waar de kabel dieper kan aangelegd worden dan de maximale dynamiek die op dit traject verwacht wordt tijdens de levensduur van de kabel (rekening houdend met een bepaalde veiligheidsmarge). Indiener geeft aan dat, indien niet kan voldaan worden aan dit uitgangspunt, zowel de kosten voor monitoring en onderhoud als de toekomstige hinder bij herbegraving mee in rekening moeten worden gebracht bij de keuze voor enerzijds deze aanlegwijze op een specifiek tracé. Indiener verwijst naar de ervaringen met de Borssele kabels, waarbij indiener aangeeft dat er tijdens het planproces te licht wordt gegaan over alle moeilijkheden, kosten en risico's die het herbegraven van hoogspanningskabels en het behouden van voldoende dekking op deze kabels in een morfologisch dynamisch gebied als de Westerschelde met zich meebrengen. Het is daarbij volgens indiener erg belangrijk om de kabels, die in een gebaggerde sleuf gelegd worden, niet alleen actief te begraven maar daarbij ook gebruik te maken van materiaal met de juiste samenstelling zodat de kans op wegspoelen wordt geminimaliseerd. Kabels met onvoldoende gronddekking lopen het risico om beschadigd te raken door vallende ankers of vistuig, stelt indiener. Indiener wijst daarnaast op de geopolitieke situatie, die ertoe leidt dat ook hybride dreigingen zoals sabotage van onderzeese hoogspannings- en andere kabels in belang toenemen. Deze nieuwe dreigingen moeten volgens indiener meegenomen worden wanneer de vereiste dekking op eventuele nieuw ingegraven hoogspanningskabels op wetenschappelijk onderbouwde wijze wordt getoetst. Daarbij dient ook rekening gehouden te worden met de mogelijke penetratiediepte van de ankers van de grootste schepen die het estuarium bevaren. 3. Aanleg van hoogspanningskabels in een tunnel Indiener geeft aan dat vanuit ecologische, morfologische en veiligheidsoverwegingen, de aanleg van een tunnel de best optie lijkt. Indiener benadrukt dat het belangrijk is de kosten en de risico's van	
--	--	--

	de aanlegmethoden op correcte wijze te vergelijken. Indiener geeft daarbij aan dat de kosten voor aanleg van een tunnel voorspelbaarder is de andere aanlegmethoden. Bij baggeren worden de kosten makkelijk onderschat, stelt indiener, door geen rekening te houden met monitoringsprogramma's, herstellen van dekking of zelf herbegraven. Bij masten dienen ook de kosten voor adequate aanvaarbescherming te worden meegenomen, stelt indiener.	
202500239	Geachte heer/mevrouw langs deze weg zouw ik het volgende onder uw aandacht willen brengen .Trace corridors L1 op land zuid Beveland is een verkeerde keuze ,i.v.m. de doorsnijding van de natuur welke is opgezet met een verhoogd waterpeil dit om flora en fauna te optimaliseren. Het gebied is nu mooi ontwikkeld , de aanliggende landbouwgronden zijn hier extra op aangepast door begeleiding van een hydrologisch rapport o.a. Extra drainage dit om vernatting van deze gronden te voorkomen Nu de 380kv Borssele Rilland nog maar voor 50% in werking is , is er toch al een sterke toename van het magnetisch veld , gemeten door GGD ,dit magnetischveld zal alleen maar sterker worden als er nog meer elektriciteits kabels aanlanden , dit heeft als gevolg dat dieren in het veld wegblijven , met als resultaat een natuurgebied zonder leven ,dat moet je willen als tennet !!! Het magnetisch veld strekt zich nu uit tot 350 meter in de breedte t.o.v. de palen van de nieuwe 380 kV daar wordt nu 0,4 micro tesla gemeten . Dit schaad de gezondheid van mens en dier die in het veld werken/aanwezig zijn , zij begeven zich in een veld van 0-tot 50 micro tesla , welke op dit moment wordt gemeten, 100 micro tesla is ook al gemeten , dus waar gaat dit heen . De Westerschelde is grillig , de vaargeul verlegt zichzelf door eb en vloed , hierdoor is een kabel over/door de bodem van de Westerschelde duur in onderhoud , onwenselijke blootlegging van de kabel , en gevoelig voor schepen die ten anker gaan , ankerplaats Everdingen is hier dichtbij . Aandachtspunt punten voor M.E.R o.a. magnetisch veld toename , grilligheid westerschelde, flora en fauna , Gevaar voor mens en dier in directe omgeving .	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u zorgen heeft over de electromagnetische velden. In paragraaf 3.11.6 lichten we hierop toe. Daarnaast geeft uw aan dat de bodem van de Westerschelde erg grillig is en voor problemen kan zorgen bij het inbaggeren van kabels. Meer hierover kunt u lezen in paragraaf 3.3.2. (Wijze van kruisen Westerschelde). Tenslotte geeft u enkele onderbouwingen tegen landtracé L1. In paragraaf 3.2 (te onderzoeken alternatieven) kun u lezen op welke manier we de alternatieven tegen elkaar afwegen en welk proces daarbij gevolgd wordt.
202500240	keuze voor locatie 3 (paradijs) of 4 (lovenweg) is voor ons niet wenselijk: te dicht bij kern Hoek	Bedankt voor uw reactie, u heeft zorgen om een stationslocatie in de buurt van Hoek. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken

		alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt.
202500241	Indiener maakt bezwaar ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4. Dit vanwege de impact op natuur en biodiversiteit (krekens), impact op de bijenteelt, recreatieve waarde en toerisme, cultuurhistorische erfgoed en verlies van landbouwgrond. Daarnaast zorgen bestaande waterleidingen voor extra complicaties bij de aanleg en zorgt de EMS en het geluid voor gezondheidsklachten bij omwonenden. Tenslotte is er sprake van landschapsvervuiling en vermindering van leefkwaliteit. Indiener ziet het station liever op de Mosselbanken, Koegorspolder (locatie 12, 13) of langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer.

		- Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt.
--	--	---

202500242	Mijn vrouw en ik hebben het geluk sinds 1991 te wonen in de mooie Paulinapolder op loopafstand van de Westerschelde en het unieke getijdeschor "Paulinaschor" naast de Mosselbankpolder. Ik vrees dat de komst van de zeker gewenste Transformator Station hier, een aanzuigende werking met miljardeninvesteringen in o.a.verouderde kerncentrales in PLAATS VAN IN innovatieve methoden van energieopslag. Onze mooie toegankelijke polder heeft namelijk ruimte.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. In paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 met de thema's 'natuur' en 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit meenemen in de effectenstudie en deze effecten tot een minimum willen beperken. U vreest een aanzuigende werking van andere energieprojecten, in paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening' leest u hier meer over.
202500243	Dit hoort op een industriegebied niet midden in een prachtige Zeeuwse polder wat grenst aan de Westerschelde en een natuurgebied. Of is het nu echt de bedoeling om alles in Zeeuwse Vlaanderen te verzieken?	Bedankt voor uw reactie. Helaas kan de bouw van een hoogspanningsstation niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 met de thema's 'natuur' en 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit meenemen in de effectenstudie en de effecten tot een minimum willen beperken.
202500244	geachte Heer, Mevrouw Als zlto terneuzen vinden wij het belangrijk om onze zienswijze kenbaar te maken. Wij onderschrijven de noodzaak van de verzwaring van het electriciteitsnet. Onze insteek is dat dit gebeurt met een zo klein mogelijke impact op de landbouw. Dit betekent geen transformatorstation op landbouwgrond. Onze voorkeur gaat daarom uit naar de mosselbanken als locatie. De daar aanwezige zonnepanelen kunnen weg. Verder kan dan ook de eventuele converter voor het vawoz project ernaast geplaatst worden. Andere projecten zoals waterstoffabriek en batterij opslag kunnen in de kanaalzone. Ook vinden we het belangrijk om geen of zo weinig mogelijk hoogspanningsmasten te plaatsen. Dit vanwege horizonvervuiling, straling en belemmering in bedrijfsvoering als er een mast in het land staat.	Bedankt voor uw reactie en het feit dat u het belang van de netverzwaring onderschrijft. In paragraaf 3.11.7 onder het thema 'gebruiksfuncties' leest u het onderwerp landbouw, met de bijbehorende bedrijfsvoering, wordt meegenomen in de effectenstudie bij de plan-mer. U heeft vanwege het effect op landbouwgronden een voorkeur voor een nieuw hoogspanningsstation op locatie Mosselbanken. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Voorts noemt u ook de andere energieprojecten in de regio. De samenhang daarmee lichten we toe in paragraaf 3.7 met het thema 'integraliteit'. Het bouwen van de verbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit onderzoeken en tot een minimum willen beperken. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding op een perceel wordt

		gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoedingen'.
202500245	Mosselbanken is de beste oplossing Met de minste impact op de omgeving	Bedankt voor uw reactie. Uw voorkeur is duidelijk. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u echter dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Het bouwen van de verbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit onderzoeken en deze impact tot een minimum willen beperken.
202500247	De minst slechte locatie voor het 380 Kv station is de mosselbanken. Bij de andere locaties komt het veel te dicht bij bewoonde gebieden.	Bedankt voor uw reactie en het aangeven van uw voorkeur. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u echter dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt.
202500248	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Wij, als dorpsraad van Ellewoutsdijk, hebben de volgende opmerkingen bij dit project. Wij verzoeken u deze navolgende aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De dorpsraad van Ellewoutsdijk, gesteund door de gemeente, wil geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats vooral nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De

	gekeken moeten worden naar een situatie waarbij de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere mogelijke oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwakt. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project mede onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Namens de dorpsraad van Ellewoutsdijk Woonplaats Ellewoutsdijk E-mail [REDACTED]	uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500249	Ik maak bezwaar tegen locatie 10 van het plan. Deze locatie heeft een aantal bezwaren: * dicht bij N62, die hier verhoogd is. Daarom kan het station moeilijk in het landschap worden ingepast. * landschapsvervuiling door de aan en afvoer hoge masten. * locatie is verder weg van de industrie, waar uiteindelijk de 380 kV voor wordt aangelegd. * polderlandschap wordt ernstig negatief beschadigd.	Bedankt voor uw reactie. Uw bezwaren tegen locatie 10-Nieuwe Westenrijkdijk zijn duidelijk. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er evenwel nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. U noemt een aantal bezwaren ten aanzien van het effect op landschappelijke waarden. Het bouwen van de verbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema

		'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit onderzoeken en deze impact tot een minimum willen beperken.
202500250	Indiener maakt bezwaar ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4. Dit vanwege de impact op natuur en biodiversiteit (krekens), impact op de vee- en bijenteelt, recreatieve waarde en toerisme, cultuurhistorische erfgoed en verlies van landbouwgrond. Daarnaast zorgen bestaande waterleidingen voor extra complicaties bij de aanleg en zorgt de EMS en het geluid voor gezondheidsklachten bij omwonenden. Tenslotte is er sprake van landschapsvervuiling en vermindering van leefkwaliteit. Indiener ziet het station liever op de Mosselbanken, Koegorspolder (locatie 12, 13) of langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse

		landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt
202500251	Deze lijn gaat over het huis waar mijn familie woont. i.v.m. straling en geen langdurige blootstelling bij jonge kinderen (zoals het huidige advies van het RIVM geldt;	Bedankt voor uw reactie. De alternatieven zijn in deze fase nog ruim ingetekend en worden steeds verder gedetailleerd uitgewerkt. Er wordt met de tracering rekening gehouden met woningen. In paragraaf 3.11.6 met onderwerp 'leefomgeving en gezondheid' leest u hier meer

	https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidseffecten) zou ik het op prijs stellen als dit via een andere route zou lopen.	over. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt.
202500252	Indiener is tegen locatie 10. Ter hoogte van deze locatie agrarisch bedrijf dat door komst hoogspanningsstation in voortbestaan wordt bedreigd. Gevolgen voor opvolging, activiteiten en waarde bedrijf. Vinden vervangende grond (in de omgeving) van vergelijkbare kwaliteit bijzonder moeilijk. Indiener wenst, ingeval hoogspanningsstation op locatie agrarisch bedrijf gebouwd wordt, vervangende grond en voorzieningen, inclusief woning. Daarnaast wordt duidelijkheid gevraagd over financiële compensatie voor waardevermindering bedrijf en inkomensschade. Gebied van locatie 10 bevindt zich in populair fiets- en wandelgebied en wordt intensief gebruikt door landbouwverkeer. Westenrijkdijk vormt deel Spaanse linies en is cultureel erfgoed. Daarnaast belangrijk leefgebied voor vogels. Indiener verzoekt nader onderzoek naar beïnvloeding vogels door komst hoogspanningsstation. Indiener heeft jachtrechten op locatie 10. Verliest jachtakte door komst hoogspanningsstation. Verzoekt om vervangende jachtgronden. Grote zorgen over emv, inclusief mogelijke effecten op gewassen. Vraagt TenneT duidelijk te maken hoe wordt gegarandeerd dat emv-niveau op erf niet toeneemt en hoe te controleren. Ook grote zorgen over aantasting leefomgeving in de vorm van geluidoverlast, lucht- en lichtvervuiling en horizonbelemmering. Verzoek om nader onderzoek hoe lucht- en lichtvervuiling te voorkomen en te compenseren voor aantasting leefomgeving. Aanleg hoogspanningsstation zal hinder en extra kosten voor bedrijfsvoering (o.a. omrijden geven). Duidelijkheid over financiële compensatie. Daarnaast zorg over beïnvloeding GPS-apparatuur door emv. Niet kunnen gebruiken apparatuur leidt tot schade. Indiener wil garantie dat geen verstoring optreedt of anders duidelijkheid over financiële compensatie. Indiener is voorstander van locatie 2 of 5, omdat dicht bij grote industrie als afnemers elektriciteit en door beschikbare ruimte. Tevens gaat zo geen uitstekende landbouwgrond verloren. Indiener wil dat TenneT verder met indiener in gesprek gaat.	Wij danken u voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan tegen de komst van een hoogspanningsstations op locatie 10 uit de cNRD te zijn en vóór locaties 2 en 5. Uw standpunt hierin nemen wij mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. Uw weerstand tegen locatie 10 heeft er met name mee te maken dat u op deze plek een agrarisch bedrijf heeft en u zorgen heeft over de gevolgen voor de bedrijfsvoering en continuïteit van uw bedrijf bij de komst van een hoogspanningsstation. Wij hebben begrip voor uw zorgen op dit punt. In par. 3.2 Thema Te onderzoeken alternatieven gaan wij in op hoe wij om gaan met de vóórs en tegens voor de verschillende alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding. Uw standpunt als het gaat om locatie 10 raakt een groot aantal thema's die in deze reactienota nader worden toegelicht, namelijk Realisatiefase van het project (par. 3.8), Schade en vergoedingen (par. 3.10), Natuur (par. 3.11.3), Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie (par. 3.11.4), Leefomgeving en gezondheid (par. 3.11.6) en Gebruiksfuncties (par. 3.11.7). De aandachtspunten en zorgen die u benoemt zullen zorgvuldig worden beoordeeld en afgewogen tussen de verschillende alternatieven uit te cNRD. Hierover zal worden gerapporteerd in de plan-MER en IEA. U brengt ook nog een aantal aanvullende zaken naar voren. Zo verzoek u, in geval van vertrek van de huidige bedrijfslocatie, om vervangende landbouwgronden (inclusief opstallen) en jachtrechten. Wat wij hierover kunnen zeggen is dat, indien uw perceel binnen het beoogde plangebied valt, TenneT met u tot overeenstemming zal trachten te komen, de zogenoemde minnelijke verwerving. TenneT zal in de basis een financiële vergoeding betalen om de geleden schade te dekken, waarin het doel is om u als benadeelde in dezelfde vergelijkbare financiële positie te brengen als waarin u zou hebben verkeerd als de schade niet was ontstaan. Mocht TenneT over eventuele gronden in het gebied beschikken, dan kan een ruil onderzocht worden, echter is de grondpositie van TenneT op dit moment miniem. Indien uw perceel binnen het beoogde plangebied valt zal TenneT met u in gesprek gaan om het een en ander te verduidelijken. Ook verlangt u dat het EMV-niveau op uw erf niet toeneemt. Deze garantie kunnen wij u niet

		geven. Als de nieuwe hoogspanningsverbinding in uw directe omgeving wordt gebouwd, zal via berekeningen de EMV-risicocontour van 0,4 uT in beeld worden gebracht. Als deze contour een overlap met uw woonhuis heeft, zullen wij met u in gesprek gaan over eventuele uitkoop, op basis van het op dat moment geldende beleid. Dit beleid wordt op dit moment door het ministerie van KGG opnieuw beschouwd. U verzoekt ook om onderzoek naar licht- en luchtemissies. Gezien de zeer beperkte lichtproductie van de hoogspanningsverbinding is lichtonderzoek niet voorzien. Wel zal aan de wet- en regelgeving op dit gebied worden voldaan. Onderzoek naar luchtverontreiniging zal (in verband met de aanvraag van vergunningen) wel plaats vinden, in de vorm van stikstofberekeningen. De uitstoot van stikstof zal met name tijdens de bouwfase plaatsvinden en zal eveneens voldoen aan de wet- en regelgeving. Om deze reden is er geen aanleiding om zowel voor licht- als luchtemissies tot een bepaalde vorm van compensatie te komen. Als het gaat om uw zorg over mogelijke verstoring van GPS-apparatuur door de EMV van de hoogspanningsverbinding kunnen wij u het volgende aangeven. In zeer uitzonderlijke gevallen kan de nabijheid van hoogspanningslijnen storingen veroorzaken in elektrische apparatuur. TenneT houdt bij het bouwen van de verbinding strenge internationale en nationale normen aan waardoor beïnvloeding grotendeels voorkomen kan worden. TenneT heeft uitgebreid laten onderzoeken wat de effecten van elektrische en magnetische velden zijn op de werking op elektronische apparatuur zoals GPS. Hieruit is gebleken dat elektrische en magnetische velden geen effect hebben op het functioneren van GPS-apparatuur.
202500254	De hoogspanningsverbinding is ondergronds mogelijk. Daarnaast hebben we vanuit dit gebied al zichtvervuiling door de pas gebouwde 380kV-lijn.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.3.2 met het thema 'bovengronds versus ondergronds aanleg op land' geven we uitleg over de manier van aanleggen van de hoogspanningsverbinding. Het bouwen van de verbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit onderzoeken en deze impact tot een minimum willen beperken.
202500255	Indiener maakt bezwaar ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4. Dit vanwege de impact op natuur en biodiversiteit (krekens), impact op de bijenteelt, recreatieve waarde en toerisme, cultuurhistorische erfgoed en verlies van landbouwgrond. Daarnaast zorgen bestaande waterleidingen voor extra complicaties bij de aanleg	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden

	en zorgt de EMS en het geluid voor gezondheidsklachten bij omwonenden. Tenslotte is er sprake van landschapsvervuiling en vermindering van leefkwaliteit. Indiener ziet het station liever op de Mosselbanken, Koegorspolder (locatie 12, 13) of langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.	meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé).
--	---	---

		- Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'Reacties over te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt.
202500256	Indiener heeft bezwaren ten aanzien van locatie 3 en 4. De industriële ontwikkeling komt te dicht bij woningen. De EMS en het geluid van een hoogspanningsstation leiden tot gezondheidsklachten en de bouw is slecht voor de lokale flora en fauna. Er is een negatieve invloed voor veeteelt, bijenteelt en er wordt akkerbouwgrond opgeofferd. Tenslotte zijn er ook negatieve gevolgen voor recreatie en landschap. Liever uitwijken naar Mosselbanken of de Kanaalzone	Bedankt voor uw reactie. U geeft aan positief te staan tegenover het bouwen van het nieuwe hoogspanningsstation op locatie de Mosselbanken of bij Kanaalzone. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Helaas kan de bouw van een hoogspanningsstation niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.6 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'leefomgeving en gezondheid' leest u hoe we dit meenemen en tot

		een minimum willen beperken. In paragraaf 3.11.7 met het thema 'gebruiksfuncties' leest u hoe de effecten op landbouw en recreatie worden onderzocht. Uw standpunt wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500257	Het 380kV Station wordt gebouwd om de 380KV afkomstig van de kerncentrales van Borsele om te zetten tot 150 kV. Een gedeelte van de stroom wordt gebruikt voor de chemische industrie in Zeeuws-vlaanderen. De rest van de energie wordt terug gebracht naar het netwerk, gekoppeld aan dat van de kerncentrales van Borsele. Mijn inzichte/reacties: A. De transportkosten 1) de kosten van de hoogspanningskabels onder de Westerschelde zijn exuberant. 2) de omvang van het station: te groot voor de afname in Zeeuws-Vlaanderen, enkel met het oog op gebruik van de industrie buiten de provincie. Wat resulteert in transport van energie uit de provincie naar de andere provincies= hogere transportkosten 3) Plaats het station waar de energie effectief opgewekt wordt = daling van de transportkosten B. Het 380kV station komt dicht bij de woonkernen en natuurgebieden te liggen: Hoek, Biervliet, Natura 2000 gebied en Braakman-Zuid De oorzaak is de omvang van het station (14 ha) De schadelijke risico's op de gezondheid van mens en dier en het milieu zijn groot bij een station van deze omvang. Bekijk hiervoor onafhankelijke rapporten, niet degene gemaakt in opdracht van de regering.	Bedankt voor uw reactie, u spreekt in op een aantal onderwerpen. In paragraaf 3.1 met het thema 'Nut en noodzaak' leggen we uit waarom de netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen nodig is, het omvat meer dan waar u op ingaat in uw reactie. Wat betreft de kosten wordt in de Integrale effectenanalyse een afweging tussen de alternatieven gemaakt. In paragraaf 3.12.3 wordt dat onderwerp toegelicht. In paragraaf 3.11.6 met het thema 'leefomgeving en gezondheid' wordt uitleg gegeven over electromagnetische velden en geluid. Na het voorkeursbesluit wordt de hoogspanningsverbinding en het -station in detail uitgewerkt en op dan worden ook de onderzoeken voor geluid en het exacte magneetveld uitgevoerd. De ligging ten opzichte van waterleidingen is één van de uitgangspunten bij het uitwerken van het tracé, waar nodig worden vanzelfsprekend maatregelen genomen, ook dat weten bij de uitwerking van het voorkeursalternatief. Het project heeft geen invloed op de kwaliteit van het drinkwater. Hetzelfde geldt voor de instrumenten van de scheepvaart. De grootte van het station is de omvang die nodig is voor de hoeveelheid velden die wordt gebouwd, het is niet mogelijk dit op een kleiner oppervlak dan circa 20 hectare te bouwen. Helaas kan de bouw niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 met de thema's 'natuur' en 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit meenemen en tot een minimum willen beperken. In paragraaf 3.11.7 met het thema 'gebruiksfuncties' leest u dat het project wat betreft scheepvaart is gebonden aan wetgeving en dit zijn plek heeft in de procedure. Als laatste uit u uw zorgen over de infrastructuur in het gebied. In paragraaf 3.8 over de realisatiefase leest u hierover.

	Mijn vraag: hoe groot is het magnetisch veld, opgewekt thv de hoogspanningskabels? En de radiale omvang van het opgewekte stralingsveld? Wat met de geluidsoverlast van het laagfrequente gezoem? Wat is het bereik in oppervlakte op de grens van 90 decibel? Wat is de schadelijke invloed van de lage frequentie en het aantal decibels op de gezondheid en het milieu? C. Drinkwaterzuivering van Evides bij Philippine. Wat is de invloed van de opgewekte stralings- en krachtvelden op de inhoud van de waterbekkens bij de drinkwaterzuivering van Evides? Komt de kwaliteit van ons drinkwater in het gedrang? Kan de door het water opgenomen straling, opgewekt door het opgewekte krachtveld in het 380kV station, gemeten worden door Evides? Dit vereist heel specifieke apparatuur. D. Mijn belangrijkste vraag: waarom de keuze van een station van deze omvang? Zeeuws-Vlaanderen is een te kwetsbaar gebied voor een station van deze omvang. Waarom niet de keuze voor een station van bv 4 ha? E. Wat is de invloed van de aanwezigheid van een 14 ha groot station op de maritieme instrumenten van de scheepvaart op de Westerschelde? F. Zeeuws-Vlaanderen is een kwetsbaar gebied 1. Natuur: Natuur in Zeeuws-Vlaanderen is vooral bekend om de vogelpopulaties. Magnetische velden hebben een grote invloed op het gedrag van vogels. 2. Woonkernen: laagfrequente goven zijn de oorzaak van heel wat klachten zoals hoofdpijn, maar kunnen ook kanker veroorzaken. Het station komt op alle aangeduide locaties heel dicht bij	
--	---	--

	woonkernen te liggen 3. Infrastructuur dient aangepast te worden. * Infrastructuur rond het station * Toevoerwegen dienen verbreed en rechtgelegd te worden * N61 is niet berekend op de aangevoerde bouwkundige constructiematerialen, wat ondergrond, aanwezigheid van rotondes en rijbreedte betreft. * De mogelijkheid tot aanvoer van constructiematerialen op deze hoogte in de Westerschelde is onderhevig aan bepaalde veiligheidsvoorschriften. De Westerschelde is een van de gevaarlijkste waterwegen ter wereld. Hinderen van de scheepvaart is in strijd met meerdere artikels uit het Scheepvaartreglement Westerschelde 1990	
202500258	Zoals besproken op de dorpsraadvergadering zijn de Mosselbanken de enige optie. We weten dat zo'n station zo dicht bij een pluimveebedrijf alleen maar problemen geeft. De GD kan u hierover genoeg vertellen. Tenzij er sprake is van bedrijfsverplaatsing zou het nog een optie kunnen zijn, maar er zijn nog een aantal mensen die in de buurt wonen.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. In paragraaf 3.11.6 met het thema 'leefomgeving en gezondheid' wordt toelichting gegeven over hoe magneetvelden en het voorzorgbeleid in het project worden meegenomen. U verwijst ook specifiek naar het effect op pluimvee. Er zijn afgelopen jaren meerdere onderzoeken gedaan om te bepalen of er effecten zijn van hoogspanningsverbindingen op vee en gewassen. De onderzoeken waren gericht op het effect van elektromagnetische velden op de productie en de gezondheid van landbouwdieren en op de groei van gewassen. In de onderzoeken blijkt dat er geen significante verschillen in de melkproductie, melksamenstelling en reproductieparameters gevonden zijn. Er zijn geen aanwijzingen om te veronderstellen dat de aanbevelingen voor mensen (100 microtesla) onvoldoende bescherming bieden voor dieren. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoedingen'.
202500259	Indiener erkent het belang van een 380kV-aanlanding met bijbehorend transformatorstation om de industrie en de gebouwde omgeving in de toekomst te kunnen verduurzamen. Een bovengrondse kruising over de Westerschelde is voor indiener	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat een bovengrondse kruising geen optie is, gezien de implicaties voor omgeving, natuur en scheepvaart. In paragraaf 3.3.2 Wijze van kruising Westerschelde van het thematisch deel van deze Reactienota wordt uitgebreide uitleg

	geen optie. Indiener hanteert het uitgangspunt dat onnodige overlast voor de omgeving, natuur en scheepvaart moet worden voorkomen. Bovendien strookt een dergelijke ontwikkeling niet met de langetermijnvisie op het gebied en recente investeringen, zoals de bouw van de nieuwe Zeesluis. Een bovengrondse kruising neemt volgens indiener het risico met zich mee dat de scheepvaart hinder ondervindt en de bevaarbaarheid van de Westerschelde wordt aangetast. Gezien deze bezwaren acht indiener een bovengrondse kruising van de Westerschelde niet realistisch en is van mening dat verder onderzoek naar dit tracé achterwege kan blijven. Indiener onderstreept het belang van een snellere trechtering van alternatieven omdat daarmee zowel een voortvarende aanpak van de netcongestie is gediend alsook een beperking van eenodeloos lange periode van onzekerheid voor inwoners en bedrijven. Indiener geeft de voorkeur aan een ondergrondse kruising van de Westerschelde, bij voorkeur via een tunnelalternatief. Indiener verzoekt de 2 ondergrondse uitvoeringsvarianten verder te onderzoeken in het vervolgtraject: een tunnel (K1 t/m K4) en baggeren (K2 en K3). Indiener geeft de voorkeur aan een aanlanding bij de Mosselbanken, met een mogelijke uitloop in de Paulinapolder. Verder hecht indiener veel waarde aan de blijvende betrokkenheid van inwoners bij dit proces en vinden het essentieel dat zij goed geïnformeerd blijven. Bovendien acht indiener het van groot belang dat de overlast voor omwonenden nadrukkelijk wordt meegewogen bij de keuze voor de definitieve locatie. Indiener geeft aan dat bovengenoemde punten ondersteund worden door een motie die op 14 december 2023 is aangenomen tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Terneuzen. In deze motie roept de gemeenteraad het college op: "Om alles in het werk te stellen om overlast voor omwonenden als gevolg van de aanlanding van de 380kV en het bijbehorende transformatorstation bij buurtschap De Knol te voorkomen. En de bouw van het transformatorstation slechts toe te staan op een locatie waar de overlast voor omwonenden nagenoeg nihil is." Indiener verzoekt om rekening te houden met de uitgangspunten van deze motie bij de verdere besluitvorming.	gegeven over de reden waarom bovengrondse aanleg het landelijk uitgangspunt is voor dit soort verbindingen. Gezien de complexiteit van de kruising van de Westerschelde wordt op dit uitgangspunt een uitzondering gemaakt door ook twee ondergrondse uitvoeringsvarianten te onderzoeken voor de kruising. Uit de effectstudies moeten de gevolgen voor omgeving, natuur en scheepvaart inzichtelijk worden, zodat een goed onderbouwde keuze gemaakt kan worden voor de uitvoeringsvariant. We begrijpen de wens om versneld te trechteren. In het belang van een zorgvuldige procedure en besluitvorming achten initiatiefnemer en bevoegd gezag het noodzakelijk om alle in de cNRD beschreven alternatieven en uitvoeringsvarianten te onderzoeken. Daarnaast is het een verplichting alle alternatieve opties en effecten te onderzoeken. De voorkeur van de indiener t.a.v. de uitvoeringsvariant en locatie van het station is helder en wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Hoe hiermee wordt omgegaan kunt u lezen in paragraaf 3.2. Daarnaast is het voor indiener, als lokale overheid, mogelijk om in aanloop naar de besluitvorming via het regionaal advies een voorkeur aan te geven, voor locatie, tracé en uitvoeringsvariant. Dit regionaal advies vormt, samen met de plan-MER en IEA, de beslisinformatie voor de minister van KGG. Uw opmerking t.a.v. de betrokkenheid van inwoners nemen wij ter harte. Indien u, als indiener, daar nog specifieke wensen en advies heeft, dan staan we daar altijd voor open. Tot slot, de oproep om overlast voor inwoners te beperken is duidelijk. Communicatie is voor zowel TenneT als het ministerie erg belangrijk. We hopen zoveel mogelijk mensen en partijen te bereiken en te kunnen betrekken. Zowel de effectstudies op het gebied van impact op de omgeving, als het participatieproces en het regionaal advies moeten hier invulling aan geven. Om zo uiteindelijk tot de beste keuze te komen voor de omgeving. In thema antwoord 3.6 kunt u eventueel meer lezen over het participatieproces.
202500260	Laat de verbinding ondergronds gaan, minder van die vreselijke masten door de Zak van Zuid-Beveland. Totale zichtvervuiling en een	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station, kan helaas niet zonder impact op

	ontzettend grote belasting voor het gebied. Neem de uitingen van de gemeente Borsele serieus, door het vooral niet bovengronds te doen!	de omgeving. In paragraaf 3.11.4 onder het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we hier rekening mee houden in het project en de impact zoveel mogelijk willen beperken. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Ook wordt daar ingegaan op de Borselse voorwaarden waar u naar verwijst.
202500261	Indiener vraagt zich af waarom tijdens de werkzaamheden van de 150kV de 380kV niet direct is mee gelegd. Indiener is tegen tracé L4 wegens negatieve effecten op toerisme, overlast tijdens werkzaamheden (onder andere door zware transporten). Indiener is tegen wintrackmasten. Indiener wenst een ruimhartige bedrijfsschade vergoeding. Indiener stelt vragen over nut en noodzaak van het project. Indiener wenst op de hoogte gehouden te worden van ingediende reacties en ontwikkelingen in het project.	Hartelijk dank voor uw reactie. U vraagt waarom de 380kV niet direct kon worden mee gelegd met de recent aangelegde kabel voor het project Versterken 150kV-verbinding Zeeuws-Vlaanderen. Dit is niet mogelijk omdat het Ministerie en TenneT voor ieder project een nieuwe projectprocedure moeten instellen om alle mogelijkheden voor een project goed te onderzoeken en de omgeving de kans te geven te participeren. De aanleg van een 380kV verbinding is een groot ingrijpend project voor de omgeving en er moet goed nagedacht worden over het optimale tracé en de uitvoeringsmethoden. U geeft aan geen voorstander te zijn van bepaalde onderzoeksalternatieven zoals L4. Hoe hiermee wordt omgegaan kunt u lezen in paragraaf 3.2. In paragraaf 3.1 leest u meer over de nut en noodzaak van het project. In paragraaf 3.10 over schade en compensatie. Door u te abonneren op de nieuwsbrief via de website https://www.tennet.eu/nl/projecten/provincies/zeeland/aanleg-380-kv-verbinding-zeeuws-vlaanderen#21388 wordt u automatisch op de hoogte gehouden over het projectnieuws.
202500262	Indiener onderkent het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar wil nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven. Indiener roept op om behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid. Indiener roept op om bij de milieueffectrapportage en de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van de bestaande agrarische structuur als zwaarwegend criterium. De voorkeurslocatie van de indiener is dicht bij industrie, niet op landbouwgrond. Indiener vindt locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie sluit aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In deze reactie wijst u op de landbouwbelangen en het zoveel als mogelijk behouden van landbouwgrond, ook bij de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Wij hebben begrip voor de belangen die u aangeeft en willen hier op een zorgvuldige manier mee omgaan. Voor wat betreft uw voorkeur voor de Mosselbanken als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport Omgeving van de IEA bij de weg van de alternatieven. Verder kunt u in par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet. Zorgvuldig omgevingsmanagement is inderdaad waar wij voor gaan, in het thema-antwoord van par. 3.6 Reacties over het participatieproces,

	Indiener wijst ook op zorgen die bij agrariërs leven over de aanleg van infrastructuur, met name kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Indiener roept op om een zorgvuldig omgevingsmanagementbeleid te hanteren en, indien schade optreedt, een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding toe te passen.	kunt u onder andere lezen hoe wij invulling geven aan het betrekken van belanghebbenden, waaronder grondeigenaren. Het belang van landbouw wordt nadrukkelijk meegenomen in onderzoek van gebruiksfuncties in de plan-mer, ook krijgt landbouw een plek in de IEA. In deze Reactienota kunt u hierover meer lezen in par. 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer, en in par. 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse. Mocht verlies van landbouwgrond niet voorkomen kunnen worden, dan pleit u voor eerlijke schadevergoedingen. Dit is wat wij onderschrijven, meer hierover kunt u lezen in het thema-antwoord van par. 3.10 Reacties over schade en vergoedingen.
202500266	Bij deze maken wij graag gebruik van de geboden mogelijkheid om een gezamenlijke reactie in te dienen op deze concept-NRD, namens de partijen Dow Benelux en Value Park Terneuzen. Gezien de energie-ontwikkelingen in onze regio en de versnelling van elektrificatie die nodig is in Zeeuws-Vlaanderen, staan Dow Benelux en Valuepark Terneuzen positief tegenover de locatie Mosselbanken. Het belang van het 380kV station is essentieel om de verduurzaming van onze industrie te bewerkstelligen en duurzame investeringen in Zeeuws-Vlaanderen mogelijk te maken, waaronder ook de verdere ontwikkeling van Mosselbanken als circulair cluster. Namens Dow Benelux en Valuepark Terneuzen blijven wij graag actief betrokken bij het verdere verloop van dit traject. Wij hopen dat onze reactie bijdraagt aan een succesvolle en duurzame ontwikkeling van het project. Wij kijken uit naar een constructieve samenwerking en verdere dialoog. Industry Park & Site Infrastructure Leader Dow Benelux	Bedankt voor uw reactie. Wij waarderen dat u het belang van de netuitbreiding onderschrijft en actief betrokken wilt blijven in het verdere verloop van de procedure. Goed om te lezen dat u - gelet op de energie-ontwikkelingen in Zeeuws-Vlaanderen en de versnelling van elektrificatie die nodig is - positief staat tegenover het gebruiken van de locatie Mosselbanken voor de ontwikkeling van het nieuwe hoogspanningsstation. Wij blijven hierover graag in contact. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' is te lezen hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit verloopt.
202500267	Wij willen niet dat het landschap veranderd.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station, kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 onder het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we hier rekening mee houden in het project en de impact zoveel mogelijk willen beperken.
202500268	Indiener geeft aan volledig achter de landelijke transitie naar duurzame energie te staan en beseft dat de opgave veel breder is dan de opgave in deze cNRD. Indiener geeft aan dat het project een	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD en fijn dat u de landelijke transitie naar duurzame energie onderschrijft. Wat betreft de mogelijk aantrekkende werking van dit project, hierover leest u meer in het

	aantrekkende' werking zal hebben en voorziet dat het uiteindelijke ruimtebeslag enorme proporties zal hebben en ten koste gaan van huidige bestemmingen, natuurlijke habitats, leefbaarheid en bestaande ruimtelijke functies. Indiener is van mening dat een goede ruimtelijke onderbouwing in planologische procedures moet aantonen dat de afwijkingen van de huidige, bestaande bestemming geen of minimale gevolgen voor de omgeving hebben. Indiener vindt daarom locatie voor het hoogspanningsstation in de Kanaalzone logisch en de Paulinapolder niet. Indiener wijst op de bedreigingen voor de natuur en wijst op de introductie van de EHS (Natuurnetwerk Nederland) waardoor natuur aaneengesloten is. Een keuze voor de Paulinapolder en tracécorridor L7, betekent een 'sprong' van industriële bestemmingen over natuurgebied de Braakman heen, waardoor dit gebied - conflict met die EHS gedachte- geïsoleerd raakt van het achterland. Indiener zegt dat een 380-150kV verdeelstation in de Paulinapolder een onacceptabel verlies van leef en foerageergebied met zich meebrengen voor veel soorten kustvogels in het Westerschelde-estuarium en geeft aan dat de binnendijken in het zuidwestelijk zeekleigebied bekend staan om hun insectenrijkdom. Handhaving van aanlandingspunt A0 en tracécorridor L6 is voor indiener onacceptabel, zolang een ondergrondse variant in Zeeuws-Vlaanderen wordt uitgesloten. Daarnaast wijst de indiener op de Paulinaschor als 1 van de 40 geosite van UNESCO, het Geopark Schelde Delta. Indiener is van mening dat de oversteek van de Westerschelde ondergronds dient te worden aangelegd. Het zo kenmerkende beeld van de delta moet niet verstoord worden door hoogspanningsmasten. Dat geldt ook voor de tracékeuzes op land. Dat zeer nadrukkelijk alleen een uitzondering wordt gemaakt voor Zuid-Beveland is voor de indiener onaanvaardbaar. Indiener wijst op de waarde van natuur in de vergelijkingen en dat dit belangrijk is voor de bewoners. Indiener geeft aan dat de natuur geen stem heeft en pleit ervoor de waarde serieus te nemen. Concluderend vraagt indiener de zoeklocatie Paulinapolder niet langer mee te nemen.	thema antwoord 3.1 Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding. Wij proberen altijd de impact op huidige bestemmingen, natuurlijke habitat, leefbaarheid en bestaande ruimtelijke functies tot een minimum te beperken, hoe we dit onderzoeken is te lezen in de thema antwoorden 3.11.3 Natuur, 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid en 3.11.7 Gebruiksfuncties. Wat betreft uw voorkeur voor de Kanaalzone en niet de Paulinapolder (en landtracé L7) als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Dit geldt ook voor uw mening over (tegen) aanlandingspunt A0 en bovengrondse tracécorridor L6. In paragraaf 3.2 leest u meer hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In het plan-mer worden de effecten op het Natuur Netwerk Nederland (NNN) onderzocht. In deze beoordeling wordt onder meer ingegaan op versnippering van NNN-gebieden. Voor wat betreft het GeoparkSchelde Delta wordt in het plan-mer de Westerschelde meegenomen als een van de 40 geosites van het UNESCO Geopark Schelde Delta. De Paulinaschor wordt hier als onderdeel van de Westerschelde in meegenomen. Helaas kunnen we niet ook een uitzondering maken met een nettechnische studie naar een ondergronds landtracé voor Zeeuws-Vlaanderen, meer hierover kunt u lezen in paragraaf 3.3.1. Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land. In het thema antwoord 3.3.2 Wijze van kruising Westerschelde kunt u lezen over het beeld dat wij op dit moment hebben van de mogelijkheden tot kruising. Uw mening nemen we uiteraard mee bij het eindoordeel.
202500269	Indiener heeft een zienswijze ingediend. Ze zijn bezorgd over de mogelijke milieu- en omgevingsoverlast van het nieuwe	Bedankt voor uw reactie. U geeft onder aan dat de bouw van energie-infrastructuur een aanzuigende werking op andere bedrijfsactiviteiten

	hoogspanningsstation en de 380kV-verbinding, en vrezen verdere industrialisatie nabij de Paulinapolder en Biervliet. Dit zou het agrarische en toeristische karakter van het gebied schaden. De Paulinapolder heeft een rijke geschiedenis en cultuurhistorische waarde. Indiener benadrukt het belang van natuurbehoud, zoals de Braakman en Natura 2000-gebieden. Indienen zien het station liever gerealiseerd worden in de Kanaalzone, of locatie 5-6 of 9, in plaats van locatie 1 of 2.	kan hebben. Dit is iets wat wij niet kunnen en willen weerleggen. Wel zal de toekomstige ontwikkeling van een gebied via zorgvuldige ruimtelijke procedures plaatsvinden, waar u inspraak in kunt hebben. Wij proberen de ruimtelijke inpassing voor het station op alle vlakken zo goed als mogelijk te doen, al zullen er wellicht concessies moeten worden gedaan. Het station en de verbinding dragen bij aan een toekomstbestendige en duurzame toekomst voor Zeeuw-Vlaanderen. Het project heeft inderdaad in potentie een grote impact. Projecten van deze omvang gaan daar helaas mee gepaard. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. In paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 onder de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties', leggen we uit hoe we hier rekening mee houden in het project en de impact zoveel mogelijk willen beperken. Uw standpunt tegen de stationslocaties op de betreffende locaties wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500272	Indiener onderkent het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar wil nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven. Indiener roept op om behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid. Indiener roept op om bij de milieueffectrapportage en de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van de bestaande agrarische structuur als zwaarwegend criterium. De voorkeurslocatie van de indiener is dicht bij industrie, niet op landbouwgrond. Indiener vindt locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie sluit aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft. Indiener wijst ook op zorgen die bij agrariërs leven over de aanleg van infrastructuur, met name kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Indiener roept op om een zorgvuldig omgevingsmanagementbeleid te hanteren en, indien schade optreedt, een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding toe te passen.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In deze reactie wijst u op de landbouwbelangen en het zoveel als mogelijk behouden van landbouwgrond, ook bij de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Wij hebben begrip voor de belangen die u aangeeft en willen hier op een zorgvuldige manier mee omgaan. Voor wat betreft uw voorkeur voor de Mosselbanken als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport Omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Verder kunt u in par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet. Zorgvuldig omgevingsmanagement is inderdaad waar wij voor gaan, in het thema-antwoord van par. 3.6 Reacties over het participatieproces, kunt u onder andere lezen hoe wij invulling geven aan het betrekken van belanghebbenden, waaronder grondeigenaren.

		Het belang van landbouw wordt nadrukkelijk meegenomen in onderzoek van gebruiksfuncties in de plan-mer, ook krijgt landbouw een plek in de IEA. In deze Reactienota kunt u hierover meer lezen in par. 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer, en in par. 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse. Mocht verlies van landbouwgrond niet voorkomen kunnen worden, dan pleit u voor eerlijke schadevergoedingen. Dit is wat wij onderschrijven, meer hierover kunt u lezen in het thema-antwoord van par. 3.10 Reacties over schade en vergoedingen.
202500274	De beste plaats voor een 380 kv station is de mosselbanken, dit omdat het minste dichtbij de dorpen en huizen is.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt.
202500275	Geen 380 kv station richting brug van sluiskil, langere weg, en te dicht bij bewoonde wereld. Mosselbanken is de beste plaats	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt.
202500276	Het kv station zal het beste op de mosselbanken geplaatst worden. Niet bij huizen en bewoners.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt.
202500277	Driewegen, 4 maart 2025 Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7

uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwaard. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Naam [REDACTED] Woonplaats [REDACTED] E-mail [REDACTED]	(Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	--

202500278	Beste, gelieve in uw zoektocht naar een juiste locatie ter uitbreiding van het 380 kV netwerk er rekening mee te houden dat de gebieden Lovenpolder en Lovenpolderweg niet de ideale locaties zijn om aan te duiden als potentieel 380 kV uitbreidingsgebied. Vele hectares vruchtbare poldergrond zullen moeten worden opgeofferd maar ook verstoring en habitatverandering van het leefgebied van dieren is hier aan de orde. Verder zal het een enorme verstoring van de leefomgeving met zich meebrengen. In Hoek is er sowieso al veel overlast van DOW (geluid, affakkelen, zichtveld etc.). Als daar nog eens masten en verdeelstations bijkomen schiet er niks meer over van het beetje poldercharme dat er nog is in het Lovenpoldergebied om over devaluatie van eigendommen en leefbaarheid nog maar te zwijgen.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station, kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 onder de thema's 'natuur' en 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we hier rekening mee houden in het project en de impact zoveel mogelijk willen beperken. De invloed op leefomgeving en gezondheid wordt ook onderzocht in het plan-mer en daar leest u over in paragraaf 3.11.6. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoedingen'.
202500279	Het landschap wordt steeds smeriger.	Bedankt voor uw reactie. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station, kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 onder het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we hier rekening mee houden in het project.
202500280	Ik wil graag bezwaar maken tegen hoogspanningsmasten om voor de volgende redenen; Hoogspanningskabels geven een verhoogde kans op leukemie, zie het advies van het RIVM. Ook is het namens de gemeente Borssele niet de wens om hier de hoogspanningskabels te laten doorlopen.	Bedankt voor uw reactie. U bent tegen bovengrondse hoogspanningsmasten. U maakt zich daarbij zorgen om de mogelijke effecten van elektromagnetische straling. In paragraaf 3.11.6 met het thema 'leefomgeving en gezondheid' geven we een toelichting. Het voorzorgbeleid dat wordt gehanteerd is gebaseerd op de adviezen van het RIVM. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding en de afwegingen die we daarbij maken. Ook wordt daar ingegaan op de Borssele voorwaarden waar u naar verwijst.
202500282	Ik wil NIET dat deze masten hier nog extra bijkomen. We hebben al genoeg ellende hier staan!	Bedankt voor uw reactie. U bent tegen bovengrondse hoogspanningsmasten. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding en de afwegingen die we daarbij maken.

202500283	Géén hoogspanningsmasten over land en géén hoogspanningsmasten in de Westerschelde.	Bedankt voor uw reactie. U wilt niet dat de verbinding met hoogspanningsmasten, dus bovengronds wordt gebouwd. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500284	Ik ben tegen de komst van de hoogspanningskabels bovengronds. De zak van Zuid Beveland is een prachtig en uniek gebied, wat al teveel is aangetast door de industrie.	Dank voor uw reactie. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota.
202500285	Ik wil geen 380KV hoogspanningsstation in Biervliet.	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur voor de locatie van het hoogspanningsstation wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500287	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg

		hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500288	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500290	Ik stel voor als eerste de plekken te onderzoeken waar zo min mogelijk directe omwonenden zijn en dus nabij bestaande bedrijven. Voorkeur mosselbanken, Paulina of het terrein naast de tunnel in/uitgang	Dank voor uw reactie. Uw voorkeuren voor de locaties van tracé en station worden meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. In paragraaf 3.2 leest u meer hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.

202500291	Uit onderzoek blijkt dat kinderen die vlakbij een hoogspanningslijn wonen een grotere kans hebben op leukemie en mogelijk ook op hersentumoren dan kinderen die er verder vandaan wonen. We weten niet precies waarom dit zo is. Het zou kunnen dat het magneetveld van de hoogspanningslijn hiervan de oorzaak is. Dat weten we niet zeker. Daardoor is het moeilijk om te zeggen wat veilig is en wat niet. Ook volwassenen die dichtbij een hoogspanningslijn wonen lijken meer kans op leukemie te hebben. Daarom vind ik en vele ander dat de lijn ondergronds moet.	Dank voor uw reactie. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan. Daarnaast stelt u dat de verbinding ondergronds moet. Hierover leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota.
202500292	Ik maak bezwaar tegen de hoogspanningsverbinding door Ovezande. Het zal een lelijk gezicht zijn vanuit Ovezande en de hele zak van Zuid Beveland. Het Nationaal landschap "de Zak van Zuid Beveland" is er al enorm op achteruit gegaan met de pas gebouwde 380kV lijn. De hoogspanningsverbinding kan en moet ondergronds. We willen geen afvalputje van Nederland worden waar alles maar zou moeten kunnen!	Dank voor uw reactie. In uw reactie uit u bezwaar tegen een van de onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota kunt u lezen waarom op dit moment nog geen alternatieven afvallen. Het is in deze fase van de procedure nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen. Wel wordt uw reactie meegenomen in het thema Omgeving, van de Integrale Effectenanalyse (zie ook 3.12.4 Omgeving en 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven). Daarnaast geeft u aan dat de verbinding ondergronds zou moeten. Hierover lees u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500293	Beste, Via deze weg wil ik mijn bezwaar maken voor de onderzochte projectlocatie in de Paulinapolder. Ondanks dat er zeker begrip is voor de noodzaak van het uitbreiden en toekomstbestendig maken van het elektriciteitsnet in Zeeuws-Vlaanderen, is er minder begrip voor het tot stand komen van de Paulinapolder als mogelijke locatie voor een nieuw 380 kV station. De Paulinapolder is op dit moment een rustige polder aan de zeedijk, waar zowel mens als dier graag komen. Een zomerse avondwandeling op de dijk illustreert dit maar wat goed, constant vliegen strandvogels af en aan om te foerageren in het schorregebied en naast het gefluit van de vogels heerst er enkel stilte. Dit is een uniek stukje in (West) Zeeuws-Vlaanderen en het bouwen van een groot hoogspanningsstation pal achter de dijk zal dit ongetwijfeld radicaal	Dank voor uw reactie. In uw reactie uit u bezwaar tegen een van de onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota kunt u lezen waarom op dit moment nog geen alternatieven afvallen. Het is in deze fase van de procedure nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen. Wel wordt uw reactie meegenomen in het thema Omgeving, van de Integrale Effectenanalyse. Meer informatie met betrekking tot uw zorgen kunt u lezen in paragraaf 3.11.3 Natuur, 3.8 Reacties over de realisatiefase van het project, 3.11.7 Gebruiksfuncties en 3.12.4 Omgeving.

	veranderen. Naast dat dit voor velen een fijn toevluchtsoord is, om te fietsen, wandelen, recreëren. Zullen werkzaamheden van dit kaliber de omgeving ernstig belasten. De polderwegen hier worden veel gebruikt door schoolgaande kinderen, fietsers, hardlopers, etc. waarvan de veiligheid in het gedrang komt wanneer zwaar bouwverkeer af en aan rijdt. Ook de combinatie van landbouwvoertuigen en dit bouwverkeer zal onontkoombaar voor gevaarlijke situaties zorgen op deze smalle wegen. Kortom is het uiterst onwenselijk om de waardevolle, rijke landbouwgrond in de Paulinapolder, een polder die voor mens en dier veel brengt, op te offeren voor het installeren van een hoogspanningsstation. Dit terwijl dit station hoofdzakelijk nodig is voor de industrie die kilometers verderop staat en de gemeenschap hier zelf geen profijt, enkel de lasten aan ondervindt.	
202500294	Binnenkort ga ik wonen in Ovezande. Ik wil graag bezwaar maken tegen de plannen bovengrondse masten te zetten tussen driewegen en ovezande. De nieuwe masten bij Goes verstoren het landschap al enorm. Daarnaast is het niet goed voor de gezondheid om bij zulke masten te wonen. Straks wonen we in een soort industriegebied in plaats van de mooie Zak van Beveland. De masten kunnen en moeten ondergronds.	Dank voor uw reactie. In uw reactie uit u bezwaar tegen een van de onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota kunt u lezen waarom op dit moment nog geen alternatieven afvallen. Het is in deze fase van de procedure nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen. Wel wordt uw reactie meegenomen in het thema Omgeving, van de Integrale Effectenanalyse. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan. Daarnaast geeft u aan dat de verbinding ondergronds zou moeten. Hierover lees u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500295	De Mosselbanken is de beste plaats voor een 380 kv station	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur voor de locatie van het hoogspanningsstation nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse, zie ook paragraaf 3.12.4 (Omgeving) van deze reactienota. In paragraaf 3.2 leest u meer hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.

202500296	-Dat het een vreselijk zicht is midden door Nationaal landschap "de Zak van Zuid-Beveland". Terwijl er vanuit dit gebied al zichtvervuiling is door de pas gebouwde 380kV-lijn. -Dat de hoogspanningsverbinding ondergronds moet (Dan komt de verbinding ook niet bij Ovezande). -Dat hoogspanningslijnen gevaarlijk zijn voor de gezondheid(wonen onder de draden geeft een verhoogde kans op leukemie). Zie hier deze bron van het RIVM (https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidseffecten#:~:text=Leukemie%20bij%20volwassenen,gezondheid%3A%20kanker%20bij%20volwassenen). -Dat de bouw van deze verbinding een te grote belasting voor dit gebied is. -Dat de gemeente ook al heeft aangegeven geen bovengrondse verbinding te willen en zeker niet bij Ovezande, ze zeggen: "het is ongepast, niet uitlegbaar en onnodig om een bovengrondse 380kV verbinding te onderzoeken in de Zak van Zuid-Beveland." -Dat door het aanleggen van een 380kV verbinding de bestaande 150kV bovengrondse verbinding langs Ovezande overbodig wordt en verwijderd dient te worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan. Daarnaast geeft u aan dat de verbinding ondergronds zou moeten. Hierover lees u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Over het mogelijk verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, leest u meer in paragraaf 3.9 (Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding) van deze Reactienota.
202500297	Bij deze maak ik bezwaar tegen de bovengrondse hoogspanning die mogelijk gebouwd zal worden. De hoogspanning zal het uitzicht vanuit onze tuin en woonkamer belemmeren.	Dank voor uw reactie. In uw reactie uit u bezwaar tegen een bovengrondse verbinding. Hierover lees u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen. Wel wordt uw reactie meegenomen in het thema Omgeving, van de Integrale Effectenanalyse.
202500298	optie 3 en 4 van het trace vind ik dat dit niet toegepast moet worden omdat dit door een fantastisch gebied gaat waar al andere masten staan die het gebied ontzettend ontsieren, ook zou een van de masten en de draden bijna op mijn huis komen.	Dank voor uw reactie. Uw standpunt ten aanzien van het tracé van de verbinding wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse, zie ook paragraaf 3.12.4 (Omgeving) van deze reactienota. In paragraaf 3.2 leest u meer hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.
202500299	Wij zijn tegen uitbreiding van hoogspanningsmasten in de Zak van Zuid-Beveland! Het is een gevaar voor de volksgezondheid en bovendien een enorme vervuiling in het landschap.	Dank voor uw reactie. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan. Over hoe omgegaan wordt met de effecten op het landschap, leest u

		meer in paragraaf 3.11.4 (Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie) van deze Reactienota.
202500300	AAN: Bureau Energieprojecten Inspraakpunt 380 kV Zeeuws-Vlaanderen, VenP Postbus 111 9200 AC Drachten DATUM: 4 maart 2025 ONDERWERP: Zienwijze bij de cNRD en Participatieplan Nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Zeeuws-Vlaanderen Uw concept-NRD en bijgestelde Participatieplan voor de "Nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Zeeuws-Vlaanderen" geeft ons aanleiding tot het indienen van onderstaande zienswijze. Tot onze ontsteltenis kunnen we volstaan met een kopie van de Reactie op uw Voornemen dat wij op 18 december 2023 aan u zonden. De punten in deze Reactie zijn stuk voor stuk weggewuifd. Ik dring er bij u op aan deze zienswijze wel serieus te nemen. Alleen ten aanzien van punt 4 geven wij een aanvulling: op de informatieavond over het Voornemen in november 2023 is door u te kennen gegeven dat de grenzen van het toenmalige zoekgebied niet strikt waren; uit de thans voorliggende stukken blijkt dat deze wel strikt zijn gehanteerd. Uw antwoord op onze oproep om over alle gesuggereerde tracés te rapporteren, blijft vanzelfsprekend openstaan. 1. NOODZAKELIJKHEID De Zeeuwse industrie vraagt meer elektriciteit en waterstof om te kunnen verduurzamen door elektrificatie van de processen. De bedrijven werken echter ook aan alternatieve verduurzamingsroutes. Daarmee is de toekomstige vraag verre van zeker en de voorgestelde netverzwaring is dus voorbarig.	Dank voor uw reactie. Uw reactie gaat in op een aantal thema's. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. De corridors en locaties voor tracés en stations in de NRD zijn indicatief. Als onderdeel van de effectstudies worden deze nader geoptimaliseerd. In het doorgelopen proces met de omgeving tot nu toe zijn veel reacties verzameld bestaande uit suggesties voor alternatieven, oplossingen, aandachts- en zorgpunten en is de lokale gebiedskennis verrijkt. Deze reacties zijn gebruikt bij de totstandkoming van de voorliggende cNRD. In de NOA is in hoofdstuk 6.3.5 een opsomming gegeven van de aandachtspunten die uit de omgeving zijn ingebracht. Specifiek waar het gaat om waardevermindering en mogelijkheid tot vergoedingen hiervoor, kunt u in deze Reactienota meer lezen in paragraaf 3.10 (Schade en vergoedingen).

	De ontwikkelingen bij de industrie moeten afgewacht worden en er zou een duidelijk beslismoment in de procedure moeten komen in samenhang met de verduurzamingsroute die industrie daadwerkelijk kiest. 2. VIA BELGIË Aansluiten op het Belgische net is veruit de goedkoopste en eenvoudigste oplossing. Europese regels staat dit niet in de weg. De 380kV koppeling met het Belgische net zal onderdeel moeten zijn van het zoekproces. 3. BOVENGRONDSE HOOGSPANNINGSLIJNEN Zeeland wil geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsmasten. Provincie, gemeente, Borselse voorwaardengroep en inwoners zijn daar heel duidelijk over. Dat beschrijven het ministerie en TenneT ook, maar nemen daarop geen actie. Het kruisen van de Westerschelde met masten van meer dan 200 meter hoog, toont aan dat ook een kwetsbaar natuurgebied als de Westerschelde enkel vanuit de elektrotechniek wordt benaderd. Ondergrondse leidingvarianten moeten ook onderzocht worden en als gelijkwaardig alternatief meegenomen worden in het proces. 4. DE KEUZES VAN TRACÉS In de informatieavonden is ons gelukkig medegedeeld dat de reeds ingetekende tracés en locaties geen rol spelen. Wij hopen dat de door de inwoners meegegeven tracés wel een rol gaan spelen in de besluitvorming. Wij vragen u dat alle suggesties die in de informatieavonden en werksessies zijn gedaan worden uitgewerkt en dat daarover wordt gerapporteerd. 5. DIRECTE WAARDEVERMINDERING De op de kaarten in het Voornemen staan tracés en locaties ingetekend. Hoewel deze voorlopig zijn en op dit moment geen rol spelen, hebben deze wel een directe invloed op de waarde van de	
--	---	--

	huizen langs de tracés. De verkoopbaarheid daalt als er twee 60 meter hoge masten naast je huis komen te staan. Wij roepen het ministerie of TenneT op om zo spoedig mogelijk een compensatieregeling op te zetten om waar en wanneer actueel deze waardevermindering te compenseren. Wij hopen in de volgende documenten in dit proces te kunnen zien dat u ons commentaar ter harte heeft genomen. Stichting Dorpsraad Driewegen, 	
202500301	Liever onder de grond omdat anders het unieke landschap verloren gaat. Zonde van het uitzicht. Natuur behouden.	Dank voor uw reactie. U geeft aan dat de verbinding ondergronds zou moeten. Hierover lees u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500302	Wij onderkennen het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar willen nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven. Behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid De landbouw in Zeeland en specifiek in Zeeuws-Vlaanderen levert een essentiële bijdrage aan de voedselvoorziening in Noordwest-Europa. Gezien de toenemende impact van klimaatverandering en geopolitieke spanningen op de mondiale voedselketen, is het cruciaal dat Nederland zorgvuldig omgaat met zijn agrarische ruimte. Wij roepen daarom op om bij de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van hoogwaardige landbouwgronden. Vruchtbare landbouwgronden zijn een niet-vervangbare hulpbron. Het opofferen van deze gronden voor infrastructurele projecten heeft verstrekende gevolgen voor de agrarische sector, de regionale economie en de voedselvoorziening op lange termijn. Voorkeurslocatie: dicht bij industrie, niet op landbouwgrond Uit de voorgestelde zoekgebieden voor het nieuwe hoogspanningsstation in Zeeuws-Vlaanderen	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In deze reactie wijst u op de landbouwbelangen en het zoveel als mogelijk behouden van landbouwgrond, ook bij de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Wij hebben begrip voor de belangen die u aangeeft en willen hier op een zorgvuldige manier mee omgaan. Voor wat betreft uw voorkeur voor de Mosselbanken als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport Omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Verder kunt u in par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet. Zorgvuldig omgevingsmanagement is inderdaad waar wij voor gaan, in het thema-antwoord van par. 3.6 Reacties over het participatieproces, kunt u onder andere lezen hoe wij invulling geven aan het betrekken van belanghebbenden, waaronder grondeigenaren. Het belang van landbouw wordt nadrukkelijk meegenomen in onderzoek van gebruiksfuncties in de plan-mer, ook krijgt landbouw een plek in de IEA. In deze Reactienota kunt u hierover meer lezen in par. 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer, en in par. 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse.

	blijkt dat sommige locaties zich bevinden op of nabij waardevolle landbouwgrond. Wij pleiten ervoor dat er uitsluitend locaties worden overwogen die de bestaande landbouwstructuur respecteren en niet leiden tot verdere versnippering van landbouwgebieden. Gezien deze uitgangspunten is locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie ligt dicht bij bestaande industriële gebieden en minimaliseert daarmee de impact op landbouwgrond. Dit sluit tevens aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft. Zorgvuldig omgevingsmanagement en eerlijke schadevergoedingen Naast de locatiekeuze willen wij ook wijzen op de zorgen die bij agrariërs leven over de aanleg van infrastructuur, met name kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Ervaringen uit eerdere projecten laten zien dat onvoldoende zorgvuldig omgevingsmanagement kan leiden tot schade aan percelen, bodemstructuur en gewasopbrengsten. Wij verzoeken daarom om: 1. Zeer zorgvuldig omgevingsmanagement bij de aanleg van toekomstige infrastructuur om schade aan landbouwpercelen te voorkomen. 2. Minimale verstoring van agrarische bedrijfsvoering, waarbij werkzaamheden goed worden afgestemd met boeren en bodembeheerplannen worden toegepast. 3. Een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding indien schade toch onvermijdelijk blijkt. De huidige zorgen onder boeren zijn reëel, en vertrouwen kan alleen worden gewaarborgd als compensatieregelingen ruimhartig en snel worden toegepast. Conclusie ZLTO verzoekt de verantwoordelijke instanties en het ministerie van Klimaat en Groene Groei om: · In de Milieueffectrapportage expliciet de impact op landbouwgrond als zwaarwegend criterium mee te nemen. · Voorkeurslocaties te selecteren die de bestaande agrarische structuur niet verstoren en	Mocht verlies van landbouwgrond niet voorkomen kunnen worden, dan pleit u voor eerlijke schadevergoedingen. Dit is wat wij onderschrijven, meer hierover kunt u lezen in het thema-antwoord van par. 3.10 Reacties over schade en vergoedingen.
--	--	--

	geen verdere druk uitoefenen op vruchtbare landbouwgebieden. · Mosselbanken (2) als de meest geschikte locatie aan te wijzen, omdat deze de landbouwgronden ontziet en beter aansluit bij de industrie. · Een zorgvuldig omgevingsmanagementbeleid te hanteren en, indien schade optreedt, een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding toe te passen. Wij benadrukken dat de bescherming van agrarische gronden geen achterhaald standpunt is, maar een dringende noodzaak in het licht van de huidige geopolitieke en klimaatontwikkelingen. Nederland moet zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte, waarbij voedselproductie en voedselzekerheid prioriteit moeten krijgen. Wij vertrouwen erop dat deze zienswijze wordt meegenomen in de verdere besluitvorming en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.	
202500303	Ben tegen realisatie van 380 kv netuitbreiding in de Paulinapolder. Het geeft de bewoners teveel overlast. Een oplossing kan zijn plaatsing op de Mosselbanken.	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur ten aanzien van de stationslocatie nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500304	Graag werken aan ondergrondse verbindingen ipv bovengronds!	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500305	Kies a.u.b. voor het korte ondergrondse traject, zodat het mooie landschap in de Zak van Zuid -Beveland niet verder aangetast wordt door de hoge elektriciteitsmasten.	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur voor het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500306	Hierbij maak ik maximaal bezwaar tegen het plaatsen van masten boven Ovezande/Driewegen t.b.v. de verbinding naar Terneuzen. Absurd idee om dit bovengronds te doen, evenals boven de Westerschelde. De prachtige omgeving wordt volkomen vernield met nóg meer masten. Please, breng deze aansluitingen ondergronds aan.	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Over de afweging tussen de verschillende varianten om de

		Westerschelde te kruisen, leest u meer in paragraaf 3.3.2 (Wijze van Kruising Westerschelde) van deze Reactienota.
202500307	Dit plan met de hoogspanningsmast over Ovezande / Driewegen gaat zorgen voor een onleefbare omgeving. Terwijl juist de laatste jaren Ovezande vele mensen naar het dorp heeft getrokken, er veel voorzieningen zijn en een actieve dorpskern waarbij mensen zich prettig voelen om te wonen.	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500308	Bij deze maak ik bezwaar tegen de aanleg van de 380 kv op tracé 4 nabij Ovezande.	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500309	Geen tweede hoigdpanningsleiding in De Zak van Zuid Beveland. Deze masten zijn vervuiling voor de schoonheid van het landschap. De eerste lijn had al niet geplaatst mogen worden! Ben dus 1000^ TEGEN!	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500311	Indiener heeft verschillende aandachtspunten ingestuurd; milieu-impact, gezondheidsrisico's, effect op landbouw en economie, financiële/maatschappelijke kosten en alternatieven/noodzaak. Indiener geeft aan dat het open landschap en natuurgebieden verstoord worden en dat de bouw gepaard gaat met een ecologische voetafdruk. De beperkingen voor landgebruikers en hinder door bouwactiviteiten kan volgens de indiener hinder zijn voor lokale ondernemers. Indiener geeft aan dat de aanleg van een nieuw 380kV -netwerk gevolgen gaat hebben op energietarieven en belastinggeld door de grote investering. Er is ook twijfel over de urgentie en of ondergrondse bekabeling minder impact zou hebben op landschap en gezondheid t.o.v. de goedkopere variant bovengronds.	Wij danken u zeer voor uw reactie. U wijst voor de realisatie van de nieuwe verbinding op verschillende aandachtspunten: Milieu-impact, gezondheidsrisico's, effect op landbouw en economie, financiële/maatschappelijke kosten en alternatieven/noodzaak . U geeft aan dat het open landschap en natuurgebieden door de komst van de verbinding verstoord worden en dat de bouw gepaard gaat met een ecologische voetafdruk. De beperkingen voor landgebruikers en hinder door bouwactiviteiten kan volgens u hinder geven voor lokale ondernemers. Verder geeft u aan dat de aanleg van een nieuw 380kV -netwerk gevolgen gaat hebben op energietarieven en belastinggeld door de grote investering. Ook is er bij u twijfel over de urgentie en dat ondergrondse bekabeling minder impact zou hebben op landschap en gezondheid ten opzichte van de goedkopere variant bovengronds. Als het gaat om de door u genoemde aandachtspunten kunnen wij zeggen dat deze zorgvuldig onderzocht gaan worden als onderdeel van de plan-mer en IEA. Ook in de thematische antwoorden van deze reactienota kunt u hier al het één en ander over terug lezen, met name in de paragrafen 3.1 Thema Nut en noodzaak van de nieuwe verbinding, par. 3.4 Thema Alternatieve energievoorziening, par. 3.8 Thema Realisatiefase van het project, par. 3.11.3 Thema Natuur, par. 3.11.4 Thema Landschap,

		cultuurhistorie, aardkunde en archeologie, par. 3.11.6 Thema Leefomgeving en gezondheid, par. 3.11.7 Thema Gebruiksfuncties en par. 3.12.3 Kosten. Het aspect bovengronds/ondergronds wordt toegelicht in twee paragrafen, respectievelijk par. 3.3.1 Thema Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land en par. 3.3.2 Thema Wijze van kruisen Westerschelde.
202500312	Indiener wijst erop dat dit project vooral ervoor is de grote industriële bedrijven te voorzien van voldoende stroom. Omdat de landbouw er weinig mee te maken heeft het de voorkeur van de indiener het project zoveel mogelijk op industrie en overheidsgrond uit te voeren. Indiener geeft aan dat de plaats van het 380/150kV station zo dicht mogelijk bij de afnemers van elektriciteit dient te zijn, en dicht bij de aanlanding vanuit de Westerschelde. Indiener gaat er vanuit dat de elektriciteitsleidingen vanuit het hoogspanning station naar de afnemers ondergronds (d.m.v. boringen) lopen. Voorkeur van de indiener is plaatsing van het hoogspanning station op locatie 2 of 5 en dat eventuele beperkingen voor deze gebieden door aanpassingen van de installaties of in het gebied zelf verholpen kunnen worden. Plaatsing op landbouwgrond is voor de indiener geen optie. Alleen al het faciliteren van een kabels/leidingen op landbouwgrond brengt zeer veel ongemak en schade voor de landbouw met zich mee zoals het doorsnijden van waterbellen in de bodem, elektromagnetische straling wat kan zorgen voor ontregelen van gps apparatuur op landbouwmachines en vernieling van de bodemstructuur. Indiener wijst op stralingsrisico en de laag frequente geluidstoon van een 380/150kV transformator station wat voor bewoners in de nabijheid van het station ondragelijk kan zijn. Volgens indiener is plaatsing van het 380/150kV station binnen de huidige industriële zones de enige oplossing.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. Uw voorkeur om het project zoveel mogelijk op industrie en overheidsgrond (dichtbij afnemers, concreet locatie 2 of 5) uit te voeren en niet op landbouwgrond nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. De elektriciteitsleidingen vanuit het hoogspanning station naar de afnemers gaan inderdaad ondergronds. De precieze aanlegmethode (boren of open ontgraving) wordt nog bepaald. Zaken als stralingsrisico, magneetvelden en de laag frequente geluidstoon worden onderzocht. In thema antwoord 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid leest u hier meer over.
202500313	Ik maak bezwaar tegen de aanleg van een verdriedubbeling van hoogspanningsmasten lopend bovengronds tussen Ovezande en Driewegen. Ons historisch landschap van dijken en polders dient niet vervuild te worden met deze kabels en masten. Plaats deze onder de grond of gebruik de onderhoudsbeurten van de Westerscheldetunnel hiervoor.	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integratie Effectenanalyse. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Over de afweging tussen de verschillende varianten om de

		Westerschelde te kruisen, leest u meer in paragraaf 3.3.2 (Wijze van Kruising Westerschelde) van deze Reactienota.
202500314	Indiener maakt bezwaar ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4. Dit vanwege de impact op natuur en biodiversiteit (krekens), impact op de bijenteelt, recreatieve waarde en toerisme, cultuurhistorische erfgoed en verlies van landbouwgrond. Daarnaast zorgen bestaande waterleidingen voor extra complicaties bij de aanleg en zorgt de EMS en het geluid voor gezondheidsklachten bij omwonenden. Tenslotte is er sprake van landschapsvervuiling, vermindering van leefkwaliteit en zijn er zorgen dat de waarde van de woningen lager wordt en de aantrekkelijkheid om in Hoek te komen wonen ook zal afnemen. Indiener ziet voor locatie 3 en 4 dezelfde argumenten als voor de locatie Grootteweg en ziet deze dus ook graag afvallen om dezelfde argumenten. Indiener ziet het station liever op de Mosselbanken, Koegorspolder (locatie 12, 13) of langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse

		landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500315	Indieners zijn tegen bovengrondse tracés op land en de Westerschelde en verzoeken in de plan-mer alleen ondergrondse varianten te onderzoeken. Bij de landtracés moeten dan ook de	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u uw zorgen deelt over het project.

	uitvoeringsmethoden worden meegenomen. Indieners eisen een schaderegelingen voor betrokken perceeleigenaren en omwonenden en hindermaatregelen tijdens de uitvoering. Indieners verzoeken L5 variant onderdeel te maken van de plan-mer en verzoeken om een integrale afweging van alle energieprojecten in de regio.	Over uw wens om geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen over Borsels grondgebied/in de Zak van Zuid-Beveland te hebben en alleen ondergrondse tracés te onderzoeken, kunnen wij aangeven dat wij zeker het belang van behoud van (landschap van) de Zak van Zuid-Beveland onderkennen en ook dat er veel projecten spelen in de omgeving. Dat is ook de reden dat er een nettechnische studie wordt gedaan of ondergrondse aanleg mogelijk is. We kunnen nu helaas nog niet vooruitlopen op de uitkomsten en de keuze die na deze uitkomsten wordt gemaakt. Alleen ondergrondse tracés onderzoeken is niet mogelijk en niet toegestaan. Wel hebben wij, mede op basis van uw reactie, ervoor gekozen om alsnog voor de plan-mer/IEA een ondergronds tracé toe te voegen aan de NRD. In de nota van wijziging op de cNRD wordt dit toegelicht. Het verdere antwoord hoe wordt omgegaan met bovengronds/ondergronds op land en reacties op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen in paragraaf 3.3.1 respectievelijk 3.2. Ten aanzien van de kruising van de Westerschelde, hierover leest u meer in paragraaf 3.3.2 (Wijze van kruising Westerschelde). Wat betreft de verschillende mogelijke ondergrondse uitvoeringsvarianten voor de landtracés op het grondgebied van Borsele: op pagina 19 van de cNRD wordt vermeld wat de twee meest gebruikelijke technieken zijn. Deze uitvoeringsvarianten worden – mits voor ondergrondse aanleg gekomen worden - in de plan-mer/IEA fase verder gespecificeerd. Als voor een ondergronds landtracé zou worden gekozen, zal dit vanwege kosten geen tunnel worden. Het betrekken van het landtracé bij de voorbereidende werkzaamheden voor een tunnelvariant voor de kruising van de Westerschelde is daarmee niet opportuun. Een beschrijving over de Integrale project aanpak in de regio staat in paragraaf 3.7 beschreven. Over de mogelijkheid tot uitkoop en vergoedingen, kunt u in deze Reactienota meer lezen in paragraaf 3.10 (Schade en vergoedingen). In paragraaf 3.8 hebben we het over de Realisatiefase. Uw vraag over de uitvoeringsmethode kan pas beantwoord worden in de volgende fase (project-mer). Het is nu nog te vroeg om daar gedetailleerde uitspraken over te doen. Hinder maatregelen tijdens de uitvoering
--	--	--

		worden in samenspraak met de omgeving vastgesteld. TenneT wil zo min mogelijk overlast en zal er alles aan doen dit tot een minimum voor de omgeving te beperken. We gaan tijdens de uitvoering graag met u in gesprek over dit onderwerp.
202500316	We tekenen bezwaar aan tegen tracé Zak van Zuid-Beveland. De bouw van deze verbinding is een te grote belasting voor dit gebied. Ook vanuit de gemeente Borsele is men van mening - en deze delen we - dat het ongepast, niet uitlegbaar en onnodig is om een bovengrondse 380 kV te onderzoeken in de Zak van Zuid-Beveland.	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen. Wel wordt uw reactie meegenomen in het thema Omgeving, van de Integrale Effectenanalyse.
202500318	Geen landbouwgrond grond opofferen voor industriegrond	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur voor de locatie van het hoogspanningsstation en tracé nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500319	Ik ben tegen netwerkuitbreiding op goede landbouwgrond, zoals die in de Paulinapolder. Er zijn naar mijn mening vele betere alternatieve locaties voor netwerkuitbreiding, zoals op industrieel gebied.	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur voor de locatie van het hoogspanningsstation en tracé nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500320	Alleen locatie De Mosselbanken is verantwoord. Deze heeft de bestemming industrie en daar hoort een 380 Kv station Thuis. Voor alle overige locatie geldt tegenstander ivm: - Milieu: Leefomgeving en ruimtegebruik (verstoring door geluid, zichtveld, leefomgeving, geen akkerbouw)	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur voor de locatie van het hoogspanningsstation nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500321	Nee gewoon niet	Dank voor uw reactie.
202500322	Tegen.	Dank voor uw reactie.
202500323	Beste dhr./mw., De optie om een evt nieuwe hoogspanningskabel tussen ovezande en driewegen te bouwen is mijn inziens geen optie. Wij zijn als jong gezin in een nieuwbouwwijk gaan wonen en nu zou in onze achtertuin de nieuwe lijn kunnen komen. Dit is onverantwoord. Voor onze gezondheid, die van onze kinderen en	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee

	dan heb ik het nog niet eens over het zicht. We wonen in een prachtig buitengebied, dit zouden we graag zo willen houden. Die kabel zou voor ons en vele anderen een reden zijn om te verhuizen. Dit zou je juist niet moeten willen nu het in tijden van woningtekort juist belangrijk is dat er ook mensen in de dorpen wonen. Er is al genoeg bekabeling boven de grond te vinden in Ovezande zoals de lelijke nieuwe 380v verbinding. De 150v verbinding zou juist weg gehaald moeten worden en evt extra stroomverbindingen moeten ondergronds plaatsvinden.	omgaan. Over het mogelijk verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, leest u meer in paragraaf 3.9 (Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding) van deze Reactienota.
202500324	Indiener heeft bezwaren ten aanzien van locatie 3 en 4. Het verlies van landbouwgrond schaadt de agrarische sector en het is nadelig voor natuur en leefomgeving. Locatie mosselbanken is geschikter.	Hartelijk dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan tegen de komst van een hoogspanningsstations op de locaties 3 en 4 uit de cNRD te zijn en vóór locatie 2. Uw mening hierover nemen wij mee in het thema Omgeving van de IEA. Verder gaan wij in par. 3.2 Thema Reacties over te onderzoeken alternatieven, in op hoe wij om gaan met de vóórs en tegens voor de verschillende alternatieven voor de nieuwe hoogspanningsverbinding. Uw bezwaren raken een aantal thema's die in deze reactienota nader worden toegelicht, namelijk Natuur (par. 3.11.3), Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie (par. 3.11.4) en Gebruiksfuncties (par. 3.11.7). De aandachtspunten en zorgen die u benoemt zullen zorgvuldig worden beoordeeld en afgewogen tussen de verschillende alternatieven uit te cNRD. Hierover zal worden gerapporteerd in de plan-MER en IEA.
202500325	Ik begrijp het belang van de industrie voor een 380kv netuitbreiding. Echter ik wil u er op wijzen dat het noodzakelijk is om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en ook zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven. Gezien de toenemende impact van geopolitieke spanningen en klimaatveranderingen op de mondiale voedselketen, is het cruciaal dat Nederland zorgvuldig omgaat met zijn agrarische ruimte. Onze vruchtbare gronden zijn niet vervangbaar! Voedselproductie en voedselzekerheid moeten voorrang krijgen! De gewenste netuitbreiding is ten behoeve van de industrie; het is daarom logischer om locatie Mosselbanken te kiezen; dit is dichtbij de bestaande industrie; de ruimtelijke druk op het platteland is daarmee minder. Graag uw reactie.	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur voor de locatie van het hoogspanningsstation nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500326	De uitbreiding is te begrijpen Maar gezien het landschapsbeeld dat al aardig verpest is met de nieuwe wintrackmasten.	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de

	Kortste route in vanaf borssele rechtstreeks naar Zeeuws Vlaanderen. En elk trace moet gewoon ondergronds. Het Zeeuws landschap mag ook wel eens op waarde geschat worden.	verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500327	De aanleg van een bovengrondse hoogspanning is absoluut een zeer grote aantasting aan "de zak van Zuid Beveland". Het rijk is verantwoordelijk voor een goed energie-netwerk, maar een zeer grote aantasting van de leefomgeving van burgers kunnen we niet tolereren. 1. Er zijn voldoende ondergrondse alternatieven mogelijk, waardoor de energie-transitie naar Zeewus Vlaanderen mogelijk is. 2. Borssele voorwaarden heeft duidelijk een voorwaarden gesteld voor alle nieuwe ontwikkelingen. Op de website staat in de Q&A dat het een WENS is van de gemeente Borselle. Dit is ZEER ZEER onfatsoenlijk tegenover UW burgers in Zeeland. Dit is een harde voorwaarde en kan niet zo eenvoudig worden afgedaan met een wens-gedachte. Dit valt in het patroon van toelagenaffaire/gedupeerde burgers in Groningen. LUISTER naar de burgers. Dit gaat om niet terug te draaien maatregelen. 3. Het zal een catastrofale fout zijn als er gekozen wordt voor een bovengrondse verbinding boven de Westerschelde. Dit nieuwe project zal van kilometers afstand worden gezien en is een ZEER ZEER grote aantasting op de leefomgeving. 4. Zeeland is veel te klein om al deze energie-projecten te kunnen faciliteren. Alle nieuwe toekomstige projecten en ontwikkelingen zullen een zeer grote aanslag hebben op de provincie Zeeland. Het karakter zal veranderen in een filiaal van Rotterdam-havengebied met alle industrie gevolgen. Stop er op tijd mee, voordat er belissingen gemaakt worden waar mijn kinderen (en kleinkinderen) voor altijd mee opgezaald zullen worden!	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Daar wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden. Ten aanzien van de kruising van de Westerschelde, hierover leest u meer in paragraaf 3.3.2 (Wijze van kruising Westerschelde). De impact op de leefomgeving wordt in kaart gebracht voor alle drie de uitvoeringsvarianten van de verbinding. Uw voorkeur ten aanzien van de uitvoeringsvariant wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. U verwijst in uw reactie ook naar andere energieprojecten. Over de samenhang met andere projecten leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota.
202500328	Waarom niet ondergrond, vanwege het visuele aspect. We hebben al genoeg van deze masten. Het natuur landschap gaat hiermee verloren	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.

202500329	Indiener heeft bezwaren ten aanzien van locatie 3 en 4. De komst van het hoogspanningsstation heeft negatieve invloed op de flora en fauna. Daarnaast zal de recreatieve en toeristische waarde sterk verminderen. De agrarische sector zal schade ondervinden. Boerengat (uitbreiding van Hoek) moest wijken voor een bufferzone tussen woningen en de industrie, met de komst van een hoogspanningsstation komt de industrie juist dichterbij Hoek. Indiener geeft ook aan dat EMS, het geluid en de landschapsvervuiling dat een hoogspanningsstation veroorzaakt kan leiden tot gezondheidsklachten en overlast voor omwonende.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500330	Kabels liever ondergronds. Stroom masten staan er al meer dan genoeg! Uitbreiding van het net, prima. Maar geen masten erbij!	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500331	Horizon vervuiling, landelijke rust wordt een stresslandschap. Grote kans op psychische en lichamelijke klachten en ziekten, o.a ALS, kankere e.a. ziekten. Waardevol cultuurlandschap en landschapspark Borsele wordt verwoest. Leg de leidingen ondergronds.	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan
202500332	Haal de stroom voor z Vlaanderen uit België!!!	Dank voor uw reactie. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota.
202500333	Dit is de verwoesting van het landschap . Mensen worden ziek van Bovengrondse hoogspanningskabels. Stop die kabels onder de grond of leg ze in de Westerschelde. Zijn @e meteen gekoeld.	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en

		gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan
202500334	Indiener geeft aan dat de reacties op het VenP samenvattend zijn beantwoord met vaak een verwijzing naar het beoordelingskader in de volgende fasen van het project. Indiener vindt het teleurstellend dat bijna geen enkel punt uit het participatietraject zichtbaar is in de cNRD. Indiener ziet in de onderbouwing van het project volgende tegenstrijdigheden: Een groei verwacht van de vraag tot circa 3,7 GW in 2050 en het plan om een verbinding aan te leggen met 4 circuits van 2635 MVA. Indiener vraagt waarom een verbinding van 10,4 GW gebouwd wordt terwijl de hypothetische vraag 3,7 GW betreft? Indiener geeft aan dat de formele procedure Rijkscoördinatieprocedure grote gevolgen heeft voor direct betrokkenen in de zoekgebieden. Burgers zitten in onzekerheid omtrent hun leefomgeving en woonbeleving en volgens de indiener wordt gebagatelliseerd dat dit iedere staatsburger overal in Nederland kan overkomen. Indiener geeft aan dat in de Borssele omgeving momenteel naast het project 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen meerdere Rijkscoördinatie regelingen en andere plannen op infra gebied die procedureel als losse bouwstenen worden afgewikkeld met een dusdanige omvang en lange termijn planning dat de opgetelde effecten op landschap, milieu en leefbaarheid hard worden geraakt met tevens permanente onzekerheid in woonbeleving. De verschillende bevoegde gezagen verwijzen hierbij naar de makkelijkste weg van de Planschadeprocedure zonder zich te vergewissen van de problematiek, omvang en overlap in de verschillende meerjaren projectplanningen. Indiener geeft aan dat verschillende studies aantonen dat langdurige blootstelling aan elektromagnetische velden mogelijk gezondheidsrisico's met zich meebrengt, zoals een verhoogd risico op bepaalde ziekten. Hoewel hierover nog discussie bestaat, is er sprake van een potentiële dreiging voor de volksgezondheid, wat reden genoeg is om de aanleg van de verbinding kritisch te overwegen. Indiener geeft aan dat de kruising van de Westerschelde in elke variant een dure en kwetsbare verbinding zal vormen. De meest robuuste variant volgens de indiener zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Rilland. Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Bedankt voor uw reactie. Wij beseffen dat deze Rijksprocedure grote gevolgen heeft voor direct betrokkenen in de zoekgebieden (onzekerheid etc.). En we begrijpen uw teleurstelling dat er geen persoonlijk antwoord op uw reactie op het VenP is gegeven. Op deze reactie wordt ook weer via een nota van antwoord gereageerd. Er komen veel reacties en daarin komen veel vragen overeen. Dat is de reden om met thematische antwoorden te werken en waar het unieke vraag is, een individueel antwoord te geven. Er zijn wel degelijke ingediende alternatieven uit het VenP overgenomen, echter niet alle waren realistisch en veel lagen dicht bij elkaar, vooral wat betreft de kruising van de Westerschelde. Het kan dus zijn dat uw specifieke voorstel niet is meegenomen of net anders is ingetekend. De reacties op de cNRD worden meegenomen in het hoofdstuk 'omgeving' in de Integrale Effectenanalyse en hebben zo hun plek in de afweging. In paragraaf 3.6 leest u een toelichting over het participatieproces. U wijst op een tegenstrijdigheid in de cNRD over de capaciteitsbehoefte in gigawatts. De uitbreiding met vier circuits is nodig, om de verbinding ten aller tijde in bedrijf te kunnen houden. Zo is het noodzakelijk dat er twee circuits 380kV naar Zeeuws-Vlaanderen gaan en er ook twee circuits terug kunnen transporteren. Concreter: de vier circuits moet je opdelen in twee circuits van Borssele naar Terneuzen en twee circuits van Terneuzen naar Rilland. Je kunt dit dus niet eenvoudig optellen tot 1 verbinding van 10,4 GW. Het aanleggen van twee circuits tussen de respectievelijke stations komt voort uit de eisen uit de Netcode, waarbij in geval van storing of onderhoud aan 1 circuit het 2^e circuit dat kan opvangen. Bij onderhoud moet 1 verbinding kunnen uitvallen. Dus bij 2 verbindingen uit, moet er nog voldoende vermogen kunnen worden getransporteerd. 2,6 GW is standaard per verbinding. Voor 3,7 GW zijn dus minimaal 2 verbindingen nodig terwijl er 2 uit bedrijf zijn. Dus totaal 4 verbindingen 2,6 GW. Verder verwijst u naar de andere RCR-projecten die in de regio lopen, in paragraaf 3.7 over 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe de verschillende projecten rekening houden met elkaar. Samen hebben deze projecten inderdaad hun impact op de omgeving, helaas zijn deze projecten niet te realiseren zonder invloed op landschap en leefomgeving. In de paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 over de thema's 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en

	Indiener beschrijft in bijlagen dat zij het niet verder beschouwen van de optie kruising Westerschelde Schore – Hontenisse onvoldoende onderbouwd zien en schetst een manier hoe de oversteek gemaakt zou kunnen worden. Voor een kruising van Rilland richting Emmadorp wordt door de indiener hetzelfde gedaan, volgens de indiener sluit deze optie geografisch goed aan op de mogelijkheden die men onderzoekt voor een kruising van de Westerschelde voor meerdere utiliteiten (MUK). Volgens de indiener is een "mogelijk" bijkomend voordeel van bovengenoemde optie betreft ontlasting van de capaciteit en stabiliteit van de Zuid-West 380 kV West hoogspanningsverbinding.	archeologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we hier mee omgaan. In het tweede thema wordt ook een toelichting gegeven op het onderwerp elektromagnetische straling, waar u ook uw zorgen over uit. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 over het thema 'Schade en vergoedingen'. Tenslotte heeft u voorstellen voor alternatieve tracés. In de paragrafen 3.2 en 3.3.2 met de thema's 'Reactie op te onderzoeken alternatieven' en 'kruisen Westerschelde', leest u waarom andere kruisingen van de Westerschelde niet mee worden genomen in het onderzoek.
202500335	Geachte, Voor zover wij het hebben vernomen, zijn er meerdere mogelijkheden om de traces, welke gebouwd worden vanaf de nieuwe kerncentrale, te plaatsen. Bovengronds, ondergronds, en/of op een alternatieve locatie, dichtbij het bestaande Trace. Allereerst vind ik de gezondheid van de omwonenden bij uitstek prioriteit. Nu weet ik dat dit ook een standaardbelofte is van initiatiefnemers en projectleiders. Nochtans is het risico zeer aannemelijk, dat nationale, politieke en financiële belangen zwaarder wegen dan de lokale gezondheid (kijkend naar Tata Steel bijvoorbeeld). GGD: Magneetvelden zijn misschien een risico voor de gezondheid. De GGD adviseert daarom uit voorzorg aan gemeenten om hier rekening mee te houden bij de bouw van nieuwe woningen of nieuwe onderdelen van het elektriciteitsnet.	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan. Er wordt in de reactie een relatie gelegd met de nieuwe kerncentrales, de nieuwe verbinding wordt echter niet aangelegd vanaf de nieuwe kerncentrale maar het betreft een inlissing op de bestaande lijn Borssele - Rilland. Er wordt gevraagd om een wetenschappelijk, onafhankelijk, peer-reviewed onderzoek, hierbij is het goed om te weten dat de onafhankelijke commissie mer een advies uitbrengt op de onderzoeken, zie eventueel https://www.commissiener.nl/.

	Deze Magneetvelden maken geen onderscheid tussen een bovengronds- en ondergronds netwerk. Omdat wijzelf woonachtig zijn, dichtbij het bestaande Trace van 150 kv en 380 kv vind ik het zorgelijk dat er nóg een Trace bijkomt in onze omgeving. Buitenom het feit, dat een bovengronds netwerk de omgeving nog verder inkleurt met zwaar onwenselijke masten, die een stempel zetten op onze omgeving. Als ik iets kon eisen, dan zou het een wetenschappelijk, onafhankelijk, peer-reviewed onderzoek zijn naar de consequenties van Magneetvelden die veroorzaakt worden door hoogspanning, bij omwonenden binnen een straal van 20 kilometer. Plus dat de traces die aangelegd worden, in ieder geval ondergronds gegraven worden. Maar daar zal helaas, weinig mens wie betrokken is bij de uitbreiding van dit trace, een boodschap aan hebben. Desondanks, laat ik mijn mening en zorgen horen en hoop ik, dat er verder wordt gekeken dan de neus lang is. Met vriendelijke groet, 	
--	--	--

202500336	Ik vind het belangrijk dat er bestaande wegen gebruikt wordt. Langs de tunnel bijv. Niet dwars over landerijen vlakbij een dorp waar mensen tegen aan moeten kijken en volgens mij erg kostbaar.	Dank voor uw reactie. Uw voorkeuren ten aanzien van de locatie worden meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500337	Ik spreek mij uit tegen de voorgenomen plannen voor: 1. De plaatsing van één of twee kerncentrales. 2. Het realiseren van een 380KV hoogspanningsstation. 3. De VAWOZ-plannen met betrekking tot aanlanding van windenergie van zee en converterstations en de daarbij behorende elektrolyses 4. BESS (Grootschalige batterij opslag systeem) 5. Aanleg en aanlanding Multi-utiliteitenkruising (MUK) Westerschelde De keuze voor de Paulinapolder als locatie voor deze projecten leidt tot onaantvaardbare gevolgen voor de omgeving, de inwoners, en de natuur. A. Overlast gedurende de bouwperiode 1. Onvoldoende infrastructuur 2. Veiligheidsrisico's: 3. Personeelstekort in de regio 4 Overlast door externe werknemers B. Gevaren en impact door ligging onder zeeniveau De Paulinapolder ligt onder de zeespiegel van de Westerschelde. Dit brengt unieke risico's met zich mee: 1. Waterrisico's 2. Extra overlast door ophoging 3. Uitzicht en geluidsoverlast: De verhoogde constructies zullen het uitzicht van bewoners ernstig aantasten en geluidshinder veroorzaken die ver buiten de polder te horen is. 4. Kwelprobleem C. Waardevermindering van omliggend vastgoed De bekendmaking van de mogelijke locatie heeft al geleid tot een waardevermindering van omliggende boerderijen en huizen. Deze waardevermindering is onomkeerbaar en treft de eigenaren financieel zwaar. De bedrijven en particulieren zitten 10-tallen jaren op slot. Dit is niet acceptabel. Daarnaast veroorzaakt de komst van deze grote hoeveelheid arbeidsmigranten een verstoring effect op de lokale woningmarkt	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-MER en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving. De aanwezigheid van het door u bij h) genoemde monument wordt in het plan-mer meegenomen.

	welke gedurende de hele bouwperiode en een flink aantal jaren daarna aanhoudt. D. Gezondheidsrisico's 1. Geluidsoverlast: De geplande installaties, zoals het hoogspanningsstation en de kerncentrales, veroorzaken constante bromtonen. Dit heeft een negatieve invloed op het welzijn en de mentale gezondheid van de omwonenden. 2. Straling 3. Brand, ontploffing en gevaarlijke stoffen lekkages E. Uitzicht en verlies van recreatie De geplande projecten hebben een desastreuze invloed op het uitzicht en de recreatieve mogelijkheden in de Paulinapolder: 1. Hoogspanningskabels door de lucht: Om stroom af te voeren, is de aanleg van hoogspanningskabels noodzakelijk. Dit zal het landschap blijvend ontsieren. 2. Belemmering van natuurbeleving: Het nabijgelegen natuurgebied en de waterkant langs de Schelde zullen onbruikbaar worden voor wandelaars en recreanten. Dit tast de kwaliteit van leven aan. 3. Beperking van recreatief gebruik F. Negatieve effecten op de natuur en het Paulinaschor Tijdens de aanlegperiodes van diverse plannen naast, in en onder een Natura2000-gebied zoals de Westerschelde, zal er onherstelbare schade plaatsvinden. Wanneer er aan de randen van het projectgebied compensatienatuur wordt aangelegd, verschuiven de grenzen van natuurgebieden. Daarnaast brengen de projecten: 1. Lichtvervuiling: Permanente verlichting tijdens en na de bouw zal het ecosysteem verstoren. 2. Chemische stoffen en NOX-uitstoot: Bouwactiviteiten en transport veroorzaken uitstoot en lozingen die schadelijk zijn voor mens, dier en natuur. 3. Toename van transportbewegingen: De sterke toename van transportbewegingen gedurende een langdurige periode zal de rust en het milieu blijvend verstoren. G. Negatieve impact op de agrarische gemeenschap Deze effecten beginnen nu al zichtbaar te worden door het	
--	--	--

	bekendmaken van deze plannen, en zullen tijdens de voorbereidingen, de bouw, en tijdens gebruik nog jaren lang negatieve effecten hebben, waar niemand het hele plaatje kan overzien. Niet alles is in geld uit te drukken en te compenseren. 1. Uitkoop van boerderijen: 2. Verlies van landbouwgrond: De Paulinapolder is vruchtbare landbouwgrond. Het opofferen van dit gebied voor grootschalige energieprojecten is onomkeerbaar en onverantwoord. 3. Beschikbaarheid zoet water: Door bijv. de aanleg van de kabels voor VAWOZ kunnen de bestaande bronnen en bellen zoetwater zout worden. Deze onherstelbare beschadigingen is onacceptabel en heeft grote impact. H. Historische en culturele waarde van Biervliet en omgeving 1 Canadees Landingsmonument Paulinapolder 2 Historische infrastructuur: De twee coupures richting de Beukelspolder en het historische kasseienweggetje, dat deels de Paviljoenweg vormt, zijn unieke elementen van de Paulinapolder.	
202500338	NIET nog meer masten in Borsele! De verbinding naar Terneuzen zo kort mogelijk houden door vanaf Borsele DIRECT onderdoor de Westerschelde een leiding naar Terneuzen te realiseren.	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integratie Effectenanalyse. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Over de afweging tussen de verschillende varianten om de Westerschelde te kruisen, leest u meer in paragraaf 3.3.2 (Wijze van Kruising Westerschelde) van deze Reactienota.
202500339	Graag een ondergrondse hoogspanning ipv boven de grond	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500340	Er staan inmiddels GENOEG masten in onze regio en wij willen er niet nog meer bij. De hoogspanningsleiding naar Terneuzen dient de kortste weg te volgen: vanaf Borsele direct onderdoor de Westerschelde, eventueel door de Westerscheldetunnel. Deze optie zou in elk geval onderzocht moeten worden. En als dat niet kan dan vanaf Rilland-Bath rechtsaf en daar de Schelde oversteken naar	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integratie Effectenanalyse. In paragraaf 3.2 over reacties over te onderzoeken alternatieven leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de

	Zeeuws-Vlaanderen, desnoods een stukje over België. Maar in elk geval niet nog meer masten in Borsele!	verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Over de afweging tussen de verschillende varianten om de Westerschelde te kruisen, leest u meer in paragraaf 3.3.2 (Wijze van Kruising Westerschelde) van deze Reactienota.
202500341	Dat het hoogspanningsstation op de Mosselbanken moet gebouwd worden en niet op landbouw grond	Dank voor uw reactie. Uw voorkeur voor de locatie van het hoogspanningsstation nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.
202500342	Het trace tussen ovezande en driewegen lijkt me een onverstandige keuze i.v.m. de vele woningbouw in dit trace. Het trace langs de westerschelde richting ellewoutsdijk of direct oversteken vanaf borselle is de meest logische keuze m.b.t. het landschap aanzicht en de weinige woningbouw in deze trace's. Bron aanpak zou zijn in zeeuwsvlaanderen een powerplant oprichten of via belgie een trace. M vr gr: [REDACTED]	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. U schetst enkele alternatieve wijzen van energievoorziening voor Zeeuws-Vlaanderen. De uitgebreide uitleg over de (on)mogelijkheden hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota.
202500344	Ik woon in dit gebied en ik maak me grote zorgen als deze netuitbreiding weer hier komt. Ik kijk al uit op die lelijke grote nieuwe masten. Maar het gezondheidsrisico voor straling vind ik ook zorgelijk. Dus geen masten in mijn voortuin.	Dank voor uw reactie. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan
202500345	Indiener spreekt afschuw uit over bovengrondse verbinding op Zuid-Beveland en de Westerschelde en verzoekt een gedegen onderzoek naar de effecten op leefbaarheid en recreatie daarvan. Indiener is tegen L3 en L4 tenzij ondergronds. Indiener betwist de uitgangspunten van het principe bundeling met de 150kV en stelt impact leefomgeving boven bundeling. Indiener wijst op tekstuele fout pagina 117 van de NOA, geluidgevoelige moet zijn magnetisch geladen velden.	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u uw zorgen uitspreekt over het project. Uw reactie op de te onderzoeken alternatieven wordt beantwoord in paragraaf 3.2, tevens wordt in paragraaf 3.3.1. ingegaan op Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land. In paragraaf 3.11.6 leest u meer over leefomgeving en gezondheid. De maximale magneetveld zone tussen de hoogspanningsverbinding en een woning kan pas worden berekend wanneer het tracé definitief is. Gemiddeld is de magneetveldzone 70 tot 80 meter.
202500346	Voor de indiener is de realisatie van het 380 kV Zeeuws -Vlaanderen een cruciale stap om de verduurzaming van de industrie te bewerkstelligen en duurzame investeringen in het havengebied verder mogelijk te maken. Daarbij is de indiener zich ervan bewust dat de keuze voor het meest geschikte alternatief van dergelijke ontwikkeling een impact heeft op de aanwezige natuur en omgeving, de scheepvaart en de stabiliteit op het elektriciteitsnetwerk. Indiener staat, gelet op de energie-ontwikkelingen in Zeeuws-Vlaanderen en de versnelling van elektrificatie die nodig is, open voor gesprek over het gebruiken van de Mosselbanken voor de ontwikkeling van het hoogspanningsstation. Indiener vraagt om nadrukkelijke aandacht voor de ruimtevraag die de circulaire transitie vraagt, er is ook ruimte	<i>Reactie is gelijk aan Reactie 202500439 en daarmee het antwoord ook.</i> Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. Fijn dat u het belang van het project onderschrijft en dat u oog heeft voor de (mogelijke) impact op de aanwezige natuur en omgeving, de scheepvaart en de stabiliteit op het elektriciteitsnetwerk. Goed om te lezen dat u - gelet op de energie-ontwikkelingen in Zeeuws-Vlaanderen en de versnelling van elektrificatie die nodig is, open staat voor een gesprek over het gebruiken van de Mosselbanken voor de ontwikkeling van het hoogspanningsstation, wij gaan dat gesprek graag aan. Wij zullen bij de verdere verkenning van dit project ook oog hebben voor de ruimtevraag die relatie heeft met havenactiviteiten zoals de circulaire

	nodig voor circulaire industrieën en overslag van scheepvaart. Indiener vraagt om alle ontwikkelingen binnen het havengebied integraal mee te nemen. Indiener vindt het logisch dat de MUK een separaat traject wordt onderzocht en is van oordeel dat de ontwikkeling van de 380-kV verbinding prioriteit moet hebben en dat de MUK hierbij een mogelijk veragingsrisico oplevert. Het is in ieder geval belangrijk dat keuzes die gemaakt worden in het kader van de realisatie van een 380kV-verbinding de realisatie van een MUK niet onmogelijk maken. Indiener stelt daarom voor dit als criterium mee te nemen in het op te stellen plan-MER en in de IEA. Indiener vindt het afvallen van de zoeklocaties 7 (Grooteweg) en 8 (Goessche polder-Noord) niet goed navolgbaar (en daarmee discutabel) en niet consistent met andere zoeklocaties. De mate waarin daadwerkelijk sprake is van geluidhinder bij deze zoeklocaties en de mate waarin dat mitigeerbaar is, is wat de indiener betreft nog onvoldoende onderzocht. Indiener vindt het belangrijk dat bij de keuze van het voorkeursalternatief rekening wordt gehouden met de mate waarin effecten mitigeerbaar en zo nodig compenseerbaar zijn door inpassingsmaatregelen. Indiener vraagt nadrukkelijk aandacht te besteden aan de aanwezigheid van Natura2000 gebieden en de waarden hiervan niet aan te tasten, maar waar mogelijk zelfs te versterken. Indiener acht voor de kruising van de Westerschelde, vanwege het grote belang van de scheepvaart en de grote hinder die verwacht wordt bij deze variant, de effecten op de hydrologische en morfologische dynamiek en de hiermee samenhangende baggerregimes, de overstromingsrisico's en natuurwaarden, een bovengrondse kruising van de Westerschelde niet haalbaar. Voor een ondergrondse kruising spreekt indiener de voorkeur uit voor een tunnel vanwege invloed van baggeren op baggerwerkzaamheden die al worden uitgevoerd ten behoeve van de vaargeul en de toegankelijkheid van de havens door North Sea Port en Rijkswaterstaat. Indiener verwachten een impact op de morfologische en hydrologische dynamiek en vertroebeling en vraagt daarom nadrukkelijk deze aspecten in het plan-MER zorgvuldig te onderbouwen. Indiener vraagt om North Sea Port Flanders en North	transitie en overslag van scheepvaart. Wij kijken zo integraal mogelijk naar alle ontwikkelingen in het gebied. De MUK is als raakvlakproject onderkend en er vindt periodiek afstemming plaats met medewerkers van KGG die zich bezighouden met dit project. Het is inderdaad niet de bedoeling met dit project de MUK onmogelijk te maken. Wij zijn van mening dat zoeklocaties 7 en 8 niet verder hoeven te worden onderzocht, omdat voldoende is onderbouwd dat er alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation zijn die in potentie minder impact op de leefomgeving en gezondheid van omwonenden hebben. Hierbij heeft een kwantitatieve afweging plaatsgevonden, die in de Nota Onderzoeksalternatieven (NOA) in onze ogen goed wordt toegelicht. Het trechteren vergroot daarnaast de kans dat het project sneller gerealiseerd wordt, iets wat gezien het begin van de reactie aansluit bij het belang van u. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Het onderzoek naar effecten, de mitigeerbaarheid en zaken als Natura2000 komen nadrukkelijk in de plan-mer/IEA fase aan bod. Meer hierover kunt u eventueel lezen in het thematische antwoord 3.11.3 Natuur. Uw voorkeuren ten aanzien van het kruisen van de Westerschelde zijn genoteerd, in het thema antwoord 3.3.2. Wijze van kruising Westerschelde kunt u meer hierover lezen. Wij zullen North Sea Port Flanders en North Sea Port Netherlands separaat opnemen in de lijst met bedrijven in een volgende versie van het participatieplan. Bij projectprocedures hebben we een vaste governance, met een AO/BO en regionaal advies van medeoverheden (rijk/provincie/gemeente/waterschap). Ook bij andere projecten bij grote industriële clusters maken we hier geen uitzondering op. Bij p-VAWOZ is een andere keuze gemaakt (wel betrokkenheid NSP). Verschil is wel dat dit een programma is en geen projectprocedure. U bent bij o.a. dit project een zeer belangrijke stakeholder en wordt
--	--	--

	Sea Port Netherlands separaat mee op te nemen in de lijst met bedrijven in het participatieplan. Indiener wil graag als 'industriële gemeente' betrokken worden in het regioadvies en in de ambtelijke werkgroep van project betrokken worden.	nauw betrokken zowel door TenneT als KGG o.a. via het achtergrondrapport omgeving van de IEA. Wij stellen geen (vorm)vereisten aan het regionaal advies. Als betrokken medeoverheden (provincies/gemeenten/waterschap) NSP hierin willen betrekken, dan is dat aan hen.
202500347	Niet nog meer leidingen boven de grond. De 380 palen zijn enorme lelijke dominante palen in een mooi natuurgebied. Dit had nooit mogen gebeuren. Zegt ook TenneT achteraf. Dus niet nog meer palen boven de grond.	Dank voor uw reactie. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota.
202500348	Dat het een vreselijk zicht is midden door Nationaal landschap "de Zak van Zuid-Beveland". Terwijl er vanuit dit gebied al zichtvervuiling is door de pas gebouwde 380kV-lijn. -Dat de hoogspanningsverbinding ondergronds moet (Dan komt de verbinding ook niet bij Ovezande). -Dat hoogspanningslijnen gevaarlijk zijn voor de gezondheid(wonen onder de draden geeft een verhoogde kans op leukemie). Zie hier deze bron van het RIVM (https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidseffecten#:~:text=Leukemie%20bij%20volwassenen,gezondheid%3A%20kanker%20bij%20volwassenen). -Dat de bouw van deze verbinding een te grote belasting voor dit gebied is. -Dat de gemeente ook al heeft aangegeven geen bovengrondse verbinding te willen en zeker niet bij Ovezande, ze zeggen: "het is ongepast, niet uitlegbaar en onnodig om een bovengrondse 380kV verbinding te onderzoeken in de Zak van Zuid-Beveland." -Dat door het aanleggen van een 380kV verbinding de bestaande 150kV bovengrondse verbinding langs Ovezande overbodig wordt en verwijderd dient te worden.	In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan. Daarnaast geeft u aan dat de verbinding ondergronds zou moeten. Hierover lees u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Over het mogelijk verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, leest u meer in paragraaf 3.9 (Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding) van deze Reactienota.
202500349	Betreft: bezwaarschrift tegen de mogelijke onderzoek locaties 3 en 4 (Lovenpolder) voor het hoogspanningsstation Geachte heer/mevrouw, Hierbij willen wij als buurtbewoners onze bezwaren indienen ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4 als mogelijke locaties voor de bouw van	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe

	een hoogspanningsstation. Wij verzoeken u met klem om deze locaties te schrappen uit het onderzoekstraject om de volgende redenen: 1. Natuur en biodiversiteit Het gebied rondom locaties 3 en 4 heeft een grote ecologische waarde. Het is een belangrijk krekengebied en fungeert als opvanggebied voor ganzen. De bouw van een hoogspanningsstation zou een aanzienlijke negatieve impact hebben op de flora en fauna in deze omgeving. 2. Impact op bijenteelt Een van onze buurtbewoners is imker en wij delen de zorg over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op bijenvolken. Er zijn onderzoeken die aantonen dat bijen desoriënteren en hun navigatievermogen wordt aangetast door dergelijke straling, wat desastreus kan zijn voor de bijenpopulatie en de bestuiving van gewassen. 3. Recreatieve en toeristische waarde De regio staat bekend om zijn vele wandel- en fietsroutes die intensief worden gebruikt. Daarnaast ligt er een minicamping in de omgeving, en bevindt zich een vliegveld voor delta- en parapentevliegen in de directe nabijheid. De komst van een hoogspanningsstation zal de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat een negatief effect heeft op recreatie en toerisme. 4. Cultuurhistorisch erfgoed De omgeving kent een rijke cultuurhistorische waarde, met onder andere het Rijksmonument Muraltmuurtje bovenop de Braakmandijk, het gehucht Paradijs, het verdrongen dorp Vremdieke en een voormalig fort. De landschapsvervuiling die een hoogspanningsstation met zich meebrengt zou deze historische elementen ernstig aantasten. 5. Landbouw en grondgebruik	hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé).
--	---	--

	De betrokken locaties bevinden zich op hoogwaardige landbouwgrond. Het verlies van deze vruchtbare grond door de bouw van een hoogspanningsstation is niet wenselijk en kan de agrarische sector in de regio schaden. 6. Infrastructuur en ondergrondse leidingen Er lopen ondergrondse waterleidingen door het gebied, wat extra complicaties met zich meebrengt voor de aanleg van een hoogspanningsstation. 7. Gezondheid en leefomgeving De elektromagnetische straling en het geluid dat een hoogspanningsstation veroorzaakt, kunnen leiden tot gezondheidsklachten en overlast voor omwonenden. Daarnaast draagt de visuele impact van het station bij aan landschapsvervuiling en vermindering van de leef kwaliteit. Alternatieve locaties Gezien de nadelen van locaties 3 en 4 willen wij voorstellen om alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, recreatie en landbouw. Mogelijke alternatieven zijn: • Industriegebied de Mosselbanken bij Dow • Koegorspolder (locaties 12 en 13) • Langs het kanaal van Gent naar Terneuzen (waar geen bestemmingsplanwijziging nodig is) Gezien de bovenstaande argumenten verzoeken wij u dringend om locaties 3 en 4 uit het onderzoekstraject te schrappen en alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, landbouw en leefomgeving. Wij hopen dat onze bezwaren serieus worden genomen en zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Graag ontvang ik een ontvangst bevestiging van u van deze brief.	- Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500350	Ik dien bezwaar in tegen de 380kv hoogspanning die men extra wil aanleggen in de zak van zuid beveland omdat ik zelf in ovezande woon en er al genoeg hoogspanningslijnen het zicht vervuilen. Er zijn opties om de kabel onder de grond te leggen en er zijn ook studies die	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse.

	aanwijzen dat wanneer je onder de kabel woont als deze toch boven de grond is, verhoogd kans op leukemie hebt en hier zit ik als inwoner niet op te wachten.	Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan. Over het mogelijk verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, leest u meer in paragraaf 3.9 (Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding) van deze Reactienota.
202500351	Betreft: bezwaarschrift tegen de mogelijke onderzoek locaties 3 en 4 (Lovenpolder) voor het hoogspanningsstation Geachte heer/mevrouw, Hierbij willen wij als buurtbewoners onze bezwaren indienen ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4 als mogelijke locaties voor de bouw van een hoogspanningsstation. Wij verzoeken u met klem om deze locaties te schrappen uit het onderzoekstraject om de volgende redenen: 1. Natuur en biodiversiteit Het gebied rondom locaties 3 en 4 heeft een grote ecologische waarde. Het is een belangrijk krekengebied en fungeert als opvanggebied voor ganzen. De bouw van een hoogspanningsstation zou een aanzienlijke negatieve impact hebben op de flora en fauna in deze omgeving. 2. Impact op bijenteelt Een van onze buurtbewoners is imker en wij delen de zorg over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op bijenvolken. Er zijn onderzoeken die aantonen dat bijen desoriënteren en hun navigatievermogen wordt aangetast door dergelijke straling, wat desastreus kan zijn voor de bijenpopulatie en de bestuiving van gewassen. 3. Recreatieve en toeristische waarde	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'.

	De regio staat bekend om zijn vele wandel- en fietsroutes die intensief worden gebruikt. Daarnaast ligt er een minicamping in de omgeving, en bevindt zich een vliegveld voor delta- en parapentevliegen in de directe nabijheid. De komst van een hoogspanningsstation zal de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat een negatief effect heeft op recreatie en toerisme. 4. Cultuurhistorisch erfgoed De omgeving kent een rijke cultuurhistorische waarde, met onder andere het Rijksmonument Muraltmuurtje bovenop de Braakmandijk, het gehucht Paradijs, het verdrinken dorp Vremdieke en een voormalig fort. De landschapsvervuiling die een hoogspanningsstation met zich meebrengt zou deze historische elementen ernstig aantasten. 5. Landbouw en grondgebruik De betrokken locaties bevinden zich op hoogwaardige landbouwgrond. Het verlies van deze vruchtbare grond door de bouw van een hoogspanningsstation is niet wenselijk en kan de agrarische sector in de regio schaden. 6. Infrastructuur en ondergrondse leidingen Er lopen ondergrondse waterleidingen door het gebied, wat extra complicaties met zich meebrengt voor de aanleg van een hoogspanningsstation. 7. Gezondheid en leefomgeving De elektromagnetische straling en het geluid dat een hoogspanningsstation veroorzaakt, kunnen leiden tot gezondheidsklachten en overlast voor omwonenden. Daarnaast draagt de visuele impact van het station bij aan landschapsvervuiling en vermindering van de leef kwaliteit. Alternatieve locaties Gezien de nadelen van locaties 3 en 4 willen wij voorstellen om alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, recreatie en landbouw. Mogelijke alternatieven	- Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt,
--	--	---

	zijn: • Industriegebied de Mosselbanken bij Dow • Koegorspolder (locaties 12 en 13) • Langs het kanaal van Gent naar Terneuzen (waar geen bestemmingsplanwijziging nodig is) aangezien er nog veel onduidelijk is over het effect van electromagnetische straling op de gezondheid van koeien en er nog een groot onderzoek loopt naar de effecten vind ik het een groot risico voor de voortzetting van mijn bedrijf. wij moeten van de overheid grondgebonden worden. dan moet je natuurlijk geen landbouwgrond onttrekken! Gezien de bovenstaande argumenten verzoeken wij u dringend om locaties 3 en 4 uit het onderzoekstraject te schrappen en alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, landbouw en leefomgeving. Wij hopen dat onze bezwaren serieus worden genomen en zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Graag ontvang ik een ontvangst bevestiging van u van deze brief.	zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500352	Wij onderschrijven wat de gemeente Borsele reeds heeft aangegeven, nl. -Dat de gemeente geen bovengrondse verbinding te willen en zeker niet bij Ovezande, ze zeggen: "het is ongepast, niet uitlegbaar en onnodig om een bovengrondse 380kV verbinding te onderzoeken in de Zak van Zuid-Beveland." -Dat door het aanleggen van een 380kV verbinding de bestaande 150kV bovengrondse verbinding langs Ovezande overbodig wordt en verwijderd dient te worden.	Dank voor uw reactie. Uw reactie m.b.t. de ligging van het tracé van de verbinding nemen we mee in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Over de afweging tussen bovengronds en ondergrondse aanleg van de verbinding, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van deze Reactienota. Over het mogelijk verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, leest u meer in paragraaf 3.9 (Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding) van deze Reactienota.
202500353	Wanneer er een hoogspanningsstation 380kv Lovenpolder direct naast ons en binnen een straal van 400m (deze afstand ook van onze landbouwpercelen) wordt geplaatst, dan willen wij als bewoners van [REDACTED] volledig worden uitgekocht. Zowel al onze landbouwgrond alsook onze boerderij oftewel ons totale erf incl. alle gebouwen die hier op staan.	Dank voor uw reactie. Over de mogelijkheid tot uitkoop en vergoedingen, kunt u in deze Reactienota meer lezen in paragraaf 3.10 (Schade en vergoedingen).
202500355	Hierbij willen wij reageren op de mogelijke veranderingen met betrekking tot de uitbreiding van de 380kV netuitbreiding.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.11.7 leest u meer over (het effect op) gebruiksfuncties. In paragraaf 3.11.3 vindt u meer

	We maken ons ernstige zorgen dat ons fruitbedrijf grote negatieve gevolgen gaat ondervinden door de geplande uitbreidingen van het 380 kV net en in de kielzog hiervan allerlei andere industriële activiteiten. Deze activiteiten horen niet in een agrarisch gebied met veel natuurwaarden en met veel toeristische activiteiten. Dit hoort in de kanaalzone. Daar is de industrie en die hebben de stroom nodig.	informatie over natuur. In paragraaf 3.10 wordt ingegaan op schade en compensatie.
202500356	Route L4: Vanuit de achtertuin zal bij deze route op 2 masten naast elkaar gekeken worden. Dit zal teveel in het oog vallen en voor zichtvervuiling zorgen. Ook loopt deze route dicht langs dorpskernen waar het dichter bebouwd is dan andere routes. Dit stuk van de Zak van Zuid-Beveland heeft nog het 'knusse' gevoel met alle bomen en oude kenmerken, als hier nog een mast bij komt wordt het meer een industriegebied en is de charme van het gebied hier weg.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 leest u meer hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.11.4 vindt u meer informatie over landschap. In paragraaf 3.11.6 leest u meer over (het effect op) de leefomgeving.
202500357	Lekker onder de grond stoppen. Heel de zak van zuid beveland word zo verpest met die masten.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 leest u meer over ondergrondse aanleg op land. In paragraaf 3.11.4 vindt u meer informatie over landschap.
202500358	Indiener ondersteunt de bouw van een 380 kV-verbinding richting Zeeuws-Vlaanderen. Indiener verzoekt het (milieu) effectenonderzoek zo uit te voeren, dat bij de besluitvorming rekening gehouden kan worden met zowel de impact op de bestaande kerncentrale en overige EPZ activiteiten (wind en zon) als op genoemde toekomstige kernenergieprojecten. Indiener geeft aan dat hoewel de relatie wordt benoemd, (nog) niet expliciet uit de cNRD blijkt hoe in het 380 kV Zeeuws-Vlaanderen project rekening wordt gehouden met zowel nieuwbouw kerncentrales als bedrijfsduurverlenging van de huidige Kerncentrale Borssele. Indiener verzoekt daarom om aan het Beoordelingskader zoals opgenomen in tabel 5-2, onder het thema 'Gebruiksfuncties'/'Overige functies op land' ook de huidige en (toekomstige) kerncentrale(s) toe te voegen. Daarnaast verzoekt de indiener om de huidige kerncentrale en genoemde kernenergieprojecten ook mee te nemen bij het thema omgeving in de Integrale Effectenanalyse (tabel 6.1).	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD en fijn dat u het belang van dit project onderschrijft. Wij nemen uw suggestie mee om rekening te houden met de bestaande kerncentrale en overige EPZ-activiteiten. De energie infrastructuurprojecten van nationaal niveau die in het studie- en plangebied spelen zijn benoemd als raakvlakproject in hoofdstuk 2.3 van de cNRD. Hieronder vallen ook de mogelijke nieuwbouw van kerncentrales en de bedrijfsduurverlenging van de huidige kerncentrale. Deze raakvlakprojecten worden meegenomen in het plan-mer en in de IEA. Tabel 5.2 van de cNRD bevat het beoordelingskader voor milieu. In deze tabel horen de raakvlakprojecten niet thuis, het bevat de thema's en beoordelingscriteria op basis waarvan de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen worden beoordeeld. In relatie tot de raakvlakprojecten wordt dat beoordelingskader gebruikt om te signaleren of er sprake kan zijn van cumulatieve milieueffecten. In tabel 6.1 zijn de raakvlakprojecten in

	Indiener geeft aan dat de exacte beoogde ligging van tracécorridor L1 nog niet duidelijk is. Indiener verzoekt om in het effectenonderzoek in kaart te brengen: - wat de impact zou zijn van een tracé in de omgeving van de bestaande centrale op de bedrijfsvoering van de huidige kerncentrale (bijvoorbeeld op het koelwatersysteem) - wat het ruimtebeslag is voor de aanleg van een dergelijke verbinding, - wat de afstand moet zijn tot andere in de grond aanwezige kabels of leidingen, - of na de aanleg van een dergelijke ondergrondse verbinding daarboven een 'strook' vrijgehouden moet worden en of er anderszins effecten zijn op de gebruiksfuncties/overige functies op land/omgeving.	algemene zin benoemd onder het deelt thema 'toekomstvastheid' van de Integrale effectanalyse (IEA). De exacte beoogde ligging van tracécorridor L1 wordt in de volgende fase van de procedure (IEA/plan-mer fase richting de ontwerp voorkeursbeslissing) verder bekeken, we nemen uw suggesties daarbij mee. Meer kunt u eventueel lezen in 3.7 Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten, 3.12.1 Techniek, 3.11.5 Veiligheid en 3.11.7 Gebruiksfuncties.
202500359	Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden en de Belgische Variant. Dit project heeft namelijk grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomst van de industrie in Zeeuws-Vlaanderen. Die toekomst is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie waarbij u voor SNELLERE, betere en goedkopere oplossingen kiest zoals in de Belgische Variant:	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land leest u meer over het nettechnische onderzoek ondergronds op Zuid-Beveland. In paragraaf 3.4 over alternatieve energievoorziening vindt u meer informatie over aansluiten op het Belgische net als alternatief. In paragraaf 3.2 beschrijven wij hoe wordt omgegaan met ingebrachte alternatieven voor het hoogspanningstracé. In de procedure worden ook aspecten als milieu, natuur, landschap en leefomgeving en gezondheid meegewogen. Meer hierover is te lezen in paragraaf 3.11.3 over natuur, paragraaf 3.11.4 over landschap, paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid. In paragraaf 3.7 leest u meer over de integraliteit van drie grote nationale energietrajecten in Zeeland (waaronder kerncentrales en wind op zee). In paragraaf 3.3.2 leest u meer over de manieren om de Westerschelde te kruisen.

	De BELGISCHE VARIANT Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. DIT IS ZEKER NIET VERBODEN IN DE EUROPESE REGELS al wordt dit argument telkenmale aangevoerd in voorlichtingsbijeenkomsten!! De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten vanwege de bovengenoemde voordelen tov de ondergrondse trajecten (welke mogelijk in de toekomst alsnog gerealiseerd kunnen worden onder genoemde voorwaarden) De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwaard. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossenissee of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Met vriendelijke groet, ████████████████████ ██████████	
202500360	Met deze zienswijze reageer ik op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor de 380 kV Netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Als eerste wil ik aangeven dat m.i. een 380 kv nodig is in Zeeuws-Vlaanderen voor de verduurzaming van de industrie en de bredere	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.11.7 leest u meer over gebruiksfuncties, dat onder meer ingaat op de effecten op landbouwgrond.

	samenleving. We zijn allemaal volop bezig om verantwoord met energie om te gaan. Daar hoort ook elektrificatie bij. Toch denk ik dat het belangrijk is om een locatie voor dit station te kiezen waarbij er geen natuur, woon- of agrarische gronden afgenomen worden. Behoud van natuur / polders • Nog geen jaar geleden is er 5 ha grond in de nabijheid van de Lovenweg aangeplant ter compensatie van bomenkap voor de uitbreiding van Ravago: Natuurleven op en rondom ons Industriepark Dow Circles Het opnieuw rooien van deze bomen betekent wederom boscompensatie? Waar zouden deze bomen dan nog kunnen komen te staan? Als daar een 380 kv station komt dan wordt vergroening in de buurt wel erg lastig. • In de nabijheid van Hoek is al zoveel industrie en grote wegen(tunnelweg). Voor de leefbaarheid lijkt mij het behouden van hetgeen er nu is essentieel. Hoek heeft nu nog de polders van 't Paradijs en Lovenweg/Lovenpolderstraat. Dit geeft inwoners ervaring van rust en ruimte. Hoeveel afstand is wenselijk tussen een 380kv station en bewoning? Voorkeurslocatie: dicht bij industrie, niet op landbouwgrond • Ik pleit ervoor dat er uitsluitend locaties worden overwogen die nu al de stempel hebben van industriegebied: daar zijn de Mosselbanken er een van: Axel > Historie > De bedijking van de Mosselbanken. Deze locatie ligt dicht bij bestaande industriële gebieden en minimaliseert daarmee de impact op landbouwgrond. Dit sluit tevens aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft. Zorgvuldig omgevingsmanagement en eerlijke schadevergoedingen • Naast de locatiekeuze heb je ook te maken met de aanleg van infrastructuur. Met kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Onzorgvuldig omgevingsmanagement kan leiden tot schade aan percelen, bodemstructuur en gewasopbrengsten. Geluidsonderzoeken 'fluitende' masten • Daarnaast speelt de aantasting van leefbaarheid. Wat betekent het als bewoner van een huis als je het gevoel krijgt compleet ingebouwd te zijn. Kun je als inwoner of omwonende van Hoek in de toekomst thuis nog je wandelschoenen aantrekken om een rondje polder te wandelen? • Een 380 kv Hoogspanningssation produceert een geluid dat hinderlijk kan zijn voor mens en dier. Geknetter en gebrom? Hoe komt	In paragraaf 3.2 leest u hoe wordt omgegaan met nieuwe ideeën voor de locatie van het tracé hoogspanningsverbinding en/of de locatie van het hoogspanningsstation. In de effectenstudie voor het plan-MER worden ook aspecten als natuur en leefomgeving en gezondheid meegewogen. Meer hierover is te lezen in paragraaf 3.11.3 over natuur en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid. De laatste gaat ook in op het thema geluid. De aangeplante bomen nabij de Lovenweg worden meegenomen in het op te stellen plan-MER. In paragraaf 3.11.2 leest u meer over bodem en water op land. In paragraaf 3.10 wordt ingegaan op schade en compensatie.
--	--	---

	dat? - HoogspanningsNet Ik kan me voorstellen dat dit niet voor iedereen mogelijk is om onder deze omstandigheden te blijven wonen waar men nu woont. Conclusie • Het is belangrijk om in de Milieueffectrapportage de impact op landbouwgrond als zwaarwegend criterium mee te nemen en de leefbaarheid van mens en dier in de nabijheid van het zoekgebied. • Kies een voorkeurslocatie die bestemmingsplanmatig past bij de realisatie; industrie bij industrie. • De Mosselbanken lijken mij de meest geschikte locatie, omdat deze de landbouwgronden ontziet en aansluit bij de industrie. Het is al bestempeld en bedoeld als industriegebied. • Als er schade is voor mens en dier dan is compenseren het minste wat u kunt doen. Want als dat betekent dat mensen, misschien wel een heel dorp, wil verhuizen, dan is dat enorm ingrijpend.	
202500361	Indiener vindt de argumenten nut en noodzaak onvoldoende onderbouwd en ziet andere ontwikkelingen die maken dat oor de energie intensieve basisindustrie linvesteringen in grootschalige elektrificatie van processen niet meer voor de hand liggen. Verwijst o.a naar een kamerbrief van 3 april 2024. Daarnaast denkt indiener dat de hoge kosten van deze verbinding prijsopdrijvend werken op de netwerkkosten. Volgens indiener is er geen studie gedaan naar een aansluiting voor Zeeuws-Vlaanderen vanuit België of een extra verzwaring Rilland-Zandvliet. Indiener is tegen bovengrondse verbinding op Zuid-Beveland en sluit zich aan bij het standpunt van de Provincie en Gemeente Borsele.	Hartelijk dank voor uw reactie. De kosten worden doorberekend in de transporttarieven, wat effect heeft op ieders elektriciteitsrekening. Er is dus een maatschappelijk belang om hier zorgvuldig mee om te gaan. Hierop wordt toezicht gehouden door de Autoriteit Consument en Markt (ACM). U leest dit verder in paragraaf 3.12.3. Tevens brengt u de nut en noodzaak voor dit project onder de aandacht, onze reactie hierop leest u in paragraaf 3.1. In paragraaf 3.4 leest u meer over alternatieve vormen van energievoorziening zoals een aansluiting vanuit België. In paragraaf 3.3.1 treft u meer informatie aan over het bovengronds/ondergronds aanleggen van de verbinding op land.
202500363	De capaciteit van de huidige 150 KV verbinding door de schelde word slechts ten dele gebruikt, er gaat vaak weinig vermogen over. Hier is ruimte voor verbetering. Belgie heeft een energie probleem, het zou beter zijn als Belgie hier zelf een veel grotere inspanning gaat doen om dit op te lossen zodat dit niet voor rekening van Nederland (Zeeuws Vlaanderen) komt. De groot verbruikers (industrie) ondervinden grote hinder (kosten) door het huidige beleid, de laatste jaren zijn installaties gesloten en investeringen worden geschrapt. Concurrenren met de V.S, China en het midden oosten word voor deze bedrijven onhaalbaar.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.4 leest u meer over alternatieve energievoorziening, waar ook wordt ingegaan op aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet. In paragraaf 3.7 kunt u meer informatie vinden over de integraliteit en samenhang met andere nationale energieprojecten, waaronder kerncentrales en wind op zee. In de effectenstudie voor het plan-mer worden aspecten als leefomgeving en gezondheid meegewogen. Meer hierover is te lezen in paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid. In paragraaf 3.10 wordt ingegaan op schade en compensatie.

	De grote projecten, * hoogspannings-masten en stations * waterstof fabrieken * batterij opslag * zeer grote windmolens * en evt kerncentrales Hiervoor is heel veel ruimte nodig in het kleine Zeeuws Vlaanderen, de omgeving zal er heel anders uit gaan zien. Veel bewoners zullen overlast gaan ondervinden door: * Waarde daling van woningen. * Hinder geluid van de installaties. * Hinder tijdens de bouw, lawaai, verkeer * Slag schaduw van de zeer grote molens In de vawoz staat dat Nederland energie gaat opwekken voor de vergroening van de Duitse industrie. Het zou beter zijn als dit land de kerncentrales die in April 2023 zijn gesloten weer terug in bedrijf neemt. Dit zijn 3 centrales gebouwd eind jaren 80 (15 jr jonger als Borsele) en samen ongeveer 4500 MW. Dit zou veel kosten besparen voor beide landen.	
202500364	Ik ben tegen de locatie Paulinapolder, als optie voor het bouwen van een kerncentrale. Als bedrijf zitten we nu al tussen twee locaties van kerncentrales. Tussen Doel en Borsele. Kan ik mijn bedrijf met een derde locatie nog blijven uitvoeren? Zullen klanten blijven komen? En kunnen blijven genieten van de omgeving? Ook ben ik tegen het opofferen van goede landbouwgrond voor andere activiteiten. Gezien het wereldwijde voedseltekort en de bijdrage die Nederland daarin kan leveren is het onverantwoord om goede landbouwgrond te gebruiken voor andere activiteiten. Er is bij Rotterdam een groot havengebied aangelegd. De Maasvlakte. Gebruik dit voor een nieuwe kerncentrale. Of creëer bij Neeltje Jans een energiecentrale.	Hartelijk dank voor uw reactie. U gaat in op de Paulinapolder als zoeklocatie, in het bijzonder voor een kerncentrale. De kerncentrale is geen onderdeel van het project netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. In paragraaf 3.7 met het thema 'Integraliteit' leest u hoe we omgaan met de samenhang tussen deze en andere projecten in de regio. De locatie Paulinapolder is ook één van de locaties voor het nieuwe hoogspanningsstation op Zeeuws-Vlaanderen, in paragraaf 3.2 met het thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u over het proces tot een voorkeursalternatief en dat er op dit moment nog geen locatie wordt gekozen en er ook nog geen afvalt. Alle alternatieven worden in de plan-mer onderzocht op hun effecten op verschillende thema's. In de effectenstudie wordt ook de impact op landbouwgrond onderzocht, daarover leest u in paragraaf 3.11.7 met het thema 'gebruiksfuncties'.
202500365	Het plaatsten van zulke lelijke dingen is een doorn in het oog.. het hoort niet in ons mooie landschap van de Zak, waar veel tijd en energie wordt gestoken in het realiseren van een mooi eiland ommetje.	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure worden aspecten als landschap en leefomgeving en gezondheid meegewogen. Meer hierover is te lezen in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid. In paragraaf 3.11.7 leest u meer over gebruiksfuncties. In paragraaf 3.2 met als thema reacties over te

	Het gezien is niet fijn en gezond voor mens en dier Ik wil niet dat dit vlakbij ons mooie dorp wordt geplaatst!	onderzoeken alternatieven, leest u hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.
202500366	Waarom zo een groot gedeelte in Zeeuws Vlaanderen. Hou t een beetje mooi en aantrekkelijk. Er wonen al relatief weinig mensen.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 met het thema reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving leest u over het onderzoek naar de effecten op landschap en leefomgeving.
202500367	Graag wil ik reageren op de voorgenomen locaties voor een nieuw hoogspanningsstation nabij Hoek/Biervliet in de Gemeente Terneuzen. Wij zijn woonachtig in het dorp Hoek. Een kern die op adres al veel industrie huisvest. De voorgenomen locaties Paradijs, Lovenpolderstraat en Paulinapolder zijn in mijn ogen een zeer ongeschikte locatie. Een hoogspanningsstation op die locaties zou voor een industrialisatie van de dorpen Hoek en Biervliet zorgen. Wij gaan als kleine dorpen al gebukt onder de overlast en vervuiling van lucht, horizon, lawaai en stank. Een nieuw hoogspanningsstation komt ten goede aan de industrie en dus zou ook de industrie vooral moeten meewerken aan een locatie die geschikt is en een minimal impact heeft op bewoners. De locaties Mosselbanken en Kopje van Kanada+N252 zijn industriële locaties en als enige geschikt. Alle andere locaties hebben geen positief effect op de bewoners en omliggende kernen. Zodra een verdere industrialisatie plaatsvindt richting Hoek en Biervliet zal het woongenot en leefomgeving in negatiefste zin worden aangetast. Woningen zullen onverkoopbaar blijven en jongeren zullen de dorpen als niet aantrekkelijk bestempelen. U dient zich als semi-overheid in te laten met de wensen van de dorpen en zijn bewoners. Dat het hoogspanningsstation er moet komen is een zekerheid, maar dan wel op de plaats waar het thuishoort en er het meeste voordeel bij heeft: de industrie! Hoogachtend. ██████████	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 over reacties over te onderzoeken alternatieven leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In de procedure worden onder andere effecten op landschap meegewogen en onderzocht. In paragraaf 3.11.4 leest u hier meer over. Leefbaarheid wordt behandeld in paragraaf 3.11.6.
202500368	Tegen de bouw van 380 kv	Bedankt voor het delen van uw standpunt. In paragraaf 3.2 over het thema reacties over te onderzoeken alternatieven) leest u meer over

		hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.1 leest u meer over de nut en noodzaak van het project.
202500369	Indiener brengt twaalf belangrijke aandachtspunten naar voren omdat deze volgens indiener niet- of onderbelicht zijn in het cNRD. Punt 1: indiener verzoekt onderzoek te doen bij de kruising Westerschelde en de landtrace's naar het criterium "risico door ligging nabij risicobron". Indiener vermeldt de volgende risicobronnen vanuit externe veiligheid: milieubelastende activiteiten, transportroutes voor gevaarlijke stoffen over de weg en het water, buisleidingen en kathodische bescherming, en windturbines. Indiener verzoekt voor wat betreft de Westerschelde ook de risico's vanuit externe veiligheid en de effecten van incidenten veroorzaakt door brand- en explosiegevaar door scheepvaart in de beoordeling van de uitvoeringsvarianten mee te nemen. Punt 2: indiener stelt dat er dient per uitvoeringsvariant beoordeeld te worden wat de impact is voor bestaande bebouwing, met aandacht voor factoren zoals de afstand tot risicobronnen, de constructievoorwaarden, het gebruik van het gebouw, en de brand- en explosieveiligheid. Punt 3: indiener verzoekt om bij het criterium "invloed op de nautische veiligheid" de mogelijke verstoring/overlast van de scheepvaart over de Westerschelde in kaart te brengen. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de invloed van magnetische straling, invloed masten, invloed verbindingen op de verstoring van zowel apparatuur aan boord als op de wal. Punt 4: indiener verzoekt om het criterium "luchtvaartveiligheid" toe te voegen. En per uitvoeringsvariant de mogelijke verstoring/overlast van de luchtvaart in kaart te brengen. Punt 5, 6, 7, 8 en 9: indiener verzoekt om het criterium "klimaatverandering" toe te voegen. En te onderzoeken per uitvoeringsvariant wat de mogelijke verstoring/overlast is van wind, extreme regen, sneeuw en ijzel, hitte, en droogte. Punt 10: indiener verzoekt om onder het criterium "waterveiligheid" de overstromingsrisico's per uitvoeringsvariant te beoordelen met bijbehorende maatregelen ten behoeve van bedrijfszekerheid ten tijde van overstroming. Punt 11: indiener verzoekt om een onderwerp toe te voegen aan de Nautische veiligheid beoordeling. Het gaat om het in beeld brengen per uitvoeringsvariant in welke mate de variant een risico vormt ten tijde van de calamiteitenbestrijding van een calamiteit ongeval/brand/explosie scheepvaart. Punt 12: indiener verzoekt om na te gaan welke locatieopties reeds zijn toegestaan binnen de huidige bestemmingsplannen. Waardoor reeds vorm wordt gegeven	Dank voor uw reactie. Door indiener worden, vanuit de rol als Veiligheidsregio, verschillende punten meegenomen die zij graag mee onderzocht zouden zien in de effectstudies van plan-mer. Hierbij gaan we in op zoveel mogelijk van uw punten: Punt 1: Het criterium Risico door ligging nabij risicobron maakt onderdeel uit van het beoordelingskader van het plan-mer. In de beoordeling wordt brand en risico explosiegevaar meegenomen bij weg, water en spoorwegen. Ook de hoofdvaargeul Westerschelde wordt meegenomen als risicobron. Punt 2 Impact voor bestaande bebouwing: In het plan-mer worden de effecten als gevolg van de alternatieven voor de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation beoordeeld op het detailniveau dat passend is bij de verkenningsfase. Dat betekent voor het thema externe veiligheid dat er op een beoordeling op hoofdlijnen wordt uitgevoerd waarbij risicoafstanden, constructievoorwaarden en brand- en explosiegebieden worden benoemd en betrokken. Punt 3: Nautische veiligheid maakt onderdeel uit van het beoordelingskader in het plan-mer. Daarbij wordt gekeken naar aanvaarrisico's (masten) en verstoring door radarreflectie. Magnetische straling van bovengrondse verbindingen hebben geen invloed op besturingssystemen (VTS) en ook bij ondergrondse verbindingen is er sprake van minimale invloed. Magnetische straling wordt om deze reden niet meegenomen in het plan-mer als onderdeel van de beoordeling van nautische veiligheid. Dit zal expliciet in het plan-MER worden aangegeven. Punt 4: luchtvaartveiligheid maakt geen onderdeel uit van het beoordelingskader, omdat geen van de alternatieven voor de hoogspanningsverbinding binnen zones liggen waar beperkingen gelden vanuit de luchtvaart. Dit zal in het plan-MER expliciet worden benoemd. Wel wordt in het plan-MER ingegaan op de voorgenomen aanwijzing van het ministerie van Defensie van de Westerschelde als laagvlieggebied. Punt 5, 6, 7, 8 en 9 Klimaatverandering: In het plan-mer worden de effecten in beeld gebracht van de aanleg en gebruik van de voorgenomen hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstation. Voor wat betreft de door u genoemde thema's i.r.t. klimaatadaptatie geldt

	aan het scheiden van functies. Ook vraagt indiener om inzichtelijk te maken welke locatieopties niet binnen het huidige bestemmingsplan passen en hoe invulling gegeven wordt aan de borging van functiescheiding. Punt 13: indiener verzoekt om bij het thema veiligheid het criterium "(inter)nationale veiligheid" toe te voegen en om per uitvoeringsvariant de kwetsbaarheid voor ondermijning en moedwillige verstoring toe te voegen aan de locatiekeuze.	dat in het plan-MER onder het thema Bodem en water op land zal worden ingegaan op het risico op wateroverlast, op overstromingsrisico en inundatie bij hevige neerslag. Overstromingsrisico is een ontwerp vraagstuk. In het project geldt het uitgangspunt dat de stationslocaties en eventuele tunnelmondlocaties op voldoende hoogte worden ontworpen. Hitte, kou, droogte en storm zijn geen onderwerpen die in het plan-MER worden behandeld. Als gevolg van het project treden er geen milieueffecten op i.r.t. hitte, kou en droogte. Bij het thema externe veiligheid zullen de extremer wordende weersomstandigheden door toekomstige klimaatverandering in relatie tot veiligheidsrisico's worden benoemd. Nederlandse hoogspanningslijnen worden ontworpen volgens Europese normen voor Bovengrondse Hoogspanningslijnen inclusief aanvullende eisen die Nederland meegeeft in de NNA (National Normative Aspects). De norm is gebaseerd op bepaalde uitgangspunten ten aanzien van het klimaat. Mocht de norm in de komende jaren wijzigen door bijvoorbeeld inzichten ten aanzien van klimaatwijzigingen, dan wordt dit meegenomen in het ontwerp van de verbinding. In het plan-mer en de IEA wordt uitgegaan van dit uitgangspunt. Het wordt niet separaat beschouwd. Punt 10 Waterveiligheid: dit indirecte effect wordt meegenomen in de ontwerp eisen die TenneT stelt aan het ontwerp en daarmee de bedrijfszekerheid. In het-plan-mer ligt de focus op de mogelijke effecten op het milieu / de omgeving door de aanleg en gebruik van de alternatieven voor de hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstation. Het plan-mer heeft geen betrekking op het wegvallen van de bedrijfszekerheid van een station. Dit is een onderwerp dat via de ontwerpeisen wordt geborgd en verder wordt uitgewerkt in de volgende planfase van het project, de planuitwerkingsfase. Punt 11: dit onderwerp wordt meegenomen bij het thema nautische veiligheid. Punt 12 Toets aan bestemmingsplannen en borging van scheiding van functies: Doel van het plan-mer is om de mogelijke milieueffecten in beeld te brengen van de alternatieven voor een tracé voor de hoogspanningsverbinding en locatie voor het hoogspanningsstation. Hierbij worden de hiervoor ontwikkelde (en ingebrachte) alternatieven onderzocht en vergeleken. In het plan-MER wordt waar relevant, verwezen naar de bestaande mogelijkheden binnen de vigerende bestemmingsplannen bijvoorbeeld bij het thema leefomgeving en gezondheid (geluid, geluidzonering).
--	---	---

		Punt 13 Internationale veiligheid: Voor het hoogspanningsstation geldt dat er voor alle alternatieven voor het station rekening wordt gehouden met een veiligheidszone rondom het station. De effecten die deze veiligheidszone kan hebben op het milieu en de omgeving worden mee beoordeeld in het plan-mer. Over bovenstaande zal met de indiener, vanuit de rol als Veiligheidsregio, door TenneT nadere afstemming plaatsvinden.
202500370	Tegen bovengronds traject met afschuwelijke electriciteitsmasten en tegen verdeelstation in paulinapolder. Behoud natuur en leefbaarheid moeten op eerste plaats in plaats van hapsnap losse plannen tbv economische nationale en internationale landschapvervuilers	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, leest u meer over ondergrondse of bovengrondse verbinding en het onderzoek dat wordt uitgevoerd. In paragraaf 3.2 met het thema reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. Onderzoek naar de effecten op natuur, landschap en leefomgeving worden onderzocht in de procedure. Hierover leest u meer in paragraaf 3.11.3 over natuur, paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving.
202500371	ik probeer via deze samen met medebewoners van mijn dorp een stem in te brengen tegen het geplande hoogspanningsstation in Biervliet	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 over het thema reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.
202500372	Een bovengronds tracé tussen Ovezande en Driewegen is absoluut onwenselijk. Het is slecht voor de gezondheid (kans op leukemie), bij vochtig weer knettert het en het verziekt het landschap. Leg die kabels maar onder de grond, dat is voor iedereen beter. De gemeente Borsele wil die palen ook niet in het landschap.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land leest u meer over de manier van aanleggen van de verbinding en het onderzoek dat wordt uitgevoerd. In paragraaf 3.2 met het thema reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In de procedure worden de effecten op landschap, leefomgeving en gezondheid meegewogen. Hierover leest u meer in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving.
202500373	Indiener biedt aan om vanuit natuuraspecten mee te denken over optimalisatie tijdens uitvoering (werkgebieden) en roept op om ook de natuureffecten in de beheer- en onderhoudsfase te onderzoeken in de plan-mer. Indiener vraagt naar de CO2 en stikstof uitstoot in alle fasen van het project en naar een verdere onderbouwing waarom wet- en regelgeving niet kunnen worden aangepast voor een interconnectie, aansluiting vanuit België als alternatief voor het project. Indiener stelt negatieve effecten van hoogspanningsmasten op N2000 gebieden, vogels en landschap. Indiener verzoekt de visuele effecten (licht), effecten van geluid en effecten op natuurgebieden	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u met name zorgen deelt over de natuur en de cumulatieve effecten van de energieprojecten in de regio. Uw aanbod om mee te denken over optimalisatie nemen wij graag aan. In paragraaf 3.8 Reacties over de realisatiefase van het project leest u over de aanlegfase. In paragraaf 3.4. treft u meer informatie c.q. onderbouwing aan over alternatieve energievoorziening zoals aansluiting vanuit België.

	zoals N2000 habitats, N2000 vogels, grondwaterstanden en verzilting te onderzoeken. Indiener wenst een nadere onderbouwing van de effecten van baggeren en verzoekt om integrale afstemming met andere projecten in de regio.	Over uw wens om geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen over Borsels grondgebied/in de Zak van Zuid-Beveland te hebben, kunnen wij aangeven dat wij zeker het belang van behoud van (landschap van) de Zak van Zuid-Beveland onderkennen en ook dat er veel projecten spelen in de omgeving. Dat is ook de reden dat er een nettechnische studie wordt gedaan of ondergrondse aanleg mogelijk is. Het verdere antwoord hoe wordt omgegaan met bovengronds/ondergronds op land en reacties op te onderzoeken alternatieven kunt u lezen in paragraaf 3.3.1, wij zullen in de volgende fase onder andere de ruimtelijke en visuele impact van eventuele hoogspanningsmasten zorgvuldig onderzoeken. Een groot deel van uw vragen gaat over verdere kwantificering, dit zal in veel gevallen volgen in de volgende fase van het proces. In paragraaf 3.11 worden de reacties op het beoordelingskader van de cNRD behandeld. Specifiek in 3.11.3 over Natuur (o.a. Effecten hoogspanningsmasten op vogels) en in 3.11.6 Leefomgeving waarin het beoordelingskader van Licht, Geluid en Magneetvelden is beschreven en in 3.11.8 t.a.v. Duurzaamheid zoals CO2 effecten. Hoe wordt omgegaan met de cumulatieve effecten van de energieprojecten in de regio staat beschreven in paragraaf 3.7. Waarom de Uitvoeringsvariant 'boren' niet verder onderzocht wordt en meer informatie over de variant baggeren kunt u lezen in 3.3.2 Wijze van kruisen Westerschelde. Ook wijzen wij u op het rapport van TenneT over natuurinclusief bouwen. U kunt deze vinden https://www.tennet.eu/nl/inspiratiegids-natuurinclusief-bouwen. Ook wij zoeken bij voorkeur naar een variant die het minst negatieve effect heeft op natuur en landschap, echter er zijn vele onderdelen waar we rekening mee moeten houden en we brengen alles zorgvuldig in kaart. Uiteindelijk neemt de minister een voorkeursbeslissing op basis van de plan-MER, de IEA en het regioadvies.
202500374	(namens 8 families) Indieners hebben met enige verontrusting de cNRD gelezen en vinden dat hun reactie op het V&P onvoldoende is verwerkt in de cNRD. Indiener verzoekt dat in de plan-mer het historische landschap expliciet wordt betrokken bij de beoordeling van de verschillende landtracés Zuid-Beveland. Indiener verzoekt dat de impact op de leefbaarheid, de leefkwaliteit het leefgenot van de omgeving nadrukkelijk wordt getoetst aan de opvattingen en de	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u aangeeft met enige verontrusting de cNRD te hebben gelezen. We begrijpen uw zorg om de impact van een bovengrondse verbinding over de Westerschelde en uw voorkeur voor een tunnel. Beide varianten blijven onderdeel van het onderzoek en zullen in de volgende fase worden onderzocht op hun effecten. In de paragrafen 3.2 en 3.3.2 met de thema's 'Reacties over

	beleving van de bewoners en bezoekers (toeristen, recreanten) van het gebied (adviesrol). Indieners verlangen duidelijkheid over aard en samenhang van de verschillende onderzoeken naar een ondergrondse verbinding van L3 en L4 in de definitieve NRD. Indieners missen een inhoudelijk en technisch onderbouwde motivatie van de relatie tussen het amoveren van de oude 150kV verbinding en de nieuwe verbinding. Verwijdering van de oude, bovengrondse 150kV verbinding is volgens indieners juist een krachtig argument tegen tracé L4. Indieners zijn tegen L3 en L4 in elke vorm.	te onderzoeken alternatieven' en 'Wijze van kruising Westerschelde' leest u hier meer over. Verder heeft u zorgen bij de onderzoeksalternatieven L3 en L4 en u vindt L1/L2 een beter alternatief, onze reactie hierop kunt u ook lezen in paragraaf 3.2. Over het uitvoeren van een bovengrondse/ondergrondse verbinding op land is meer informatie te vinden in paragraaf 3.3.1. U vraagt om de omgeving te betrekken bij de afwegingen in het project. Een reactie hierop kunt u lezen in paragraaf 3.6. In paragraaf 3.9 leest u meer over het amoveren van de bestaande 150kV verbinding.
202500375	Bovengronds absoluut niet aanvaardbaar, grote aantasting op het landschap v Zuid Beveland en gevaar voor de gezondheid.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 over bovengronds versus ondergrondse aanleg op land leest u meer over de manier van aanleggen en het onderzoek dat nog wordt uitgevoerd (nettechnisch onderzoek ondergronds op Zuid-Beveland). In paragraaf 3.2 over het thema reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In de procedure worden de effecten op landschap, leefomgeving en gezondheid meegewogen. Hierover leest u meer in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving.
202500376	Dat de bouw van deze verbinding een te grote belasting voor dit gebied is langs Ovezande. Kortste route geeft het minste belasting voor het gebied en het zicht	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 met het thema reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In de procedure wordt het effect op landschap meegewogen. Meer hierover leest u in paragraaf 3.11.4 over landschap.
202500378	Net als de gemeente Borsele en andere organisaties in mijn directe omgeving vind ik dat de voorgenomen netwerkuitbreiding voor het gedeelte in de zgn 'Zak van Zuid-Beveland' ondergronds dient te gebeuren, evenals het kruisen van de Westerschelde. In het aangegeven gebied is sprake van een stapeling van grote (toekomstige) energieprojecten waardoor naast landschapsontsiering en habitatverstoring ook woonkernen door de komst van nog meer nieuwe hoogspannings-verbindingen straks mogelijk aan meerdere zijdes door deze verbindingen worden ingesloten. Het ministerie van KGG ondersteunt dit ook en heeft aangegeven dat er hier sprake is van een bijzondere situatie. Voor wat betreft de kruising Westerschelde zou een bovengrondse variant de toch al kwetsbare habitat verstoren en tevens de omgeving en panorama nog verder ontsieren gelet op de reeds aanwezige en	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land leest u meer over de manier van aanleggen en het onderzoek dat nog wordt uitgevoerd (nettechnisch onderzoek ondergronds op Zuid-Beveland). U kunt in paragraaf 3.3.2 lezen over de manieren om de Westerschelde te kruisen. Meer informatie over de samenhang met andere nationale energieprojecten in de regio vindt u in paragraaf 3.7 over integraliteit. In de procedure worden de effecten op landschap en leefomgeving meegewogen. Hierover leest u meer in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving.

	zeer zichtbare industrie langs de Westerschelde aan zowel de Nederlandse als de Vlaamse zijde. Dat toenemende energiebehoefte deze en ook toekomstige netwerkuitbreiding nodig maakt is mij volstrekt duidelijk. Als dit op een voor ieder aanvaardbare wijze kan gebeuren maakt uitvoering, hoe kostbaar dan ook, mijns inziens alleen maar makkelijker.	
202500379	Graag maak ik bezwaar tegen de mogelijke aanleg van een 380Kv verbinding over Ovezande, Driewegen of Ellewoutsdijk. Naast dat deze masten met 380kv verbinding verhoogde risico's opleveren voor de direct omwonenden, is het onnodig om bovengronds te werken. Als er verbindingen nodig zijn kan dit ondergronds. Het landschap van 'de zak van Zuid-Beveland' wordt onnodig aangetast door het plaatsen van deze verbindingen.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 met het thema reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land vindt u meer informatie over de manier van aanleggen en het onderzoek dat wordt uitgevoerd (nettechnisch onderzoek ondergronds op Zuid-Beveland). In de procedure worden de effecten op landschap en leefomgeving meegewogen. Hierover leest u meer in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving.
202500380	Vreselijk zicht midden door het landschap "de Zak van Zuid Beveland"	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure wordt het effect op landschap meegewogen. Hierover leest u meer in paragraaf 3.11.4 over landschap.
202500381	Het verpest uitzicht voor mijn woning. En mijn gezondheid lijdt hier ook onder volgens het RIVM!	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure worden de effecten op landschap en gezondheid meegewogen, het voorzorgbeleid is mede gebaseerd op het advies van RIVM. Hier kunt u meer over lezen in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid.
202500382	Verpest het landschap van de zak van zuid Beveland wat al reeds is gedaan met de aanleg van het vorige hoogspanningsnetwerk. Verder is het erg ongezond voor de omwonende.	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure worden de effecten op landschap, leefomgeving en gezondheid meegewogen. Hier kunt u meer over lezen in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid. Meer informatie over de samenhang met andere nationale energieprojecten in de regio, vindt u in paragraaf 3.7 over integraliteit.
202500384	Het nog extra plaatsen van een elektriciteitsmast in deze omgeving is schadelijk voor het uitzicht van omwonende zoals mijzelf omdat er al zoveel masten geplaatst zijn in deze omgeving. Ook is het plaatsen van zoveel masten volgens het rivm.	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure worden de effecten op landschap, leefomgeving en gezondheid meegewogen. Hier kunt u meer over lezen in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid.
202500387	Ik ben hier tegen omdat het mooie gebied wordt beschadigd en het slecht is voor de gezondheid van de mensen die er wonen	Bedankt voor het delen van uw standpunt. In de procedure worden de effecten op landschap, leefomgeving en gezondheid meegewogen. Hier kunt u meer over lezen in paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid.

202500388	Betreft: bezwaarschrift tegen de mogelijke onderzoek locaties 3 en 4 (Lovenpolder) voor het hoogspanningsstation Geachte heer/mevrouw, Hierbij willen wij als buurtbewoners onze bezwaren indienen ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4 als mogelijke locaties voor de bouw van een hoogspanningsstation. Wij verzoeken u met klem om deze locaties te schrappen uit het onderzoekstraject om de volgende redenen: Natuur en biodiversiteit Het gebied rondom locaties 3 en 4 heeft een grote ecologische waarde. Het is een belangrijk krekengebied en fungeert als opvanggebied voor ganzen. De bouw van een hoogspanningsstation zou een aanzienlijke negatieve impact hebben op de flora en fauna in deze omgeving. Impact op bijenteelt Een van onze buurtbewoners is imker en wij delen de zorg over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op bijenvolken. Er zijn onderzoeken die aantonen dat bijen desoriënteren en hun navigatievermogen wordt aangetast door dergelijke straling, wat desastreus kan zijn voor de bijenpopulatie en de bestuiving van gewassen. Recreatieve en toeristische waarde De regio staat bekend om zijn vele wandel- en fietsroutes die intensief worden gebruikt. Daarnaast ligt er een minicamping in de omgeving, en bevindt zich een vliegveld voor delta- en parapentevliegen in de directe nabijheid. De komst van een hoogspanningsstation zal de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat een negatief effect heeft op recreatie en toerisme. Cultuurhistorisch erfgoed De omgeving kent een rijke cultuurhistorische waarde, met onder andere het Rijksmonument Muraltmuurtje bovenop de Braakmandijk, het gehucht Paradijs, het verdrongen dorp Vremdieke en een voormalig fort. De landschapsvervuiling die een hoogspanningsstation met zich meebrengt zou deze historische elementen ernstig aantasten. Landbouw en grondgebruik De betrokken locaties bevinden zich op hoogwaardige landbouwgrond.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. In 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid gaan we in op geluid, iets waar u over schrijft in relatie tot dieren. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden
-----------	---	---

	Het verlies van deze vruchtbare grond door de bouw van een hoogspanningsstation is niet wenselijk en kan de agrarische sector in de regio schaden. Infrastructuur en ondergrondse leidingen Er lopen ondergrondse waterleidingen door het gebied, wat extra complicaties met zich meebrengt voor de aanleg van een hoogspanningsstation. Gezondheid en leefomgeving De elektromagnetische straling en het geluid dat een hoogspanningsstation veroorzaakt, kunnen leiden tot gezondheidsklachten en overlast voor omwonenden. Daarnaast draagt de visuele impact van het station bij aan landschapsvervuiling en vermindering van de leef kwaliteit. Dieren Aan de ene kant van de door u gekozen locatie ligt op geringe afstand een uniek natuurgebied. Met zoogdieren maar vooral tientallen vogelsoorten die dit gebied gebruiken, om te overwinteren, als tussen station, in de trek en als vaste locatie. Aan de andere kant op geringe afstand een dierenpension. Mocht u niet de kennis hebben, zal ik u bij deze uitleggen dat dieren enorm gevoelig zijn voor hoog en vooral laag frequente geluiden. Alternatieve locaties Gezien de nadelen van locaties 3 en 4 willen wij voorstellen om alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, recreatie en landbouw. Mogelijke alternatieven zijn: • Industriegebied de Mosselbanken bij Dow • Koegorspolder (locaties 12 en 13) • Langs het kanaal van Gent naar Terneuzen (waar geen bestemmingsplanwijziging nodig is) Gezien de bovenstaande argumenten verzoeken wij u dringend om locaties 3 en 4 uit het onderzoekstraject te schrappen en alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, landbouw en leefomgeving. Wij hopen dat onze bezwaren serieus worden genomen en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.	beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
--	---	---

	Graag ontvang ik een ontvangst bevestiging van u van deze brief.	
202500389	Verpest het uitzicht	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure worden ook effecten op landschap meegewogen en onderzocht. In paragraaf 3.11.4 over landschap leest u hier meer over.
202500390	Bovengrondse leidingen met bijbehorende palen zijn lelijk voor het landschap (karakteristieke zak van zuid beveland) en te dicht bij huizen wat de gezondheid van omwonenden kan schaden en derhalve niet gewenst.	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure worden effecten op landschap, leefomgeving en gezondheid meegewogen. In paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid leest u hier meer over.
202500391	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat ook moet onderzocht, de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B).	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht moeten worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover leest u in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.

202500392	Geboren en getogen in de braakman. Zien veranderen door Dow. Boerderijen werden opgekocht. Eerst voor de katoennatie. En Later weer Boerderijen verdwenen door het nieuwe natuurgebied. En nu staat het elektriciteit centrale en een kerncentrale te trappelen om landbouw en Boerderijen op te kopen . We genieten nog van wat er is aan ruimte natuur enz. Maar hopen niet dat deze plannen doorgaan. Plaats het bij industrie, niet om weer een stuk polder op te offeren aan U plannen, met al de gevolgen van dien. We behouden graag nog wat rust en ruimte in West zeeuwsvlaanderen.	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure worden effecten op landschap en leefomgeving meegewogen. In paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving kunt u hier over lezen. In paragraaf 3.2 over reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.
202500393	Het verpest uitzicht voor de woning van een vriend en zijn gezondheid lijdt hier ook onder volgens het RIVM.	Hartelijk dank voor uw reactie. In de procedure worden effecten op landschap, leefomgeving en gezondheid meegewogen. In paragraaf 3.11.4 over landschap en paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid leest u hier meer over.
202500394	Indiener is tegen een bovengronds tracé en een hoogspanningsstation in Paulinapolder, vanwege de prachtige natuur waar inwoner en toeristen van genieten. Dit project moet in een brede visie worden ontwikkeld, niet individueel. Voorrang moet daar zijn natuur en landschap, boven economie en (inter)nationale vervuilers.	Bedankt voor het delen van uw bezwaren. In paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land leest u meer over de manier van aanleggen en het onderzoek dat wordt uitgevoerd (nettechnisch onderzoek ondergronds op Zuid-Beveland). In paragraaf 3.2 over reacties over te onderzoeken alternatieven leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In paragraaf 3.11.7 over gebruiksfuncties vindt u meer informatie over de gebruiksfuncties en hoe dit wordt onderzocht in het plan-mer. Meer informatie over de samenhang met andere nationale energieprojecten vindt u in paragraaf 3.7. In de procedure worden de effecten op natuur en landschap meegewogen. In paragraaf 3.11.3 over natuur en paragraaf 3.11.4 over landschap leest u hier meer over.
202500395	Tegen 380 kv hoogspanningsstation in Biervliet	Bedankt voor het delen van uw standpunt. In paragraaf 3.2 over reacties over te onderzoeken alternatieven leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.
202500396	Geen 380kv op goede en vruchtbare landbouwgrond!! Neem Mosselbanken als alternatief of de verzilte grond langs het kanaal Gent-Terneuzen thv Sluiskil Terneuzen.	Hartelijk dank voor uw reactie. Meer informatie over het effect op bodem op land en hoe dit wordt meegenomen in de procedure kunt u vinden in paragraaf 3.11.2 over bodem en water op land. In paragraaf 3.2 met het thema te onderzoeken alternatieven, leest u hoe wordt

	Dit station zou een doorn in het oog zijn in onze polder daar goede en vruchtbare grond teloor gaat!	omgegaan met (nieuw) ingebrachte locaties voor het hoogspanningsstation.
202500397	Niet in de Paulina polder! Daar is het buiten alle verhoudingen voor wat er nodig is aan bouw en exploitatie. Is het misschien mogelijk om de Hedwige polder daarvoor geschikt te maken.	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.2 over reacties over te onderzoeken alternatieve leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven en (nieuw) ingebrachte locaties voor het hoogspanningsstation.
202500398	Geen kostbare landbouwgrond opofferen. Hoogspanningsstation hoort op een industrieterrein. Dus op de Mosselbanken.	Bedankt voor het delen van uw standpunt. In paragraaf 3.2 met het thema te onderzoeken alternatieven, leest u hoe wordt omgegaan met (nieuw) ingebrachte locaties voor het hoogspanningsstation.
202500399	Indiener maakt bezwaar ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4. Dit vanwege de impact op natuur en biodiversiteit (krekens), impact op de bijenteelt, recreatieve waarde en toerisme, cultuurhistorische erfgoed en verlies van landbouwgrond. Daarnaast zorgen bestaande waterleidingen voor extra complicaties bij de aanleg en zorgt de EMS en het geluid voor gezondheidsklachten bij omwonenden. Tenslotte is er sprake van landschapsvervuiling en vermindering van leefkwaliteit. Indiener ziet het station liever op de Mosselbanken, Koerogspolder (locatie 12, 13) of langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen

		belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation.
--	--	--

		In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500400	Ben niet mee eens met locatie. Ik zou graag deze project zien liever in Othene of Den Haag	Bedankt voor het delen van uw standpunt. In paragraaf 3.2 met het thema te onderzoeken alternatieven, leest u hoe wordt omgegaan met (nieuw) ingebrachte locaties voor het hoogspanningsstation.
202500401	Ik ben tegen het plan in Paulinapolder	Bedankt voor het delen van uw standpunt. In paragraaf 3.2 over reacties over te onderzoeken alternatieven leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven.
202500402	Betreft: bezwaarschrift tegen de mogelijke onderzoek locaties 3 en 4 (Lovenpolder) voor het hoogspanningsstation Geachte heer/mevrouw, Hierbij willen wij als buurtbewoners onze bezwaren indienen ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4 als mogelijke locaties voor de bouw van een hoogspanningsstation. Wij verzoeken u met klem om deze locaties te schrappen uit het onderzoekstraject om de volgende redenen: 1. Natuur en biodiversiteit Het gebied rondom locaties 3 en 4 heeft een grote ecologische waarde. Het is een belangrijk krekengebied en fungeert als opvanggebied voor ganzen. De bouw van een hoogspanningsstation zou een aanzienlijke negatieve impact hebben op de flora en fauna in deze omgeving. 2. Impact op bijenteelt Een van onze buurtbewoners is imker en wij delen de zorg over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op bijenvolken. Er zijn onderzoeken die aantonen dat bijen desoriënteren en hun navigatievermogen wordt aangetast door dergelijke straling, wat desastreus kan zijn voor de bijenpopulatie en de bestuiving van gewassen. 3. Recreatieve en toeristische waarde De regio staat bekend om zijn vele wandel- en fietsroutes die intensief worden gebruikt. Daarnaast ligt in de omgeving een minicamping, camping Marina Beach, en bevindt zich een vliegveld voor delta- en parapentvliegen in de directe nabijheid. De komst van een hoogspanningsstation zal de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat een negatief effect heeft op recreatie en toerisme.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'.

	4. Cultuurhistorisch erfgoed De omgeving kent een rijke cultuurhistorische waarde, met onder andere het Rijksmonument Muraltmuurtje bovenop de Braakmandijk, het gehucht Paradijs, het verdrongen dorp Vremdieke en een voormalig fort. De landschapsvervuiling die een hoogspanningsstation met zich meebrengt zou deze historische elementen ernstig aantasten. 5. Landbouw en grondgebruik De betrokken locaties bevinden zich op hoogwaardige landbouwgrond. Het verlies van deze vruchtbare grond door de bouw van een hoogspanningsstation is niet wenselijk en kan de agrarische sector in de regio schaden. 6. Infrastructuur en ondergrondse leidingen Er lopen ondergrondse waterleidingen door het gebied, wat extra complicaties met zich meebrengt voor de aanleg van een hoogspanningsstation. 7. Gezondheid en leefomgeving De elektromagnetische straling en het geluid dat een hoogspanningsstation veroorzaakt, kunnen leiden tot gezondheidsklachten en overlast voor omwonenden. Daarnaast draagt de visuele impact van het station bij aan landschapsvervuiling en vermindering van de leef kwaliteit. 8. Dit nieuw te bouwen 380 kv station is in mijn ogen een industriële installatie en behoort dan ook op een industrieterrein gebouwd te worden , dit station is tenslotte voor de industrie. Alternatieve locaties Gezien de nadelen van locaties 3 en 4 willen wij voorstellen om alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, recreatie en landbouw. Mogelijke alternatieven zijn: • Industriegebied de Mosselbanken bij Dow • Koegorspolder (locaties 12 en 13) • Kopje van kanada (locatie 05) • Langs het kanaal van Gent naar Terneuzen (waar geen bestemmingsplanwijziging nodig is) Gezien de bovenstaande argumenten verzoeken wij u dringend om locaties 3 en 4 uit het onderzoekstraject te schrappen en alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, landbouw en leefomgeving. Wij hopen dat onze bezwaren serieus worden genomen en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.	- Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt,
--	--	---

	Graag ontvang ik een ontvangst bevestiging van u van deze brief. Met vriendelijke groet,	zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500403	Stroom moet er zijn maar t mag niet ten koste gaan van jonge boeren. Zet de kerncentrale in braakman noord. 1 eigenaar staats bosbeheer Bij voorbaat dank	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.11.7 leest u over de gebruiksfuncties van het gebied en in paragraaf 3.7 over de samenhang met andere projecten.
202500404	Wederom een lelijke aantasting van het landschap van Zuid Beveland en ook nog vlakbij het dorp Ovezande. Provincie en Gemeente willen de leidingen ondergronds, maar Tennet heeft hiertegen grote weerstand. Lopende een onderzoek naar de ondergrondse mogelijkheid. Ondertussen tekent Tennet toch bovengrondse lijnen op de kaart. Hoe dan?? Waarom onderzoeken we niet goed de ondergrondse de alternatieven. Bovengrondse lijnen zijn erg belastend op verschillende vlakken. .. Ovezande ligt in het mooie natuur gebied nl zak van zuid beveland....Hoe lang nog??	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land wordt meer uitgelegd over de ondergrondse aanleg. Er wordt ingegaan op het nog lopende nettechnische onderzoek waar u naar verwijst. In paragraaf 3.11.4 leest u meer over het thema landschap en in paragraaf 3.11.3 over het thema natuur.
202500405	Betreft: bezwaarschrift tegen de mogelijke onderzoek locaties 3 en 4 (Lovenpolder) voor het hoogspanningsstation Geachte heer/mevrouw, Hierbij willen wij als buurtbewoners onze bezwaren indienen ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4 als mogelijke locaties voor de bouw van een hoogspanningsstation. Wij verzoeken u met klem om deze locaties te schrappen uit het onderzoekstraject om de volgende redenen: Natuur en biodiversiteit Het gebied rondom locaties 3 en 4 heeft een grote ecologische waarde. Het is een belangrijk krekengebied en fungeert als opvanggebied voor ganzen. De bouw van een hoogspanningsstation zou een aanzienlijke negatieve impact hebben op de flora en fauna in deze omgeving. Impact op bijenteelt	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen.

	Een van onze buurtbewoners is imker en wij delen de zorg over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op bijenvolken. Er zijn onderzoeken die aantonen dat bijen desoriënteren en hun navigatievermogen wordt aangetast door dergelijke straling, wat desastreus kan zijn voor de bijenpopulatie en de bestuiving van gewassen. Recreatieve en toeristische waarde De regio staat bekend om zijn vele wandel- en fietsroutes die intensief worden gebruikt. Daarnaast ligt in de omgeving een minicamping, camping Marina Beach, en bevindt zich een vliegveld voor delta- en parapentevliegen in de directe nabijheid. De komst van een hoogspanningsstation zal de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat een negatief effect heeft op recreatie en toerisme. Cultuurhistorisch erfgoed De omgeving kent een rijke cultuurhistorische waarde, met onder andere het Rijksmonument Muraltmuurtje bovenop de Braakmandijk, het gehucht Paradijs, het verdrongen dorp Vremdieke en een voormalig fort. De landschapsvervuiling die een hoogspanningsstation met zich meebrengt zou deze historische elementen ernstig aantasten. Landbouw en grondgebruik De betrokken locaties bevinden zich op hoogwaardige landbouwgrond. Het verlies van deze vruchtbare grond door de bouw van een hoogspanningsstation is niet wenselijk en kan de agrarische sector in de regio schaden. Infrastructuur en ondergrondse leidingen Er lopen ondergrondse waterleidingen door het gebied, wat extra complicaties met zich meebrengt voor de aanleg van een hoogspanningsstation. Gezondheid en leefomgeving De elektromagnetische straling en het geluid dat een hoogspanningsstation veroorzaakt, kunnen leiden tot gezondheidsklachten en overlast voor omwonenden. Daarnaast draagt de visuele impact van het station bij aan landschapsvervuiling en vermindering van de leef kwaliteit. Dit nieuw te bouwen 380 kv station is in mijn ogen een industriële installatie en behoort dan ook op een industrieterrein gebouwd te worden , dit station is tenslotte voor de industrie.	- Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema
--	--	--

	Alternatieve locaties Gezien de nadelen van locaties 3 en 4 willen wij voorstellen om alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, recreatie en landbouw. Mogelijke alternatieven zijn: Industriegebied de Mosselbanken bij Dow Koegorspolder (locaties 12 en 13) Kopje van Kanada (locatie 05) Langs het kanaal van Gent naar Terneuzen (waar geen bestemmingsplanwijziging nodig is) Gezien de bovenstaande argumenten verzoeken wij u dringend om locaties 3 en 4 uit het onderzoekstraject te schrappen en alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, landbouw en leefomgeving. Wij hopen dat onze bezwaren serieus worden genomen en zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Graag ontvang ik een ontvangst bevestiging van u van deze brief.	'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500406	Wij maken bezwaar tegen het tracé ovezande-driewegen. Het tracé loopt over onze gebouwen. Hierdoor lopen wij een verhoogde kans op leukemie (bron RIVM) Wij hebben een huisvesting gebouwd voor 48 bewoners. Dit was een enorme investering, ook deze bewoners lopen hierdoor een verhoogde kans op leukemie. Daarbij is het een vreselijk zicht wanneer er een dubbele rij extra masten komen. Het zicht is al enorm verslechterd door de nieuw gebouwde lijn. Ik snap dat we stroom verzwaring moeten creëren, maar niet dwars door de mooie zak van Zuid Beveland, terwijl er ondergrondse mogelijkheden zijn.	Bedankt voor het delen van uw bezwaren en zorgen ten aanzien van uw bewoners. Het is in deze fase van de procedure nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen. In paragraaf 3.2 leest u meer over de te onderzoeken alternatieven. In paragraaf 3.11.6 wordt ingegaan op het thema gezondheid en in paragraaf 3.11.4 op het thema landschap. Daarnaast vindt u in paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land een uitleg over de manier van aanleggen van de verbinding.
202500407	Wij zijn de bewoners van [REDACTED]. Wij maken bezwaar tegen het tracé van ovezande-driewegen. Deze hoogspanningslijnen lopen kort over onze huisvesting heen. Dit geeft een verhoogde kans op leukemie. Daarbij vinden wij het een enorme zichtvervuiling van het mooie gebied/omgeving waarin wij verblijven. Het is een te grote belasting voor dit mooie stukje zak van Zuid Beveland. Laten we dat in godsnaam behouden en ons sterk maken voor een ondergrondse verbinding.	Bedankt voor het delen van uw bezwaren. Het is in deze fase van de procedure nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen. In paragraaf 3.2 wordt uitleg gegeven over de te onderzoeken alternatieven. In paragraaf 3.11.6 leest u meer over het thema gezondheid en in paragraaf 3.11.4 over het thema landschap. Daarnaast wordt in paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land ingegaan op de manier van aanleggen van de verbinding.
202500408	Indiener verzoekt om de volgende aspecten mee te nemen in de besluitvorming. Ten eerste stelt indiener dat de toekomstige koers van	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden.

	de industrie onzeker is en daarmee ook de noodzaak van het project. Omdat de vraag naar elektriciteit lager kan zijn of kan wegvallen. Ten tweede wil indiener geen nieuwe bovengrondse hoogspanningsleidingen en moeten L1,L2,L3 en L4 als ondergrondse alternatieven worden onderzocht. Ten derde wijst indiener op een bijzonder natuur- en cultuurlandschap genaamd de Zak van Zuid-Beveland. Volgens indiener mag dit gebied niet verder worden aangetast door het plaatsen van nieuwe hoogspanningsmasten, te meer vanwege de erkende status van het gebied. Ten vierde stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst kan worden aangesloten via het Belgische hoogspanningsnet. Ten vijfde stelt indiener dat moet worden onderzocht, de meest robuuste kruising van de Westerschelde is in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet.	Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500409	Wij houden van biervliet en onze mooie polder. Ook voor onze kinderen zouden we niet graag zien dat er hier een kerncentrale en 380kV station komt.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 leest u meer over de te onderzoeken alternatieven en hoe het proces verloopt tot één voorkeursbesluit. In paragraaf 3.11.4 leest u meer over het thema landschap en hoe we dat meenemen in de afweging en uitvoering. Paragraaf 3.7 geeft een toelichting over samenhang met andere projecten.
202500410	Slecht voor de gezondheid	Bedankt voor het delen van uw zorgen. In paragraaf 3.11.6 wordt uitgelegd hoe rekening wordt gehouden met het thema gezondheid.
202500411	Wat zou het eeuwig zonde zijn als er nog meer van die lelijke masten in het o zo prachtige zuid beveland/Ovezande zouden komen. Ik snap dat er voor de stroom een transport mogelijkheid moet zijn maar ik begrijp dat er dus ook een optie is om dit ondergronds uit te voeren. Dit zal qua kosten misschien (wat) hoger uitvallen maar als ze de	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 wordt meer uitgelegd over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit. In paragraaf 3.11.4 leest u meer over het thema landschap en hoe we dat meenemen in de afweging en uitvoering. Paragraaf 3.12.3 gaat in op het thema kosten. Daarnaast wordt in

	stroom nu een 0.1 cent duurder maken dan kunnen ze daarvan de meerkosten van het ondergrondse tracé bekostigen. Boere verstand noemen wij dit in de zak:-)	paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land meer uitgelegd over de manier van aanleggen.
202500412	Geen kostbare landbouwgrond opofferen. Hoogspanningsstation hoort op een industrieterrein. Dus op de Mosselbanken	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 leest u over de te onderzoeken alternatieven en in paragraaf 3.11.7 over de gebruiksfuncties van het gebied, waaronder ook landbouw.
202500413	Dit hoort in een industriegebied en niet in een akkerbouw gebied/woongebied.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 leest u over de te onderzoeken alternatieven en in paragraaf 3.11.7 over de gebruiksfuncties van het gebied, waaronder ook landbouw.
202500414	Nog meer lelijke masten in onze mooie omgeving? ten eerste verpest het ons uitzicht, ten tweede schijnt het ook nog ongezond te zijn er bij in de buurt te wonen.. Zijn er geen andere opties? Zoals ondergronds bijvoorbeeld?	Bedankt voor het delen van uw zorgen. Voor meer informatie over leefomgeving en gezondheid verwijs ik u naar paragraaf 3.11.6, het gaat onder andere in op het voorzorgbeleid. Hoe we omgaan met de impact op landschap, wordt beschreven in paragraaf 3.11.4 over het thema landschap. Voor een uitleg over de wijze van aanleggen verwijs ik u naar paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land.
202500415	Indiener maakt bezwaar ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4. Dit vanwege de impact op de bedrijfsvoering van het pluimvee. Daarnaast is er een negatieve impact op gezondheid & leefomgeving, natuur, recreatieve waarde en toerisme, cultuurhistorisch erfgoed en verlies van landbouwgrond. Daarnaast zorgen bestaande waterleidingen voor extra complicaties bij de aanleg. Indiener ziet het station liever op de Mosselbanken, Koegorspolder (locatie 12, 13) of langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of

		alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500416	Optie 3 en 4 (Paradijsje en Lovenpolderstraat) onacceptabel. Veel te dicht op het dorp, Aantasting van het landschap, de flora en Fauna en het woongenot van de inwoners in Hoek. Veel te opvallend. Dit is ook al in eerder onderzoek aangetoond. Locatie Mosselbanken lijkt meest voor de hand te liggen.	Bedankt voor uw inbreng. Voor een uitleg over de te onderzoeken alternatieven verwijs ik u naar paragraaf 3.2. In paragraaf 3.11.3 leest u meer over het thema natuur, in paragraaf 3.11.6 over het thema leefomgeving en in paragraaf 3.11.4 over het thema landschap.
202500417	Deze 380 kV netuitbreiding in ZVL hoort in een industriegebied gerealiseerd te worden.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.2 vindt u meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot één

	De optie Kopje van Kanada voldoet aan het vraaggebied en sluit ook technisch aan op waar TenneT bestaande voorzieningen al zijn, inclusief infrastructuur wegen en kanalen. Nieuwe trajecten zijn veel duurder. Wat ik mis is dat dit deel industriegebied blijvend afgebakend zou moeten zijn. Dit i.v.m. de beheersbaarheid van mogelijke risico's en om adequaat te kunnen optreden bij calamiteiten. Alle overige genoemde / aangegeven opties zijn geen opties omdat o.a. wonen in een dergelijk gebied met zo'n 380 kV station hoge onacceptabele risico's vormen (magneetvelden) voor de volksgezondheid, milieu, landbouw en natuur (o.a. het Natuurgebied de Braakman). Ook voor het aangrenzende dorp Biervliet zijn risico's gedurende de bouwtijd en bij calamiteiten reël aanwezig. In de MER wordt gezondheid wel genoemd maar een afzonderlijke RI&E door onafhankelijke instantie(s) ontbreekt. Risico's (met name bij kinderen) met de aanwezigheid van magneetvelden wordt stevig onderschat. Metingen en/of berekeningen uitgevoerd door een onafhankelijke instantie(s) ontbreken in dit concept. De opties 1,2,3,4 realiseren naast de chemische industrie (BRZO) waarin LPG opslag, haven, opslagvoorraden van diverse brandbare en explosieve chemicaliën is een onverstandige slechte keus. Risico's die alleen maar groter en complexer worden, als deze locaties in aanmerking zouden komen voor de bouw van een of meerdere kernreactor(s), waarvan de bouwtijd 10-15 jr. (incl. calamiteiten) en bouwlocatie gezondheid milieu, landbouw en natuur veel onherstelbare schade zal veroorzaken. De enige echte meest 'betrouwbare' locatie (over kernafval nog niets zeggende) is de Maasvlakte.	voorkeursbesluit. De door u aangehaalde onderwerpen komen terug in de effectenstudie in de volgende fase. Paragraaf 3.11.5 gaat in op het thema veiligheid en paragraaf 3.11.6 op het thema leefomgeving en gezondheid. In paragraaf 3.11.3 leest u meer over natuur en in paragraaf 3.11.7 over gebruiksfuncties, waaronder landbouw. Paragraaf 3.7 gaat in op de samenhang met de andere energieprojecten in de regio. Uw reactie lijkt (ook) betrekking te hebben op het project nieuwbouw kerncentrales. Wij hebben uw reactie daarom doorgezet naar personen die aan dit project werken.
202500418	Aan de ministers van KGG en BZK Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds!	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie.

	De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwaard. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés	Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	--	--

	De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossenissee of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	
202500419	Betreft: bezwaarschrift tegen de mogelijke onderzoek locaties 3 en 4 (Lovenpolder) voor het hoogspanningsstation Geachte heer/mevrouw, Hierbij willen wij als buurtbewoners onze bezwaren indienen ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4 als mogelijke locaties voor de bouw van een hoogspanningsstation. Wij verzoeken u met klem om deze locaties te schrappen uit het onderzoekstraject om de volgende redenen: 1. Natuur en biodiversiteit Het gebied rondom locaties 3 en 4 heeft een grote ecologische waarde. Het is een belangrijk krekengebied en fungeert als opvanggebied voor ganzen. De bouw van een hoogspanningsstation zou een aanzienlijke negatieve impact hebben op de flora en fauna in deze omgeving. 2. Impact op bijenteelt Een van onze buurtbewoners is imker en wij delen de zorg over de negatieve effecten van elektromagnetische straling op bijenvolken. Er zijn onderzoeken die aantonen dat bijen desoriënteren en hun navigatievermogen wordt aangetast door dergelijke straling, wat desastreus kan zijn voor de bijenpopulatie en de bestuiving van gewassen. 3. Recreatieve en toeristische waarde De regio staat bekend om zijn vele wandel- en fietsroutes die intensief worden gebruikt. Daarnaast ligt in de omgeving een minicamping, camping Marina Beach, en bevindt zich een vliegveld voor delta- en parapentvliegen in de directe nabijheid. De komst van een hoogspanningsstation zal de aantrekkelijkheid van het gebied sterk verminderen, wat een negatief effect heeft op recreatie en toerisme. 4. Cultuurhistorisch erfgoed De omgeving kent een rijke cultuurhistorische waarde, met onder andere het Rijksmonument Muraltmuurtje bovenop de Braakmandijk, het gehucht Paradijs, het verdrongen dorp Vremdieke en een voormalig fort. De landschapsvervuiling die een hoogspanningsstation met zich meebrengt zou deze historische elementen ernstig	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende

	aantasten. 5. Landbouw en grondgebruik De betrokken locaties bevinden zich op hoogwaardige landbouwgrond. Het verlies van deze vruchtbare grond door de bouw van een hoogspanningsstation is niet wenselijk en kan de agrarische sector in de regio schaden. 6. Infrastructuur en ondergrondse leidingen Er lopen ondergrondse waterleidingen door het gebied, wat extra complicaties met zich meebrengt voor de aanleg van een hoogspanningsstation. 7. Gezondheid en leefomgeving De elektromagnetische straling en het geluid dat een hoogspanningsstation veroorzaakt, kunnen leiden tot gezondheidsklachten en overlast voor omwonenden. Daarnaast draagt de visuele impact van het station bij aan landschapsvervuiling en vermindering van de leef kwaliteit. 8. Dit nieuw te bouwen 380 kv station is in mijn ogen een industriële installatie en behoort dan ook op een industrieterrein gebouwd te worden , dit station is tenslotte voor de industrie. Alternatieve locaties Gezien de nadelen van locaties 3 en 4 willen wij voorstellen om alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, recreatie en landbouw. Mogelijke alternatieven zijn: • Industriegebied de Mosselbanken bij Dow • Koegorspolder (locaties 12 en 13) • Kopje van kanada (locatie 05) • Langs het kanaal van Gent naar Terneuzen (waar geen bestemmingsplanwijziging nodig is) Gezien de bovenstaande argumenten verzoeken wij u dringend om locaties 3 en 4 uit het onderzoekstraject te schrappen en alternatieve locaties te overwegen die minder impact hebben op natuur, landbouw en leefomgeving. Wij hopen dat onze bezwaren serieus worden genomen en zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Graag ontvang ik een ontvangst bevestiging van u van deze brief.	fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het
--	---	---

		voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500420	Indiener maakt bezwaar ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4. Dit vanwege de impact op natuur en biodiversiteit (krekens), impact op de bijenteelt, recreatieve waarde en toerisme, cultuurhistorische erfgoed en verlies van landbouwgrond. Daarnaast zorgen bestaande waterleidingen voor extra complicaties bij de aanleg en zorgt de EMS en het geluid voor gezondheidsklachten bij omwonenden. Tenslotte is er sprake van landschapsvervuiling en vermindering van leefkwaliteit. Indiener ziet het station liever op de Mosselbanken, Koerogspolder (locatie 12, 13) of langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: Specifiek gaan we hier nog in op een aantal onderdelen: - Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. De door u genoemde natuurwaarden, ook die rondom stationslocatie 3 en 4, worden daarbij meegenomen. - Voor wat betreft 'Recreatieve en toeristische waarde': In de verkenningsfase waarin het plan-MER wordt opgesteld, wordt beoordeeld of een nieuwe hoogspanningsverbinding en een nieuw hoogspanningsstation zorgt voor een verlies aan- of belemmering van recreatiefuncties en -voorzieningen en of alternatieven daarin verschillen. Hierbij wordt gekeken naar de aanwezigheid van recreatiegebieden (dag- en verblijfsrecreatie) op water en land. Hierbij gaat om campings, sportterreinen en vakantieparken. Er vindt geen beoordeling plaats van de belevingswaarde van recreatieve functies. Wel maakt beleving onderdeel uit van de beoordeling onder het thema 'landschap'. - Effecten op fiets- en wandelroutes worden niet beoordeeld omdat hoogspanningslijnen hoog genoeg hangen om geen belemmering te vormen en bij de stationslocaties zijn bestaande fiets- en wandelroutes, indien aanwezig, altijd aanpasbaar. Dit betreft een onderwerp voor in de volgende fase, de planuitwerkingsfase. Het vliegveld voor delta- en parapenting bij Hoek zal worden meegenomen in het plan-mer. - Voor wat betreft het cultuurhistorisch erfgoed en mogelijke landschappelijke vervuiling geldt dat in het plan-MER onder het

		thema landschap, cultuurhistorie en archeologie de Zeeuwse landschappelijke en cultuurhistorische kernwaarden worden beschreven en betrokken in de effectbeoordelingen. De door u genoemde waarden maken daar onderdeel van uit. - Bij het beoordelingscriterium 'Beïnvloeding van de gebiedskarakteristiek' wordt een beoordeling uitgevoerd aan de hand van kernkwaliteiten, beleving en bundeling (in geval van een tracé). - Voor wat betreft landbouw en grondgebruik geldt dat in het plan-mer de effecten op het landbouwareaal in beeld worden gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. - Voor wat betreft de aandachtspunten die u voor de bestuivers aangeeft, geldt dat op basis van onderzoek inderdaad blijkt dat er een effectrelatie is tussen (honing) bijen en elektromagnetische straling door hoogspanningsverbindingen. In de verkenningsfase en in het in deze fase op te stellen plan-MER wordt echter nog niet op dit detailniveau naar de effecten van de alternatieven voor het project 380kV Zeeuws-Vlaanderen gekeken. Wel zal in het plan-MER onder het thema 'gebruiksfuncties' een beknopte algemene beschouwing worden opgenomen over de effectrelatie op basis van beschikbaar wetenschappelijk onderzoek. Afhankelijk van het voorkeursalternatief dat aan het einde van de verkenningsfase wordt gekozen, kan in de planuitwerkingsfase worden bepaald of dit risico op effecten daadwerkelijk aanwezig is en, zo ja, bij de verdere uitwerking en inpassing van de mastlocaties, de hoogspanningsverbinding en het hoogspanningsstation worden betrokken. Uw verzoek om geen vegetatie bij hoogspanningsstations aan te planten, die bestuivers aantrekt, zal dan ook worden meegenomen bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.
202500421	Wij vinden niet dat de Borssele polder verder belast moet worden met bovengrondse tracés. Voor ons is alleen het eerste tracé aanvaardbaar	Bedankt voor uw reactie. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijst ik u

	omdat er dan geen bewoners worden gehinderd en het de kortste route is naar Zeeuws-Vlaanderen. De andere opties hinderen veel bewoners en boeren waardoor we erg veel last zullen hebben van zowel de aanleg als daarna van het leefgenot wat daardoor erg achteruit zal gaan. Zeker optie 3 is voor ons geen optie omdat dit zowel voor ons bedrijf als voor ons gezin heel ingrijpend zal zijn. We zullen er ook alles aan proberen te doen om dit tegen te houden	naar paragraaf 3.2. In paragraaf 3.11.6 met het thema 'leefomgeving en gezondheid' leest u een toelichting hoe we de impact op de omgeving tot een minimum willen beperken.
202500422	Indiener onderkent het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar wil nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven. Indiener roept op om behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid. Indiener roept op om bij de milieueffectrapportage en de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van de bestaande agrarische structuur als zwaarwegend criterium. De voorkeurslocatie van de indiener is dicht bij industrie, niet op landbouwgrond. Indiener vindt locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie sluit aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft. Indiener wijst ook op zorgen die bij agrariërs leven over de aanleg van infrastructuur, met name kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Indiener roept op om een zorgvuldig omgevingsmanagementbeleid te hanteren en, indien schade optreedt, een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding toe te passen.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In deze reactie wijst u op de landbouwbelangen en het zoveel als mogelijk behouden van landbouwgrond, ook bij de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Wij hebben begrip voor de belangen die u aangeeft en willen hier op een zorgvuldige manier mee omgaan. Voor wat betreft uw voorkeur voor de Mosselbanken als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport Omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Verder kunt u in par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet. Zorgvuldig omgevingsmanagement is inderdaad waar wij voor gaan, in het thema-antwoord van par. 3.6 Reacties over het participatieproces, kunt u onder andere lezen hoe wij invulling geven aan het betrekken van belanghebbenden, waaronder grondeigenaren. Het belang van landbouw wordt nadrukkelijk meegenomen in onderzoek van gebruiksfuncties in de plan-mer, ook krijgt landbouw een plek in de IEA. In deze Reactienota kunt u hierover meer lezen in par. 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer, en in par. 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse. Mocht verlies van landbouwgrond niet voorkomen kunnen worden, dan pleit u voor eerlijke schadevergoedingen. Dit onderschrijven wij, meer hierover kunt u lezen in het thema-antwoord van par. 3.10 Reacties over schade en vergoedingen. Als het gaat om mogelijke overlast door de nieuwe verbinding tijdens de aanleg en het gebruik, stelt TenneT alles in het werk om deze zo beperkt mogelijk te houden. Hoe we dit doen staat beschreven in par.

		3.8 Reacties over de realisatie van het project en par. 3.11.6 leefomgeving en gezondheid.
202500423	Wil ik niet	Bedankt voor uw reactie. Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen. Voor meer informatie over de nut en noodzaak van de netuitbreiding, verwijs ik u naar paragraaf 3.1.
202500424	Bij deze bezwaar tegen het plan dan wel onderzoek naar de mogelijke aanleg van de bovengrondse route L4 door de gemeente Borsele. De 19 kilometer lange 380 kV-verbinding welke loopt vanaf het hoogspanningsstation bij Borssele via Driewegen, Oudelande en Kwadendamme naar Eversdijk zal door TenneT in 2025 verwijderd worden. Door het verwijderen van deze verbinding zou de zak van Zuid Beveland "masten" vrij worden, op de bestaande verbinding van Goes naar Terneuzen. (Uw route L4). Mijn mening: een ondergrondse verbinding is beter voor de gezondheid van omwonenden maar ook voor het mooie gebied wat de "zak van Zuid Beveland" is.	Bedankt voor uw reactie. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. In paragraaf 3.3.1 met het thema 'bovengronds versus ondergronds' leest u een toelichting over de manier van aanleggen. De bouw van de netuitbreiding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 met de thema's 'landschap' en 'leefomgeving en gezondheid' leest u hoe we dit tot een minimum willen beperken.
202500425	Graag willen wij bezwaar indienen tegen het plan op locatie 3 (paradijs) en 4 (lovenpolder). Wij hebben er 3 jaar geleden bewust voor gekozen om in de polder te gaan wonen net ver genoeg weg van de industrie, lawaai en drukte en toch dicht bij ons dorp Hoek. Hiervoor is ook een enorme prijs betaald. Tevens is dit stukje polder in combinatie met het torenbos de ultieme sport, wandel en fietsroute voor veel mensen uit het dorp Hoek. Wij zitten al dicht bij de industrie van Dow wat jaarlijks voor de ingecalculeerde overlast zorgt wat we wel wisten toen we hier kwamen wonen maar waar we mee kunnen dealen. Het lijkt me voor de bewoners van Hoek en zeker de bewoners van de Noorddijk, hasjesstraat, lovenweg en lovenpolder erg oneerlijk als u de industrie naar onze voor en achtertuinen brengt.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. In de milieueffectrapportage onderzoeken we onder andere de effecten op; Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie; Leefomgeving en gezondheid en Gebruiksfuncties (sport, wandel en fietsroute). In paragraaf 3.11 met het thema 'Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer' is daar meer over te lezen.
202500426	Ik ben het hier niet mee eens	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, deze is ter kennisgeving aangenomen. Voor meer informatie over de nut en noodzaak van de netuitbreiding, verwijs ik u naar paragraaf 3.1.
202500427	Zonde van die mooie polder met goede landbouwgrond. Kopje van Kanada is prima alternatief.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.

202500428	De reactie bevat een bijlage van 7 pagina's en ruim 50 vragen. Algemeen stelt de indiener dat creatieve nature based innovaties centraal moeten staan en dat de overheid focus zou moeten hebben op energiebesparing. Belangrijkste onderwerpen: Indiener stelt vragen over de nut en noodzaak van het project. Indiener stelt veel vragen die gaan over het beoordelingskader en de te meten cumulatieve aspecten op natuur, over de cumulatieve effecten van de verschillende projecten in de regio, scheepvaart en morfologische aspecten. Ook de autonome ontwikkelingen moeten volgens indiener worden meegenomen in de cumulatieve effecten. Indiener vraagt een (betere) onderbouwing van de onmogelijkheden van een verbinding met België. Indiener stelt de werkwijze zeef 1 en zeef 2 in de cNRD ter discussie. Volgens indiener moet alles wat omgeving inbrengt in de plan-mer en IEA worden onderzocht. Indiener stelt dat in de plan-mer alleen onderzoek naar ondergrondse alternatieven moet plaatsvinden. Er is dringend behoefte aan een integrale aanpak van genoemde ontwikkelingen in de regio. Tevens verzoekt indiener het amoveren van de 150kV volledig onderdeel te maken van dit project.	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u met name zorgen deelt over de natuur en de cumulatieve effecten van de energieprojecten in de regio. In paragraaf 3.11 worden de reacties op het beoordelingskader van de cNRD behandeld. Specifiek in 3.11.3 over Natuur, in 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid - waarin het beoordelingskader van licht, geluid en magneetvelden is beschreven - en in 3.11.8 over duurzaamheid, zoals CO2 effecten. Hoe wordt omgegaan met de cumulatieve effecten van de energieprojecten in de regio staat beschreven in paragraaf 3.7 met het thema Integraliteit. In paragraaf 3.4. treft u meer informatie aan over alternatieve energievoorziening zoals aansluiting vanuit België. In paragraaf 3.3.2 geven we een toelichting op reacties over de wijze van kruising Westerschelde, waaronder baggeren. In paragraaf 3.9 leest u meer over het amoveren van de bestaande 150kV verbinding. Tevens wijzen wij u op het rapport van TenneT over natuurinclusief bouwen. U kunt deze vinden https://www.tennet.eu/nl/inspiratiegids-natuurinclusief-bouwen. We zoeken bij voorkeur naar een variant die het minst effect heeft op natuur en landschap. Er zijn echter vele onderdelen waar we rekening mee moeten houden en we brengen alles zorgvuldig in kaart. Uiteindelijk neemt de minister een voorkeursbeslissing op basis van de plan-MER, de IEA en het regioadvies. In de daaropvolgende project-MER kunnen we antwoord geven op meer gedetailleerde project vragen, zoals de afmetingen van de werkterreinen.
202500429	Geachte heer/mevrouw, Met deze zienswijze reageer ik als bezorgde inwoner van de Paulinapolder op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor de 380 kV Netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Wij onderkennen het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar willen nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven en de gezondheid van nabijgelegen bewoners. Behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid De landbouw in Zeeland en specifiek in Zeeuws-Vlaanderen levert een essentiële bijdrage aan de voedselvoorziening in Noordwest-Europa.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In deze reactie wijst u op de landbouwbelangen en het zoveel als mogelijk behouden van landbouwgrond, ook bij de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Wij hebben begrip voor de belangen die u aangeeft en willen hier op een zorgvuldige manier mee omgaan. Voor wat betreft uw voorkeur voor de Mosselbanken als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport Omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Verder kunt u in par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet. Zorgvuldig omgevingsmanagement is inderdaad waar wij voor gaan, in

	Gezien de toenemende impact van klimaatverandering en geopolitieke spanningen op de mondiale voedselketen, is het cruciaal dat Nederland zorgvuldig omgaat met zijn agrarische ruimte. Wij roepen daarom op om bij de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van hoogwaardige landbouwgronden. Vruchtbare landbouwgronden zijn een niet-vervangbare hulpbron. Het opofferen van deze gronden voor infrastructurele projecten heeft verstrekende gevolgen voor de agrarische sector, de regionale economie en de voedselvoorziening op lange termijn. Gezien de wetenschappelijke aanwijzingen voor mogelijke gezondheidsrisico's van elektromagnetische velden, in combinatie met de langdurige blootstelling die bewoners (met name de jongste groep 0 tm 18 jaar oud) van de Paulinapolder zouden moeten ondervinden, is het sterk aan te raden dit mee te nemen tegen de besluitvorming. Voorkeurslocatie: dicht bij industrie, niet op landbouwgrond en te dicht bij bevolking. Uit de voorgestelde zoekgebieden voor het nieuwe hoogspanningsstation in Zeeuws-Vlaanderen blijkt dat sommige locaties zich bevinden op of nabij waardevolle landbouwgrond. Wij pleiten ervoor dat er uitsluitend locaties worden overwogen die de bestaande landbouwstructuur respecteren en niet leiden tot verdere versnippering van landbouwgebieden. Gezien deze uitgangspunten is locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie ligt dicht bij bestaande industriële gebieden en minimaliseert daarmee de impact op landbouwgrond, mens en milieu. Dit sluit tevens aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen. Zorgvuldig omgevingsmanagement en eerlijke schadevergoedingen Naast de locatiekeuze willen wij ook wijzen op de zorgen die bij agrariërs leven over de aanleg van infrastructuur, met name kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Ervaringen uit eerdere projecten laten zien dat onvoldoende zorgvuldig omgevingsmanagement kan leiden tot schade aan percelen, bodemstructuur en gewasopbrengsten. Wij verzoeken daarom om: 1. Zeer zorgvuldig omgevingsmanagement bij de aanleg van toekomstige infrastructuur om schade aan landbouwpercelen te	het thema-antwoord van par. 3.6 Reacties over het participatieproces, kunt u onder andere lezen hoe wij invulling geven aan het betrekken van belanghebbenden, waaronder grondeigenaren. Het belang van landbouw wordt nadrukkelijk meegenomen in onderzoek van gebruiksfuncties in de plan-mer, ook krijgt landbouw een plek in de IEA. In deze Reactienota kunt u hierover meer lezen in par. 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer, en in par. 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse. Mocht verlies van landbouwgrond niet voorkomen kunnen worden, dan pleit u voor eerlijke schadevergoedingen. Dit is wat wij onderschrijven, meer hierover kunt u lezen in het thema-antwoord van par. 3.10 Reacties over schade en vergoedingen.
--	--	--

	voorkomen. 2. Minimale verstoring van agrarische bedrijfsvoering, waarbij werkzaamheden goed worden afgestemd met boeren en bodembeheerplannen worden toegepast. 3. Een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding indien schade toch onvermijdelijk blijkt. De huidige zorgen onder boeren zijn reëel, en vertrouwen kan alleen worden gewaarborgd als compensatieregelingen ruimhartig en snel worden toegepast. Conclusie Ik verzoek de verantwoordelijke instanties en het ministerie van Klimaat en Groene Groei om: • In de Milieueffectrapportage expliciet de impact op landbouwgrond als zwaarwegend criterium mee te nemen. • Voorkeurslocaties te selecteren die de bestaande agrarische structuur niet verstoren en geen verdere druk uitoefenen op vruchtbare landbouwgebieden. • Potentiële gezondheidsrisico's door langdurige blootstelling aan EMT kritisch bekijken. • Mosselbanken (2) als de meest geschikte locatie aan te wijzen, omdat deze de landbouwgronden ontziet en beter aansluit bij de industrie. • Een zorgvuldig omgevingsmanagementbeleid te hanteren en, indien schade optreedt, een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding toe te passen. Wij benadrukken dat de bescherming van agrarische gronden geen achterhaald standpunt is, maar een dringende noodzaak in het licht van de huidige geopolitieke en klimaatontwikkelingen. Nederland moet zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte, waarbij voedselproductie en voedselzekerheid prioriteit moeten krijgen. Wij vertrouwen erop dat deze zienswijze wordt meegenomen in de verdere besluitvorming en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.	
202500430	Betreft brief aan B&W Terneuzen. Indiener is geen tegenstander van komst hoogspanningsstation, omdat dit nodig is voor energietransitie. Indiener stelt dat volgens verstrekte informatie nieuwe verbinding primair nodig is voor industrie en dat bestaande verbinding volstaat voor toekomstige behoefte huishoudens. Nieuw hoogspanningsstation is belastend voor omgeving, o.a. door laag frequent geluid en niet onder te brengen in gebouw of met dichte bomen- en struikenranden.	Hartelijk dank voor uw reactie. Goed om te horen dat u de nut en noodzaak van de nieuwe verbinding ondersteunt. Wel geeft u aan dat aan diverse van de mogelijke locaties van het hoogspanningsstation grote nadelen kleven, o.a. in de vorm van (laagfrequent) geluid, al dan niet in combinatie met nabijgelegen woningen. Uw voorkeur gaat uit naar locatie 2 Mosselbanken. Uw mening hierover nemen wij mee in het thema Omgeving van de IEA. Wat wij verder in dit verband kunnen

	Resterende 7 locaties deels ook nog dicht bij woningen, namelijk locaties 3, 4 en 6. Indiener vindt daarom alleen locatie 2 bespreekbaar omdat deze grenst aan Westerschelde, ligt op industrieterrein, goed aansluit vanuit Borsele, direct naast grote afnemer elektriciteit ligt en zonnepark naar andere locatie, bijv. 3 of 4 verplaatst kan worden zonder dat het daar overlast geeft. Claim DOW en NSP voor toekomstige uitbreiding is niet concreet gemaakt.	aangeven is dat wij alle mogelijke locaties voor het hoogspanningsstation in het effectenonderzoek in de plan-mer en IEA met elkaar gaan vergelijken, ook op de onderdelen geluid en de eventuele nabijheid van woningen. Mogelijk leidt deze vergelijking tot de door u gewenst uitkomst dat locatie 1 Mosselbanken er verhoudingsgewijs positief uitspringt. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. In paragraaf 3.11.3 met thema 'Natuur' wordt een uitleg gegeven hoe onderwerpen als vogels en beschermde gebieden hun plek hebben in de afweging. Tijdens de bouwfase kan er inderdaad sprake zijn van overlast, in paragraaf 3.8 geven we toelichting op de realisatiefase.
202500431	Indiener maakt bezwaar ten aanzien van de voorgenomen keuze voor locaties 3 en 4. Dit vanwege de impact op natuur en biodiversiteit (krekens), impact op de bijenteelt, recreatieve waarde en toerisme, cultuurhistorische erfgoed en verlies van landbouwgrond. Daarnaast zorgen bestaande waterleidingen voor extra complicaties bij de aanleg en zorgt de EMS en het geluid voor gezondheidsklachten bij omwonenden. Tenslotte is er sprake van landschapsvervuiling en vermindering van leefkwaliteit. Indiener ziet het station liever op de Mosselbanken, Koerogspolder (locatie 12, 13) of langs het kanaal van Gent naar Terneuzen.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied en de effecten op de omgeving. Wat betreft het eerste leggen we in paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. De effecten op de omgeving hebben ook hun plek in het onderzoek. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.3, 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'natuur', 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'. De mogelijke elektromagnetische beïnvloeding op waterleidingen die u aanhaalt is ook onderdeel van onderzoek, hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor andere buisleidingen en het spoor. Dat zal plaats vinden in de fase van uitwerking van het voorkeursbesluit. We weten dan welke belemmeringen we tegen komen en hoe we hier mitigerende maatregelen op moeten nemen. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA.

202500432	Beste, ik maak bij deze bezwaar tegen het plan om bovengrondse leidingen door de "zuid-bevelandse zak" te doen laten lopen. Inmiddels hebben we de landschappelijke gevolgen gezien van het eerdere traject. Dit is zo'n enorme aantasting van ons Zeeuwse landschap, dat we nu toch echt moeten zeggen: DIT KAN ZO NIET VERDER, STOP ERMEE!	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie'.
202500433	Borssele en de Borsselepolder worden al genoeg geraakt door de energietransitie. Ook de andere Rijksinpassingsplannen zullen een grote impact hebben op onze leefomgeving. De Borselse Voorwaarden geven duidelijk de grenzen van de inwoners aan. Deze Deze worden ook ondersteund door de gemeente Borsele. Geen nieuwe hoogspanningsmasten in of door de polder Alle leidingen zoveel mogelijk ondergronds Aansluiting met Belgisch netwerk moet een optie blijven. De energietransitie is een Europees probleem en moet ook samen aangepakt worden. Pas hier de wetgeving op aan. Borssele moet een goede en nieuwe ontsluiting krijgen, zeker met alle plannen die nog komen. Inwoners moeten geen of zo min mogelijk hinder ondervinden van de werkzaamheden. Inwoners moeten kunnen blijven wonen. De Groene rand om het dorp, wat dient als buffer tussen wonen en industrie moet ontzien worden en zonodig opnieuw beplant na werkzaamheden. Bouwterreinen zoveel mogelijk buiten bewoond gebied. Strand en dijk, waar zeker in de zomer veel recreatie is moet toegankelijk blijven. Boren van de leidingen heeft de voorkeur boven een open opgraving	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Uw wens om geen nieuwe hoogspanningsmasten in of door de polder en zoveel mogelijk ondergrondse aanleg, wordt beantwoord in het thema antwoord 3.3.1. 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land'. In het thema antwoord 3.4 met het thema Reacties over alternatieve energievoorziening, gaan we in op aansluiting met het Belgische netwerk. Dit project wordt niet gebouwd in de groene rand/Sloegebied, maar aan de zuidkant van de verbinding Borssele-Rilland. Andere voorkeuren die in de reactie genoemd staan nemen wij mee in de afwegingen. Het lijkt dat sommige zaken zoals de opmerking over bouwterrein betrekking hebben op de procedure nieuwbouw kerncentrales, wij hebben de reactie daarom voor de zekerheid doorgestuurd naar de collega's die werken aan dat project.
202500434	De zak is een prachtig gebied. Gelieve de industrie bij de industrie te laten. Voorkeur voor concept 1 en 2. Concepten 3 en 4 hebben te veel impact op de omgeving.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.

202500435	Wij vinden dat het KV380 naar de mosselbanken of kopje van Canada moet. 'T paradijs en Lovenpolderstraat is absoluut geen optie want dan staat hij tegen het dorp aan.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.
202500436	Dat de gemeente ook al heeft aangegeven geen bovengrondse verbinding te willen en zeker niet bij Ovezande, ze zeggen: "het is ongepast, niet uitlegbaar en onnodig om een bovengrondse 380kV verbinding te onderzoeken in de Zak van Zuid-Beveland.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, wij gaan in thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, in op uw zorgen. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie'.
202500437	Indiener stelt dat een groot deel van de te onderzoeken alternatieven gelegen is op gronden van diens eigendom en beheer. Indiener stelt dat de aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding en/of hoogspanningsstation ten koste gaat van de beheerde waarden. Indiener verzoekt om onderzoek te doen naar alle thema's die vallen binnen de categorieën 'Bodem en Water op land' en 'Natuur' op zowel landelijk als regionaal als landelijk ecologisch systeem niveau, of grondig te onderbouwen waarom dit niet nodig is. Indiener verzoekt om een aanpak die de verspreiding van exoten uitsluit en verzoekt deze aanpak vooraf voor te leggen. Indiener verzoekt om de thema's (te weten 'Bodem en Water op land' en 'Natuur') te onderzoeken op effect vanuit het gehele hydrologische systeem. Indiener verzoekt tevens om het onderzoek naar de effecten in diens terreinen net zo breed te onderzoeken als diens wettelijke taak. Indiener verzoekt daarnaast om ook het integrale effect (cumulatie) van alle thema's mee te nemen in het onderzoek. Tenslotte verzoekt de indiener om de effecten van zowel een bovengrondse als ondergrondse aanleg te onderzoeken.	Dank voor uw reactie. Het is bekend dat een deel van de alternatieven op het grondgebied van indiener liggen. Indiener is dan ook een belangrijke stakeholder voor initiatiefnemer TenneT. In de cNRD is te lezen hoe de thema's Bodem en Water op Land en Natuur beoordeeld worden in de effectstudies. Voor de afweging tussen bovengrondse en ondergrondse aanleg, verwijzen wij naar paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In het plan-mer worden de effecten als gevolg van de alternatieven voor een nieuwe hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstation in beeld gebracht met als doel een afweging te kunnen maken tussen de alternatieven en te komen tot een voorkeursalternatief. In het plan-MER, en later op te stellen project-MER, zijn de thema's natuur en bodem en water belangrijke onderwerpen in het beoordelingskader. In de beoordelingen wordt aangesloten op en uitgegaan van de wettelijke kaders zoals die er onder andere voor natuur zijn, passend bij het detailniveau van de verkenningsfase (plan-mer) of planuitwerkingsfase (project-mer). De effectbeoordelingen in het plan-mer in de verkenningsfase richten zich op het in beeld brengen van risico's op effecten en in hoeverre de alternatieven daarin verschillen. Hier worden de verscheidene lokale, regionale en landelijke effecten op natuur naar aanleiding van de voorgenomen activiteiten, op een passend detailniveau voor het plan-mer, onderzocht. Denk hierbij aan effecten op natuurlijke waarden door verstoring, habitataantasting, verdroging, draadslachtoffers, et cetera. Er wordt tevens ingegaan op mogelijk cumulerende effecten met de al vergunde projecten in de omgeving. Toekomstige, nog niet concrete/bestaande plannen, worden niet meegenomen in de beoordeling.

		Voor het thema water en bodem op land geldt dat effecten op het bodem- en watersysteem enkel tijdens de aanlegfase mogelijk zijn door tijdelijke bemalingen. In de verkenningsfase worden de risico's op effecten op het bodem- en watersysteem, en daarmee ook het risico op droogteschade voor de ecologie, ingeschat op basis van een worst case benadering. In het plan-mer worden de alternatieven ook integraal met elkaar vergeleken. Zoals in de cNRD staat aangegeven worden in het plan-mer op Zuid-Beveland zowel ondergrondse als bovengrondse alternatieven onderzocht. Ditzelfde geldt voor de kruising met de Westerschelde. In Zeeuws-Vlaanderen worden alleen bovengrondse alternatieven onderzocht. Voor het voorkeursalternatief vindt in de volgende planfase, de planuitwerkingsfase, nadere uitwerking en inpassing plaats. In die fase vindt het effectenonderzoek in meer detail plaats en worden tevens, als nodig, mitigerende maatregelen en of inrichtingsmaatregelen bepaald. Hierbij kan het onder meer gaan over eventuele maatregelen om exoten tegen te gaan en of om maatregelen die effecten door watergerelateerde maatregelen voorkomen. Hieronder vallen ook de mogelijke effecten voor natuur. Door initiatiefnemer wordt contact gezocht met de indiener (Staatsbosbeheer) om te bespreken of bovenstaand antwoord voldoende is ten aanzien van de specifieke vragen die indiener heeft m.b.t. de te onderzoeken effecten binnen de genoemde thema's.
202500438	de locatie Paulinapolder is niet geschikt voor deze activiteit omdat deze polder een landbouwbestemming heeft die zeer waardevol is voor de bedrijf-economische activiteiten van de ondernemers in dat gebied en bied parallel hieraan een mooi en waardevol zeeuws-vlaams landschap waarvan ook de toerist geniet. De locatie "Mosselbanken" is dan ook meer geschikt voor de 380KV Netuitbreiding.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragrafen 3.11.4 en 3.11.7 met de thema's 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'gebruiksfuncties'.
202500439	Voor de indiener is de realisatie van het 380 kV Zeeuws -Vlaanderen een cruciale stap om de verduurzaming van de industrie te bewerkstelligen en duurzame investeringen in het havengebied verder mogelijk te maken. Daarbij is de indiener zich ervan bewust dat de keuze voor het meest geschikte alternatief van dergelijke ontwikkeling een impact heeft op de aanwezige natuur en omgeving, de scheepvaart en de stabiliteit op het elektriciteitsnetwerk. Indiener staat, gelet op de energie-ontwikkelingen in Zeeuws-Vlaanderen en de	<i>Reactie is gelijk aan Reactie 202500346 en daarmee het antwoord ook.</i> Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. Fijn dat u het belang van het project onderschrijft en dat u oog heeft voor de (mogelijke) impact op de aanwezige natuur en omgeving, de scheepvaart en de stabiliteit op het elektriciteitsnetwerk. Goed om te lezen dat u - gelet op de energie-ontwikkelingen in Zeeuws-Vlaanderen en de versnelling van elektrificatie die nodig is, open staat voor een gesprek over het

	versnelling van elektrificatie die nodig is, open voor gesprek over het gebruiken van de Mosselbanken voor de ontwikkeling van het hoogspanningsstation. Indiener vraagt om nadrukkelijke aandacht voor de ruimtevraag die de circulaire transitie vraagt, er is ook ruimte nodig voor circulaire industrieën en overslag van scheepvaart. Indiener vraagt om alle ontwikkelingen binnen het havengebied integraal mee te nemen. Indiener vindt het logisch dat de MUK een separaat traject wordt onderzocht en is van oordeel dat de ontwikkeling van de 380-kV verbinding prioriteit moet hebben en dat de MUK hierbij een mogelijk vertragingsrisico oplevert. Het is in ieder geval belangrijk dat keuzes die gemaakt worden in het kader van de realisatie van een 380kV-verbinding de realisatie van een MUK niet onmogelijk maken. Indiener stelt daarom voor dit als criterium mee te nemen in het op te stellen plan-MER en in de IEA. Indiener vindt het afvallen van de zoeklocaties 7 (Grootweg) en 8 (Goessche polder-Noord) niet goed navolgbaar (en daarmee discutabel) en niet consistent met andere zoeklocaties. De mate waarin daadwerkelijk sprake is van geluidhinder bij deze zoeklocaties en de mate waarin dat mitigeerbaar is, is wat de indiener betreft nog onvoldoende onderzocht. Indiener vindt het belangrijk dat bij de keuze van het voorkeursalternatief rekening wordt gehouden met de mate waarin effecten mitigeerbaar en zo nodig compenseerbaar zijn door inpassingsmaatregelen. Indiener vraagt nadrukkelijk aandacht te besteden aan de aanwezigheid van Natura2000 gebieden en de waarden hiervan niet aan te tasten, maar waar mogelijk zelfs te versterken. Indiener acht voor de kruising van de Westerschelde, vanwege het grote belang van de scheepvaart en de grote hinder die verwacht wordt bij deze variant, de effecten op de hydrologische en morfologische dynamiek en de hiermee samenhangende baggerregimes, de overstromingsrisico's en natuurwaarden, een bovengrondse kruising van de Westerschelde niet haalbaar. Voor een ondergrondse kruising spreekt indiener de voorkeur uit voor een tunnel vanwege invloed van baggeren op baggerwerkzaamheden die al worden uitgevoerd ten behoeve van de vaargeul en de toegankelijkheid van de havens door North Sea Port en Rijkswaterstaat. Indiener verwachten een impact op de morfologische	gebruiken van de Mosselbanken voor de ontwikkeling van het hoogspanningsstation, wij gaan dat gesprek graag aan. Wij zullen bij de verdere verkenning van dit project ook oog hebben voor de ruimtevraag die relatie heeft met havenactiviteiten, zoals de circulaire transitie en overslag van scheepvaart. Wij kijken zo integraal mogelijk naar alle ontwikkelingen in het gebied. De MUK is als raakvlakproject onderkend en er vindt periodiek afstemming plaats met personen van KGG die zich bezighouden met dit project. Het is inderdaad niet de bedoeling met dit project de MUK onmogelijk te maken. Wij zijn van mening dat zoeklocaties 7 en 8 terecht niet verder worden onderzocht omdat voldoende is onderbouwd dat er alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation zijn die in potentie minder impact op de leefomgeving en gezondheid van omwonenden hebben. Hierbij heeft een kwantitatieve afweging plaatsgevonden, die in de Nota Onderzoeksalternatieven (NOA) in onze ogen goed wordt toegelicht. Het trechteren vergroot daarnaast de kans dat het project sneller gerealiseerd wordt, iets wat gezien het begin van de reactie aansluit bij het belang van u. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Het onderzoek naar effecten, de mitigeerbaarheid en zaken als Natura 2000 komen nadrukkelijk in de plan-mer/IEA fase aan bod. Meer hierover kunt u eventueel lezen in het thema antwoord 3.11.3 Natuur. Uw voorkeuren ten aanzien van het kruisen van de Westerschelde zijn genoteerd, in het thema antwoord 3.3.2. Wijze van kruising Westerschelde kunt u meer hierboven lezen. Wij zullen North Sea Port Flanders en North Sea Port Netherlands separaat opnemen in de lijst met bedrijven in een volgende versie van het participatieplan. Bij projectprocedures hebben we een vaste governance, met een AO/BO en regionaal advies van mede-overheden (rijk/provincie/gemeente/waterschap). Ook bij andere projecten bij grote industriële clusters maken we hier geen uitzondering op. Bij p-VAWOZ is een andere keuze gemaakt (wel betrokkenheid NSP).
--	---	--

	en hydrologische dynamiek en vertroebeling en vraagt daarom nadrukkelijk deze aspecten in het plan-MER zorgvuldig te onderbouwen. Indiener vraagt om North Sea Port Flanders en North Sea Port Netherlands separaat mee op te nemen in de lijst met bedrijven in het participatieplan. Indiener wil graag als 'industriële gemeente' betrokken worden in het regioadvies en in de ambtelijke werkgroep van project betrokken worden.	Verschil is wel dat dit een programma is en geen projectprocedure. U bent bij o.a. dit project een zeer belangrijke stakeholder en wordt nauw betrokken zowel door TenneT als KGG o.a. via het achtergrondrapport omgeving van de IEA. Wij stellen geen (vorm)vereisten aan het regionaal advies. Als betrokken medeoverheden (provincies/gemeenten/waterschap) NSP hierin willen betrekken, dan is dat aan hen./waterschap) NSP hierin willen betrekken, dan is dat aan hen.
202500440	Graag werken aan ondergrondse hoogspanningsverbindingen ipv al die masten in onze prachtige omgeving!	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, wij gaan in het thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, in op uw zorgen. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie'.
202500441	Tijdens de info-bijeenkomst is meegedeeld dat er een sleuf van 80 meter breed gegraven zal worden door de percelen waar de benodigde kabels komen te liggen. Als landbouwer wil ik u er op wijzen dat dit grote schade aanbrengt aan de percelen en de daarop te telen producten. En dat niet voor een jaar, maar voor een hele reeks van jaren. Als het aan mij ligt daarom zoeken naar een andere oplossing voor het leggen van de kabels. In elk geval niet door kostbare landbouwgrond.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, wij gaan in het thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, in op uw zorgen. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie, schadevergoeding en/of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoeding'.
202500442	Indiener steunt het project en wijst op haar rol als regionaal netbeheerder. Vanuit die rol brengt indiener een aantal zaken onder de aandacht: - De noodzaak van onderzoek naar de fysieke, elektrische en thermische beïnvloeding (EMC) van de assets van indiener in het geval van parallelle ligging en/of de nabijheid van het hoogspanningsstation en het tracé van de nieuwe verbinding; - Het belang van vroegtijdige afstemming in de planvorming, omdat ook indiener voor de opgave van netverzwaring en stationsuitbreiding staat. Hiermee kan tot koppelkansen en optimalisatie worden gekomen. Naar deze koppelkansen dient volgens de indiener onderzoek te worden verricht en deze zo integraal mogelijk af te stemmen, evenals de gevolgen daarvan op de lagere netten. Samenwerking is van groot belang, o.a. vanwege tekorten aan personeel, grondstoffen en ruimte; - In de afstemming vormt ook de ruimtebehoefte en ruimtelijke uitvoerbaarheid van de energie-infraprojecten een belangrijk aandachtspunt.	Bedankt voor uw reactie, uw steun voor het project en uw oproep om op de hoogte te blijven van het verdere verloop van het project en tijdig af te stemmen. Als belangrijke stakeholder zullen we de afstemming en samenwerking opzoeken en rekening houden met de assets van indiener, niet in de laatste plaats om naar koppelkansen te kijken. Nu al vindt periodiek overleg met TenneT plaats. Dit overleg zal worden voortgezet en, indien nodig, worden geïntensiveerd en geoptimaliseerd. TenneT zal zich tot het uiterste inspannen om de onderzoeken die nodig zijn voor een goede afstemming en samenwerking (zoals EMC-onderzoek), tijdig en in goed onderling overleg voor te bereiden en uit te voeren.

202500443	Indiener heeft bedenkingen bij de nieuwe verbinding. Er worden vraagtekens gezet bij de verwachte groei van de vraag naar elektriciteit in Zeeuws-Vlaanderen, indiener mist een onderbouwing daarvan in het concept plan. Indiener vraagt zich af of in het concept-plan voorgestelde oplossingen hiervoor, de enige oplossingen zijn voor de vraag naar elektriciteit en of andere mogelijkheden voldoende zijn onderzocht door initiatiefnemer/KGG en industrie. Indiener is van mening dat de activiteiten van dit project thuishoren op het industrieterrein (hierin voorziet het bestemmingsplan) en niet in open landschap of nabij natuurgebieden, vanwege onder andere impact op de leefomgeving. Indien geeft aan dat de voorgestelde voorzieningen afbreuk zullen doen aan het bedrijf van de indiener (teniet doen van investeringen in bio diversiteit, geen toekomst voor voortzetting van familiebedrijf, omzetsderving etc). De in het concept-plan voorgestelde zoeklocaties 1 en 2 (inclusief Route L1 met kruisingen 1 en 2, Route L2 met kruising 3) vallen wat indiener betreft gezien bovenstaande punten af. Het zelfde geldt voor bovengrondse verbindingen in open gebied en in natuurgebieden. Mocht uiteindelijk de keuze wel op zoeklocatie 1 of 2 vallen, dan ziet indiener zich genoodzaakt een verzoek in te dienen tot nadeelcompensatie.	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. In uw reactie benoemt u bedenkingen voor de komst van de nieuwe verbinding. Als het gaat om de nut- en noodzaak van de nieuwe verbinding geven wij in par. 3.1 van deze reactienota hierop een verdere toelichting. Aanvullend hierop; de toekomstige energievraag van het industriecluster in Zeeuws-Vlaanderen is beschreven in de Cluster Energie Strategie (CES) van de Schelde-Deltaregio, die vanuit de industrie zelf is opgesteld en periodiek wordt geactualiseerd. De meest actuele versie is 3.0. Het is de industrie zelf die inzicht heeft in haar verduurzamingsplannen en de onderbouwing daarvan. Dat de uitvoering van deze plannen op dit moment niet juridisch is vastgelegd en daardoor kan worden afgedwongen is een gegeven. TenneT heeft de mogelijkheid om te anticiperen op een gewijzigde elektriciteitsvraag vanuit de industrie door 2-jarlijks haar investeringsplan (IP) te actualiseren, in samenspraak met de betrokken ministeries. Het spijt ons te lezen dat u verwacht dat de voorgestelde voorzieningen afbreuk zullen doen aan uw bedrijf. Uw bewoordingen geven aan dat het u erg raakt en daar hebben wij begrip voor. Sociale, economische en demografische aspecten worden in het achtergrondrapport omgeving van de IEA meegewogen, in paragraaf 3.12.4 Omgeving, van de reactienota is daar meer over te lezen. Wij proberen de ruimtelijke inpassing voor het station op alle vlakken zo goed als mogelijk te doen, al zullen er wellicht concessies moeten worden gedaan. Het station en de verbinding dragen bij aan een toekomstbestendige en duurzame toekomst voor Zeeuw-Vlaanderen. Het project heeft inderdaad in potentie een grote impact. Projecten van deze omvang gaan daar helaas mee gepaard. Uw voorkeuren ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Als het gaat om de vraag van bovengrondse of ondergrondse uitvoering van het tracé door Zuid-Beveland of voor het kruisen van de Westerschelde, en de natuureffecten van de bovengrondse mastvariant, wordt hierop nader ingegaan in de paragrafen 3.3.1 Thema Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, par. 3.3.2 Thema Wijze van kruisen Westerschelde en paragraaf 3.11.3 Thema Natuur.
-----------	--	--

		Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoedingen'.
202500444	Bedrijf van indiener richt zich op het fokken van melk- en jongvee en de 150kV verbinding ligt al pal naast de stallen, om deze reden verzoekt indiener tracé L4 te laten vervallen. Indien toch onderzocht, dan vraagt indiener aandacht voor de invloed van magneetvelden op mens, dier, melkrobot/elektronica en al aanwezige verbinding. Indiener maakt zich zorgen over de negatieve effecten op de gezondheid en heeft een aantal relevante artikelen daarover opgesomd. Indiener heeft daarom de voorkeur, als toch voor L4 gekozen wordt wat niet de voorkeur van de indiener is, voor een ondergrondse variant.	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u vraagt tracé L4 te laten vervallen. In paragraaf 3.2 met het thema 'te onderzoeken alternatieven' leggen we uit hoe de besluiten over het wel en/of niet verder meenemen van onderzoeksalternatieven worden genomen. In paragraaf 3.3.1. wordt beschreven op welke manier wordt gekeken naar bovengronds of ondergronds brengen van de verbinding op land. Onder paragraaf 3.11.6 staat beschreven hoe wij omgaan met de te beoordelen effecten op het welzijn en gezondheid van mens, dier en techniek. Wanneer er meer duidelijkheid is waar de verbinding komt zullen wij met u in gesprek gaan over uw zorgen t.a.v. magneetvelden en gevaar voor brand van stro en/of hooi. Verder is het zo dat afgelopen jaren meerdere onderzoeken gedaan om te bepalen of er effecten zijn van hoogspanningsverbindingen op vee en gewassen. De onderzoeken waren gericht op het effect van elektromagnetische velden op de productie en de gezondheid van landbouwdieren en op de groei van gewassen. In de onderzoeken blijkt dat er geen significante verschillen in de melkproductie, melksamenstelling en reproductieparameters gevonden zijn. Er zijn geen aanwijzingen om te veronderstellen dat de aanbevelingen voor mensen (100 microtesla) onvoldoende bescherming bieden voor dieren.
202500445	Indieners hebben bezwaren ten aanzien van locaties 5 en 6. De belangrijkste argumenten zijn: a) Gezondheid en veiligheid: Hoogspanningsinfrastructuur kan gezondheidsklachten en overlast veroorzaken; industrie hoort niet thuis in woongebieden. b) Natuur en landschap: Bedreiging van het Zeeuws-Vlaamse cultuurlandschap, bijenpopulaties, beschermde diersoorten, landbouwgrond en historische waarde. c) Recreatie en toerisme: Vermindering van de aantrekkelijkheid van het gebied door meer industrie. Daarnaast hebben de indieners nog zorgen en bezwaren: d) Betrouwbaarheid overheid: Locatie Grootte weg wordt toch weer overwogen, wat twijfels oproept over de betrouwbaarheid van de overheid; de omvang van het project groeit voortdurend. e) Integraal beeld van alle ontwikkelingen: Zorgen over de	Wij bedanken u zeer voor uw inbreng. In uw reactie geeft u aan tegen de komst van een hoogspanningsstation op locatie 5 en 6 te zijn. Uw mening hierover nemen wij mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. Meer concreet bent u tegen deze locaties in verband met: a) Gezondheid en veiligheid (Hoogspanningsinfrastructuur kan gezondheidsklachten en overlast veroorzaken; industrie hoort niet thuis in woongebieden); b) Natuur en landschap (Bedreiging van het Zeeuws-Vlaamse cultuurlandschap, bijenpopulaties, beschermde diersoorten, landbouwgrond en historische waarde); c) Recreatie en toerisme (Vermindering van de aantrekkelijkheid van het gebied door meer industrie); d) Betrouwbaarheid overheid (Locatie Grootte weg wordt toch weer overwogen, wat twijfels oproept over de betrouwbaarheid van de overheid; de omvang van het project groeit voortdurend);

	teloorgang van Zeeuws-Vlaanderen en Terneuzen als gezonde leefomgeving door geplande ontwikkelingen; vraag om een integraal beeld van de cumulatieve impact. f) Zicht op energieafname: Vraag om inzicht in toekomstige energieafname; bezwaar tegen de aanzuigende werking van het station en energietransitie-trajecten. g) Bovengronds/ondergronds: Bezwaar tegen bovengrondse energiekabels; verzoek om ondergrondse opties te onderzoeken. h) Thema's in de mer: Bezwaar tegen het beoordelingskader van de mer; onvoldoende rekening met langetermijnvisie, leefbaarheid, gezondheid, natuur, landbouw, circulaire economie, laagfrequent geluid, trillingen en sociale veiligheid.	e) Integraal beeld van alle ontwikkelingen (Zorgen over de teloorgang van Zeeuws-Vlaanderen en Terneuzen als gezonde leefomgeving door geplande ontwikkelingen; vraag om een integraal beeld van de cumulatieve impact); f) Zicht op energieafname (Vraag om inzicht in toekomstige energieafname; bezwaar tegen de aanzuigende werking van het station en energietransitie-trajecten); g) Bovengronds/ondergronds (Bezwaar tegen bovengrondse energiekabels; verzoek om ondergrondse opties te onderzoeken); h) Thema's in de mer (Bezwaar tegen het beoordelingskader van de mer; onvoldoende rekening met langetermijnvisie, leefbaarheid, gezondheid, natuur, landbouw, circulaire economie, laagfrequent geluid, trillingen en sociale veiligheid). Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. In de uitwerking van de plan-mer en IEA zullen wij o.a. voor de locaties 5 en 6 nader ingegaan op de door u genoemde bezwaren. Ook in deze reactienota is dit al het geval. In par. 3.7 van de reactienota wordt onder het thema Integraliteit en de samenhang met andere projecten ingegaan op onderdeel e) van uw reactie. Onderdeel f) komt aan bod in par. 3.1 Thema Nut en noodzaak van de nieuwe verbinding. Par. 3.3.1 Thema Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land en 3.3.2 Thema Wijze van kruising Westerschelde gaan in op de (on)mogelijkheden van ondergrondse aanleg van de verbinding. De overig inhoudelijke aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van par. 3.11 Thema beoordelingskader van het plan-mer. U gaat ook in op (het gebrek aan) betrouwbaarheid van de overheid. Wat dat betreft kunnen wij zeggen dat wij als projectorganisatie alles in het werk stellen om zo transparant en duidelijk mogelijk richting de belanghebbenden van het project te zijn. Ook in het geval van de locatie Grootteweg is naar onze mening duidelijk getracht naar omwonenden aan te geven dat het niet verder onderzoeken van deze locatie niet zou uitsluiten dat alternatieve locaties ver of minder ver weg van de locatie Grootteweg wel verder onderzocht zouden kunnen worden.
--	--	---

202500446	Ik vind lokatie 10 een onlogische keuze omdat het A: te ver van de plaats ligt waar de verbinding aan land komt...hiervoor moet onnodig veel afstand van en naar het station overbrugd worden. B het is voor de industrie dus moet het ook bij de industrie gebouwd worden. C als het bovengronds gevoed wordt levert dat aanzienlijke schade aan onze natuur , onze roofvogelstand zal drastisch dalen. D. hoe zit het met het stikstofbeleid? wij worden op vele manieren gedwongen dit te reduceren voor de natuur,dan lijkt dit niet echt logisch E het geluid dat dit station zal voortbrengen zal ons woongenot verpesten en onze huizen zullen onverkoopbaar worden, we hebben al last van de tunnelweg die achter ons huis loopt en nu ook nog dit?? F.deze polder wordt veel gebruikt als fiets en wandelgebied,ook voor de scholieren de route van en naar school, het wordt er dan niet veiliger op met jaren bouwverkeer G onze wegen zijn niet geschikt voor bouwverkeer, hoe wordt dit eventueel opgelost? dat betekent voor ons jarenlang overlast, en eventuele verzakkingen aan woningen. H hoe gaan jullie met eventuele schadeclaims om?	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, het is voor ons duidelijk dat u locatie 10 een onlogische keuze vindt. Uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Hoe wij omgaan met eventuele schadeclaims, ook als gevolg van de bouwwerkzaamheden, kunt u lezen in het thema antwoord 3.10 Reacties over schade en vergoedingen. Over de aanpak tijdens de realisatiefase, leest u in paragraaf 3.8. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. Hoe we dit voor het thema natuur tot een minimum willen beperken, leggen we uit in paragraaf 3.11.3.
202500447	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van

		elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500448	Met snelle ontwikkelingen op het gebied van energieopslag als betere, veiligere, goedkopere en minder milieubelastende batterijen en mogelijk nog verbetering van zonnepanelen; ik verwacht in de niet te verre toekomst (veel sneller dan bouw kerncentrales) betere lokale opslag binnen goed bereik. Zie bijv TU Delft met batterijen op basis van natrium. En er zijn meer 'revoluties' op het gebied van batterijen komende. Massaal aan thuisbatterijen zou bijv veel verlichting kunnen geven aan het net. Mogelijk komen er ook andere innovaties binnen bereik, velen zijn bezig met deze vraagstukken. Wanneer het gaat over hoog energievragende industrie: plan dan geen kerncentrales aan de overzijde van de Westerschelde t.o.v. Dow, bijvoorbeeld. Of vind oplossingen met het Europese net al verbonden met Zeeuws-Vlaanderen. Zoveel geconcentreerd in Borsele; is dit slim? Ik zie het niet. Het maakt ons kwetsbaar in geval van bijv oorlog. Transport is niet goedkoop en zeer intensief voor landschap en bewoners. Wees er ook zeer waakzaam voor dat we niet investeren zodat België er straks meer van profiteert dan wij. Zij sluiten kerncentrale, hebben hoog energievragende industrie én investeren in grote batterijparken, welke ook onze energie slim opslaan tijdens pieken. Ga voor wijsheid. En niet overhaast te werk.	Hartelijk dank voor uw reactie. Onze aanname is dat uw reactie (deels) betrekking heeft op het project nieuwbouw kerncentrales, voor de zekerheid hebben we uw reactie daarom doorgestuurd naar personen die met dat project bezig zijn. Als het gaat om de nut en noodzaak van dit project; u kunt hier meer over lezen in het thema antwoord 3.1 Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding. Over aansluiten op het Belgische hoogspanningsnet als alternatief voor dit project kunt u lezen in het thema antwoord 3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening. Een toelichting over andere aspecten zoals veiligheid en landschap kunt u lezen in de thema antwoorden in paragraaf 3.11 'Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer'.

202500449	Ik maak bezwaar tegen deze hoogspanningstorens dwars door de zak van Zuid Beveland. Alternatief is aansluiten op het stroomnet van België. Dit wordt in de rest van Nederland/België/Duitsland	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, over aansluiten op het Belgische hoogspanningsnet als alternatief voor dit project. Hier kunt u meer over lezen in het thema antwoord 3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening.
202500450	De verbinding van de 380 KV naar Zeeuws Vlaanderen niet te laten aanlanden in de Paulinapolder, maar op de Mosselbanken. Het transformator station niet in de Paulinapolder, maar op de Mosselbanken, zodat er geen kostbare landbouwgrond verloren gaat. Eventueel kan een deel van de Braakmankreek afgedaan worden en opgehoogd worden, zodat het transformator station daar gebouwd kan worden. Eventuele natuurcompensatie kan worden gerealiseerd in de Lovenpolder.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeuren ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Bij de uitwerking van het voorkeursbesluit weten we of en hoe we natuurcompensatie moeten doen, uw suggestie zullen we daarin verkennen.
202500451	Het verloren gaan van kostbare landbouwgrond en het vernietigen van cultuur en generaties aan landbouwers is niet aanvaardbaar . Die landbouwers hebben van generatie op generatie alles uit de grond gestampt vanuit Niks die daar zitten en zouden gwn alles wat betekenis heeft moeten verliezen ? Verhuizen is voor sommigen zelfs geen optie omdat landbouwgronden steeds schaarser worden , om nog niet te denken van het wegnemen van voedselproductie bij een toenemende bevolking Ben hier zelf opgegroeid in de [REDACTED] op dus nog geen [REDACTED] m waar het project komt , in zou hier ooit graag terug willen wonen , maar met zo'n kerncentrale voor de deur is dat niet te doen , is ook slecht voor het milieu (de omgeving en geschiedenis van biervliet) . Als die kerncentrale er komt zullen er vele mensen vertrekken en zal het gezellige welvarende dorpje verloren gaan om nog niet te spreken van de gevolgen dat het bouwen van die kerncentrale teweegbrengt . Als u deze toch zou willen bouwen, kunt u dan niet een industriegebied uitkiezen of iets dergelijks waar het gwn minder schade toebrengt op de maatschappij , hier gaat iedereen daarvan afzien . Hoop dat u hier iets aan heeft .	Deze reactie lijkt betrekking te hebben op het project nieuwbouw kerncentrales. Wij hebben uw reactie daarom doorgezet naar personen die aan dit project werken.
202500452	Wij hebben notitie genomen van de concept-NRD en blijven graag in gesprek met TenneT over dit voornemen.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, deze is ter kennisgeving aangenomen.
202500453	Geen kostbare landbouwgrond opofferen. Hoogspanningsstadion hoort op een industrie terrein. Dus op de mosselbanken. Vr groet [REDACTED].	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer

		informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.
202500454	Ik ben tegen een hoogspanningsstation in de Paulinapolder bij Biervliet. Er wordt hier goede landbouwgrond gebruikt van hoge kwaliteit voor industriële doeleinden? Ook de weidsheid en stilte van het poldergebied komt hierdoor steeds meer onder druk te staan in de regio West Zeeuws-Vlaanderen.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Het bouwen van een nieuw hoogspanningsstation en -verbinding kan niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.4 met thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leest u hoe we dit tot een minimum willen beperken.
202500455	1. Aansluiting hoogspanningsnet België. De NRD dient te voorzien in een quickscan naar de mogelijkheden van aanpassing/wijziging van het wettelijke kader, zodanig dat aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet kan worden gerealiseerd. Een aansluiting op het Belgische netwerk voorkomt een ingrijpende en kostbare verbinding onder de Westerschelde en door de Zak van Zuid-Beveland. 2. Bovengrondse verbindingen (Westerschelde en Zak van Zuid-Beveland) zijn volstrekt onaanvaardbaar. Deze verbindingen zijn desastreus voor het (historische) landschap en de leefomgeving en hebben in de Zeeuwse samenleving geen enkel draagvlak. De landtracés L2, 3 en 4 doorsnijden de voor het gebied zo kenmerkende polders en dijkjes, en 'raken' dorpen als Borssele, Ellewoutsdijk, Driewegen en Ovezande. In het ergste geval wordt het dorp Borssele door een bovengrondse verbinding 'afgesloten' van de rest van Borsele. Dat mag niet gebeuren. 3. De NRD moet voorzien in gedegen onderzoek naar de impact van de verschillende verbindingen op de leefomgeving voor inwoners van de Zak en de aantrekkelijkheid van het gebied voor recreanten en toeristen. Inwoners dienen nadrukkelijk bij dit onderzoek te worden betrokken (actieve participatie). De uitkomsten dienen zwaar mee te wegen bij de uiteindelijke tracékeuze. 4. Aandacht voor Geopark en Nationaal Landschap. De Zak van Zuid-Beveland is aangewezen als Nationaal landschap (Zuid-West Zeeland) en maakt deel uit van het Unesco Global Geopark Schelde Delta. In de concept-NRD ontbreekt iedere verwijzing naar	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. Wat betreft aansluiting op hoogspanningsnet België: een antwoord hierop kunt u lezen in het thema antwoord 3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening. Wij gaan in thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, in op het tweede punt van uw reactie. Uw derde punt wordt beantwoord in het thema antwoord 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid, 3.11.7 Gebruiksfuncties en 3.6 Reacties over het participatieproces. Landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden is een belangrijk thema in het effectenonderzoek dat in het plan-mer wordt uitgevoerd. Het is ons bekend dat Zuid-Beveland een Nationaal Landschap is en onderdeel van het Geopark Scheldedelta. Meer hierover kunt u lezen in het thema antwoord 3.11.4 Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie. Voor wat betreft het Geopark Schelde Delta worden mogelijke effecten in het plan-MER meegenomen onder het deelthema 'aardkundige waarden'. U kunt in het thema antwoord 3.9. Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding, lezen over het verwijderen van hoogspanningsmasten van de oude 150kV verbinding Zeeuws-Vlaanderen. Uw voorkeuren voor het tracé - als aansluiting op het Belgische netwerk geen realistische optie blijkt te zijn - nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan het voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.

	zowel het Nationaal Landschap als het Geopark. De definitieve NRD dient expliciet te kijken naar en rekening te houden met de aan deze status verbonden (landschappelijke) kernkwaliteiten. 5. Verwijderen van hoogspanningsmasten oude 150kV verbinding Zeeuws-Vlaanderen. Met de ingebruikname later dit jaar van de nieuwe, ondergrondse 150kV verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen wordt de bestaande bovengrondse verbinding nutteloos. Verwijdering van deze masten zou onderdeel moeten zijn van het uit te voeren onderzoek naar de 380kV verbinding. Verwijdering kan worden gezien als belangrijke mitigerende maatregel die het grote ongemak dat de aanleg van de 380kV verbinding voor Zeeland met zich meebrengt enigszins compenseert. 6. Indien aansluiting op het Belgische netwerk uiteindelijk geen realistische optie blijkt te zijn, dan gaat mijn voorkeur uit naar landtracé 1 (ondergronds) in combinatie met een kruising (ondergronds) van de Westerschelde en aanlanding bij de Mosselbanken. Bij deze optie geldt dat er voldoende maatregelen moeten worden getroffen om de impact op inwoners en het landschap zo klein mogelijk te houden. Het realiseren van een robuuste groene buffer tussen het dorp Borssele en het industriegebied (Kerncentrale, Hoogspanningsstation) is daarvan een belangrijk onderdeel.	
202500456	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In de procedure worden ook aspecten als milieu, natuur, landschap en leefomgeving en gezondheid meegewogen. Meer hierover is te lezen in 3.11, specifiek in paragraaf 3.11.3 over natuur, paragraaf 3.11.4 over landschap, paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid.

	Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat u locaties 5 en 6 voor het hoogspanningsstation niet wenselijk vindt. U verwijst daarbij ook naar het standpunt van de gemeenteraad van Terneuzen. Wij zien op dit moment geen reden om de genoemde locaties niet in de effectstudies mee te nemen. Uw reactie t.a.v. de stationslocatie wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. De gemeente Terneuzen wordt (samen met andere betrokken overheden) om een regionaal advies gevraagd, voordat de voorkeurslocatie wordt gekozen. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden voor de kruising van de Westerschelde. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500457	De 150kV ligt kort bij de bedrijfsopstallen van indiener. Mede om die reden is indiener tegen verder onderzoek van tracé L4. Indiener vraagt waarom L4 niet ondergronds wordt onderzocht. Indien L4 toch wordt onderzocht dan aandacht voor de invloed van magneetvelden en de brandgevoeligheid van stro/hooi nabij een hoogspanningsverbinding.	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u vraagt tracé L4 te laten vervallen en/of ondergronds te onderzoeken. In paragraaf 3.2 met het thema 'te onderzoeken alternatieven' leggen we uit hoe de besluiten over het wel en/of niet verder meenemen van onderzoeksalternatieven worden genomen. In paragraaf 3.3.1. wordt beschreven op welke manier wordt gekeken naar bovengronds of ondergronds brengen van de verbinding. Onder paragraaf 3.11.6 staat beschreven hoe wij omgaan met de te beoordelen effecten op het welzijn en gezondheid van mens, dier en techniek. Wanneer er meer duidelijkheid is waar de verbinding komt zullen wij met u in gesprek gaan over uw zorgen ten aanzien van

		magneetvelden en gevaar voor brand van stro en/of hooi. Tevens zijn er de afgelopen jaren meerdere onderzoeken gedaan om te bepalen of er effecten zijn van hoogspanningsverbindingen op vee en gewassen. De onderzoeken waren gericht op het effect van elektromagnetische velden op de productie en de gezondheid van landbouwdieren en op de groei van gewassen. In de onderzoeken blijkt dat er geen significante verschillen in de melkproductie, melksamenstelling en reproductieparameters gevonden zijn. Er zijn geen aanwijzingen om te veronderstellen dat de aanbevelingen voor mensen (100 microtesla) onvoldoende bescherming bieden voor dieren.
202500458	Laat maar komen, We hebben dit nodig in zeeuws-Vlaanderen. uitbreiden maar!	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD en fijn dat u het belang van dit project onderschrijft.
202500459	Indieners vinden wintrack masten erg lelijk en zijn boos dat TenneT de vakwerk mast nu weer als standaard mast gebruikt terwijl bij project 380kV Zuid-West West wintrack is gebruikt. Indieners zijn tegen tracé L4 omdat dit veel impact op het landschap heeft. L4 is alleen ondergronds acceptabel of in het laatste geval zo weinig mogelijk wintrackmasten in een matte en minder felle kleur en met een zo westelijk mogelijke positionering zo weinig mogelijk afbreuk doen aan de kwaliteit van het omliggende landschap.	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u vragen stelt over de Wintrackmasten en u zorgen uit over tracé L4. In paragraaf 3.2 met het thema 'te onderzoeken alternatieven' leggen we uit hoe de besluiten over het wel en/of niet verder meenemen van onderzoeksalternatieven worden genomen. Zoals in paragraaf 3.3.3 is te lezen is te lezen dat TenneT vakwerkmasten van het type Moldau heeft gekozen als nieuwe standaard. Er wordt per project gekeken of deze standaard ook wordt toegepast. Tijdens de Plan-mer fase wordt het te gebruiken masttype verder beoordeelt en zullen er ook beelden gemaakt worden om de effecten van masten op het landschap voor de omgeving te visualiseren. Tevens wijzen wij u op de publicatie https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2025/03/21/landschap-onder-hoogspanning. Dit is een belangrijk rapport bij de beoordeling welke masten er mogelijk in dit project van toepassing gaan zijn.
202500460	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Terneuzen, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanningskabels. Het Zeeuws-Vlaamse landschap is een combinatie van waardevol cultureel erfgoed,	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In de procedure worden ook aspecten als milieu, natuur, landschap en leefomgeving en gezondheid meegewogen. Meer hierover is te lezen in 3.11, specifiek in paragraaf 3.11.3 over natuur, paragraaf 3.11.4 over landschap,

	natuurgebieden, woonkernen en industrie. Bovengrondse hoogspanningskabels brengen verwoesting aan het landschap, bedreigen de woonkernen en brengen schade toe aan natuurgebieden. Enkele van deze natuurgebieden zijn Europees beschermd. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. de schadelijke bijwerkingen van bovengrondse hoogspannings lijnen zijn bewezen De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project heeft een sterke correlatie met de toekomstige koers van de industrie. Daar deze koerst momenteel zeer onzeker is zal ook gekeken moeten worden naar een situatie waarin de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs lokaal wegvalt. Dan raden we aan om voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales, wind op zee, waterstofnetwerk en de mensen die hier wonen Als nieuwe kerncentrales in Terneuzen worden gebouwd, zal er een volledig nieuwe energie-infrastructuur moeten worden gebouwd. Het is tot op heden nog niet duidelijk wat de definitieve aanlandingspositie gaat zijn van de energie dit op zee opgewekt zal worden. En er is nog geen alomvattend plan over eventuele waterstofhubs in Zeeuws-Vlaanderen. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting, de landschapsinrichting, plannen van kleine (en grote) ondernemers, de plaats waar mensen zich nog durven vestigen en de mentale- en fysieke gezondheid van de inwoners van Terneuzen. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Hoogspanningstations Zoals onderschreven door TenneT, geven hoogspanningsstations overlast. Na een bittere strijd heeft TenneT besloten locatie 7 (Grootteweg) niet langer te onderzoeken omdat de negatieve impact op naburige bewoning te groot is. Maar locatie 5 en 6 zijn erbij gekomen. Waarbij ik graag wil opmerken dat locatie 6 óók aan de Grootteweg ligt en locatie 5 nog steeds dicht bij naburige bewoning ligt. Dit tegen de wens van de Gemeenteraad van Terneuzen. Ik zou u, met klem, willen adviseren geen hoogspanningsstations en	paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat u locaties 5 en 6 voor het hoogspanningsstation niet wenselijk vindt. U verwijst daarbij ook naar het standpunt van de gemeenteraad van Terneuzen. Wij zien op dit moment geen reden om de genoemde locaties niet in de effectstudies mee te nemen. Uw reactie t.a.v. de stationslocatie wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. De gemeente Terneuzen wordt (samen met andere betrokken overheden) om een regionaal advies gevraagd, voordat de voorkeurslocatie wordt gekozen. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden voor de kruising van de Westerschelde. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	---	--

	aanverwante infrastructuur te bouwen nabij bewoning en dit soort industrie te concentreren op industrieterreinen. Belgische variant Hoewel we al tijden horen van TenneT dat de Westerschelde doorkruist moet worden omdat men geen verbinding mag maken met het Vlaamse hoogspanningsnet is dit tot op heden niet aangetoond. Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Vlaamse hoogspanningsnet. Er zijn, zover aangetoond, geen (Europese) regels die dit verbieden. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden. Het steekt enorm dat er zulke industrie tussen bewoningskernen geperst wordt , als je ruimte moet hebben ...koop het , tegen de normale marktwaaarde willen de meeste mensen wel een ander plekje zoeken . maar eerst industrie ertussen proppen en daarna je huis moeten verkopen tegen een lagere waarde omdat je uitkijkt op een hoogspannings station /kerncentrale of onder/in de buurt van een hoogspanning lijn staat.... zijn wij als bewoners van de Zeeuwse polders de uiteindelijke verliezers 	
202500461	Bezwaar tegen hoogspanningsstation in Paulinapolder	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.

202500462	Voorkeurslocatie: dicht bij industrie, niet op landbouwgrond. Uit de voorgestelde zoekgebieden voor het nieuwe hoogspanningsstation in Zeeuws-Vlaanderen blijkt dat sommige locaties zich bevinden op of nabij waardevolle landbouwgrond. Wij pleiten ervoor dat er uitsluitend locaties worden overwogen die de bestaande landbouwstructuur respecteren en niet leiden tot verdere versnippering van landbouwgebieden. Gezien deze uitgangspunten is locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie ligt dicht bij bestaande industriële gebieden en minimaliseert daarmee de impact op landbouwgrond. Dit sluit tevens aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. In paragraaf 3.11.7 met het thema 'gebruiksfuncties' leest u hoe landbouw mee wordt gewogen in het effectenonderzoek.
202500463	Ik heb bezwaar tegen het beoogde tracé langs Ovezande. Met de komst van de nieuwe afschuwelijke rij met "witrack" masten is de maat en zuid-beveland vol! Ondergronds bekabelen is een bewezen goed alternatief.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Wij gaan verder in het thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, in op uw zorgen.
202500464	Indiener onderkent het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar wil nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven. Indiener roept op om behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid. Indiener roept op om bij de milieueffectrapportage en de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van de bestaande agrarische structuur als zwaarwegend criterium. De voorkeurslocatie van de indiener is dicht bij industrie, niet op landbouwgrond. Indiener vindt locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie sluit aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft. Indiener wijst ook op zorgen die bij agrariërs leven over de aanleg van infrastructuur, met name kabels en leidingen van en naar het hoogspanningsstation. Indiener roept op om een zorgvuldig omgevingsmanagementbeleid te hanteren en, indien schade optreedt, een ruimhartige en eerlijke schadevergoeding toe te passen.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In deze reactie wijst u op de landbouwbelangen en het zoveel als mogelijk behouden van landbouwgrond, ook bij de realisatie van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Wij hebben begrip voor de belangen die u aangeeft en willen hier op een zorgvuldige manier mee omgaan. Voor wat betreft uw voorkeur voor de Mosselbanken als locatie van het hoogspanningsstation: wij nemen deze reactie mee in het achtergrondrapport Omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Verder kunt u in par. 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven van deze Reactienota teruglezen hoe we de alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation onderzoeken en hoe de procedure tot aan één voorkeursbesluit er uit ziet. Zorgvuldig omgevingsmanagement is inderdaad waar wij voor gaan, in het thema-antwoord van par. 3.6 Reacties over het participatieproces, kunt u onder andere lezen hoe wij invulling geven aan het betrekken van belanghebbenden, waaronder grondeigenaren. Het belang van landbouw wordt nadrukkelijk meegenomen in onderzoek van gebruiksfuncties in de plan-mer, ook krijgt landbouw

		een plek in de IEA. In deze Reactienota kunt u hierover meer lezen in par. 3.11 Reacties over het beoordelingskader van het plan-mer, en in par. 3.12 Reacties over de overige thema's uit de Integrale Effectenanalyse. Mocht verlies van landbouwgrond niet voorkomen kunnen worden, dan pleit u voor eerlijke schadevergoedingen. Dit is wat wij onderschrijven, meer hierover kunt u lezen in het thema-antwoord van par. 3.10 Reacties over schade en vergoedingen.
202500465	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. T en eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In de procedure worden ook aspecten als milieu, natuur, landschap en leefomgeving en gezondheid meegewogen. Meer hierover is te lezen in 3.11, specifiek in paragraaf 3.11.3 over natuur, paragraaf 3.11.4 over landschap, paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet

		meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500466	Indiener gaat in op het ingrijpende effect op de leefomgeving en het landschap van een tracé door de Borssele polder. Het is een stapeling van energieprojecten en daarom zijn eerder alternatieven aangedragen. Eén daarvan is aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet. Dit kan sneller en goedkoper worden gebouwd, omdat de kruising van de Westerschelde niet nodig is. Indiener stelt dat de reden dat Europese wetgeving dit onmogelijk maakt, niet te achterhalen is. Sterker nog, uitwisseling van energie tussen EU landen is een speerpunt voor de toekomst. Deze variant moet onderzocht. Voorts dringt indiener aan Zeeuws-Vlaamse tracés te onderzoeken. Een kruising van de Westerschelde ten hoogte van Zandvliet of tussen Ossenisse en Hansweert is korter. Indiener acht het argument van een lang landtracé op Zeeuws Vlaanderen niet voldoende. Indiener verwijst naar de Borselse voorwaarden en het amendement van de raad van Borsele om geen bovengrondse verbinding toe te staan. Borssele wordt ingekapseld door een stapeling van projecten en het heeft grote impact op het unieke polder- en cultuurlandschap. Ondergrondse aanleg moet de norm zijn. Indiener stelt dat onafhankelijk van de keuze van het tracé dat de bewoners ontzien moeten worden, er mag geen grote belemmering of overlast zijn. De voorkeur van indiener is voor tracé L1, mits geboord door natuurgebied en dijk en een baggertracé parallel aan de kabel van Wind op Zee, een tunnel heeft ook grote impact op het dorp. Indiener stelt als voorwaarde dat Kalootstrand (zijde Borssele) toegankelijk blijft tijdens de werkzaamheden.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorg om de hoeveelheid projecten in de regio en het voorstel om op het Belgische hoogspanningsnet aan te sluiten om de impact te verlichten. In paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening' wordt uitgelegd waarom deze oplossing niet wordt toegepast. In paragraaf 3.7 over 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe de verschillende projecten rekening houden met elkaar. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. De door u genoemde onderwerpen zijn daar ook in meegenomen. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we deze onderwerpen in het project meenemen. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden, wat de invloed daarvan is op het onderzoek.
202500467	Een kort en ondergronds traject is hier de beste optie lijkt mij. Graag geen lelijke hoogspanningsmasten vlakbij Driewegen.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Wij gaan in het thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, in op uw zorgen.
202500468	Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u

	te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee In het geval er nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwaaard. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer	meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	--	--

	redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	
202500469	Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen. De kerncentrales en wind op zee In het geval er nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwaaard. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In de procedure worden ook aspecten als milieu, natuur, landschap en leefomgeving en gezondheid meegewogen. Meer hierover is te lezen in 3.11, specifiek in paragraaf 3.11.3 over natuur, paragraaf 3.11.4 over landschap, paragraaf 3.11.6 over leefomgeving en gezondheid. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat u locaties 5 en 6 voor het hoogspanningsstation niet wenselijk vindt. U verwijst daarbij ook naar het standpunt van de gemeenteraad van Terneuzen. Wij zien op dit moment geen reden om de genoemde locaties niet in de effectstudies mee te nemen. Uw reactie t.a.v. de stationslocatie wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. De gemeente Terneuzen wordt (samen met andere betrokken overheden) om een regionaal advies gevraagd, voordat de voorkeurslocatie wordt gekozen. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook

	meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	onderzocht kunnen worden voor de kruising van de Westerschelde. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500470	GEEN BOVENGRONDSE LEIDINGEN. In Duitsland wordt Suedlink aangelegd, een 700 km ONDERGRONDSE Hoogspannings Kabel van de Windparken op de Noordzee, naar het zuiden van Duitsland. Zie b.v. https://www.jacobs.com/projects/Germany-SuedLink TenneT is verantwoordelijk voor de constructie van het noordelijke gedeelte. Het kruisen van de Elbe gebeurt met een tunnel. Dus in Duitsland kan dát wel. De uitvoering van deze Suedlink moet in de MER meegenomen worden als "Best Operating Practices" In de webseminar van 5 feb 2025 geeft ██████████, Omgevingsmanager TenneT antwoord op een paar vragen. Vraag: zijn er masten nodig op het gebied van Zeeuws-Vlaanderen Antwoord: Jazeker. Nadat de Wester Schelde is gekruist, zal de verbinding met het hoogspanningsstation met een bovengrondse mastverbindingen tot stand moeten worden gebracht Vraag: Waarom kan dit niet ondergronds Antwoord: Dat is omdat anders voor ons het risico van de leveringszekerheid, maar ook de kans op storingen, te groot wordt. Gezien de ondergrondse aanleg van de Suedlink in Duitsland door TenneT is dit antwoord niet correct. Wat in Duitsland kan, kan in Nederland ook! Trouwens, dit antwoord kan alleen gegeven worden ná de MER	Hartelijk dank voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land leest u meer over het uitgangspunt 'bovengronds tenzij' en het nettechnisch onderzoek ondergronds op Zuid-Beveland. In deze paragraaf wordt ook het verschil tussen gelijkstroom en wisselstroom bij het eventueel ondergronds brengen uitgelegd. Suedlink betreft een gelijkstroomverbinding. TenneT doet dit in Nederland ook, bijvoorbeeld met de kabels van windpark Nederwiek 1 en IJmuiden Ver Alpha die ondergronds naar het Sloegebied gaan. Het is niet logisch om de vergelijking te maken, dat wordt in het thema antwoord 3.3.1 over bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land uitgelegd.
202500471	Traject 4 langs ovezande. Te dicht langs bestaande bebouwing / nieuwbouw. Te grote kans op geluidsoverlast (zoem), straling en gegarandeerde horizonvervuiling. Moeten te veel huizen gesloopt worden voor de aanleg van dit traject.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. De bouw van een nieuwe hoogspanningsverbinding kan niet zonder impact op de

		omgeving. In de paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 met de thema's 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'leefomgeving en gezondheid' leest u hoe we dit tot een minimum willen beperken. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoedingen'.
202500472	Dit hoort op de Mosselbanken. Een polder is om ons te voorzien van voedsel. Zorg dat je niet afhankelijk wordt van andere landen.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.
202500473	Indiener heeft als statutaire doelstelling de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Zak van Zuid-Beveland te bewaken en te bewaren. Nieuwe aantasting van het gebied met masten, leidingen en onnodig gegraveerd moet tot het uiterste vermeden worden. Indiener twijfelt aan nut en noodzaak voor de verbinding en geeft de voorkeur aan Wind op Zee direct naar Zeeuws-Vlaanderen en/of een verbinding vanaf het Belgische net. Indiener is tegen een bovengrondse verbinding op Zuid-Beveland en pleit ervoor ondergrondse tracés zo kort mogelijk te houden. Indiener stelt dat bij een oversteek van de Westerschelde een tunnel de enige optie is. Indiener vraagt in de NRD de definitieve keuzes helder te beschrijven en informeert de participanten met onderbouwde betrouwbare informatie over (on-) mogelijkheden.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat u als Stichting zich zorgen maakt voor het behoud van de waarden van de Zak van Zuid-Beveland. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In de paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 met de onderwerpen 'Natuur' en 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we tot een minimum willen beperken. Om in de toekomst zekerheid van elektriciteitstransport te houden, is het nodig om deze verbinding te bouwen, dit leggen we uit in paragraaf 3.1 onder het thema 'Nut en noodzaak'. Dat een aansluiting direct vanuit Wind op zee of naar het Belgische elektriciteitsnet niet mogelijk is, leest u in paragrafen 3.3.1 en 3.4 met de onderwerpen 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' en 'Alternatieve energievoorziening'. Paragraaf 3.3.1 gaat ook in op ondergrondse aanleg op land, dat uw voorkeur heeft. Voor de kruising van de Westerschelde is uw voorkeur dat de verbinding via een tunnel wordt gerealiseerd en dat de definitieve keuze in de NRD moeten worden beschreven. Alle alternatieven blijven behouden in de NRD. In de volgende fase worden ze op hun effecten beoordeeld in de plan-mer en de IEA; de rapporten met alle onderbouwde informatie die u verzoekt. De rapporten vormen samen met het regioadvies de basis voor het besluit van de Minister van KGG. In paragrafen 3.2 en 3.5 leest u uitgebreid over de te onderzoeken alternatieven en de fasen in het proces. Ook kunt u meer lezen in 3.3.2 Wijze van kruising Westerschelde.
202500474	ik ben tegen de netuitbreiding.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport

	zonde van de landbouwgrond en de bedrijven die daar voor weg moeten, ook komt het veel te dicht bij mijn bedrijf.	omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 met het thema 'schade en vergoedingen'.
202500475	Betreft Manifest Facebookgroep Polders van Biervliet Indiener is tegen locatie 1 omdat a) overlast gedurende bouwperiode (onvoldoende infrastructuur, veiligheidsrisico's voor scholieren, personeelstekort in de regio, overlast door externe werknemer), b) Gevaren en impact door ligging onder zeeniveau (waterrisico's, extra overlast door ophoging, uitzicht en geluidoverlast), c) waardevermindering omliggend vastgoed, d) gezondheidsrisico's (geluidoverlast, straling, brand, ontploffing en gevaarlijke stoffen lekkages), e) uitzicht en verlies van recreatie (hoogspanningskabel door lucht, belemmering van natuurbeleving), f) negatieve effecten op natuur en Paulinaschor (lichtvervuiling, chemische stoffen en CO2-uitstoot, toename transportbewegingen), g) negatieve impact op agrarische gemeenschap (uitkoop van boerderijen, verlies van landbouwgrond). h) historische en culturele waarde van Biervliet en omgeving (Canadees landingsmonument, historische infrastructuur), i) aanzuigende werking op andere projecten (kerncentrales, VAWOZ, BESS), j) hoogspanningsmasten 150 en 380 kV (vanuit hoogspanningsstation verschillende masttrajecten en mogelijkheid interconnectie). Samenvattend tegen locatie 1 i.v.m. welzijn bewoners, veiligheid regio en behoud landschap. Oproep voor alternatieve locaties zonder ernstige aantasting leefkwaliteit en omgeving. Indiener vraagt zich af of industrie in kanaalzone blijft, of ze de gevraagde stroom wel nodig heeft en of de overheid vast houdt aan de gevraagde CO2-reductie. Verder wenst indiener goed, uitgebreid en tijdig geïnformeerd te worden over de verdere ontwikkelingen.	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-mer en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. Bij punt i) geeft u aan dat de bouw van energie-infrastructuur, zoals kerncentrales, een aanzuigende werking op andere bedrijfsactiviteiten kan hebben. Dit is iets wat wij niet kunnen en willen weerleggen. Wel zal de toekomstige ontwikkeling van een gebied via zorgvuldige ruimtelijke procedures plaatsvinden, waar u ook als burger

		inspraak in kunt hebben. Betreft punt j) klantaansluitingen naar het nieuwe hoogspanningsstation worden in principe ondergronds aangelegd, niet bovengronds. Voor nieuwe 150kV verbindingen en 150kV klantaansluitingen is ondergronds aanleggen immers het uitgangspunt. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt er ook iets gezegd over een eventuele toekomstige interconnector. Hierover lopen gesprekken, maar het is allerminst zeker dat deze er zou gaan komen. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving. De aanwezigheid van het door u genoemde monument wordt in het plan-mer meegenomen.
202500476	Aan de ministers van KGG en BZK Inleiding Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. Ondergronds! De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu tracés voor bovengrondse lijnen op de kaart (nrs L1, L2, L3 en L4). Dit is niet aanvaardbaar. In de effectenstudies moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden. De noodzaak Het project heeft grote effecten op milieu, natuur, ons landschap en onze leefomgeving. De noodzaak van het project hangt samen met de toekomstige koers van de industrie. Die is onzeker en daarom zal ook gekeken moeten worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Dan kunt u voor betere en goedkopere oplossingen kiezen.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De

	De kerncentrales en wind op zee Als nieuwe kerncentrales in Zeeland worden gebouwd, zal de lijn naar Bergen op Zoom moeten worden verzwakt. En de kabel van nieuwe windparken op zee kan wellicht beter doorgetrokken worden naar Rilland of Geertruidenberg. De uitkomsten van deze onzekere plannen hebben een grote invloed op de netbelasting. Deze effecten moeten daarom ook in dit project onderzocht worden. Belgische variant Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. Alternatieve tracés De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensse of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500477	Het belemmert de uitbreiding van de dorpen Ovezande en Driewegen. Het is ook slecht voor onze gezondheid volgens het RIVM.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. In paragraaf 3.11.6 met het thema 'leefomgeving en gezondheid' wordt ingegaan op het voorzorgbeleid, dat mede gebaseerd is op het advies van het RIVM.
202500478	Indiener is tegen locatie 1 en 2, kruising K1, K2 en K3 en aanleg natuurcompensatie. Meer concreet is indiener tegen locatie 1 omdat a) overlast gedurende bouwperiode (onvoldoende infrastructuur, veiligheidsrisico's voor scholieren, personeelstekort in regio, overlast door externe werknemers) b) gevaren en impact door ligging onder zeeniveau (waterrisico's, extra overlast door ophoging, uitzicht en geluidsoverlast, kwelprobleem), c) waardevermindering eigendommen, vastgoed, impact op bedrijfsvoering en financiering ontwikkelingsmogelijkheden (met o.a. zorgen over kwaliteit geteelde gewassen, global GAP certificering, vervuilingen, impact veiligheidsringen, samenwerking boeren, ruilen gronden, vanaf	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met

	wanneer welke compensatie), d) gezondheidsrisico's (geluidoverlast, straling), e) uitzicht en verlies van recreatie (hoogspanningskabels door de lucht, belemmering van natuurbeleving), f) negatieve effecten op natuur en Paulinaschor (tijdens aanleg onherstelbare schade aan Natura 2000-gebied, compensatienatuur mogelijk negatieve invloed op wonen, werken en bedrijfsvoering, lichtvervuiling, chemische stoffen en NOx-uitstoot, toename transportbewegingen), g) negatieve impact op agrarische omgeving (uitkoop boerderijen, verlies van landbouwgrond, beschikbaarheid van zoet water), h) historische en culturele waarde van Biervliet en omgeving (Canadees landingsmonument, historische infrastructuur), i) aanzuigende werking op andere projecten (kerncentrales, VAWOZ, BESS), j) hoogspanningsmasten 150 en 380 kV (vanuit hoogspanningsstation verschillende masttrajecten en mogelijkheid interconnectie). Samenvattend stelt indiener dat komst hoogspanningsstation naar locatie 1 te grote impact heeft. Voortbestaan bedrijf, veiligheid van regio en behoud landschap moeten voorop staan. Indiener eist beter geschikte alternatieven op industrie-/bedrijfsterrein of Kanaalzone, zonder ernstige aantasting levenskwaliteit en omgeving. Indiener vraagt zich af of industrie in Kanaalzone blijft, of ze de gevraagde stroom wel nodig heeft en of de overheid vast houdt aan de gevraagde CO2-reductie. Verder wenst indiener goed, uitgebreid en tijdig geïnformeerd te worden over de verdere ontwikkelingen.	name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-mer en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. Bij punt i) geeft u aan dat de bouw van energie-infrastructuur, zoals kerncentrales, een aanzuigende werking op andere bedrijfsactiviteiten kan hebben. Dit is iets wat wij niet kunnen en willen weerleggen. Wel zal de toekomstige ontwikkeling van een gebied via zorgvuldige ruimtelijke procedures plaatsvinden, waar u ook als burger inspraak in kunt hebben. Betreft punt j) klantaansluitingen naar het nieuwe hoogspanningsstation worden in principe ondergronds aangelegd, niet bovengronds. Voor nieuwe 150kV verbindingen en 150kV klantaansluitingen is ondergronds aanleggen immers het uitgangspunt. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt er ook iets gezegd over een eventuele toekomstige interconnector. Hierover lopen gesprekken, maar het is allerminst zeker dat deze er zou gaan komen. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving. De aanwezigheid van het door u bij punt h) genoemde monument wordt in het plan-mer meegenomen.
202500479	Betreft Manifest Facebookgroep Polders van Biervliet Indiener is tegen locatie 1 omdat a) overlast gedurende bouwperiode	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de

	(onvoldoende infrastructuur, veiligheidsrisico's voor scholieren, personeelstekort in de regio, overlast door externe werknemer), b) Gevaren en impact door ligging onder zeeniveau (waterrisico's, extra overlast door ophoging, uitzicht en geluidoverlast), c) waardevermindering omliggend vastgoed, d) gezondheidsrisico's (geluidoverlast, straling, brand, ontploffing en gevaarlijke stoffen lekkages), e) uitzicht en verlies van recreatie (hoogspanningskabel door lucht, belemmering van natuurbeleving), f) negatieve effecten op natuur en Paulinaschor (lichtvervuiling, chemische stoffen en CO2-uitstoot, toename transportbewegingen), g) negatieve impact op agrarische gemeenschap (uitkoop van boerderijen, verlies van landbouwgrond). h) historische en culturele waarde van Biervliet en omgeving (Canadees landingsmonument, historische infrastructuur), i) aanzuigende werking op andere projecten (kerncentrales, VAWOZ, BESS), j) hoogspanningsmasten 150 en 380 kV (vanuit hoogspanningsstation verschillende masttrajecten en mogelijkheid interconnectie). k) Emotionele verbondenheid met huidige gronden en locatie woning en bedrijf. Samenvattend tegen locatie 1 i.v.m. welzijn bewoners/impact op het bedrijf, veiligheid regio en behoud landschap. Oproep voor alternatieve locaties zonder ernstige aantasting leefkwaliteit en omgeving. Indiener vraagt zich af of industrie in Kanaalzone blijft, of ze de gevraagde stroom wel nodig heeft en of de overheid vast houdt aan de gevraagde CO2-reductie. Verder wenst indiener goed, uitgebreid en tijdig geïnformeerd te worden over de verdere ontwikkelingen. En wanneer de plannen toch (gedeeltelijk) doorgang vinden wenst de indiener dat elke bewoner op tijd en ruimhartig apart vergoed te wordt.	380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-mer en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure overigens nog niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten. Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. Bij punt i) geeft u aan dat de bouw van energie-infrastructuur, zoals kerncentrales, een aanzuigende werking op andere bedrijfsactiviteiten kan hebben. Dit is iets wat wij niet kunnen en willen weerleggen. Wel zal de toekomstige ontwikkeling van een gebied via zorgvuldige ruimtelijke procedures plaatsvinden, waar u ook als burger inspraak in kunt hebben. Wat betreft punt j) klantaansluitingen naar het nieuwe hoogspanningsstation worden in principe ondergronds aangelegd, niet bovengronds. Voor nieuwe 150kV verbindingen en 150kV klantaansluitingen is ondergronds aanleggen immers het uitgangspunt. In paragraaf 3.4 van deze reactienota wordt er ook iets gezegd over
--	--	---

		een eventuele toekomstige interconnector. Hierover lopen gesprekken, maar het is allerm minst zeker dat deze er zou gaan komen. Aangaande punt k) Het spijt ons te lezen dat u zich zorgen maakt over de toekomst en dan specifiek de bedrijfsovername en wij vinden dit logisch. Sociale, economische en demografische aspecten worden in het achtergrondrapport omgeving van de IEA meegewogen, in paragraaf 3.12.4 Omgeving, van de reactienota is daar meer over te lezen. Wij proberen de ruimtelijke inpassing voor het station op alle vlakken zo goed als mogelijk te doen, al zullen er wellicht concessies moeten worden gedaan. Het station en de verbinding dragen bij aan een toekomstbestendige en duurzame toekomst voor Zeeuw-Vlaanderen. Het project heeft inderdaad in potentie een grote impact. Projecten van deze omvang gaan daar helaas mee gepaard. U kunt verder eventueel thema antwoord 3.10 Reacties over schade en vergoedingen, lezen welke vergoedingen er zijn. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving. De aanwezigheid van het door u genoemde monument bij punt h wordt in het plan-mer meegenomen.
202500480	Nee tegen concept-NRD (dan wel route L4) mbt de bovengrondse verbinding. Als er toch een nieuw tracé/route moet worden gekozen dan maar 1 goede verbinding ondergronds zodat ook deze masten lijn (route L4) kan verdwijnen. Door het verdwijnen van deze bovengrondse hoogspanningslijn worden de dorpen Driewegen en Ovezande niet meer gescheiden door dit tracé waardoor de dorpen in de toekomst verder kunnen groeien.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. Wij gaan verder in het thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land in op uw zorgen.
202500481	Geluidshinder voorkomen. Voorkomen is beter dan later veel klachten ,of aanpassen Van de woningen i.v.M geluidshinder	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. In het thema 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid, gaan we in op uw zorgen over geluid
202500482	Bovengronds past dit hurt in het landschap	Bedankt voor uw reactie. Wij gaan in het thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land in op uw zorgen. In

		paragraaf 3.11.6 met het thema landschap, leggen we uit hoe we de impact tot een minimum willen beperken.
202500483	Dit is geen geschikte plek gezien de locatie. Zonde van onze polders. Ook is het veel efficiënter als een verdeelstation gevestigd wordt in de kanaalzone. Dit is inefficiënt. Rondom de kanaalzone ligt het bedrijvengebied en dat zal in de toekomst alleen maar groeien.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, de aanname wordt gemaakt dat u voor het nieuwe hoogspanningsstation tegen de mogelijke locatie Paulinapolder bent en voor een mogelijke locatie in bestaand havengebied. Uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.
202500484	Geen hoogspanningsstation en / of kabels ten westen van de Braakman.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2.
202500485	Indiener gaat in op het ingrijpende effect op de leefomgeving en het landschap van een tracé door de Borsselepolder. Het is een stapeling van energieprojecten en daarom zijn eerder alternatieven aangedragen. Eén daarvan is aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet. Dit kan sneller en goedkoper worden gebouwd, omdat de kruising van de Westerschelde niet nodig is. Indiener stelt dat de reden dat Europese wetgeving dit onmogelijk maakt, niet te achterhalen is. Sterker nog, uitwisseling van energie tussen EU landen is een speerpunt voor de toekomst. Deze variant moet onderzocht. Voorts dringt indiener aan Zeeuws-Vlaamse tracés te onderzoeken. Een kruising van de Westerschelde ten hoogte van Zandvliet of tussen Ossensisse en Hansweert is korter. Indiener acht het argument van een lang landtracé op Zeeuws Vlaanderen niet voldoende. Indiener verwijst naar de Borselse voorwaarden en het amendement van de raad van Borsele om geen bovengrondse verbinding toe te staan. Borssele wordt ingekapseld door een stapeling van projecten en het heeft grote impact op het unieke polder- en cultuurlandschap. Ondergrondse aanleg moet de norm zijn. Indiener stelt dat onafhankelijk van de keuze van het tracé dat de bewoners ontzien moeten worden, er mag geen grote belemmering of overlast zijn. De voorkeur van indiener is voor tracé L1, mits geboord door natuurgebied en dijk en een baggertracé parallel aan de kabel van Wind op Zee, een tunnel heeft ook grote impact op het dorp. Indiener stelt als voorwaarde dat Kalostrand (zijde Borssele) toegankelijk blijft tijdens de werkzaamheden.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorg om de hoeveelheid projecten in de regio en het voorstel om op het Belgische hoogspanningsnet aan te sluiten om de impact te verlichten. In paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening' wordt uitgelegd waarom deze oplossing niet wordt toegepast. In paragraaf 3.7 over 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe de verschillende projecten rekening houden met elkaar. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. De door u genoemde onderwerpen zijn daar ook in meegenomen. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we deze onderwerpen in het project meenemen. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden, wat de invloed daarvan is op het onderzoek.

202500486	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossenis is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500487	Indiener gaat in op het ingrijpende effect op de leefomgeving en het landschap van een tracé door de Borssele polder. Het is een stapeling van energieprojecten en daarom zijn eerder alternatieven aangedragen. Eén daarvan is aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet. Dit kan sneller en goedkoper worden gebouwd, omdat de kruising van de Westerschelde niet nodig is. Indiener stelt dat de reden dat Europese wetgeving dit onmogelijk maakt, niet te achterhalen is. Sterker nog, uitwisseling van energie tussen EU landen is een speerpunt voor de toekomst. Deze variant moet onderzocht.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorg om de hoeveelheid projecten in de regio en het voorstel om op het Belgische hoogspanningsnet aan te sluiten om de impact te verlichten. In paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening' wordt uitgelegd waarom deze oplossing niet wordt toegepast. In paragraaf 3.7 over 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe de verschillende projecten rekening houden met elkaar. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn

	Voorts dringt indiener aan Zeeuws-Vlaamse tracés te onderzoeken. Een kruising van de Westerschelde ten hoogte van Zandvliet of tussen Ossenisse en Hansweert is korter. Indiener acht het argument van een lang landtracé op Zeeuws Vlaanderen niet voldoende. Indiener verwijst naar de Borselse voorwaarden en het amendement van de raad van Borsele om geen bovengrondse verbinding toe te staan. Borssele wordt ingekapseld door een stapeling van projecten en het heeft grote impact op het unieke polder- en cultuurlandschap. Ondergrondse aanleg moet de norm zijn. Indiener stelt dat onafhankelijk van de keuze van het tracé dat de bewoners ontzien moeten worden, er mag geen grote belemmering of overlast zijn. De voorkeur van indiener is voor tracé L1, mits geboord door natuurgebied en dijk en een baggertracé parallel aan de kabel van Wind op Zee, een tunnel heeft ook grote impact op het dorp. Indiener stelt als voorwaarde dat Kalootstrand (zijde Borssele) toegankelijk blijft tijdens de werkzaamheden.	onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. De door u genoemde onderwerpen zijn daar ook in meegenomen. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we deze onderwerpen in het project meenemen. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden, wat de invloed daarvan is op het onderzoek.
202500488	Ik verzoek u om ook de mogelijkheid te onderzoeken om aan te sluiten op het Belgische stroomnet en zo deze hele heisa een stuk eenvoudiger en logischer te maken. Het is niet uitlegbaar aan de inwoners van Europa als u dit niet meeneemt in uw onderzoek. Als uw mandaat niet toereikend is, rek dat mandaat daarvoor dan op. Ik vraag mij af wat u er precies van weerhoudt om dit trace in eerste instantie al niet mee te nemen en of deze reden niet weggenomen kan worden. Dat is het onderzoek mijns inziens zeker waard. Succes.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. Een antwoord op uw reactie is te lezen in het thema antwoord 3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening.
202500489	Deze 380kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen moet ten koste gaan van de bedrijfsruimte van de bedrijven die er het meeste gebruik van maken zoals de DOW en Yara. Niet in natuur waar we in Nederland toch al zo weinig van hebben.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, de aanname wordt gemaakt dat u voor het nieuwe hoogspanningsstation tegen een mogelijke locatie in de natuur bent en voor een mogelijke locatie in bestaand havengebied. Uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. In paragraaf 3.11.3 leggen we uit hoe natuur worden meegenomen in de afweging.
202500490	Indiener geeft een inleiding op de inhoud van diens reactie. De aanleg van een bovengrondse 380kV verbinding heeft een grote impact op het open en karakteristieke polderlandschap van Zuid	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen dat de hoeveelheid projecten in de regio u zorgen baren. Het heeft inderdaad een grote impact op het

	Beveland met bijzondere waarden, onderstreept in verschillende beleidsdocumenten. Ook zal er sprake zijn van horizonverstoring. Er wordt een industrieel karakter meegegeven aan een gebied met een beleving van rust, schaal en openheid. Op land, maar zeker met extra hoge masten van een bovengrondse kruising van de Westerschelde. Indiener wijst op de UNESCO Global Geopark status van Zeeuws-Vlaanderen, de kernkwaliteiten van het gebied zijn daarmee beschermd. Ook wijst indiener op verschillende Natura2000, BPL en NNN gebieden. Een bovengrondse verbinding druist in tegen de geest van deze statussen en is in strijd met deze beschermingsdoelen. Indiener pleit daarom voor (deels) ondergrondse aanleg. Het economisch belang van recreatie en toerisme is groot in het gebied. De belevingswaarde wordt ernstig aangetast met de komst van een bovengrondse hoogspanningsverbinding. De verwachting is dat gasten weg zullen blijven. Los van inkomensderving zal de waarde van het bedrijf dalen en is sluiting mogelijk noodzakelijk. In de plan-mer worden de effecten beoordeeld op ruimtegebruik. Indiener stelt dat in de afweging de 'schade voor individuele ondernemers en de economie' mee moet worden genomen. Indiener pleit voor een tracé dat recreatieve functies ontziet. Indiener gaat in op de negatieve gevolgen van een bovengrondse verbinding op vogels en noemt draadslachtoffers, barrierewerking, verstoring en versnippering. Voorts wordt ingegaan op de impact van de status van N2000 gebied van de Westerschelde, ook voor vogels en de habitatverstoring. Indiener stelt dat als het MER aantoonst dat een bovengrondse kruising de N2000 doelstellingen raakt, dit alternatief niet gekozen mag worden. Ook vleermuizen, NNN en andere kleinere ecologische verbindingen worden door indiener onder de aandacht gebracht en verzoekt deze te vermijden. Indiener benadrukt dat het voor natuurbehoud prefereert om de verbinding ondergronds aan te leggen, zowel door de Westerschelde als over land. Indiener maakt een opsomming van beleid en wetgeving waar het project aan moet voldoen en die volgens indiener onderbouwen dat een bovengrondse 380kV verbinding door dit gebied ongewenst en mogelijk onrechtmatig is. Indiener concludeert diens reactie en verzoekt om een volwaardig ondergronds alternatief te onderzoeken, het landschap en de natuur maximaal te beschermen (stringente compensatie en mitigatie) en rekening te houden met lokale belangen en schade.	landschap en natuur. Projecten van deze omvang gaan daar helaas mee gepaard. De aandachtspunten die u in uw brief noemt over onder andere de openheid van het landschap en de horizonvervuiling die u verwacht, Natura 2000, NNN en BPL en UNESCO Global Geopark worden alle meegenomen in de effectbeoordeling komende periode. In de paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 wordt dit in de thema's 'Natuur' en 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' toegelicht. In de effectbeoordeling wordt voor wat betreft toerisme inderdaad onderzocht wat de invloed is op het ruimtegebruik. De belangen van individuele ondernemers komen in de fase na het voorkeursbesluit aan de orde. Hierover leest u in paragraaf 3.10 over het thema 'Schade en vergoedingen'. In paragraaf 3.11.7 wordt uitleg gegeven op het thema 'Gebruiksfuncties'. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. In uw brief geeft u eveneens een opsomming van beleid en wetgeving waar het project aan moet voldoen. Als ieder initiatief heeft ook dit project zich daaraan te houden en wordt in de mer alle (inter)nationale, regionale en lokale wetgeving en beleid meegenomen en opgevolgd met het aanvragen van de benodigde vergunningen. Met de resultaten van de onderzoeken in de komende fasen worden waar dat noodzakelijk is de nodige mitigerende en/of compensatiemaatregelen genomen.
202500491	Het HS zal naast de aankomende kabel ook aansluiten op afgaande kabels/masten, waardoor bijvoorbeeld L7 gebruikt zal worden in zowel	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport

	geval van bijvoorbeeld 2 of 10 voor HS, het aansluiten op afgaande kabels kan niet losstaand gezien worden en de effecten daarvan dienen meegenomen te worden. Alle opties ten westen van natuur- en recreatiegebied braakman zijn onlogisch: De grote energievraag/verbruikers zitten allen ten oosten hiervan (afstand) en doorkruisen het natuur en recreatiegebied, een belangrijk (trek)vogelgebied. Ook het aansluiten op de bestaande afgaande 150kV infrastructuur is ten oosten van braakman met minder impact voor de omgeving realiseerbaar.(en waarschijnlijk goedkoper). Ook zijn de opties ten westen van braakman onredelijk voor de natuur-, milieu- en landschapsschapseffecten die ten laste komen van een gebied dat geen enkele behoefte of noodzaak deze verbinding heeft. Eventuele kerncentrale ontwikkelingen kunnen niet meewegen in de keuze voor een locaties, traces of kruisingen gezien de uitermate hoge onwaarschijnlijkheid dat deze ooit tot realisatie komen. Hiermee blijft alleen K4 met 5+6 of 10 als reële optie over.	omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. In paragraaf 3.2. Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer. Wij verwachten wel dat de kerncentrales tot realisatie zullen komen, daarom wordt de samenhang met dit project wel meegewogen bij de keuze voor een locatie.
202500492	Indiener gaat in op het ingrijpende effect op de leefomgeving en het landschap van een tracé door de Borsselepolder. Het is een stapeling van energieprojecten en daarom zijn eerder alternatieven aangedragen. Eén daarvan is aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet. Dit kan sneller en goedkoper worden gebouwd, omdat de kruising van de Westerschelde niet nodig is. Indiener stelt dat de reden dat Europese wetgeving dit onmogelijk maakt, niet te achterhalen is. Sterker nog, uitwisseling van energie tussen EU landen is een speerpunt voor de toekomst. Deze variant moet onderzocht. Voorts dringt indiener aan Zeeuws-Vlaamse tracés te onderzoeken. Een kruising van de Westerschelde ten hoogte van Zandvliet of tussen Ossensisse en Hansweert is korter. Indiener acht het argument van een lang landtracé op Zeeuws Vlaanderen niet voldoende. Indiener verwijst naar de Borselse voorwaarden en het amendement van de raad van Borsele om geen bovengrondse verbinding toe te staan. Borssele wordt ingekapseld door een stapeling van projecten en het heeft grote impact op het unieke polder- en cultuurlandschap. Ondergrondse aanleg moet de norm zijn. Indiener stelt dat onafhankelijk van de keuze van het tracé dat de bewoners ontzien moeten worden, er mag geen grote belemmering of overlast zijn. De voorkeur van indiener is voor tracé L1, mits geboord door natuurgebied en dijk en een baggertracé parallel aan de kabel van Wind op Zee, een tunnel heeft ook grote impact op het dorp. Indiener	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorg om de hoeveelheid projecten in de regio en het voorstel om op het Belgische hoogspanningsnet aan te sluiten om de impact te verlichten. In paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening' wordt uitgelegd waarom deze oplossing niet wordt toegepast. In paragraaf 3.7 over 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe de verschillende projecten rekening houden met elkaar. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. De door u genoemde onderwerpen zijn daar ook in meegenomen. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we deze onderwerpen in het project meenemen. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden, wat de invloed daarvan is op het onderzoek.

	stelt als voorwaarde dat Kalootstrand (zijde Borssele) toegankelijk blijft tijdens de werkzaamheden.	
202500493	Indiener gaat in op het ingrijpende effect op de leefomgeving en het landschap van een tracé door de Borsselepolder. Het is een stapeling van energieprojecten en daarom zijn eerder alternatieven aangedragen. Eén daarvan is aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet. Dit kan sneller en goedkoper worden gebouwd, omdat de kruising van de Westerschelde niet nodig is. Indiener stelt dat de reden dat Europese wetgeving dit onmogelijk maakt, niet te achterhalen is. Sterker nog, uitwisseling van energie tussen EU landen is een speerpunt voor de toekomst. Deze variant moet onderzocht. Voorts dringt indiener aan Zeeuws-Vlaamse tracés te onderzoeken. Een kruising van de Westerschelde ten hoogte van Zandvliet of tussen Ossenis en Hansweert is korter. Indiener acht het argument van een lang landtracé op Zeeuws Vlaanderen niet voldoende. Indiener verwijst naar de Borselse voorwaarden en het amendement van de raad van Borsele om geen bovengrondse verbinding toe te staan. Borssele wordt ingekapseld door een stapeling van projecten en het heeft grote impact op het unieke polder- en cultuurlandschap. Ondergrondse aanleg moet de norm zijn. Indiener stelt dat onafhankelijk van de keuze van het tracé dat de bewoners ontzien moeten worden, er mag geen grote belemmering of overlast zijn. De voorkeur van indiener is voor tracé L1, mits geboord door natuurgebied en dijk en een baggertracé parallel aan de kabel van Wind op Zee, een tunnel heeft ook grote impact op het dorp. Indiener stelt als voorwaarde dat Kalootstrand (zijde Borssele) toegankelijk blijft tijdens de werkzaamheden.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorg om de hoeveelheid projecten in de regio en het voorstel om op het Belgische hoogspanningsnet aan te sluiten om de impact te verlichten. In paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening' wordt uitgelegd waarom deze oplossing niet wordt toegepast. In paragraaf 3.7 over 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe de verschillende projecten rekening houden met elkaar. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. De door u genoemde onderwerpen zijn daar ook in meegenomen. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we deze onderwerpen in het project meenemen. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden, wat de invloed daarvan is op het onderzoek.
202500494	Indiener gaat in op het ingrijpende effect op de leefomgeving en het landschap van een tracé door de Borsselepolder. Het is een stapeling van energieprojecten en daarom zijn eerder alternatieven aangedragen. Eén daarvan is aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet. Dit kan sneller en goedkoper worden gebouwd, omdat de kruising van de Westerschelde niet nodig is. Indiener stelt dat de reden dat Europese wetgeving dit onmogelijk maakt, niet te achterhalen is. Sterker nog, uitwisseling van energie tussen EU landen is een speerpunt voor de toekomst. Deze variant moet onderzocht. Voorts dringt indiener aan Zeeuws-Vlaamse tracés te onderzoeken. Een kruising van de Westerschelde ten hoogte van Zandvliet of tussen Ossenis en Hansweert is korter. Indiener acht het argument van een lang landtracé op Zeeuws Vlaanderen niet voldoende.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw zorg om de hoeveelheid projecten in de regio en het voorstel om op het Belgische hoogspanningsnet aan te sluiten om de impact te verlichten. In paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening' wordt uitgelegd waarom deze oplossing niet wordt toegepast. In paragraaf 3.7 over 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe de verschillende projecten rekening houden met elkaar. We begrijpen dat u vragen heeft bij de ingetekende onderzoeksalternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reactie op te onderzoeken alternatieven', leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. De

	Indiener verwijst naar de Borselse voorwaarden en het amendement van de raad van Borsele om geen bovengrondse verbinding toe te staan. Borssele wordt ingekapseld door een stapeling van projecten en het heeft grote impact op het unieke polder- en cultuurlandschap. Ondergrondse aanleg moet de norm zijn. Indiener stelt dat onafhankelijk van de keuze van het tracé dat de bewoners ontzien moeten worden, er mag geen grote belemmering of overlast zijn. De voorkeur van indiener is voor tracé L1, mits geboord door natuurgebied en dijk en een baggertracé parallel aan de kabel van Wind op Zee, een tunnel heeft ook grote impact op het dorp. Indiener stelt als voorwaarde dat Kalootstrand (zijde Borssele) toegankelijk blijft tijdens de werkzaamheden.	door u genoemde onderwerpen zijn daar ook in meegenomen. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en-station kan helaas niet zonder gevolgen op de omgeving en daarom is de zorgvuldige procedure die we doorlopen zo belangrijk. We willen de impact zoveel mogelijk beperken. In paragraaf 3.11.4 met het thema 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we deze onderwerpen in het project meenemen. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden, wat de invloed daarvan is op het onderzoek.
202500495	Zie de noodzaak niet voor deze aanleg. Bedrijven worden het zowieso moeilijk gemaakt door de overheid vanwege allerlei regelgeving. Het investeringsklimaat in het buitenland is voor hun gunstiger. Zit ook niet te wachten op een kerncentrale. Gaat veel overlast geven voor de omgeving	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, in het thema antwoord 3.1 Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding, gaan we in op uw zorgen over het investeringsklimaat. De opmerking ten aanzien van kerncentrales worden doorgegeven aan de collega's die bezig zijn met deze projectprocedure.
202500496	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg

		hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500497	Indiener is teleurgesteld dat op de reactie op het VenP gebundeld en samenvattend is gereageerd en ziet geen enkel punt uit de participatie terug in de cNRD. Indiener wijst op een tegenstrijdigheid in de cNRD. Er wordt een groei van de capaciteitsbehoefte van 3,7GW in 2050 verwacht en er wordt een 4 circuits verbinding 380kV van 2635MVA gebouwd. Waarom wordt een verbinding van 10,4GW voor een verwachting van 3,7GW gebouwd? In het gebied lopen meerder RCR-procedures die onzekerheid voor de bewoners met zich meenemen. De procedures hebben al een negatieve invloed op de waarde van de woningen. Huiseigenaren worden financieel benadeeld. Er wordt door de initiatiefnemer verwezen naar de planschadeprocedure zonder naar de overlap van de verschillende projecten te kijken. Indiener stelt dat een bovengrondse verbinding groot effect heeft op het landschap en pleit ervoor dat de grootschalige projecten in Borssele in samenhang worden uitgewerkt in plaats van onafhankelijk van elkaar. Voorts heeft indiener zorgen om mogelijke gezondheidsrisico's door elektromagnetische straling. Verschillende studies tonen dit aan. Indiener stelt ten slotte twee alternatieve tracés voor om de Westerschelde te kruisen; bij Rilland en in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse. De uitgebreiden uitwerkingen zijn als bijlage toegevoegd.	Bedankt voor uw reactie. We begrijpen uw teleurstelling dat er geen persoonlijk antwoord op uw reactie op het VenP is gegeven. Op deze reactie wordt ook weer via een nota van antwoord gereageerd. Er komen veel reacties en daarin komen veel vragen overeen. Dat is de reden om met thematische antwoorden te werken en waar het unieke vraag is, een individueel antwoord te geven. Er zijn wel degelijke ingediende alternatieven uit het VenP overgenomen, niet alle waren realistisch en veel lagen dicht bij elkaar, vooral wat betreft de kruising van de Westerschelde. Het kan dus zijn dat uw specifieke voorstel niet is meegenomen of net anders is ingetekend. De reacties op de cNRD worden meegenomen in het hoofdstuk 'omgeving' in de Integrale Effectenanalyse en hebben zo hun plek in de afweging. In paragraaf 3.6 leest u een toelichting over het participatieproces. U wijst op een tegenstrijdigheid in de cNRD over de capaciteitsbehoefte in gigawatts. De uitbreiding met vier circuits is nodig, om de verbinding ten aller tijde in bedrijf te kunnen houden. Zo is het noodzakelijk er twee circuits 380kV naar Zeeuws-Vlaanderen gaan en er ook twee circuits terug kunnen transporteren. Voorts verwijst u naar de andere RCR-projecten die in de regio lopen, in paragraaf 3.7 over 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe de verschillende projecten rekening houden met elkaar. Samen hebben deze projecten inderdaad hun impact op de omgeving, helaas zijn deze projecten niet te realiseren zonder invloed op landschap en leefomgeving. In de paragrafen 3.11.4 en 3.11.6 over de thema's 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' en 'Leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we hier mee omgaan. In het tweede thema wordt ook een toelichting gegeven op het onderwerp elektromagnetische straling, waar u ook uw zorgen over uit. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of

		planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 over het thema 'Schade en vergoedingen'. Tenslotte heeft u voorstellen voor alternatieve tracés. In de paragrafen 3.2 en 3.3.2 met de thema's 'Reactie op te onderzoeken alternatieven' en 'kruisen Westerschelde', leest u waarom andere kruisingen van de Westerschelde niet mee worden genomen in het onderzoek.
202500498	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500499	Indiener voorziet waardevermindering van diens woning wanneer de hoogspanningsverbinding nabij wordt gebouwd. Voorts heeft indiener zorgen om mogelijke gezondheidsrisico's door elektromagnetische straling. Het voorzorgbeleid moet hier gelden en	Bedankt voor uw reactie. U heeft zorgen om de waarde van uw woning. Meer informatie over hoe omgegaan wordt met nadeelcompensatie of planschade als de hoogspanningsverbinding nabij uw perceel wordt

	de aanleg moet daarom heroverwogen worden. Vanwege de impact op de leefomgeving (landschap en natuur) verzoekt indiener te kiezen voor ondergrondse aanleg.	gerealiseerd, leest u in paragraaf 3.10 over het thema 'Schade en vergoedingen'. In paragraaf 3.11.6 met het thema 'Leefomgeving en gezondheid' geven we uitleg over onder andere elektromagnetische velden en leest dat het voorzorgbeleid het uitgangspunt is op dit onderwerp. De bouw van een nieuwe hoogspanningsverbinding en -station kan helaas niet zonder impact op het landschap. In paragraaf 3.11.4 leest hoe 'Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' worden meegenomen in de effectenanalyse. Ondergrondse aanleg is geen uitgangspunt, we leggen dit uit in paragraaf 3.3.1 met thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land'.
202500500	Indiener heeft bezwaren ten aanzien van locatie 3 en 4. Deze industriële ontwikkeling hoort niet thuis zo dicht bij waar mensen wonen. De EMS en het geluid dat een hoogspanningsstation veroorzaakt heeft een negatieve impact op mens en dier. Ook het verlies van landbouwgrond schaadt de agrarische sector. het verlies van landbouwgrond schaadt de agrarische sector. Indiener vindt het onbegrijpelijk waarom bedrijven niet bereid lijken te zijn om grond af te staan ten behoeve van de ontwikkeling.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied. In paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Uw standpunt tegen 3 en 4 wordt meegenomen in het thema Omgeving van de IEA. Het effect op het areaal voor landbouwgrond is een onderwerp waarop de alternatieven worden beoordeeld, daarover leest u in paragraaf 3.11.7 onder het thema 'gebruiksfuncties'. Er wordt niet enkel binnen landbouwgrond gezocht naar een geschikte plek voor het hoogspanningsstation, bijvoorbeeld locatie 2 is bedrijfsground.
202500501	Indiener heeft bezwaren ten aanzien van locatie 3 en 4. Deze industriële ontwikkeling hoort niet thuis zo dicht bij waar mensen wonen. De EMS en het geluid dat een hoogspanningsstation veroorzaakt heeft een negatieve impact op mens en dier. Ook het verlies van landbouwgrond schaadt de agrarische sector. het verlies van landbouwgrond schaadt de agrarische sector. Indiener vindt het onbegrijpelijk waarom bedrijven niet bereid lijken te zijn om grond af te staan ten behoeve van de ontwikkeling.	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich zorgen om het bouwen van een hoogspanningsstation zo dichtbij bewoond gebied. In paragraaf 3.11.6 onder het thema 'leefomgeving en gezondheid' leggen we uit hoe we de door u aangehaalde onderwerpen geluid en elektromagnetische velden meenemen in het effectenonderzoek. In paragraaf 3.2 onder thema 'te onderzoeken alternatieven' leest u dat er nu nog geen keuze wordt gemaakt voor een alternatief en er ook nog geen afvalt. Er wordt toegelicht hoe de procedure tot aan het voorkeursbesluit loopt. Het effect op het areaal voor landbouwgrond is een onderwerp waarop de alternatieven worden beoordeeld, daarover leest u in paragraaf 3.11.7 onder het thema 'gebruiksfuncties'. Er wordt niet enkel binnen

		landbouwgrond gezocht naar een geschikte plek voor het hoogspanningsstation, bijvoorbeeld locatie 2 is bedrijfsgrond.
202500502	Geachte, Bij deze willen wij als dorpsraad Ovezande reageren op uw plan hier bij ons dorp, of zoals sommigen het zien, door ons dorp, een onderzoek te gaan doen naar een dubbele rij masten bij te bouwen t.b.v. een 380kV verbinding. Wij vinden dit verschrikkelijk. -Er staan 53 gevoelige locaties in tracécorridor L4(die bij Ovezande. -Er is juist een 380kV verbinding afgebroken om het landschap bij ons dorp te ontzien, en dan zou er nu een dubbele rij bijgebouwd worden. -In het zichtveld van deze masten staan vele honderden woningen die allemaal deze onoogelijke bouwwerken kunnen zien. Een gigantische achteruitgang van het landschap in de Zak van Zuidbeveland. Zo waar een Nationaal landschap. -Het magneetveld kan schadelijk zijn voor de gezondheid.https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/gezondheidseffecten#:~:text=Leukemie%20bij%20volwassenen,gezondheid%3A%20kanker%20bij%20volwassenen -Het corridor loopt praktisch door de dorpskern heen. -Enorm veel woningen krijgen er mee te maken. Het is dus een enorm slecht plan om een tracé hier te onderzoeken. Verder vinden wij als dorpsraad dat de bestaande 150kV lijn moet worden afgebroken. Ten eerste omdat er dan al een voldoende stroom naar Zeeuws-vlaanderen kan. Ten tweede omdat er voor die 150 kV al een ondergrondse back-up ligt. Ten derde omdat wij zoveel last van activiteiten van TenneT in ons dorp hebben, dat het als compensatie passend zou zijn deze onnodige verbinding te verwijderen. Aangezien deze 150kV verbinding dus weg kan, is het dus ook zinloos en absurd om deze variant te onderzoeken, omdat de reden van deze corridor is dat hij langs de 150kV loopt. Maar die kan weg. En moet ook weg. Als laatste willen we nog aangeven ook geen ondergrondse variant via	Dank voor uw reactie. Uw standpunt m.b.t. tracé L4 is duidelijk en wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Voor meer informatie over de te onderzoeken alternatieven en de procedure tot aan één voorkeursbesluit verwijs ik u naar paragraaf 3.2. In uw reactie deelt u uw zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanningsverbindingen. In paragraaf 3.11.6 (Leefomgeving en gezondheid) van deze Reactienota kunt u lezen hoe we hiermee omgaan. Over het mogelijk verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, leest u meer in paragraaf 3.9 (Reacties over het amoveren van de bestaande 150 kV-verbinding) van deze Reactienota.

	L4 te gaan onderzoeken, dan is het samen lopen met de bestaande verbinding niet meer van toepassing. En het zou een gigantische impact op ons leefmilieu tijdens en ook na de bouw Samengevat. De bestaande 150kV weg en absoluut geen 380kV verbinding via tracécorridor L4 Namens de Dorpsraad Ovezande, [REDACTED]	
202500503	Geachte mevrouw/mijnheer, Met de publicatie van de 'concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau' zet u een volgende stap in de procedure voor de aanleg van een 380kV-hoogspanningsverbinding naar Zeeuws-Vlaanderen. Ik heb de volgende opmerkingen bij dit project. Ik verzoek u deze aspecten (alternatieven, effecten en relaties met andere projecten) op te nemen in de definitieve 'Nota Reikwijdte en Detailniveau'. De inwoners van Borsele, gesteund door de gemeente, willen geen nieuwe bovengrondse hoogspanning. De minister EZK onderschrijft dit en heeft daarom in maart 2024 TenneT opdracht gegeven te onderzoeken of in Zuid-Beveland de lijn geheel ondergronds uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond, maar toch tekent TenneT nu plotsklaps een tracé voor een bovengrondse lijn. Dit is zeer onzorgvuldig en eigenlijk volstrekt onaanvaardbaar! Mijnsinziens moeten in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken worden conform de opdracht van de minister. De aanvaringen van hoogspanningsmasten met vogels is een "weggezaakt" maar ook onvoldoende onderzocht probleem. In ons land vliegen zich per jaar 800.000 tot één miljoen vogels te pletter tegen de draden van de hoogspanningsmasten (Bureau Waardenburg). De aanvaringen vinden, ondanks aanbrengen van waarschuwingsmateriaal, vooral plaats bij schemering, nacht en slecht weer. De vermeende noodzaak voor deze nieuwe energie-infrastructuur wordt gevonden in het faciliteren van het Zeeuws-Vlaamse industriecluster zodat die kan verduurzamen met groene stroom en	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden, zoals die hun invloed hebben op het onderzoek. Ook heeft u vragen bij de ingetekende onderzoeksalternatieven en doet u een voorstel voor een andere oversteek van de Westerschelde. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. In paragraaf 3.11.3 met het thema 'natuur' leest u hoe onder andere de effecten op vogels worden meegenomen in de afweging. In het effectenonderzoek dat voor het thema natuur wordt uitgevoerd in het plan-mer worden de draadslachtoffers (vogels) meegenomen. Binnen het project houden we rekening met de andere projecten die er in de regio zijn. Ze hebben inderdaad invloed op elkaar en de samenhang leggen we uit in het thema 3.7 Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten. In het thema 3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening, gaan we in op de door u voorgestelde aansluiting op het Belgische hoogspanningsnet.

	groene waterstof. Dat vraagt om een energiebehoefte van 3,7 Gigawatt. Naar onze mening is de toekomstige vraag naar deze energiecapaciteit volledig uit de lucht gegrepen. Yara wil haar elektriciteitsverbruik halveren. Dow ziet af van een shutdown van haar LHC-3-kraker om 130 miljoen aan verlies te kunnen uitsparen. Deze zal dus halverwege dit jaar voor onbepaalde tijd uit bedrijf gaan, waardoor de vraag naar elektriciteit van 1/3 zal dalen. De modernste kraker op de plant (van begin deze eeuw), naast de overige krakers die zelfs niet aan de Best Beschikbare Techniek voldoen, zal dan niet langer worden gebruikt. Alsof je de elektrische auto in de garage laat staan om in de toekomst alleen nog je oldtimers te gaan gebruiken. Kortom uit niets blijkt dat het energiecluster voornemens is te koersen op een transitie naar duurzaamheid Het Zeeuws-Vlaamse net kan het eenvoudigst, het goedkoopst en het snelst aangesloten worden op het Belgische hoogspanningsnet. Dit is zeker niet verboden in de Europese regels. De 380kV-koppeling met het Belgische net zal als volwaardige variant meegenomen moeten worden in de analyse van effecten. De kruising van de Westerschelde zal in elke variant een dure en kwetsbare verbinding vormen. De meest robuuste variant zijn een kruising in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse. Dit is zonder meer een redelijk en haalbaar alternatief dat ook onderzocht moeten worden. Hoogachtend, 	
202500504	Hierbij mijn reactie/bezwaar op de plannen voor 380 kV naar Zeeuws-Vlaanderen (Paulinapolder/mosselbanken) Graag wil ik stilstaan bij een aantal punten voor omwonende die zeker meegenomen moeten worden in de overwegingen voor de doorzetting op de locaties. Met name spreek ik hier over de locatie Paulinapolder en de mosselbanken. Naast de milieu effecten rapportage is de menselijke opvatting en ervaring van dussdanige project van cruciaal belang. Onderstaand een aantal punten die mij opvielen bij het	Bedankt voor uw reactie. U maakt zich onder andere zorgen om veiligheid. We leggen in de paragrafen 3.11.5 en 3.11.6 over de thema's 'Veiligheid' en 'Leefomgeving en gezondheid' uit hoe we hier rekening mee houden. Wij zijn mening dat locatie 9 niet verder onderzocht moet worden, omdat voldoende is onderbouwd dat er alternatieven voor de locatie van het hoogspanningsstation zijn die in potentie minder impact op de leefomgeving en gezondheid van omwonenden hebben. Hierbij heeft

	doornemen van de document en mijn zorgen die hierbij gepaard gaan. Externe veiligheid: De locatie mosselbanken, en daar aansluitend de Paulinapolder, hebben een extreem hoog risico in de omgeving liggen. We hebben hier te maken met een seveso-inrichting, vernoemd naar de gigantische ramp in Italië in 1976. Het clusteren van risicovolle inrichtingen op dezelfde terreinen of dicht op elkaar brengt hierdoor een extra risico met zich mee met desastreuze gevolgen. Met deze veiligheid in het oog die niet te mitigeren is op deze locatie is het uitermate ongeschikt voor een hoogspanningsstation, en al helemaal voor de mogelijke toekomstige ontwikkelingen die daar aan vast hangen. Cultuurhistorisch: In de beoordeling op cultuurhistorische waarde ontbreekt de geschiedenis van de Paulinahaven en de op de huidige locatie liggende monument van de tweede wereldoorlog. Locatie 9: In de overweging wordt aangegeven dat locatie 10 superieur zou zijn ten opzichte van locatie 9 omdat hier een strook natuur loopt. Er wordt aangehaald dat dit niet te mitigeren is, echter is de natuur mitigatie op andere locatie wel mogelijk. Dit zou ook voor locatie 9 te doen moeten zijn en is het dus onlogisch dat deze locatie nu al wordt afgewezen in de opties. Deze locatie zou ook in de plan-MER meegenomen moeten worden. Daarbij komt nog de gunstigere locatie ten opzichte van de industrie aan de Kanaalzone en de koppeling aan de huidige infrastructuur. Vervolgens kijkend richting de nabije toekomst, met het oog op de voortzetting van ons agrarisch bedrijf. Momenteel is mijn vader richting de pensioenleeftijd aan het gaan, en komen de vragen wat te doen naar de toekomst. We denk na over meerjarige plannen en grote financieringen die gedaan zouden moeten worden om toekomstbestendig te blijven. Binnen de VOF [REDACTED] is de mogelijke komst van het hoogspanningsstation en de daarbij klevende vervolg projecten dan ook ingeslagen als een bom. Hieronder een aantal punten meer gefocust op de toekomst en wat dit op dit moment en in de toekomst teweeg brengt met de locatiekeuze van het hoogspanningsstation in de Paulinapolder of de Mosselbanken bij ons	een kwantitatieve afweging plaatsgevonden, die in de Nota OnderzoeksAlternatieven (NOA) in onze ogen goed wordt toegelicht. Als gaat om uw zorgen over leefbaarheid en gezondheid: antwoord hoe we deze aspecten onderzoeken geven we in paragraaf 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid. Ook krijgt cultuurhistorie een duidelijke plek in de plan-mer, hoe dat kunt u lezen in het thema antwoord 3.11.4 Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie. De aanwezigheid van het genoemde monument wordt in het plan-mer meegenomen. Het spijt ons te lezen dat u zich zorgen maakt over de toekomst en dan specifiek de bedrijfsovername. Uw bewoordingen geven aan dat het u erg raakt en daar hebben wij begrip voor. Sociale, economische en demografische aspecten worden in het achtergrondrapport omgeving van de IEA meegewogen, in paragraaf 3.12.4 Omgeving, van de reactienota is daar meer over te lezen. Wij proberen de ruimtelijke inpassing voor het station op alle vlakken zo goed als mogelijk te doen, al zullen er wellicht concessies moeten worden gedaan. Het station en de verbinding dragen bij aan een toekomstbestendige en duurzame toekomst voor Zeeuw-Vlaanderen.
--	--	---

	in de buurt. Leefbaarheid: De polders tussen de Braakman en het schor in de Paulinahaven zijn een baken van rust. De wegen zijn ingericht op minimaal landbouw verkeer en de enkele auto, met name bestemmingsverkeer, die hiervan gebruik maakt. Tijdens de bouw van een mogelijk station zal deze rust volledig verdwenen zijn, met constant af en aan rijdend verkeer. Bewoners van deze polders zijn hier juist wonende ook vanwege de rust en de insluiting tussen de verschillende natuurgebieden. De fiets en te voet is hier alsnog het meest gekozen vervoersmiddel vanwege deze heerlijke rustige polders. Toekomstige bedrijfsovername: Zoals aangegeven zijn we bezig met mogelijke bedrijfsovername en de lastige keuzes die hierbij horen. De onzekerheid en de kans op de komst van een hoogspanningsstation in de buurt geeft hier een ontzettend zuur gevoel bij. De onzekerheid wat er in de omgeving allemaal gaat gebeuren zorgt ervoor dat wij niet kunnen inschatten wat de juiste plannen zijn voor de toekomst. Ook voor mij persoonlijk is de kwestie van overname en wonen in de polder met deze plannen een erg lastige keuze. De leefbaarheid zal dusdanig achteruitgaan dat de vraag nog wel is of het te wensen is hier te wonen en een agrarisch bedrijf te draaien. De onzekerheid heeft effect op verschillende aspecten van de bedrijfsvoering, denk hierbij aan de samenwerking met mede agrariërs, financiering van banken bij plannen, bouwplannen en inslaan van grondstoffen, investeringen voor apparatuur, uitbereiding en aanpassingen aan gebouwen. Naast dat het onzeker is, bestaat de kans dat als het hoogspanningsstation er komt, dit zou van zichzelf ook heel wat problemen met zich meebrengen, zowel direct als indirect. Zoals bij leefbaarheid al aangegeven is tijdens de bouw het verkeer in de polder een groot probleem. De bouw zal ook zorgen voor verandering van de grondwater stromen en de bellen met grondwater die nu in de zomers vaak gebruikt worden voor bewatering. De verzilting is een groot probleem in deze polders en zal met de komst van een station een nog groter probleem zijn. De algehele dynamiek van de polders wordt omgegooid door deze plannen, zoals de samenwerkingen en de uitleningen van materiaal. Indien er bedrijven en agrarisch areaal moet verdwijnen zal het effect nog vele malen groter zijn op de bedrijven in de omgeving. Op dit moment worden deze sociale,	
--	---	--

	economische en demografische aspecten niet voldoende meegenomen in de overwegingen. Kortom, op dit moment is de situatie zo onzeker en het vooruitzicht van de komst van het station is het vrijwel onmogelijk om in te beelden dat hier over x aantal jaar nog op een goede en gezonde manier de agrarische bedrijfsvoering gedaan kan worden. Zowel het willen wonen, leven en werken in de polders staat door deze plannen op hoge spanning. Dromen van een toekomst op het platteland zijn hierdoor drastisch donkerder geworden. Gezondheid: Het plan voor een hoogspanningsstation en de daarbij verwikkelde ontwikkelingen brengen heel wat impact op de gezondheid met zich mee. Dit niet alleen in tijden van gebruik, maar ook nu al in het aanloopproces. De zorgen die nu leven bij de mensen in de buurt van de te onderzoeken locaties zijn groot, de slapeloze nachten zijn lang en er is nog geen licht aan het eind van de tunnel. De mentale last die dit met zich mee brengt mag en kan niet onderschat worden, ditzelfde geldt voor tijdens de bouw en zodra het in gebruik is. Wat komt er nadat deze ontwikkeling is uitgevoerd, wat komt er nog meer bij als eenmaal de 380 kV draden hangen. Deze impact op de gezondheid is dan misschien niet eenvoudig te meten zoals het geluid dat zou zijn, maar is desondanks niet onbelangrijk.	
202500505	Aanlanden op de mosselbanken maskt dat industrie links van de Braakman gesitueerd wordt. De natuurlijke buffer wordt doorbroken. Jammer en onnodig. Het was acceptabel als er niet ook een station zou worden gebouwd . Tennet had op de avond in het BioBase gebouw de mededeling dat zij slechts 1 station te gaan bouwen ook tegelijkertijd voor de kerncentrale. Dat zou betekenen dat deze ook in de buurt ingepast zou worden. Dat gaat echt veel te veel impact hebben op de gehele omgeving. Dat is echt de druppel. Als Tennet het dan enkel gefaseerd op 1 plaats zal bouwen dan niet een centrale van die orde in de Biervlietse polder. Maar de natuur het beschermde schorrenen slikken gebied de estuariene natuur en dan de stikstofuitstoot opwarming van het water, zou een no-go moeten zijn. Ik ben iig benieuwd wat het hogerechtshof er van gaar vinden als het	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. De ingetekende corridors zijn onderzoeksalternatieven die allemaal worden onderzocht op hun effecten. Er wordt nu nog geen alternatief gekozen en ook valt er geen af. In het thema 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Het is nog niet bekend waar de twee nieuwe kerncentrales ingepast gaan worden, Terneuzen is één van de onderzoekslocaties maar er zijn nog andere locaties in onderzoek, in Zeeland maar ook daarbuiten. Wel wordt er bij de keuze voor de locatie van het hoogspanningsstation rekening gehouden met de mogelijk komst van de nieuwe kerncentrales. In paragraaf 3.11.3 met het thema natuur, leest u hoe we de impact daarop tot een minimum willen beperken.

	tor daar komt. Groene stroom ja natuurlijk en dan aanlanden aan de westzijde van DOW chemical een goed tracé voor de kanaalzone!	
202500506	wij zijn met ons allen tegen het 380 KV verbindingen imv vervuiling drukte in de polder, geluid veel verkeer, moeilijk uitvoeren bedrijfswerkzaamheden waardevermindering enz enz	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, de aanname wordt gemaakt dat u voor het nieuwe hoogspanningsstation tegen de mogelijke locatie Paulinapolder bent. In het thema 3.2 Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe dit besluit tot stand komt. Voor de nut en noodzaak verwijs ik u naar paragraaf 3.1 Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding. Over de mogelijkheid tot uitkoop en vergoedingen, kunt u in deze Reactienota meer lezen in paragraaf 3.10 (Schade en vergoedingen).
202500507	Indiener is tegen locatie 1 en 2, kruising K1, K2 en K3 en aanleg natuurcompensatie. Meer concreet is indiener tegen locatie 1 omdat a) overlast gedurende bouwperiode (onvoldoende infrastructuur, veiligheidsrisico's voor scholieren, personeelstekort in regio, overlast door externe werknemers) b) gevaren en impact door ligging onder zeeniveau (waterrisico's, extra overlast door ophoging, uitzicht en geluidoverlast, kwelprobleem), c) waardevermindering eigendommen, vastgoed, impact op bedrijfsvoering en financiering ontwikkelingsmogelijkheden (met o.a. zorgen over kwaliteit geteelde gewassen, global GAP certificering, vervuilingen, impact veiligheidsringen, samenwerking boeren, ruilen gronden, vanaf wanneer welke compensatie), d) gezondheidsrisico's (geluidoverlast, straling), e) uitzicht en verlies van recreatie (hoogspanningskabels door de lucht, belemmering van natuurbeleving), f) negatieve effecten op natuur en Paulinaschor (tijdens aanleg onherstelbare schade aan Natura 2000-gebied, compensatienatuur mogelijk negatieve invloed op wonen, werken en bedrijfsvoering, lichtvervuiling, chemische stoffen en NOx-uitstoot, toename transportbewegingen), g) negatieve impact op agrarische omgeving (uitkoop boerderijen, verlies van landbouwgrond, beschikbaarheid van zoet water). h) historische en culturele waarde van Biervliet en omgeving (Canadees landingsmonument, historisch infrastructuur. Samenvattend stelt indiener dat komst hoogspanningsstation naar locatie 1 te grote impact heeft. Welzijn van de inwoners, veiligheid van regio en behoud landschap moeten voorop staan. Oproep voor alternatieve locaties zonder ernstige aantasting leefkwaliteit en omgeving.	Wij danken u hartelijk voor uw reactie. U gaat in uw reactie in op verschillende projecten. Dit project en deze procedure ziet enkel op de 380 kV netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Over de samenhang met de andere projecten, leest u meer in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. Wij geven in het nu volgende antwoord duiding als het gaat om de hoogspanningsverbinding. U heeft samen met anderen in een manifest aangegeven waarom u tegen de komst van een hoogspanningsstation (en andere energie-infrastructuur) in de Paulinapolder bent. Uw reactie laat zien dat er met name voor de bewoners van het gebied sprake is van grote zorgen en veel aandachtspunten. Paulinapolder is één van de zeven te onderzoeken locaties. Uw standpunt als het gaat om locatie 1 Paulinapolder nemen we mee in het Achtergrondrapport Omgeving van de IEA. In paragraaf 3.2 het thema Reactie op onderzoeksalternatieven kunt u lezen wat wij met uw reactie doen over deze locatie. Verder zullen we in de uitwerking van de plan-mer en IEA o.a. voor de locatie Paulinapolder nader ingegaan op de door u genoemde zaken. Hierover kunt eventueel meer lezen in paragrafen 3.11 en 3.12 van deze Reactienota. Het is in deze fase van de procedure overigens niet mogelijk om formeel bezwaar of beroep in te dienen, daarom interpreteren wij de tekst als standpunt. Ook in deze reactienota is dit reeds het geval. In par. 3.8 van de reactienota wordt onder het thema Realisatiefase van het project ingegaan op onderdeel a) van uw standpunten.

		Onderdelen c) en g) komen aan bod in par. 3.10 Thema Schade en vergoedingen. De overige aspecten krijgen aandacht in de verschillende deel-paragrafen van paragraaf 3.11 thema Beoordelingskader van het plan-mer, paragraaf 3.11.3 thema Natuur, paragraaf 3.11.4 Cultuur en paragraaf 3.11.6 Gezondheid en leefomgeving. De aanwezigheid van het door u genoemde monument wordt in het plan-mer meegenomen.
202500508	Ik heb grote zorgen over het gebied, de Borsselse polder. De polder is bijzonder door zijn open weidse karakter. Kenmerkend is de uitgestrekte zichtlijnen in de polder met zicht op de schelde waar je de schepen over de dijken uit ziet varen, zichtbaar vanaf de rand van het dorp en te volgen tot ver op de schelde richting Antwerpen. Windmolens zijn altijd een taboe geweest zelfs bomenrijen welke de zichtlijnen beperken zijn niet gewenst. Alles om dit open en eigen karakter te behouden. Laten we dit zo houden, het is wat de omwonende maar ook toeristen ,die hier de polder bezoeken, zo waarderen en benoemen. Het havengebied, Vlissingen Oost heeft het zicht naar het noorden al goed vervuld met de windmolens en torenverlichtingen. Als er dan een noodzaak is om Zeeuws Vlaanderen te verbinden met het 380kv netwerk uit Zuid-Beveland (in plaats van uit België) en als er in de toekomst misschien nog meer stroom vanuit de haven moet komen richting de randstad moeten we ervoor zorgen dat de infrastructuur hiervoor in het haven gebied te noorden van het dorp blijft. Tracé 1 waar de 380kv gelijk ter hoogte van het schakelstation bij de kerncentrale ondergronds de schelde ingaat met een ondergrondse oversteek door de schelde is dan ook de best mogelijke optie. Het zal de minste overlast geven voor de omwonende en na de werkzaamheden niet langer zichtbaar. Daarnaast is het de kortst mogelijke route door Zuid-Beveland. De energie transitie zal misschien voor nog veel meer overlast zorgen in de toekomst in Borssele / Zuid-Beveland / Zeeland. Als we willen dat het leefbaar en aantrekkelijk blijft om hier te werken en te wonen moeten ervoor zorgen dat tracés ondergronds worden gerealiseerd. Daarnaast moeten we proberen het transport van de energie te beperken door de productie en opwekking van elektriciteit zo dicht mogelijk bij de afnemers plaats te laten vinden.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van het tracé nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Het karakter en de elementen van de Borsselse polder worden bovendien meegewogen in de plan-mer, meer hierover leest u in paragraaf 3.11.4 over landschap. In paragraaf 3.2 met het thema Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. Ten aanzien van uw voorkeur voor ondergronds, hierover leest u meer in het thema antwoord 3.3.1. Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land en paragraaf 3.3.2 Wijze van kruising Westerschelde. Om productie en opwekking van elektriciteit zo dicht mogelijk bij de afnemers plaats te laten vinden is inderdaad een goed idee, dat is ook de reden dat we wind op zee-aanlandingen en ook 380 kV verbindingen koppelen aan industrieclusters. Het opruimen van de hoogspanningsmasten van de 'oude' Borssele-Rilland-verbinding gaat inderdaad gebeuren, hier is ondertussen mee gestart. Tot slot: TenneT en KGG spannen zich tot het uiterste in om als betrouwbare partijen te handelen en afspraken na te komen. Dat dit door u anders wordt ervaren betreuren wij.

	Het is onverkooftbaar dat een windpark op zee voor IJmuiden, in Borssele aan land moet komen om het vervolgens via verschrikkelijke hoogspanningsmasten over ons eiland / provincie terug naar de randstad te transporteren. Ik hoop dat Tennet dit keer wel luistert en zich een betere partij toont dan in het verleden. Gemaakte afspraken / beloftes dit keer wel nakomt, zoals het opruimen van hoogspanningsmasten welke zouden verdwijnen na realisatie van de eerste 380kv verbinding. Omwonende zijn sceptisch en voelen zich bekocht.	
202500509	Heb bezwaar tegen route via Driewegen, dat zou betekenen 3 lijnen hoogspanningsmasten naast elkaar Slecht voor landschap en gezondheid.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. In paragraaf 3.2 met het thema Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In thema 3.11.4 en thema 3.11.6 kunt u meer lezen over uw zorgen ten aanzien van Landschap en gezondheid.
202500510	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe uitgevoerd worden, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. Periodiek worden de scenario's voor de ontwikkeling van de energievraag geactualiseerd en deze worden vertaald naar (een bijstelling van) het 2-jaarlijkse investeringsplan (IP) van TenneT In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en Wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Over de samenhang met andere projecten kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat u locaties 5 en 6 voor het

		hoogspanningsstation niet wenselijk vindt. U verwijst daarbij ook naar het standpunt van de gemeenteraad van Terneuzen. Het standpunt van de gemeenteraad betrekking had betrekking op de locatie 7 (Grootteweg). Wij zien op dit moment ook geen reden om de genoemde locaties 5 en 6 in de effectstudies mee te nemen. Uw reactie t.a.v. de stationslocaties wordt uiteraard wel meegenomen in het thema Omgeving van de Integratie Effectenanalyse. In paragraaf 3.2 met het thema Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. De gemeente Terneuzen wordt (samen met andere betrokken overheden) om een regionaal advies gevraagd, voordat de voorkeurslocatie wordt gekozen. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is, om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt niet realistisch geacht en daardoor niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden niet meegenomen. De reden hiervoor is eveneens terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500511	Wij wonen ons hele leven hier al in de Borsselse polder en hebben de polder door de tijd zien veranderen. zo is de haven opgerukt en landbouwgrond en mooie natuur beetje bij beetje opgeslokt. Heel ingrijpend was voor ons de komst van de Westerschelde tunnel, welke voor onze voorkeur is gerealiseerd. We kijken er iedere dag op en ervaren de overlast elke dag. Het idee dat er ook nog een hoogspanningsmast voor de deur komt "omdat er toch al een drukke weg loopt" is naar ons idee dan ook alle rotzooi naar 1 kant schuiven. Laten we met zijn allen de lasten verdelen en de lasten neerleggen bij wie ze gebruikt. Ik hoop dat er een leefbare polder blijft en dat de mensen hier kunnen	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. In paragraaf 3.2 met het thema Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. Wij gaan verder in het thema antwoord 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land, thema antwoord 3.11.6 Leefomgeving en gezondheid en thema antwoord 3.11.7 Gebruiksfuncties in op uw zorgen.

	blijven genieten van hun fietstochtje door ons mooie polder zonder al die hoogspanningsmasten. Als er een netwerkuitbreiding moet plaatsvinden dan graag door het havengebied en ondergronds.	
202500512	Geachte heer/mevrouw, Met deze zienswijze reageer ik op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor de 380 kV Netuitbreiding Zeeuws-Vlaanderen. Wij onderkennen het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving, maar willen nadrukkelijk wijzen op de noodzaak om vruchtbare landbouwgrond zoveel mogelijk te behouden en zorgvuldig om te gaan met de impact op agrarische bedrijven. Behoud van landbouwgrond in het kader van voedselzekerheid De landbouw in Zeeland en specifiek in Zeeuws-Vlaanderen levert een essentiële bijdrage aan de voedselvoorziening in Noordwest-Europa. Gezien de toenemende impact van klimaatverandering en geopolitieke spanningen op de mondiale voedselketen, is het cruciaal dat Nederland zorgvuldig omgaat met zijn agrarische ruimte. Wij roepen daarom op om bij de locatiekeuze expliciet rekening te houden met het behoud van hoogwaardige landbouwgronden. Vruchtbare landbouwgronden zijn een niet-vervangbare hulpbron. Het opofferen van deze gronden voor infrastructurele projecten heeft verstrekende gevolgen voor de agrarische sector, de regionale economie en de voedselvoorziening op lange termijn. Voorkeurslocatie: dicht bij industrie, niet op landbouwgrond Uit de voorgestelde zoekgebieden voor het nieuwe hoogspanningsstation in Zeeuws-Vlaanderen blijkt dat sommige locaties zich bevinden op of nabij waardevolle landbouwgrond. Wij pleiten ervoor dat er uitsluitend locaties worden overwogen die de bestaande landbouwstructuur respecteren en niet leiden tot verdere versnippering van landbouwgebieden. Gezien deze uitgangspunten is locatie Mosselbanken (2) de beste keuze. Deze locatie ligt dicht bij bestaande industriële gebieden en minimaliseert daarmee de impact op landbouwgrond. Dit sluit tevens aan bij het beleid om infrastructuur en industrie zoveel mogelijk te bundelen, waardoor de ruimtelijke druk op het platteland beperkt blijft. Conclusie	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD en fijn dat u het belang van een robuuste energie-infrastructuur voor de verduurzaming van de industrie en de bredere samenleving onderschrijft. Uw voorkeur, om het project niet op landbouwgrond te realiseren maar op industriegrond, nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. Dit geldt ook voor uw voorkeur voor locatie Mosselbanken. In het plan-mer worden de effecten op het landbouwareaal in beeld gebracht. Hierbij wordt gekeken naar oppervlakteverlies en doorsnijding van landbouwareaal waardoor beperkingen voor de landbouw kunnen optreden. In paragraaf 3.2 met het thema Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. In de Milieueffectrapportage kijken we inderdaad naar bestaande landbouwstructuur. Wij gaan verder in het thema antwoord 3.11.7 Gebruiksfuncties in op uw zorgen.

	Ik verzoek de verantwoordelijke instanties en het ministerie van Klimaat en Groene Groei om: • In de Milieueffectrapportage expliciet de impact op landbouwgrond als zwaarwegend criterium mee te nemen. • Voorkeurslocaties te selecteren die de bestaande agrarische structuur niet verstoren en geen verdere druk uitoefenen op vruchtbare landbouwgebieden. • Mosselbanken (2) als de meest geschikte locatie aan te wijzen, omdat deze de landbouwgronden ontziet en beter aansluit bij de industrie.	
202500513	Kort samengevat mijn reactie op de zoeklocaties 1, 3 en 4 m.b.t. het 380 kV-station: de grotere energievraag van de industrie, waaronder DOW, hebben we over onszelf afgeroepen. We hebben ons gecommitteerd aan een volledig onrealistisch "Net Zero"-plan. Het gaat dan niet aan om weer een stuk agrarisch gebied op te slokken en te verwoesten (denk ook aan het unieke krekengebied van Achterste en Voorste Kreek bij Hoek). Zoeklocatie 2 Mosselbanken is de meest logische en redelijke plek, en de industrie moet dan ook zelf wat opofferen om te voldoen aan de noodzaak tot NetZero-compliance. We moeten ons realiseren dat we zgn. "de aarde willen redden" maar "in so doing" JUIST steeds meer natuur en cultuur vernietigen. Als direct betrokkene voor wat betreft zoeklocatie 4 - Lovenpolderstraat - teken ik bezwaar aan tegen het meenemen van deze optie.	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD, uw voorkeur(en) ten aanzien van de locatie van het hoogspanningsstation nemen we mee in het achtergrondrapport omgeving van de IEA bij de weging van de alternatieven. In paragraaf 3.2 met het thema Reacties over te onderzoeken alternatieven, leest u meer over hoe wordt omgegaan met een reactie vóór of tegen één of meerdere onderzoeksalternatieven. Ten aanzien van uw verzoek om landbouwgrond en krekten te ontzien kunt u lezen in par. 3.11.3 Natuur, 3.11.4 Landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie en 3.11.7 Gebruiksfuncties hoe wij onderzoek doen.
202500515	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie.

	en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
202500516	Indiener geeft aan dat er momenteel geen valide argumenten zijn die de aanleg van de deze 380 kV verbinding onvermijdelijk maken. Naar mening van de indiener is de toekomstige vraag naar de energiec capaciteit van 3,7 Gigawatt volledig uit de lucht gegrepen. Indiener onderbouwt dit met informatie over Yara (wens tot halveren elektriciteitsverbruik) en Dow (uit bedrijf nemen van meest moderne kraker). Indiener verlangt naar een nieuwe, actuele nut en noodzaak studie welke gefundeerd is op harde, concrete duurzaamheidsplannen van het industriecluster in Zeeuws-Vlaanderen welke rekening houdt met het vertrek van deze gedateerde procesindustrie in Zeeuws-Vlaanderen. Indiener geeft aan dat aansluiting van de Kanaalzone op het 380-KV-netwerkwerk in (Belgisch) Vlaanderen, goedkoper en sneller is dan een aansluiting via het netwerk boven de Westerschelde. Evenals de gemeente Borsele en de Borselse Voorwaardengroep accepteert indiener geen bovengrondse tracés door de Zak van Zuid-Beveland en over het Natura 2000-gebied van de Westerschelde, als het nodig blijkt dan aanvaarden we enkel een ondergrondse aanleg. Indiener wijst op de unieke landschaps- en biodiversiteit van de Zak van Zuid Beveland en noemt grote aanplantplannen op de mogelijke tracés uit	Hartelijk dank voor uw reactie op de cNRD. Wat betreft de argumenten voor de aanleg van deze 380 kV verbinding, in het thema antwoord 3.1 Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding, kunt u lezen waarom wij de nut en noodzaak wel zien. Antwoord op het idee om de Kanaalzone op het 380-KV-netwerkwerk in (Belgisch) Vlaanderen aan te sluiten in plaats van dit project kunt u lezen in het thema antwoord 3.4 Reacties over alternatieve energievoorziening. Effecten op beschermde natuurwaarden door de alternatieven voor het tracé en het hoogspanningsstation worden beoordeeld in het plan-mer. In dit effectenonderzoek dat voor het thema natuur wordt uitgevoerd, worden de draadslachtoffers (vogels) meegenomen. Er wordt ook gekeken naar mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen. Meer informatie is vinden in de thema antwoorden 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land en 3.11.3 Natuur. Landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden en natuur zijn belangrijke thema's in het effectenonderzoek dat in het plan-mer wordt uitgevoerd. Voor wat betreft de aanplantplannen zijn wij niet op de hoogte van aanplantplannen in het plangebied. We kunnen hierdoor

	de cNRD. Indiener dringt aan op een studie die klip en klaar stelt wat de (on)mogelijkheden zijn voor een aansluiting van het Zeeuws-Vlaamse industriecluster op het Rodenhuisdok bij Gent en, als alternatief, de interconnector bij Antwerpen. Indiener geeft aan dat aanvaringen met hoogspanningsmasten van vogels en vleermuizen een onvoldoende onderzocht probleem zijn en wijst onder andere op één van de vleermuis migratieroutes over het oude "Bietenspoor" tussen Ovezande en Driewegen in de directe nabijheid waarvan mogelijk masten zijn voorzien.	niet bepalen of deze relevant zijn voor het plan-mer. In het plan-mer worden in de referentiesituatie alleen autonome ontwikkelingen meegenomen; dat zijn plannen en projecten waarover al is besloten en die een verandering in hetzelfde gebied tot gevolg hebben. Het gaat hier om vastgesteld beleid en vastgestelde vergunningen. Wanneer een tracéalternatief overlapt met reeds aangeplante bomen, worden de effecten van de werkzaamheden op deze bomen meegenomen in het plan-mer.
202500517	Indiener stelt dat in de afweging van de nut en noodzaak moet worden meegewogen of de capaciteitsbehoefte van 3,7GW in 2050 gerechtvaardigd kan worden. De grote procesindustrieën spannen zich niet in om fossielvrij en circulair te produceren en focussen zich enkel op 2030 en de af- en opvang van CO2. Is de capaciteitsbehoefte er dan wel? Indiener is van mening dat de wet en 'het oplossen van een Nederlands knelpunt' niet de reden mogen zijn om geen verbinding met het Vlaamse 380kV net te maken, juist om Europa pleit voor versterking van de connectiviteit. Indiener stelt voorts dat het zoekgebied uit moet gaan van de afspraken die rekening houden met de ruimtelijke kwaliteit in het 'Strategisch plan Zeeuws Vlaamse Kanaalzone'. Als laatste pleit indiener voor ondergrondse aanleg, wanneer wordt gekozen voor een tracé door de Zak van ZuidBeveland, een kwetsbaar gebied en geen kruising (over of onder) van het Natura 2000 estuarium Westerschelde.	Bedankt voor uw reactie. U stelt zich vragen bij de nut en noodzaak van het project in relatie tot de verduurzaming van de industrie. Waarom de capaciteitsbehoefte er wel degelijk is leest u in paragraaf 3.1 met het thema 'nut en noodzaak van de nieuwe verbinding'. Het argument dat het juridisch niet mogelijk is om aan te sluiten op het Belgische hoogspanningsnet, kaart u vervolgens aan. In paragraaf 3.4 met het thema 'alternatieve energievoorziening' wordt uitgelegd waarom deze oplossing niet wordt toegepast. In de effectbeoordeling van de plan-mer wordt uitgegaan van het geldend beleid op (inter)nationaal, regionaal en lokaal niveau. In uw reactie noemt u het Strategisch plan Zeeuws Vlaamse Kanaalzone. Dit is een ouder plan met toekomstige visies en geen concrete plannen. Eventuele effecten kunnen dan ook niet worden beoordeeld. Dit specifieke plan wordt niet meegenomen in het plan-mer, maar de opstellers van het plan zijn wel betrokkenen bij het project. Op het moment dat in dit gebied concrete projecten starten, zullen we hier dan ook zeker rekening mee houden. Het bouwen van de verbinding en het hoogspanningsstation kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In paragraaf 3.11.3 met het thema 'Natuur' leest u hoe rekening houden met o.a. Natura 2000 en het estuarium Westerschelde. In paragraaf 3.3.1 met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' leggen we uit dat het uitgangspunt bovengrondse aanleg is en wanneer ondergronds overwogen kan worden. Het kruisen van de Westerschelde is noodzakelijk, omdat er verbinding moet zijn met de landelijke ring van het hoogspanningsnet.
202500518	Indiener is directe aanwonende van onderzoeksalternatieven L2 en L3 en vreest cumulatieve van oa electromagnetische straling, inductiestroom, bodemleven, fauna en landschap door de bestaande industrie en hoogspanningslijnen. Ongeacht of de verbinding boven- of ondergronds wordt aangelegd. De cumulatieve wordt erkend door de	Bedankt voor uw reactie. U gaat in op de hoeveelheid ingrepen in uw omgeving en het effect dat dit alles samen heeft; u vreest een cumulatieve van effecten. In paragraaf 3.7 met het thema 'integraliteit en de samenhang met andere projecten' leggen we uit hoe dit wordt geborgd. In de uitvoering van het project wordt voorts niet alleen naar

	overheden en compenserende maatregelen worden voorgesteld, maar ervaring van indiener is dat de gemeente Borsele hier niet adequaat mee omgaat. De hogere overheid en vergunningaanvrager moet dit uitvoeren. De nut en noodzaak moet beter weerlegd worden; met energiebesparing en energieopwek ter plaatse op Zeeuws Vlaanderen is indiener van mening dat de energievoorziening daar voldoende veiliggesteld wordt.	de realisatie gekeken, maar ook hoe we dit het beste kunnen inpassen in de omgeving. Dit gebeurt ook samen met gemeente. In de paragrafen 3.11.1, 3.11.3 en 3.11.4 geven we een toelichting hoe we omgaande met de door u in het bijzonder aangehaalde onderwerpen 'bodem op land', 'natuur' en 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie'. In paragraaf 3.1 met het thema 'nut en noodzaak van de nieuwe verbinding' leest u wat het belang is dat de verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen er komt.
202500519	Indiener geeft aan dat Zeeland voor Nederland een significante bijdrage wil leveren aan de grootschalige energietransitie om in 2050 CO2-neutraal te zijn. Indiener wijst op alle Rijkprojecten die rijksprojectprocedure doorlopen, waarbij Provincie Zeeland de regionale belangen in kan brengen. Indiener spreek waardering uit voor de georganiseerde processen rondom de procedures. Indiener benadrukt dat het negatief staan tegenover een bovengrondse uitvoeringsvariant in de vorm van masten over de Westerschelde. Indiener pleit voor ondergrondse uitvoering en verwijst naar de ingediende reactie van 12 december 2023 op het Voornemen & Voorstel voor Participatie (brief met kenmerk 380459). Indiener geeft de voorkeur aan een variant in de vorm een tunnel. Voor wat betreft het te onderzoeken landtracé op Zuid-Beveland, pleit indiener ook hier voor ondergrondse uitvoering door middel van verkabeling. Indiener hecht daarbij groot belang aan de 'tenzij', van het leidend principe 'bovengronds, tenzij', zoals vastgelegd in het landelijke beleid. Indiener geeft aan dat in de cNRD is opgenomen dat het ministerie van KGG instemt met de 'tenzij', omdat er hier sprake is van een bijzondere situatie die onderzoek naar een ondergrondse uitvoeringsvariant rechtvaardigt. Ter onderbouwing van het standpunt refereert indiener naar de door Provinciale Staten vastgestelde Provinciale Voorwaarden kernenergie, die op 10 april 2024 zijn aangeboden aan de toenmalige Minister van Klimaat en Energie. Hierin is opgenomen dat er geen nieuwe bovengrondse kabels door de Zak van Zuid-Beveland mogen worden aangelegd. Dit beleidsstandpunt is tevens vastgelegd in de Zeeuwse Omgevingsvisie. Aanvullend adviseert indiener een volledig beoordelingskader op te nemen in de NRD voor klimaatadaptatie, zodat er in IEA/MER een goede afweging kan plaatsvinden van de klimaateffecten. Voor een volledige afweging dienen volgens indiener de volgende thema's binnen klimaatadaptatie aan bod te komen:	Dank voor uw reactie. Het is fijn dat indiener de noodzaak van de verbinding deelt en daaraan actief bijdraagt. Dit wordt door bevoegd gezag en initiatiefnemer zeer gewaardeerd. Het standpunt van indiener m.b.t. de uitvoeringsvariant van de Westerschelde is duidelijk en bekend. Dit geldt ook voor het standpunt m.b.t. het ondergronds aanleggen van de verbinding op Zuid-Beveland. Bij beide worden ook ondergrondse uitvoeringsvarianten onderzocht zoals in de cNRD vermeld. Het standpunt van indiener in deze wordt meegenomen in het thema Omgeving van de Integrale Effectenanalyse. Meer is eventueel te lezen in 3.3.1 Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land en 3.3.2 Wijze van kruising Westerschelde. Daarnaast zal indiener, als provinciaal bestuursorgaan, gevraagd worden om, samen met betrokken medeoverheden, een regionaal advies te geven. Op basis van dit advies, plan-MER en de IEA neemt de minister van KGG vervolgens een besluit over de stationslocatie, het tracé en de uitvoeringsvariant van de verbinding. Indiener verwijst in de reactie ook zelf dat ze voornemens is invulling te geven aan dit regio advies. In het plan-mer worden de effecten in beeld gebracht van de aanleg en gebruik van de voorgenomen hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstation. Voor wat betreft de door u genoemde thema's i.r.t. klimaatadaptatie geldt dat in het plan-MER onder het thema Bodem en water op land zal worden ingegaan op het risico op wateroverlast, op overstromingsrisico en inundatie bij hevige neerslag. Overstromingsrisico is een ontwerpvragestuk. In het project geldt het uitgangspunt dat de stationslocaties en eventuele tunnelmondlocaties op voldoende hoogte worden ontworpen. Hitte, kou, droogte en storm zijn geen onderwerpen die in het plan-MER worden behandeld. Als

	§ Hitte (en eventueel kou) § Droogte § Wateroverlast door regenval § Overstromingen § Storm Indiener onderschrijft het doorlopen van de projectprocedures voor de nieuwe grootschalige energie-infrastructuur. Echter betoogt indiener, als provinciale overheid, dat na het afronden van de verkenningsfase (Voomémen & Participatie) het in de volle breedte blijven onderzoeken van alle 'redelijke alternatieven' een niet langer houdbare methode is, om de volgende redenen: 1. Indiener ervaart dat de inhoudelijke inbreng vanuit de regio in de verkenningsfase door het Rijk onvoldoende op waarde wordt geschat. Gesignaleerde knelpunten en aangedragen oplossingen door gebiedskennis (zowel beleidsmatig, technisch als bestuurlijk) worden door het ministerie onvoldoende gewogen volgens indiener. Hierdoor blijven in de cNRD's door indiener als ongewenst bestempelde alternatieven toch in beeld. Uit mondelinge van het ministerie wordt dit gedaan om procedurele fouten te vermijden en daarbij met name om Raad van State-proof te zijn. 2. Vervolgens ervaart de regio met de publicatie van dit soort ruim opgezette cNRD's maatschappelijke en bestuurlijke onrust. De opzet en het vervolgonderzoek via IEA/mer leiden namelijk voor een lange periode tot onduidelijkheid over wat een Minister uiteindelijk als voorkeursalternatief gaat zien. Met name voor grootschalige energieprojecten met veel fysieke en maatschappelijke impact is dit een ongewenste situatie. 3. Aan de hand van de resultaten gedurende de participatie en op basis van de deskundige ambtelijke en bestuurlijke inbreng (gebiedskennis) ziet indiener met de afronding van de verkenningsfase een alternatief ontstaan dat juist vanuit voorkeur en draagvlak in een vroeg stadium via IEA/mer onderzocht zou moeten kunnen worden. Met het oog op het slagen van de energietransitie, en daarbij rekening houdend met maatschappelijk draagvlak, pleit indiener voor meer bestuurlijke daadkracht bij het kabinet om te kiezen en te beslissen en daarmee de projectprocedures in provincie Zeeland te versnellen. Dit zou moeten neerkomen op het in een vroeger stadium focus aanbrengen in de planvorming, en het niet meewegen van niet gewenste alternatieven. Hiermee voorziet indiener dat ook een onevenredige onderzoekslast beperkt wordt.	gevolg van het project treden er geen milieueffecten op i.r.t. hitte, kou en droogte. Bij het thema externe veiligheid zullen de extremer wordende weersomstandigheden door toekomstige klimaatverandering in relatie tot veiligheidsrisico's worden benoemd. Nederlandse hoogspanningslijnen worden ontworpen volgens Europese normen voor Bovengrondse Hoogspanningslijnen inclusief aanvullende eisen die Nederland meegeeft in de NNA (National Normative Aspects). De norm is gebaseerd op bepaalde uitgangspunten ten aanzien van het klimaat. Mocht de norm in de komende jaren wijzigen door bijvoorbeeld inzichten ten aanzien van klimaatwijzigingen, dan wordt dit meegenomen in het ontwerp van de verbinding. In het plan-MER en de IEA wordt uitgegaan van dit uitgangspunt. Het wordt niet separaat beschouwd. Tot slot gaat indiener nog in op het proces van de projectprocedure, de inbreng van de regio, de snelheid van trechtering van onderzoeksalternatieven en het maken van keuze. Wij waarderen de inbreng van de regio zeer en vinden het vervelend dat het gevoel ontstaat dat deze niet op waarde wordt geschat. Deze inbreng is juist van enorme waarde voor de procedure en daarvoor benodigde onderzoeken. We begrijpen de wens om sneller te trechteren in alternatieven en daarmee de omgeving minder lang in onzekerheid te houden. Ook bevoegd gezag en initiatiefnemer willen zo snel mogelijk de procedure doorlopen met zo min mogelijk onduidelijkheid en maatschappelijke onrust. Daartegenover staat echter dat we voor dit soort complexe projecten een zorgvuldig en juridisch houdbaar proces moeten doorlopen, waarin alle effecten en belangen worden meegewogen. Om uiteindelijk tot een technisch haalbaar en vergunbaar voorkeursalternatief te komen. Bevoegd gezag en indiener staan altijd open voor adviezen hoe we, met behoud van zorgvuldigheid, de procedure beter en sneller kunnen inrichten. Daar blijven we graag met elkaar over in gesprek.
--	--	---

	Indiener onderstreept nogmaals dat er zowel door provincie als de lokale overheden het van groot belang wordt geacht dat er integrale afstemming plaatsvindt tussen de voorziene grootschalige energieprojecten in dit deel van Zeeland met aandacht voor de grote maatschappelijke impact. Tenslotte, geeft indiener aan in aanloop naar de voorkeursbeslissing door de Minister op basis van de IEA en MER invulling te geven aan de totstandkoming van het formele regio-advies. Daarin zal indiener ook de belangen van de lokale overheden op passende wijze betrekken.	
202500520	(namens 8 families) Indieners hebben met enige verontrusting de cNRD gelezen en vinden dat hun reactie op het V&P onvoldoende is verwerkt in de cNRD. Indiener verzoekt dat in de plan-mer het historische landschap expliciet wordt betrokken bij de beoordeling van de verschillende landtracés Zuid-Beveland. Indiener verzoekt dat de impact op de leefbaarheid, de leefkwaliteit het leefgenot van de omgeving nadrukkelijk wordt getoetst aan de opvattingen en de beleving van de bewoners en bezoekers (toeristen, recreanten) van het gebied (advies rol). Indieners verlangen duidelijkheid over aard en samenhang van de verschillende onderzoeken naar een ondergrondse verbinding van L3 en L4 in de definitieve NRD. Indieners missen een inhoudelijk en technisch onderbouwde motivatie van de relatie tussen het amoveren van de oude 150kV verbinding en de nieuwe verbinding. Verwijdering van de oude, bovengrondse 150kV verbinding is volgens indieners juist een krachtig argument tegen tracé L4. Indieners zijn tegen L3 en L4 in elke vorm.	Hartelijk dank voor uw reactie waarin u aangeeft met enige verontrusting de cNRD te hebben gelezen. We begrijpen uw zorg om de impact van een bovengrondse verbinding over de Westerschelde en uw voorkeur voor een tunnel. Beide varianten blijven onderdeel van het onderzoek en zullen in de volgende fase worden onderzocht op hun effecten. In de paragrafen 3.2 en 3.3.2 met de thema's 'Reacties over te onderzoeken alternatieven' en 'Wijze van kruising Westerschelde' leest u hier meer over. Verder heeft zorgen bij de onderzoeksalternatieven L3 en L4 en u vindt L1/L2 een beter alternatief, onze reactie hierop kunt u ook lezen in paragraaf 3.2. Over het uitvoeren van een bovengrondse/ondergrondse verbinding op land is meer informatie te vinden in paragraaf 3.3.1. U vraagt om de omgeving te betrekken bij de afwegingen in het project. Een reactie hierop kunt u lezen in paragraaf 3.6. In paragraaf 3.9 leest u meer over het amoveren van de bestaande 150kV verbinding.
202500521	Voor wat betreft het te onderzoeken landtracé op Zuid-Beveland, pleit indiener ook hier voor ondergrondse uitvoering voor bescherming landschap en natuur. De verkabeling voor L3 en L4 moet daarom ook onderzocht en het onderzoek van gemeente Borsele moet ook worden meegenomen in het onderzoek. Indiener beroept zich op Verdrag van Aarhus aangaande volledige transparantie en bereidt juridische stappen voor als hier niet aan wordt voldaan. Indiener vraagt garantie dat financiën niet ten koste gaan van een objectieve afweging.	Bedankt voor uw reactie. In paragraaf 3.3.1. met het thema 'Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land' geven we een toelichting op de wijze van aanleg van de verbinding. Er wordt ook ingegaan op de Borselse voorwaarden, wat de invloed daarvan is op het onderzoek. In paragraaf 3.2 met het thema 'Reacties over te onderzoeken alternatieven' leest u dat in de verdere procedure een extra ondergronds tracé op Zuid-Beveland wordt onderzocht. Het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding en - station kan helaas niet zonder impact op de omgeving. In de paragrafen 3.11.3 en 3.11.4 over de thema's 'natuur' en 'landschap, cultuurhistorie, aardkunde en archeologie' leggen we uit hoe we hier in het project rekening mee houden. In paragraaf 3.6 met het thema 'Participatie' leest u hoe we de omgeving en belanghebbenden betrekken in het proces. Als u twijfelt aan de juistheid van de stappen die worden genomen, zijn er meerdere

		momenten waarop u kunt reageren en/of zienswijze indienen. Dat leest u in paragraaf 3.5 over het thema 'procedure en besluitvorming'. Als laatste wilt u garantie dat financiën niet ten koste gaan van een objectieve afweging. Kosten zijn één van de onderwerpen die wordt onderzocht in de Integrale effectanalyse, u leest hierover in paragraaf 3.12.3. Uiteindelijk maakt de Minister van KGG een afweging op basis van de resultaten van de IEA, het plan-MER en het regio-advies. Er zal niet één onderwerp doorslaggevend zijn.
202500547	Indiener verzoekt een aantal aspecten op te nemen in de definitieve NRD. Ten eerste, stelt indiener dat in de effectenstudies in de eerste plaats alleen nieuwe ondergrondse tracés bekeken moeten worden. Ten tweede, stelt indiener dat de noodzaak van het project samenhangt met de toekomstige koers van de industrie en dat deze koers onzeker is. Daarom moet ook gekeken worden naar de situatie dat de vraag naar elektriciteit veel lager is of zelfs wegvalt. Ten derde, stelt indiener dat de uitkomst van andere projecten (kerncentrales en wind op zee) een grote invloed hebben op de netbelasting. Daarom moeten deze effecten ook in dit project worden onderzocht. Ten vierde, stelt indiener dat het Zeeuws-Vlaamse net het eenvoudigst, het goedkoopst, en het snelst kan worden aangesloten op het Belgische hoogspanningsnet. Daarom zal deze variant meegenomen moeten worden in de analyse van de effecten. Ten vijfde, stelt indiener dat de meest robuuste variant van de kruising van de Westerschelde in de relatief stabiele bodem tussen Hansweert en Ossensisse is of een korte oversteek nabij Zandvliet (B). Dit zijn volgens indiener zonder meer redelijke en haalbare alternatieven die ook onderzocht moeten worden.	Dank voor uw reactie. In uw reactie geeft u aan dat alleen ondergrondse tracés op Zuid-Beveland onderzocht dienen te worden. Over de afweging bovengrondse versus ondergrondse aanleg op Zuid-Beveland en de onderzoeken die daartoe worden uitgevoerd, leest u meer in paragraaf 3.3.1 (Bovengrondse versus ondergrondse aanleg op land) van het thematisch deel van deze Reactienota. Wij gaan hierbij ook in op de Borselse Voorwaarden. In uw reactie stelt u vragen over de noodzaak van de nieuwe verbinding naar Zeeuws-Vlaanderen en de relatie met de industrie. Hierover leest u meer in paragraaf 3.1 (Reacties over nut en noodzaak van de nieuwe verbinding) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat ook effecten van andere projecten, zoals kerncentrales en wind op zee, meegenomen moeten worden in het onderzoek van dit project. Er is inderdaad samenhang met andere projecten. Over deze samenhang kunt u meer lezen in paragraaf 3.7 (Reacties over integraliteit en de samenhang met andere projecten) van deze Reactienota. In uw reactie geeft u aan dat een connectie met België een goedkopere en eenvoudigere oplossing is om Zeeuws-Vlaanderen te voorzien van elektriciteit. Een alternatief naar België wordt evenwel niet realistisch geacht en dus niet meegenomen als alternatief in dit project. De uitgebreide uitleg hierover kunt u teruglezen in paragraaf 3.4 (Reacties over alternatieve energievoorziening) van deze Reactienota. Tot slot stelt u in uw reactie een tweetal oostelijke alternatieven voor

		die ook onderzocht kunnen worden. Deze alternatieven worden echter niet meegenomen. De reden hiervoor is terug te lezen in paragraaf 3.2 (Reacties over te onderzoeken alternatieven) van deze Reactienota.
--	--	---